

Opetus- ja koulutussanasto (OKSA)

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2018:22

VANHENTUNUT

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2018:22

Opetus- ja koulutussanasto (OKSA)

Opetus- ja kulttuuriministeriö, Sanastokeskus TSK

VANHTENTUNNUT

Opetus- ja kulttuuriministeriö

ISBN PDF: 978-952-263-571-6

Helsinki 2018

Kuvailulehti

Julkaisija	Opetus- ja kulttuuriministeriö	huhtikuu 2018
Tekijät	opetus- ja kulttuuriministeriö, Sanastokeskus TSK	
Julkaisun nimi	Opetus- ja koulutussanasto (OKSA)	
Julkaisusarjan nimi ja numero	Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2018:22	
Lisenssi	CC BY 4.0	Teema koulutus
ISBN PDF	978-952-263-571-6	ISSN PDF 1799-0351
URN-osoite	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-571-6	
Sivumäärä	295	Kieli suomi, ruotsi, englantia
Asiasanat	opetus, koulutus, sanasto, termi, käsite, määritelmä, tietojärjestelmä, esiopetus, perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus, vapaa sivistystyö, opiskelijavalinta	
Tiivistelmä	<p>Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) käynnisti yhdessä Sanastokeskus TSK:n kanssa vuonna 2010 sanastotyön, jonka tavoitteena oli tukea Opetushallituksen verkkopalveluiden kehittämistä ja myöhemmin myös muiden OKM:n hallinnonalan tietohallintohankkeiden kehittämistyötä. Sanastotyöllä on pyritty luomaan perustaa verkkopalveluiden kehittämiselle sekä koulutuksen ja tutkimuksen tietoarkkitehtuurille. Sanastotyön tuloksena syntyneen Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) ja sen kanssa yhteensopivien tarkempien määritysten avulla tiedontuottajat, tiedon hakijat, tiedon käyttäjät ja tietojärjestelmät kykenevät kommunikoimaan mahdollisimman häiriöttömästi.</p> <p>Lisäksi OKSA helpottaa ihmisten välistä viestintää. Opetus- ja koulutusalan viestinnässä on haasteena muun muassa se, että esimerkiksi eri koulutusasteita koskevassa lainsäädännössä saatetaan samasta käsitteestä käyttää eri termejä. Toisaalta samalla termillä saatetaan eri tahoilla viitata eri käsitteisiin. OKSA tarjoaa yhteisesti sovittuja käsitteiden määritelmiä ja termisuosituksia.</p> <p>OKSA luo osaltaan siltoja lainsäädännön ja tietotuotannon välille. OKSA pyrkii kuvaamaan nykyisen lainsäädännön terminkäyttöä ja tulevaisuudessa mahdollisuuksien mukaan myös yhtenäistämään sitä.</p> <p>OKSA-hankkeessa tehtävä työ parantaa tietojen yhteentoimivuutta, käytettävyyttä ja ymmärrettävyyttä ja lisää täten tiedon arvoa. Tällaisena työ tukee Suomeen kaavailtuja tietopolitiikan linjauksia.</p> <p>OKSA palvelee termitiedon tarvitsijoita niin opetustoimen organisaatioissa kuin muillakin hallinnonaloilla. OKSA on tarkoitettu opetustoimen asiantuntijoille, lainvalmistelijoille, tietojärjestelmäasiantuntijoille, tiedottajille, toimittajille, kääntäjille ja kaikille niille, jotka tarvitsevat tietoa opetustoimen suositelluista termeistä ja siitä, mitä termeillä tarkoitetaan.</p> <p>OKSA sisältää noin 560 käsitettä, joiden sisältö on selvitetty terminologista käsitteanalyysia käyttäen. Näille käsitteille on laadittu terminologiset määritelmät ja täydentäviä huomautuksia. Käsitteiden välisiä suhteita on havainnollistettu käsittekaavioiden avulla. Suomenkielisistä termeistä on annettu suositukset. Korkeakouluihin liittyville käsitteille on annettu ruotsin- ja englanninkieliset termivastineet. Puuttavia termivastineita lisätään sanaston työstön edetessä. Samoin tulevaisuudessa sanastoon lisätään uusia käsittekokonaisuuksia, esimerkiksi varhaiskasvatuksen käsitteistö.</p> <p>Tämän version korvaa uusi, muutettu aineisto osoitteessa http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-908-0</p>	
Kustantaja	Opetus- ja kulttuuriministeriö	
Julkaisun jakaja/myynti	Sähköinen versio: julkaisut.valtioneuvosto.fi Julkaisumyynti: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi	

Presentationsblad

Utgivare	Undervisnings- och kulturministeriet	april 2018	
Författare	undervisnings- och kulturministeriet, Terminologicentralen TSK		
Publikationens titel	Undervisnings- och utbildningsordlista (OKSA)		
Publikationsseriens namn och nummer	Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2018:22		
Licens	CC BY 4.0	Tema	Utbildning
ISBN PDF	978-952-263-571-6	ISSN PDF	1799-0351
URN-adress	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-571-6		
Sidantal	295	Språk	finska, svenska, engelska
Nyckelord	undervisning, utbildning, ordlista, term, begrepp, definition, datasystem, förskoleundervisning, grundläggande utbildning, gymnasieutbildning, yrkesutbildning, högskolor, fritt bildningsarbete, antagning av studerande		
Referat	<p>Undervisnings- och kulturministeriet (UKM) inledde år 2010 i samverkan med Terminologicentralen TSK sammanställandet av en ordlista för utbildningssektorn i syfte att stödja Utbildningsstyrelsens utveckling av sina webbtjänster, och längre fram även andra projekt för att utveckla dataadministrationen inom ministeriets förvaltningsområde. Syftet med utarbetandet av ordlistan har varit att lägga grunden för utvecklingen av olika webbtjänster och en övergripande arkitektur för utbildning och forskning. Den resulterande Undervisnings- och utbildningsordlistan (OKSA) tillsammans med kompatibla definitioner som finns i andra källor underlättar kommunikationen för alla som har behov av att sammanställa, söka eller använda information på området.</p> <p>Därtill underlättar OKSA den mellanmännsliga kommunikationen. En utmaning inom kommunikationen inom undervisning- och utbildningssektorn är att bland annat lagstiftning om olika utbildningsstadier kan använda olika termer, när man avser ett och samma begrepp. Å andra sidan kan olika instanser avse olika begrepp, trots att de använder sig av en och samma term. OKSA erbjuder gemensamt överenskomna definitioner av begrepp samt gemensamma rekommendationer för hur olika termer ska användas.</p> <p>OKSA slår dessutom broar mellan lagstiftningen och framställandet av ny kunskap. OKSA strävar att beskriva termanvändningen i den gällande lagstiftningen samt framöver, i mån av möjlighet, även förenhetliga den.</p> <p>Arbetet inom ramen för OKSA-projektet bidrar till bättre synergi samt större tillämpbarhet och begriplighet för den kunskap som står till buds, vilket i sin tur höjer dess informationsvärde. I den meningen stöder termarbetet de planerade informationspolitiska riktlinjerna för Finland.</p> <p>OKSA är till nytta för dem som behöver kunskap om olika termer såväl inom ramen för organisationer inom undervisningssektorn som andra förvaltningsområden. OKSA är avsedd för sakkunniga inom undervisningssektorn, lagberedare, experter på datasystem, informatörer, redaktörer, översättare och för alla som behöver kunskap om vilka utbildningstermer som rekommenderas, och vad de betyder.</p> <p>OKSA innehåller ca 560 begrepp, som utretts med hjälp av terminologisk begreppsanalys. För dessa begrepp har man utarbetat terminologiska definitioner jämte kompletterande anmärkningar. Begreppens inbördes relationer framgår av klarläggande begreppsdiagram. Ordlistan inkluderar rekommendationer om vilka finska termer som bör användas. För begrepp som gäller högskolesektorn anges också vilka termer på svenska och engelska som motsvarar dem. Där ekvivalenter saknas, ska ordlistan kompletteras efterhand som termarbetet går vidare. På motsvarande sätt kommer terminologin att utökas med nya begreppshelheter, till exempel för småbarns pedagogikens del.</p> <p>Denna version ersätts av nytt, modifierat material på http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-908-0</p>		
Förläggare	Undervisnings- och kulturministeriet		
Distribution/ beställningar	Elektronisk version: julkaisut.valtioneuvosto.fi Beställningar: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi		

Description sheet

Published by	Ministry of Education and Culture	April 2018
Authors	Ministry of Education and Culture, Finnish Terminology Centre TSK	
Title of publication	Vocabulary of Education	
Series and publication number	Publications of the Ministry of Education and Culture, Finland 2018:22	
Licence	CC BY 4.0	Subject Education
ISBN PDF	978-952-263-571-6	ISSN (PDF) 1799-0351
Website address	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-571-6	
Pages	295	Language Finnish, Swedish, English
Keywords	education, vocabulary, term, concept, definition, information system, pre-primary education, comprehensive school education, general upper secondary education, vocational education and training, higher education, liberal adult education, student admissions	
Abstract	<p>In 2010, the Ministry of Education and Culture and the Finnish Terminology Centre TSK launched a terminology project with the aim of supporting the development of online services of the Finnish National Agency for Education and, later on, other information management projects in the administrative branch of the Ministry of Education and Culture as well. The purpose of the terminology work was to lay a foundation for developing online services and creating an information architecture in the field of education and research. The Vocabulary of Education and the compatible, more detailed definitions, which were produced as a result of this terminology work, will help make the flow of communication between information systems and those producing, using and searching for information run as smoothly as possible.</p> <p>In addition, the Vocabulary of Education will facilitate communication between people. One of the challenges for communication in the field of education is that multiple terms may be used to refer to a single concept. This problem occurs for example in the legislation concerning the different levels of education. On the other hand, the same term may also be used to refer to different concepts in different connections. The Vocabulary of Education provides jointly agreed definitions for concepts and recommends the appropriate terms for them.</p> <p>Further, the Vocabulary of Education builds bridges between legislation and information production. It describes term usage in the current legislation and is intended to harmonise usage in the future as well.</p> <p>The work carried out within the terminology project improves the compatibility, usability and understandability of information and thus increases the value of information. In this respect, the work is in line with the proposed guidelines for Finland's information policy.</p> <p>The Vocabulary of Education serves those in need of terminological information both in the educational sector and in other administrative branches. It is intended for experts in the field of education, law drafters, information system specialists, information officers, journalists, translators, and anyone who needs information on the recommended terms and their meaning in the field of education.</p> <p>The Vocabulary of Education contains approximately 560 concepts. The intension of the concepts has been determined through terminological concept analysis. Terminological definitions and supplementary notes are provided for each concept, and concept diagrams are used to illustrate the relations between them. Recommendations on Finnish terms to be used for each concept are provided. Term equivalents in Swedish and English are given for concepts related to higher education. The Vocabulary will be supplemented with missing equivalents as the terminology work progresses. Similarly, new concept systems, for example concepts related to early childhood education and care, will be added to the Vocabulary later on.</p> <p>This version is replaced by new, modified material at http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-908-0</p>	
Publisher	Ministry of Education and Culture, Finland	
Distributed by/ publication sales	Online version: julkaisut.valtioneuvosto.fi Publication sales: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi	

VANHENTUNUT

Esipuhe

Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) käynnisti yhdessä Sanastokeskus TSK:n kanssa vuonna 2010 sanastotyön, jonka tavoitteena oli tukea Opetushallituksen verkkopalveluiden, kuten Opintopolku-palvelun, kehittämistä. Myöhemmin sanastotyö laajeni osaksi myös muiden OKM:n hallinnonalan tietohallintohankkeiden, kuten RAKETTI-hankkeen ja opetushallinnon raportointipalvelu Vipusen, kehittämistyötä. Sanastotyöllä on pyritty luomaan perustaa verkkopalveluiden kehittämiselle sekä koulutuksen ja tutkimuksen tietoarkkitehtuurille. Sanastotyön tuloksena syntyneen Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) ja sen kanssa yhteensopivien tarkempien määritysten avulla tiedontuottajat, tiedon hakijat, tiedon käyttäjät ja tietojärjestelmät kykenevät kommunikoimaan mahdollisimman häiriöttömästi.

OKSA siis parantaa tietojärjestelmien yhteentoimivuutta, mutta lisäksi se helpottaa ihmisten välistä viestintää. Opetus- ja koulutusalan viestinnässä on haasteena muun muassa se, että eri koulutusasteita koskevassa lainsäädännössä saatetaan samasta käsitteestä käyttää eri nimityksiä eli termejä, ja myös yhden koulutusasteen eri oppilaitokset saattavat puhua samasta käsitteestä eri termeillä. Toisaalta samalla termillä saatetaan eri tahoilla viitata eri käsitteisiin. OKSA tarjoaa yhteisesti sovittuja käsitteiden määritelmiä ja termisuosituksia.

OKSA luo osaltaan siltoja lainsäädännön ja tietotuotannon välille. OKSA pyrkii kuvaamaan nykyisen lainsäädännön terminkäyttöä ja tulevaisuudessa mahdollisuuksien mukaan myös yhtenäistämään sitä.

OKSA-hankkeessa tehtävä työ parantaa tietojen yhteentoimivuutta, käytettävyyttä ja ymmärrettävyyttä ja lisää täten tiedon arvoa. Tällaisena työ tukee Suomeen kaavailtuja tietopolitiikan linjauksia.

OKSA palvelee termitiedon tarvitsijoita niin opetustoimen organisaatioissa kuin muillakin hallinnonaloilla. OKSA on tarkoitettu opetustoimen asiantuntijoille, lainvalmistelijoille, tietojärjestelmäasiantuntijoille, tiedottajille, toimittajille, kääntäjille ja kaikille niille, jotka tarvitsevat tietoa opetustoimen suositelluista termeistä ja siitä, mitä termeillä tarkoitetaan.

OKSAn luvut 1–7 sisältävät noin 560 käsitettä, joiden sisältö on selvitetty terminologista käsitteanalyysia käyttäen. Näille käsitteille on laadittu terminologiset määritelmät ja määritelmiä täydentäviä huomautuksia. Käsitteiden välisiä suhteita on havainnollistettu käsittekaavioiden avulla. Suomenkielisistä termeistä on annettu suositukset. Korkeakouluihin liittyvien käsitteiden termeille on annettu ruotsin- ja englanninkieliset vastineet – muiden koulutusasteiden vastinetermejä julkaistaan sanaston myöhemmissä laitoksissa.

OKSAn kuuluu myös liite, jossa on suosituksia noin 45 European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS) -tietoelementin suomenkieliseksi nimiksi sekä lyhyet kuvaukset tietoelementtien sisällöstä. Tämän liitteen sisällön laatimisessa on poikettu terminologisen sanastotyön periaatteista.

OKSAssa on keskitytty määrittelemään opetustoimen omia käsitteitä. Näiden käsitteiden lisäksi alalla käytetään julkishallinnon yhteisiä käsitteitä. Opetustoimen sanastotyössä on toistaiseksi tunnistettu noin 40 julkishallinnon yhteistä käsitettä, jotka liittyvät opetustoimeen. Nämä käsitteet löytyvät kansallisessa sanastotyöprosessissa määriteltynä Julkisen hallinnon yhteisestä sanastosta (<https://sanastot.suomi.fi>).

Yhteisiä käsitteitä on myös opetustoimella ja Kelalla. Opetustoimen sanastotyössä on toistaiseksi tunnistettu noin 10 Kelan käyttämää käsitettä, jotka liittyvät myös opetustoimeen. Kelan käsitteet löytyvät termipankki TEPAsta (www.tsk.fi/tepa).

OKSA perustuu opetustoimen lainsäädäntöön, olemassa olevien sähköisten hakupalveluiden ja Opintopolku-verkkopalvelun aineistoihin sekä sanastojaoksen ja kielityöryhmien asiantuntijoiden pohdintoihin. Lisäksi sanastojaos ja kielityöryhmät ovat konsultoineet ulkopuolisia asiantuntijoita. Opetustoimen sanastojaos on työskennellyt JHS 175 Julkisen hallinnon sanastotyöprosessi -suosituksen mukaisesti opetustoimen intressiyhteisönä.

OKSAn ensimmäisestä laitoksesta on rajattu pois sellaiset aihepiirit, joiden käsitteistöä ei ole vielä sanastojaoksessa kokonaisuudessaan käsitelty. Esimerkiksi varhaiskasvatukseen, koulutuksen arviointiin ja kurinpitoon liittyvät luvut ja käsitteet puuttuvat sanastosta toistaiseksi kokonaan.

OKM vastaa osaltaan julkisen hallinnon kokonaisarkkitehtuurin kehittämisestä, ja OKSAn ylläpito ja kehittäminen jatkuu osana tätä työtä. OKSasta julkaistaan myöhemmin uusia laitoksia, joihin sisällytetään käsitetietojen muokkauksia ja täydennyksiä sekä kokonaan uusia, ensimmäisessä laitoksessa julkaisemattomia käsitteitä, termejä ja erikielisiä vastineita.

OKSAa laativaan asiantuntijaryhmään¹ kuuluvat ensimmäistä laitosta julkaistaessa

Kirsi Alila, opetusneuvos, opetus- ja kulttuuriministeriö (2016–)
Tero Huttunen, erityisasiantuntija, työryhmän puh.johtaja, opetus- ja kulttuuriministeriö (2016–)
Ilmari Hyvönen, ylitarkastaja, työryhmän 3. puh.johtaja, opetus- ja kulttuuriministeriö (2011–)
Kari Korhonen, erikoissuunnittelija, opetus- ja kulttuuriministeriö (2011–)
Tomi Kytölä, ylitarkastaja, työryhmän 2. puh.johtaja, opetus- ja kulttuuriministeriö (2014–)
Antti Laitinen, CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy (2017–)
Kirsi Lamberg, ylitarkastaja, opetus- ja kulttuuriministeriö (2017–)
Tim Lamminranta, erityisasiantuntija, Opetushallitus (2013–)
Anne Onnela, opetusneuvos, opetus- ja kulttuuriministeriö (2017–)
Katarina Repo (os. Stubbe), ratkaisuarkkitehti, Opetushallitus (2011–)
Totti Tuhanen, erikoissuunnittelija, Turun yliopisto (2010–)
Erja Vitikka, opetusneuvos, Opetushallitus (2011–)
Riina Kosunen, terminologi, Sanastokeskus TSK (2011–).

Sanaston ammatillista koulutusta koskevien käsitteiden määrittelytyöhön osallistuivat vuonna 2017 asiantuntijaryhmän tukena

Seija Rasku, opetusneuvos, opetus- ja kulttuuriministeriö
Seija Suonuuti, projekti terminologi, Sanastokeskus TSK.

OKSAa laativaan asiantuntijaryhmään ovat aiemmin kuuluneet

Ulla Angervo, erityisasiantuntija, Opetushallitus (2011–2015)
Jukka Haapamäki, ylitarkastaja, opetus- ja kulttuuriministeriö (2011–2015)
Ville Heinonen, neuvotteleva virkamies, opetus- ja kulttuuriministeriö (2011)
Mia Honkanen, ylitarkastaja, opetus- ja kulttuuriministeriö (2011–2012)
Seppo Hyppönen, asiantuntijajaysikön päällikkö, Opetushallitus (2011–2012)
Mikael af Hällström, ylitarkastaja, Ydinsanastoryhmän vetäjä, Verohallinto (2010–2011)
Leena Kononen, kehittämisspäällikkö, opetus- ja kulttuuriministeriö (2011–2013)
Ville Liski, projektisuunnittelija, opetus- ja kulttuuriministeriö (2010–2011)
Ari Luostarinen, projektisuunnittelija, opetus- ja kulttuuriministeriö (2011–2014)
Satu Meriluoto, verkkopäätoimittaja, Opetushallitus (2010–2011)
Paula Merikko, koordinaattori, CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy (2013–2014)
Manne Miettinen, kehittämisspäällikkö, CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy (2011–2013)
Jarkko Moilanen, kehittämisspäällikkö, opetus- ja kulttuuriministeriö (2016–2017)
Erja Nokkanen, projektipäällikkö, opetus- ja kulttuuriministeriö (2010–2011)
Marianne Portin, opetusneuvos, Opetushallitus (2011–2015)
Suvi Remes, sovellusasiantuntija, CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy (2014–2016)
Aino Rikkinen, apulaisrehtori, Pohjois-Karjalan Aikuisopisto (2010–2011)
Seppo Ränninranta, IT-arkkitehti, Opetushallitus (2011)
Ritva Sammalkivi, projektipäällikkö, opetus- ja kulttuuriministeriö (2010–2013)
Sirpa Suhonen, terminologi, Sanastokeskus TSK (2010–2011)
Outi Tasala, CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy (2016–2017)
Aki Tornberg, opetusneuvos, opetus- ja kulttuuriministeriö (2011–2015)
Pirjo Väyrynen, opetusneuvos, Opetushallitus (2011–2013).

OKSAN käsitteiden ruotsin- ja englanninkieliset vastinetermit työstetään tätä tarkoitusta varten kootuissa kielityöryhmissä koulutusasteittain. OKSAN ensimmäisen laitoksen julkaisemiseen mennessä ovat työskennelleet ainoastaan korkeakoulujen ruotsin ja englannin kielityöryhmät.

Korkeakoulujen käsitteiden ruotsin- ja englanninkielisten vastineiden hakeminen on ollut korkeakoulujen yhteisen Glossary Group -kielityöryhmän vastuulla. Glossary Group kuuluu nykyisin OKM:n Tietovirta- ja sanastotyön koordinaatioryhmän alaisuuteen.

1 OKM käynnisti opetustoimen sanastotyön vuonna 2010 osana SAdE-ohjelman Oppijan verkkopalvelukokonaisuuden esiselvitystä. Vuonna 2011 työtä jatkettiin OKM:n asettaman tietotuotantoryhmän sanastajaoskessa ja vuonna 2012 OKM:n hallinnonalan tietohallintohankkeiden (Opetushallituksen verkkopalvelut, RAKETTI-hanke, opetushallinnon raportointipalvelu Vipunen) välisenä yhteistyönä, jota hankkeiden vastuuhenkilöt koordinoivat. Vuonna 2016 perustettiin erillinen opetustoimen sanastajaos Tietovirta- ja sanastotyön koordinaatioryhmän alaisuuteen.

Korkeakoulukäsitteiden ruotsinkielisten vastineiden työstämiseen ovat osallistuneet

Tove Ahlskog-Pursiainen, Hanken Svenska handelshögskolan
Erja Antell, Aalto-yliopisto
Niina Arppe, Hanken Svenska handelshögskolan
Anna Byman, Helsingin yliopisto
Sabina Eerola, Hanken Svenska handelshögskolan
Mirva Huhta, Laurea-ammattikorkeakoulu
Harriet Kurten, Åbo Akademi
Antti Laitinen, CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy (siht.) (2017–)
Martta Lindström, Helsingin yliopisto
Monica Nerdrum, Åbo Akademi
Ninni Ojanen, Helsingin yliopisto
Nike Parland, valtioneuvoston kanslia
Suvi Remes, CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy (siht.) (2014–2016)
Pia Rydestedt, Aalto-yliopisto
Puck Sumelius, Helsingin yliopisto
Lilian Sjöberg, Arcada
Helena Strandell, Hanken
Johanna Söderholm, Aalto-yliopisto
Outi Tasala, CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy (siht.) (2016–2017)
Kuno Öhrman, Aalto-yliopisto
Riina Kosunen, Sanastokeskus TSK (terminologi).

Korkeakoulukäsitteiden englanninkielisten vastineiden työstämiseen ovat osallistuneet

Irina Aittomäki, HAMK
Merja Fleming, valtioneuvoston kanslia
Irma Hallberg-Rautalin, Helsingin yliopisto
Bill Hellberg, Aalto-yliopisto
Antti Koskinen, Turun yliopisto
Joanna Kumpula, University Admissions Finland
Antti Laitinen, CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy (siht.) (2017–)
Anna Naukkarinen, Tampereen teknillinen yliopisto
Vilja Pitkänen, Aalto-yliopisto
Suvi Remes, CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy (siht.) (2014–2016)
Minna Salomaa, Taideyliopisto
Tina Seidel, Helsingin yliopisto
Outi Tasala, CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy (siht.) (2016–2017)
Päivi Tikkanen, Taideyliopisto
Ulrika Sundelin, Opetushallitus
Irina Venho, University Admissions Finland
Riina Kosunen, Sanastokeskus TSK (terminologi).

Sanaston ruotsin- ja englanninkielisten termiehdokkaiden hakemiseen Glossary Group -kielityöryhmän työn tueksi ovat osallistuneet alan asiantuntijoiden lisäksi Sanastokeskus TSK:n terminologit **Riina Kosunen** ja **Päivi Kouki** sekä OKM:n korkeakouluharjoittelija **Emily Strohm**.

Sanaston tallennus- ja muokkaustekniikasta on vastannut Sanastokeskus TSK:n IT-suunnittelija **Saku Seppälä**.

Sanastohankkeen aikana on pyydetty tietoa ja kommentteja sanaston asiantuntijaryhmän ulkopuolisilta asiantuntijoilta.

Sanaston laatimiseen käytetyn terminologisen työn on rahoittanut opetus- ja kulttuuriministeriö.

Sisällysluettelo

Esipuhe.....	7
Käsitekaavioluettelo.....	12
Kuvaluettelo.....	14
Sanaston rakenne ja merkinnät.....	15
Käsitteet, määritelmät ja termit.....	15
Sanaston rakenne.....	15
Termitietueen rakenne.....	16
Käsitekaavioiden tulkinta.....	18
1 Yleisiä käsitteitä.....	21
2 Koulutusjärjestelmä.....	26
3 Toimijat.....	30
3.1 Koulutustoimijat.....	30
3.1.1 Koulutustoimijoihin liittyviä käsitteitä.....	39
3.2 Koulutusorganisaatiot.....	41
3.3 Koulutuksen toimielimiä.....	49
3.4 Henkilöstö.....	50
3.5 Henkilön rooleja oppimisessa tai koulutuksessa.....	61
4 Koulutuksen ja opetuksen sisällöt ja normit.....	67
4.1 Normatiivinen ohjaus.....	67
4.1.1 Säädökset.....	67
4.1.2 Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet.....	69
4.2 Tutkintorakenne (1).....	72
4.2.1 Ammatillisten tutkintojen rakenne.....	75
4.2.2 Lukio-opintojen rakenne.....	78
4.2.3 Korkeakoulututkinnon rakenne.....	81
4.3 Oppiaine.....	85
4.4 Koulutustoimijan opetussuunnitelmat ja koulutustarjonta.....	87
4.4.1 Opetussuunnitelma.....	87
4.4.1.1 Opetussuunnitelmaan liittyviä käsitteitä.....	94
4.4.2 Koulutustarjonta.....	95
4.5 Opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan.....	99
4.6 Opintojen ja osaamisen laajuus.....	103
5 Haku ja valinta.....	106
5.1 Haku.....	106
5.1.1 Henkilön toiminta koulutukseen pääsemiseksi.....	106
5.1.2 Koulutukseen hakemisen vaiheita.....	111
5.1.3 Hakutapoja ja -tyyppejä.....	113
5.1.4 Hakukelpoisuus.....	119
5.1.5 Muita hakukäsitteitä.....	123
5.2 Valinta.....	126
5.2.1 Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi.....	126
5.2.2 Valintatyyppinä.....	131
5.2.3 Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä.....	134
5.2.4 Haku ja valinta: tietojärjestelmän käsitteitä.....	137
5.2.4.1 Hakukohde.....	137
5.2.4.2 Tietojärjestelmällä suoritettava opiskelijavalintaan liittyvä prosessi.....	140
5.2.4.3 Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot.....	143
5.3 Peruskoulun määräytyminen tai valinta.....	148
6 Koulutuksen toteuttaminen ja opintoprosessit.....	150
6.1 Opetus (1).....	150
6.1.1 Opetuksen (1) ja opiskelun koodistokäsitteitä.....	158
6.2 Koulutus (1).....	160
6.2.1 Koulutus (1) luonteen, koulutusasteen ja koulutuslajin mukaan.....	160
6.2.2 Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden, järjestäjän ja tavoitteen mukaan.....	165
6.2.3 Perusopetuksen lajeja.....	169
6.2.4 Ammatillisen koulutuksen lajit (vuonna 2018 voimaan tulleen reformin jälkeen).....	171
6.2.5 Ammatillisen koulutuksen lajit, järjestämis muodot ja -tavat (ennen vuonna 2018 voimaan)	

tullutta reformia).....	176
6.3 Koulutus (2).....	178
6.3.1 Tutkintoon johtamattomat koulutukset (2).....	181
6.3.1.1 Ennen vuotta 2015 järjestettyjä tutkintoon johtamattomia, ammatilliseen koulutukseen hakeutumista edistäviä koulutuksia (2).....	184
6.4 Opiskelu oikeuteen liittyviä toimenpiteitä.....	186
6.4.1 Ilmoittautuminen.....	190
6.4.2 Opiskelun tai koulunkäynnin keskeytyminen.....	195
6.5 Opiskelun tuki.....	198
6.5.1 Oppilaan ohjaus ja opinto-ohjaus.....	198
6.5.2 Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut.....	199
6.5.3 Muut opiskelua tukevat palvelut.....	202
6.5.4 Oppilaan ja opiskelijan tukeminen perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa.....	202
6.6 Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa.....	208
6.7 Opiskelijaliikkuvuus.....	211
6.8 Työelämään tutustuminen ja työharjoittelu.....	214
6.9 Oppilaan suoritukset, arvosanat ja näytöt.....	216
6.9.1 Todistus.....	216
6.9.2 Tutkinto.....	224
6.9.2.1 Toisen asteen tutkinnot.....	229
6.9.2.2 Korkeakoulututkinto.....	233
6.9.2.3 Ulkomainen tutkinto.....	239
6.9.2.4 Aiemmat ammatilliset tutkinnot.....	241
6.9.3 Opintosuorituksia.....	243
6.9.4 Tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa.....	245
6.9.5 Oppilaan ja opiskelijan suorituksen arviointi.....	249
6.9.5.1 Arvioinnin tarkistaminen, uusiminen ja oikaisu sekä arvosanan korottaminen.....	254
6.10 Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen.....	257
6.11 Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut.....	260
6.12 Muita koulutuksen toteuttamiseen/läpivientiin ja opintoprosesseihin liittyviä käsitteitä.....	263
7 Muita opetustoimeen liittyviä käsitteitä.....	264
8 Liite: European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS) -tietoelementtien nimiä ja sisältökuvia suomeksi.....	271
8.1 Koulutustoimija (Learning Opportunity Provider).....	271
8.2 Koulutus (Learning Opportunity).....	274
Englanninkielinen hakemisto / English index.....	279
Ruotsinkielinen hakemisto / Svenskt register.....	284
Suomenkielinen hakemisto.....	288

Käsitekaavioluettelo

Käsitekaavio 1. Kasvatus, opetus ja koulutus.....	25
Käsitekaavio 2. Koulutusjärjestelmä.....	29
Käsitekaavio 3. Koulutustoimijat.....	34
Käsitekaavio 4. Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka.....	38
Käsitekaavio 5. Koulutusorganisaatiot.....	48
Käsitekaavio 6. Koulutuksen henkilöstö.....	55
Käsitekaavio 7. Opettaja.....	60
Käsitekaavio 8. Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa.....	66
Käsitekaavio 9. Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet.....	71
Käsitekaavio 10. Tutkintorakenne.....	73
Käsitekaavio 11. Tutkinnon rakenne (osien pakollisuuden mukaan).....	74
Käsitekaavio 12. Ammatillisten tutkintojen rakenne.....	77
Käsitekaavio 13. Lukio-opintojen rakenne.....	80
Käsitekaavio 14. Opintokokonaisuus ja opintojakso.....	84
Käsitekaavio 15. Oppiaine.....	86
Käsitekaavio 16. Opetussuunnitelma.....	93
Käsitekaavio 17. Koulutustarjonta ja opetustarjonta.....	98
Käsitekaavio 18. Opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan.....	102
Käsitekaavio 19. Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö.....	105
Käsitekaavio 20. Henkilön toiminta koulutukseen pääsemiseksi.....	110
Käsitekaavio 21. Koulutukseen hakemisen vaiheita.....	112
Käsitekaavio 22. Hakutapoja ja -tyyppejä.....	118
Käsitekaavio 23. Hakukelpoisuus.....	122
Käsitekaavio 24. Muita hakukäsitteitä.....	125
Käsitekaavio 25. Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi.....	130
Käsitekaavio 26. Valintatyytit.....	133
Käsitekaavio 27. Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä.....	136
Käsitekaavio 28. Hakukohde.....	139
Käsitekaavio 29. Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi.....	142
Käsitekaavio 30. Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot.....	147
Käsitekaavio 31. Peruskoulun määräytyminen tai valinta.....	149
Käsitekaavio 32. Opetus (1).....	157
Käsitekaavio 33. Opetuksen (1) ja opiskelun koodistokäsitteitä.....	159
Käsitekaavio 34. Koulutus (1) luonteen, koulutusasteen ja koulutuslajin mukaan.....	164
Käsitekaavio 35. Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden, järjestäjän ja tavoitteen mukaan.....	168
Käsitekaavio 36. Perusopetuksen lajeja.....	170
Käsitekaavio 37. Ammatillisen koulutuksen lajeja.....	175
Käsitekaavio 38. Ammatillisen koulutuksen lajeja ja muotoja (ennen vuoden 2017 reformia).....	177
Käsitekaavio 39. Koulutus (2) -käsitteen alakäsitteitä.....	180
Käsitekaavio 40. Tutkintoon johtamattomat koulutukset (2).....	183
Käsitekaavio 41. Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä.....	189
Käsitekaavio 42. Ilmoittautumiskäsitteitä.....	193
Käsitekaavio 43. Korkeakoulun opiskelijarekisterin päivämääriä.....	195
Käsitekaavio 44. Opiskelun keskeytyminen.....	197
Käsitekaavio 45. Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut.....	201
Käsitekaavio 46. Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa.....	207
Käsitekaavio 47. Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa.....	210
Käsitekaavio 48. Opiskelijaliikkuvuus.....	213
Käsitekaavio 49. Työelämään tutustuminen ja työharjoittelu.....	215
Käsitekaavio 50. Todistus.....	218
Käsitekaavio 51. Perusopetuksen ja lukion oppimääriin liittyvät todistukset.....	221
Käsitekaavio 52. Tutkintotodistus.....	223
Käsitekaavio 53. Tutkinto.....	228
Käsitekaavio 54. Toisen asteen tutkinnot.....	232
Käsitekaavio 55. Korkeakoulututkinto.....	238
Käsitekaavio 56. Ulkomainen tutkinto.....	240
Käsitekaavio 57. Aiemmat ammatilliset tutkinnot.....	242
Käsitekaavio 58. Opintosuorituksia.....	245
Käsitekaavio 59. Tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa.....	248
Käsitekaavio 60. Arviointi.....	253
Käsitekaavio 61. Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen.....	259

VANHENTUNNUT

Kuvaluettelo

Kuva 1. Suomen koulutusjärjestelmä.....26

VANHENTUNNUKSET

Sanaston rakenne ja merkinnät

Käsitteet, määritelmät ja termit

Sanaston lähtökohtana on ollut luotettavien määritelmien, käsitejärjestelmien ja termivastineiden tuottaminen. Siksi sanasto on laadittu systemaattisesti, terminologisten periaatteiden ja menetelmien mukaisesti, jotka on määritellyt ISO/TC 37:n (International Organization for Standardization/Technical Committee 37 Language and terminology) laatimissa kansainvälisissä standardeissa.

Terminologiselle sanastotyölle on ominaista käsitekeskeisyys. Siinä missä sanakirjat tarkastelevat sanoja ja niiden merkityksiä, terminologisten sanastojen lähtökohtana ovat käsitteet ja niiden väliset suhteet.

Käsitteet ovat ihmisen mielessään muodostamia ajatusmalleja, jotka vastaavat tiettyjä todellisuuden kohteita, niin sanottuja tarkoitteita. **Tarkoitteet** voivat olla konkreettisia (esim. *tutkintotodistus*) tai abstrakteja (esim. *opiskelu*), ja niillä on erilaisia ominaisuuksia (esimerkiksi *opiskelun* ominaisuus on, että siinä henkilö käyttää aikaa ja tietoista huomiota uusien tietojen tai taitojen omaksumiseen tai osaamisen kartuttamiseen). Näistä ominaisuuksista muodostettuja ajatusmalleja kutsutaan käsitepiirteiksi. Käsitteen sisältö muodostuu joukosta erilaisia käsitepiirteitä, joista olennaiset ja erottavat kuvataan määritelmän avulla. Terminologiset määritelmät on kirjoitettu sellaiseen muotoon, että niiden avulla voidaan tunnistaa kunkin käsitteen paikka käsitejärjestelmässä. **Termit** puolestaan ovat käsitteiden nimityksiä, joiden avulla voidaan lyhyesti viitata käsitteen koko sisältöön.

Sanaston rakenne

Sanaston alkuosa (luvut 1–7) on ryhmitelty **aiheenmukaisesti** jäsenneltyihin lukuihin, joissa toisiinsa liittyvät käsitteet on pyritty sijoittamaan lähekkäin. Sanaston liitteessä ("European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS) -tietoelementtien nimiä ja sisältökuvauksia suomeksi") termit on lueteltu aakkosjärjestyksessä eikä niillä ole terminologisten periaatteiden mukaisia käsitekuvauksia.

Aakkosellinen hakemisto löytyy sanaston lopusta. Hakemistoon on poimittu suositettavien ja hylättävien termien lisäksi muita hakusanoja, jotka liittyvät läheisesti tiettyyn käsitteeseen. Muut hakusanat viittaavat siihen käsitteeseen ja sen numeroon, jonka yhteydessä kyseistä termiä käsitellään.

Termitietueen rakenne

Käsitteet on esitetty sekä numeroituina termitietueina että käsitejärjestelmiä kuvaavina kaavioina. Käsitekaaviot ja termitietueet on tarkoitettu toisiaan tukeviksi esitysmuodoiksi. Kaikki sanaston käsitteet eivät ole mukana kaavioissa.

Termitietueessa käsitteille annetaan ensin **suomenkieliset termit**. Jos käsite on määritelty, termien jälkeen seuraa suomenkielinen **määritelmä** ja mahdolliset määritelmää täydentävät lisätiedot eli **huomautukset**. Käsitteet on numeroitu juoksevasti. Alla on esimerkkinä käsitettä *lukukausi-ilmoittautumispäivämäärä* käsittelevä termitietue ja merkintöjen selitykset:

383	käsitteen numero
lukukausi-ilmoittautumispäivämäärä	suomenkieliset termit; suositettavin ensimmäisenä, jos termejä on useita
~ lukuvuosi-ilmoittautumispäivämäärä	termi viittaa hieman määritellystä käsitteestä poikkeavaan käsitteeseen, mutta siitä ei kuitenkaan voi sanoa, että se olisi laajempi tai suppeampi kuin määritelty käsite
sv datum <i>n</i> för terminsanmälän	ruotsinkieliset vastineet, suositettavin ensimmäisenä (<i>n</i> = ett-suku)
en date of registration for the academic term	englanninkieliset vastineet, suositettavin ensimmäisenä, jos termejä on useita
not: enrolment date	termi tarkoittaa eri asiaa kuin suositettava termi, eikä sitä pitäisi käyttää tässä merkityksessä, tai termi on kielenvastainen
päivämäärä, jona <i>opiskelija</i> on opiskelijarekisterin merkinnän mukaan tehnyt <i>lukukausi-ilmoittautumisen</i>	määritelmä (alkaa pienellä kirjaimella, ei pistettä lopussa, kursivointi viittaa sanastossa määriteltyyn käsitteeseen)
Tietojärjestelmiin merkitään hienomman jaon mukainen tieto eli tieto lukukausi-ilmoittautumisesta. Lukuvuosi-ilmoittautumispäivämäärä päätellään lukukausi-ilmoittautumispäivämääristä. Lukuvuosi-ilmoittautumispäivämäärä on siis päivämäärä, jona opiskelija on opiskelijarekisterin merkinnän mukaan tehnyt tiettyyn <i>lukuvuoteen</i> liittyvät lukukausi-ilmoittautumiset.	huomautus (normaali virke, erotettu määritelmästä sisennyksellä, antaa lisätietoa käsitteestä, esimerkkejä, tietoa termien käytöstä yms.)
Käsitteen tunnus: tmpOKSAID499	OKSA-hankekauden aikainen käsitteen tunnus, jonka avulla sanaston käsitteisiin voi viitata esim. viitearkkitehtuuri- tai tietojärjestelmätyössä.
Luokka: korkeakoulut	koulutusaste tai muu aihepiiri, jolle/johon käsite kuuluu

Kooste kaikista käsitteiden yhteydessä sanasto-osuudessa käytetyistä merkintätavoista:

lihavointi	suomenkielinen suositettava termi (ensimmäisenä suositettavin ja sen jälkeen hyväksyttävät synonyymit)
<i>kursivointi</i>	(määritelmässä tai huomautuksessa:) viittaus tässä sanastossa määriteltyyn käsitteeseen
(1)	(suluissa oleva numero termin perässä:) homonyymi; sanastossa on useita kirjoitusasultaan samanlaisia termejä, joilla on eri merkitys, esim. <i>arviointi (1)</i> ja <i>arviointi (2)</i>
mieluummin kuin: hellre än: rather than:	termin käyttöä ei suositeta kielellisistä syistä (esim. vierasperäisyyden vuoksi)
ei: inte: not:	termi tarkoittaa eri asiaa kuin suositettava termi, eikä sitä pitäisi käyttää tässä merkityksessä, tai termi on kiellenvastainen
*	termiehdotus
†	termi on vanhentunut
sv	ruotsinkieliset vastineet (suositettavin ensin)
en	englanninkieliset vastineet (suositettavin ensin)
/FI/	suomenruotsia
/SE/	ruotsinruotsia
/GB/	Ison-Britannian englantia
/US/	Yhdysvaltain englantia
f	termin suku on feminiini
m	termin suku on maskuliini
n	ruotsin termi on ett-sukuinen
pl	termi on monikkomuotoinen
verbi verb	(suomen-, ruotsin- tai englanninkielisen) termin sanaluokka on verbi
<	termi tai vastine viittaa määriteltyä käsitettä laajempaan käsitteeseen
>	termi tai vastine viittaa määriteltyä käsitettä suppeampaan käsitteeseen
~	termi tai vastine viittaa hieman määritelmästä käsitteestä poikkeavaan käsitteeseen, mutta siitä ei kuitenkaan voi sanoa, että se olisi laajempi tai suppeampi kuin määritelty käsite
(vanhentunut)	(teksti kaarisuluissa käsitteen numeron alla:) käsite on vanhentunut
<perusopetus, ammattillinen koulutus>	(teksti kulmasuluissa käsitteen numeron alla:) ala tai alat, jo(i)lle määritelmä on rajattu tai joiden näkökulmasta määritelmä on kirjoitettu
(esiopetus)	(teksti kaarisuluissa termin perässä:) täsmennys termin käyttöalasta tai tapauksista, joissa termiä voidaan käyttää
Käsitteen tunnus: tmpOKSAIDxxxx	OKSA-hankekauden aikainen käsitteen tunnus, jonka avulla sanaston käsitteisiin voi viitata esim. viitearkkitehtuuri- tai tietojärjestelmätyössä. Tunnus on otettu käyttöön ennen julkisen hallinnon tunnuskäytännesuosituksen valmistumista.

Luokka: ammatillinen koulutus, korkeakoulut	koulutusaste tai muu aihepiiri, jolle/johon käsite kuuluu Käytetyt aihepiiriluokat: <ul style="list-style-type: none"> • esiopetus • perusopetus • lukiokoulutus • ammatillinen koulutus • korkeakoulut • vapaa sivistystyö • opiskelijavalinnat • yleinen/yhteinen (= yleiskielen käsite tai useampaan kuin kolmeen em. aihepiireistä kuuluva käsite)
Käsitekaavio: Korkeakoulun opiskelijarekisterin päivämääriä	viittaus käsitekaavioon tai -kaavioihin, jo(i)ssa käsite esiintyy

Käsitekaavioiden tulkinta

Käsitekaaviot havainnollistavat käsitteiden välisiä suhteita ja auttavat hahmottamaan kokonaisuuksia. Sanastossa esiintyy terminologisia käsitesuhteita, joita on kuvattu UML:n (Unified Modeling Language) mukaisilla merkintätavoilla (ks. ISO 24156-1 Graphic notations for concept modelling in terminology work and its relationship with UML -- Part 1: Guidelines for using UML notation in terminology work). Tämän alaluvun lopussa olevassa kaaviossa on annettu esimerkkejä käsitesuhteiden kuvaamisesta.

Käsitteen merkitseminen kaavioon

- sanasto-osuudesta käsitteen tiedoista on poimittu kaavioon käsitteen numero, ensimmäinen suositettava termi, mahdollinen homonymin numero kaarisuluissa ja määritelmä
- lihavoimaton termi on kaaviossa helpottamassa kaavion tulkintaa, mutta sitä ei ole määritelty sanastossa

Hierarkkinen suhde (kolmioon päättyvä viiva $\rightarrow$)

- vallitsee laajemman yläkäsitteen (*opetus (1)*) ja sitä suppeamman alakäsitteen (*ryhmäopetus ja yksilöopetus*) välillä
- alakäsite sisältää kaikki yläkäsitteen piirteet sekä vähintään yhden lisäpiirteen, mutta sitä vastaa suppeampi joukko tarkoitteita kuin yläkäsitettä
- alakäsite voidaan ajatella yläkäsitteen erikoistapaukseksi
- kolmion kärki osoittaa yläkäsitteeseen

Koostumussuhde (vinoneliöön päättyvä viiva $\diamond$)

- alakäsitteet ovat osia yläkäsitteenä olevasta kokonaisuudesta
- yläkäsitteen piirteet eivät sisälly alakäsitteeseen kuten hierarkkisessa käsitejärjestelmässä
- esimerkiksi *ammatillinen tutkinto* koostuu *tutkinnon osista*
- vinoneliö kiinnittyy yläkäsitteeseen
- koostumussuhteen osien määrää voidaan tarvittaessa kuvata seuraavilla merkinnöillä:
  - 1..* ilmaisee sitä, että yläkäsite koostuu yhdestä tai useammasta alakäsitettä vastaavasta osasta
  - 2..* ilmaisee sitä, että yläkäsite koostuu kahdesta tai useammasta alakäsitettä vastaavasta osasta

Assosiattiivinen suhde (viiva ilman symbolia)

- käsitesuhde, jota ei voida luokitella hierarkkiseksi tai koostumussuhteeksi (esim. ajalliset, paikalliset, toiminnalliset, välineelliset sekä alkuperään ja syntyyn liittyvät suhteet)
- assosiattiivisen suhteen tyyppi käy yleensä ilmi määritelmän kielellisestä muodosta
- esimerkiksi *opiskelijavaihdon* ja *vaihto-opiskelijan* välillä on assosiattiivinen suhde: vaihto-opiskelija on toimija, joka osallistuu opiskelijavaihto-toimintaan

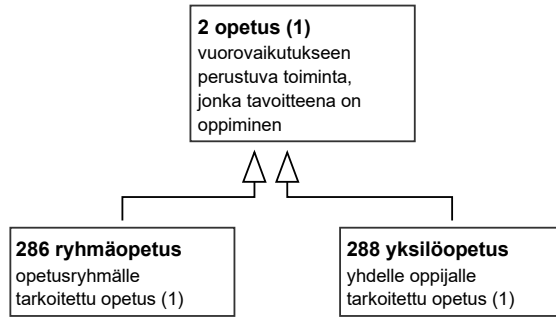
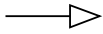
Moniulotteinen käsitejärjestelmä (viiva, jonka yhteyteen on tekstillä merkitty jaotteluperuste)

- yläkäsitteestä päästään erilaisiin alakäsitevalikoimiin eli ulottuvuuksiin käyttämällä eri jaotteluperusteita
- yhteen ulottuvuuteen kuuluvat eli yhden jaotteluperusteen mukaiset (kaaviossa saman jaotteluperusteen alle merkityt) alakäsitteet eivät voi yhdistyä uudeksi käsitteeksi (esimerkiksi *esiopetus* ei voi olla *korkeakoulutusta*)
- eri ulottuvuuksiin kuuluvia eli eri jaotteluperusteiden alla olevia alakäsitteitä voidaan yhdistää uusiksi käsitteiksi (esimerkiksi *toisen asteen koulutus* voi olla *aikuiskoulutusta*)
- jaotteluperusteen nimitys on usein merkitty viivan viereen (esimerkiksi *koulutus (1)* on jaettu alakäsitteisiin yhtäältä koulutusasteen ja toisaalta koulutuslajin mukaan)

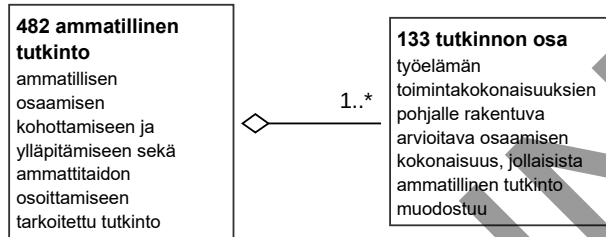
Katkoviivoilla kuvattu käsitesuhde

- katkoviivoilla merkitään käsitesuhteet, jotka eivät käy ilmi määritelmien sanamuodoista (esimerkiksi käsitteiden *koulutukseen hakeminen* ja *haku- ja valintajärjestelmä* välinen assosiativinen suhde on merkitty katkoviivalla, koska *koulutukseen hakemisen* määritelmässä ei viitata suoraan *haku- ja valintajärjestelmään* eikä päinvastoin)
- katkoviivoilla kuvatut käsitesuhteet täydentävät määritelmiä ja tukevat käsitteiden ymmärtämistä
- katkoviivalla voidaan merkitä niin hierarkkinen suhde, koostumussuhde kuin assosiativinen suhdekin
- ks. esimerkiksi käsitekaavio 30 (Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi)

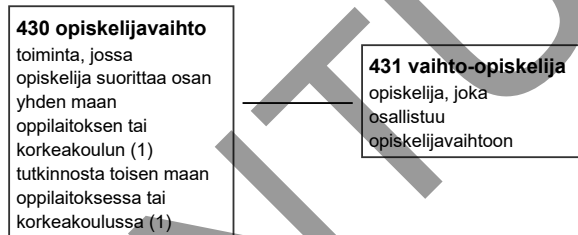
HIERARKKINEN SUHDE

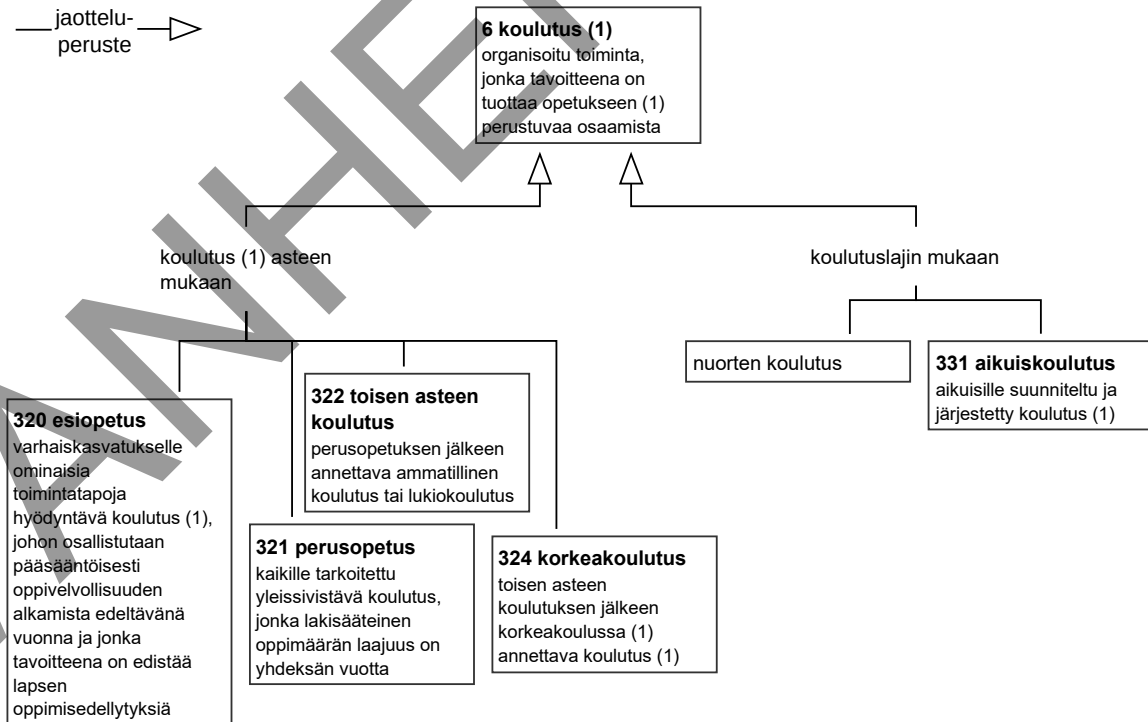
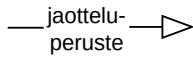
KOOSTUMUSSUHDE

ASSOSIATIIVINEN SUHDE

MONIULOTTEINEN KÄSITEJÄRJESTELMÄ

1 YLEISIÄ KÄSITTEITÄ

1

kasvatus

sv fostran

en < education (1); upbringing

määritelmä

vuorovaikutukseen perustuva toiminta, jonka tavoitteena on kehittää yksilöstä eettisesti vastuukykyinen yhteiskunnan jäsen

huomautus

Kasvatuksen myötä kulttuuriset arvot, tavat ja normit välittyvät ja muovautuvat. Osaltaan kasvatuksen tavoite on siirtää kulttuuriperintöä sekä tärkeinä pidettyjä arvoja ja traditioita seuraavalle sukupolvelle, mutta kasvatuksen avulla halutaan myös uudistaa ajattelu- ja toimintatapoja. Kasvatuksen sivistystehtävänä on tietoisesti ohjata yksilöllisen identiteetin muotoutumista ja huolehtia, että muotoutuminen tapahtuu sosiaalisesti hyväksyttävällä tavalla.

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan varhaiskasvatuslain (36/1973) mukaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, *opetuksen (1)* ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu pedagogiikka.

Perusopetuksella on opetustavoitteiden lisäksi kasvatustavoitteita. Perusopetuslain (628/1998) mukaan perusopetuksella pyritään kasvattamaan oppilaita ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä antamaan heille elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja.

Yliopistolain (558/2009) mukaan *yliopistojen* tehtävänä on edistää vapaata tutkimusta sekä tieteellistä ja taiteellista sivistystä, antaa tutkimukseen perustuvaa ylintä opetusta (1) sekä kasvattaa *opiskelijoita* palvelemaan isänmaata ja ihmiskuntaa.

Englannin käsite education on laajempi kuin suomen kasvatus, niin että termillä education viitataan kasvatukseen lisäksi muun muassa *opetukseen (1)*, *koulutukseen (1)* ja sivistykseen.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID116

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsitekaaviot: *Kasvatus, opetus ja koulutus* ja *Koulutus (1) luonteen, koulutusasteen ja koulutuslajin mukaan*

2

opetus (1)

sv undervisning (1)

en teaching (1); instruction (1); < education (2)

määritelmä

vuorovaikutukseen perustuva toiminta, jonka tavoitteena on *oppiminen*

huomautus

Opetuksella (1) ja *kasvatuksella* on osin yhteneväisiä tavoitteita.

Englannin käsite education on laajempi kuin suomen opetus (1), niin että termillä education viitataan opetuksen (1) lisäksi muun muassa *kasvatukseen, koulutukseen (1)* ja sivistykseen.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID117

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsitekaaviot: *Kasvatus, opetus ja koulutus, Opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan, Opetus (1) ja Opetuksen (1) ja opiskelun koodistokäsitteitä*

3

oppiminen

sv lärande; inläring; ~ lära sig *verb*

en learning

määritelmä

prosessi, jossa yksilö omaksuu uusia tai muuttaa olemassa olevia tietoja, taitoja, käyttäytymistä, arvoja tai mieltymyksiä

huomautus

Erityisesti varhaiskasvatuksessa ja *perusopetuksessa* painottuu oppimaan oppiminen, joka voidaan määritellä prosessiksi, joka edistää yksilön kykyä omaksua uusia tai muuttaa olemassa olevia tietoja, taitoja, käyttäytymistä, arvoja tai mieltymyksiä.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID118

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaaviot: *Kasvatus, opetus ja koulutus* ja *Työelämään tutustuminen ja työharjoittelu*

4

opettaminen; opetus (2)

sv undervisning (2); ~ lära ut *verb*

en teaching (2); instruction (2); tuition (1); ~ facilitation

määritelmä

opetuksen (1) osa, jossa henkilö auttaa tai ohjaa toista henkilöä oppimaan

huomautus

Englannin sanalla facilitation viitataan esimerkiksi erityistarpeisen (kuten vammaisen) oppilaan tai opiskelijan avustajan toimintaan, jonka tavoitteena on auttaa *oppilasta* tai *opiskelijaa* osallistumaan opetukseen (1). Lisäksi sanalla facilitation viitataan esimerkiksi vertaisopetukseen, jossa edistyneemmät opiskelijat auttavat varhaisemmassa vaiheessa olevia opiskelijoita *opiskelussa*.

Ks. *opettaja*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID119

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaavio: *Kasvatus, opetus ja koulutus*

5

opiskelu

sv < studier *pl*

en study

määritelmä

toiminta, jossa henkilö käyttää aikaa ja tietoista huomiota uusien tietojen tai taitojen omaksumiseen tai osaamisen kartuttamiseen

huomautus

Ruotsin termi studier viittaa myös suomen opinnot-käsitteeseen.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID120

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaaviot: *Kasvatus, opetus ja koulutus* ja *Opetuksen (1) ja opiskelun koodistokäsitteitä*

6

koulutus (1)

sv utbildning (1)

inte: skolning

en < education (3); training

määritelmä

organisoitu toiminta, jonka tavoitteena on tuottaa *opetukseen (1)* perustuvaa osaamista

huomautus

Koulutus (1) on laaja ja varsin abstrakti käsite. Esimerkki termin koulutus (1) käytöstä: ”Tutkintokoulutuksen ohella Suomen *koulutusjärjestelmä* tarjoaa runsaasti aikuisille suunnattua koulutusta.”

Tutkintotavoitteisuuden mukaan koulutus (1) voidaan jakaa *tutkintoon* johtavaan koulutukseen, tutkintoon valmistavaan koulutukseen ja koulutukseen, joka ei johda eikä valmista tutkintoon.

Englannin käsite education on laajempi kuin suomen koulutus (1), niin että termillä education viitataan koulutuksen (1) lisäksi muun muassa *kasvatukseen*, *opetukseen (1)* ja sivistykseen.

Vrt. *koulutus (2)*.

Ks. myös *opettaminen*, *oppiminen*, *opiskelu*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID121

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaaviot: *Kasvatus*, *opetus ja koulutus*, *Opetuksessa (1)*, *koulutuksessa (1)*, *opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan*, *Koulutus (1) luonteen, koulutusasteen ja koulutuslajin mukaan* ja *Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden, järjestäjän ja tavoitteen mukaan*

7

koulutus (2)

sv utbildning (2)

en studies (1); learning opportunity (1); > study programme (1); > degree programme (1);

> vocational education and training (1) (ammattillinen koulutus); > VET (1) (ammattillinen koulutus);

~ learning opportunity specification (koulutuksen (2) kuvauksesta; SFS-EN 15982:en ja SFS-EN 15981/AC)

määritelmä

suunniteltu opintojen ja järjestelyjen kokonaisuus, jonka tavoitteena on lisätä johonkin aihepiiriin tai alaan liittyvää osaamista tai tarjota valmiudet *tutkinnon* tai muun kokonaisuuden suorittamiseen

huomautus

Koulutukset (2) ovat tapa käytännössä organisoida ja toteuttaa *koulutusta (1)*.

Koulutukset (2) voivat olla tutkintoon (esimerkiksi filosofian maisterin tutkinto) johtavia tai tutkintoon johtamattomia (esimerkiksi *korkeakoulun (1) opintokokonaisuus* tai *ammattillisen koulutuksen* valmentava koulutus, korkeakoulun (1) *erikoistumiskoulutus* tai *perusopetuksen lisäopetus*).

Standardissa Metadata for Learning Opportunities, Advertising (SFS-EN 15982:en) käytetään termiä learning opportunity specification (lyhenne LOS), jolla tarkoitetaan *opetussuunnitelmassa (2)* määritellyn koulutuksen (2) rakenteen, sisällön ja tavoitteiden kuvausta.

Standardissa European Learner Mobility Achievement Information (SFS-EN 15981/AC) käsite learning opportunity specification on määritelty lähes samoin kuin em. standardissa.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID122

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaaviot: *Kasvatus*, *opetus ja koulutus*, *Tutkintorakenne*, *Koulutustarjonta ja opetustarjonta*, *Muita hakukäsitteitä*, *Koulutus (2) -käsitteen alakäsitteitä* ja *Tutkintoon johtamattomat koulutukset (2)*

8

koulutuksen toteutus; koulutus (3)

sv utbildning (3); > utbildningstillfälle

en organisation of studies; studies (2); learning opportunity (2); > study programme (2); > degree programme (2); > vocational education and training (2) (ammattillinen koulutus); > VET (2) (ammattillinen koulutus); learning opportunity instance (SFS-EN 15982:en ja SFS-EN 15981/AC)

määritelmä

koulutustoimijan organisoima, tiettyyn aikaan ja paikkaan sijoittuva *koulutus (2)*

huomautus

Määritelmässä mainitulla "paikalla" voidaan tarkoittaa myös esimerkiksi tietoverkkoa. Koulutuksen toteutus voi myös sijoittua kahteen tai useampaan eri paikkaan (esimerkiksi jos suomalaisen *oppilaitokseen* sijoittuvaan koulutustoteutukseen sisältyy ulkomailla suoritettava harjoittelu).

Varsinaisen *opiskelun* ja *opettamisen* voidaan katsoa tapahtuvan koulutuksen toteutuksessa. Koulutuksen toteutuksessa syntyvät myös *opintosuoritukset*.

Koulutuksen toteutus voi olla esimerkiksi Aalto-yliopistossa toteutettava tuotantotalouden diploma-insinöörin koulutus, jonka laajuus on 120 *opintopistettä* ja joka alkaa syksyllä 2015.

Standardeissa Metadata for Learning Opportunities, Advertising (SFS-EN 15982:en) ja European Learner Mobility Achievement Information (SFS-EN 15981/AC) tätä vastaavasta käsitteestä käytetään termiä learning opportunity instance (lyhenne LOI).

Ruotsin termi utbildningstillfälle viittaa tässä määriteltyä koulutuksen toteutus -käsitettä suppeampaan käsitteeseen; esimerkiksi yhteen luentokertaan tai seminaarin yksittäiseen päivään.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID123

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsitteekaaviot: *Kasvatus, opetus ja koulutus, Koulutustarjonta ja opetustarjonta, Muita hakukäsitteitä, Hakukohde* ja *Koulutus (2) -käsitteen alakäsitteitä*

9

<standardi "Metadata for Learning Opportunities, Advertising">

koulutusmahdollisuus; koulutus (4)

sv utbildningsmöjlighet

en learning opportunity (3)

määritelmä

kokonaisuus, joka muodostuu *koulutuksesta (2)* ja siihen liittyvästä tarjolla olevasta mahdollisuudesta osallistua *koulutuksen toteutukseen*

huomautus

Koulutusmahdollisuudet kuvataan *koulutustarjonnassa*.

Yleiskielessä sana koulutusmahdollisuus on merkitykseltään tässä määriteltyä laajempi ja liittyy usein koulutuspolitiikkaan (esim. "eri maiden tarjoamat koulutusmahdollisuudet").

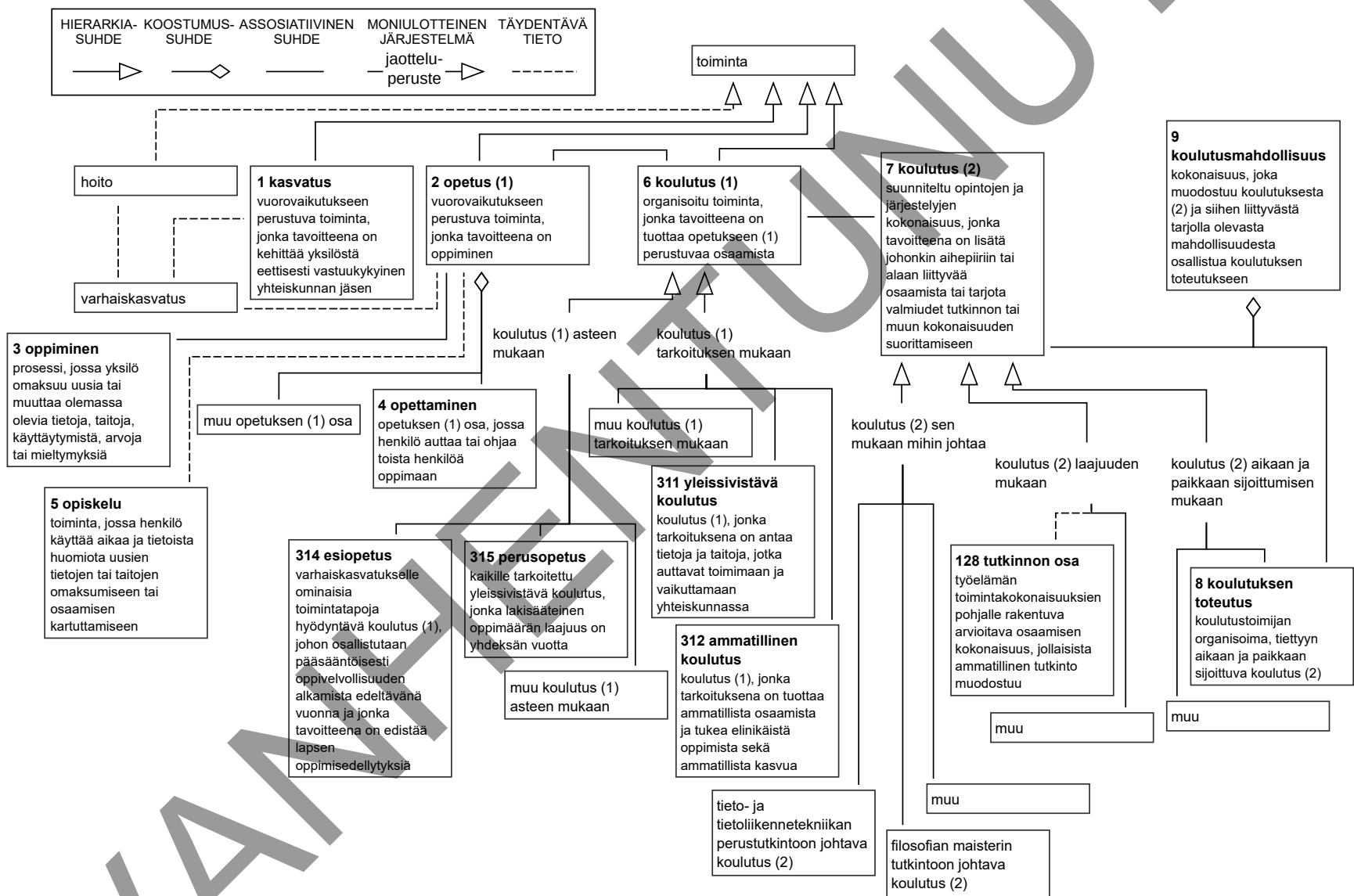
Tässä määritelty käsite esiintyy lähinnä standardissa Metadata for Learning Opportunities, Advertising (SFS-EN 15982:en). Ko. standardissa tätä käsitettä vastaavasta käsitteestä käytetään termiä learning opportunity.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID124

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsitteekaaviot: *Kasvatus, opetus ja koulutus* ja *Koulutustarjonta ja opetustarjonta*

Käsittekaavio 1. Kasvatust, opetus ja koulutus.

2 KOULUTUSJÄRJESTELMÄ

10

<Suomi>

koulutusjärjestelmä

sv utbildningssystem *n*

en education system

määritelmä

kokonaisuus, joka kattaa Suomessa lakisääteisesti tarjottavan varhaiskasvatuksen ja *koulutuksen (1)* sekä tiedot koulutuksen (1) eri vaiheiden suorittamisjärjestyksestä ja mahdollisesta ikäsidonaisuudesta sekä koulutuksen (1) vaiheiden kestosta

huomautus

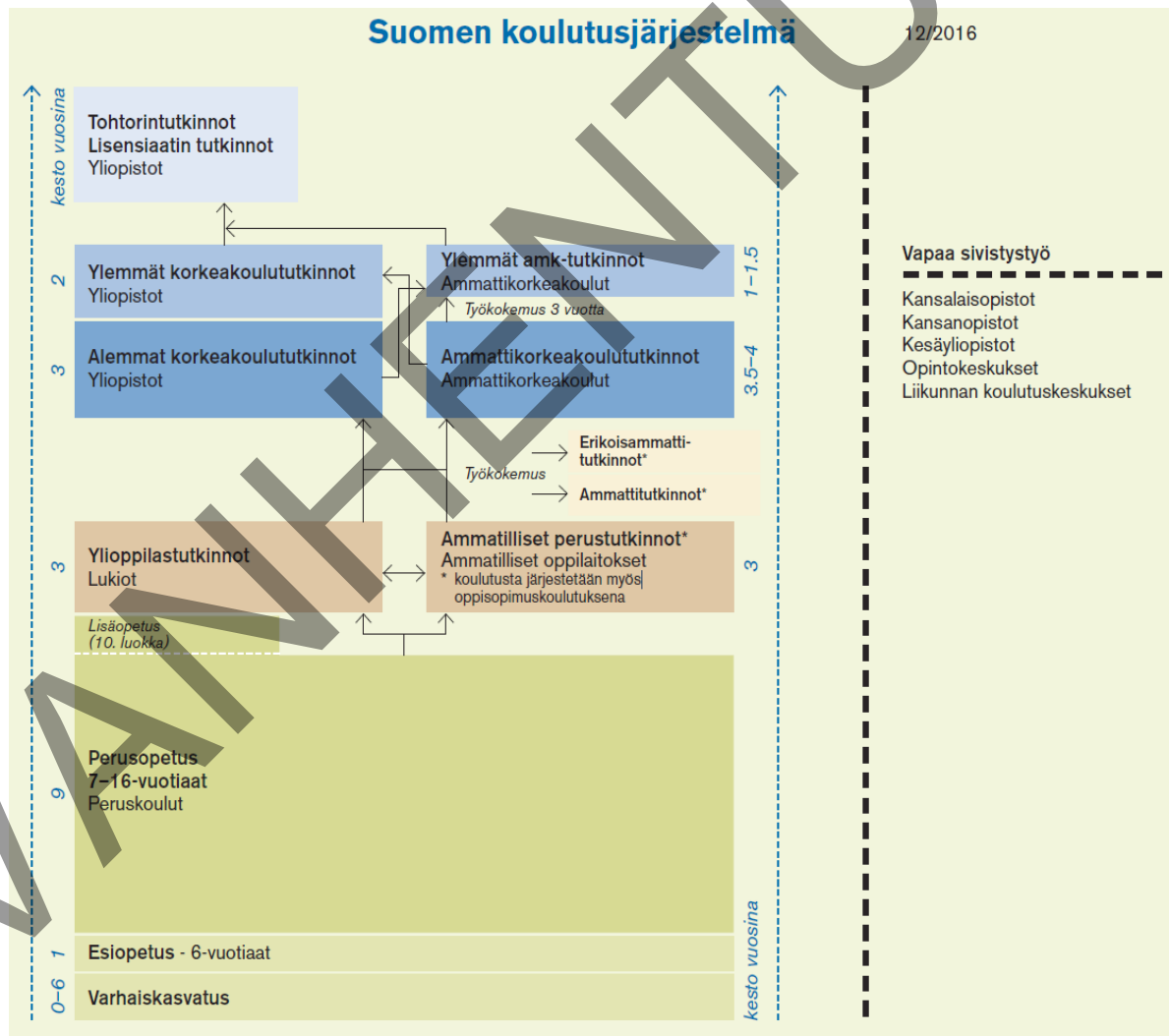
Suomen koulutusjärjestelmä muodostuu *varhaiskasvatuksesta*, *esiopetuksesta*, yhdeksänvuotisesta yleissivistävästä *perusopetuksesta* ja perusopetuksen jälkeisestä *koulutuksesta (1)*, johon kuuluvat *ammattillinen koulutus*, *lukiokoulutus* sekä *ammattikorkeakouluissa* ja *yliopistoissa* annettava *korkeakoulutus*. Suomen koulutusjärjestelmään kuuluu myös *vapaan sivistystyön koulutus*.

Ks. myös *oppivelvollisuus*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID126

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaavio: *Koulutusjärjestelmä*

Kuva 1. Suomen koulutusjärjestelmä.

Kuvan lähde: opetus- ja kulttuuriministeriön viestintä, joulukuu 2017

11

koulutusaste

sv utbildningsnivå; utbildningsstadium
en level of education; educational level

määritelmä

luokka, jollaisiin *koulutusjärjestelmän* mukaiset *koulutukset (2)* jaotellaan vaativuutensa perusteella
huomautus

Koulutusasteluokittelua käytetään koulutusten (2) suunnitteluun, seurantaan ja säätelyyn.

Usein tietyn koulutusasteen koulutukseen (2) valituksi tuleminen edellyttää alemman koulutusasteen koulutuksen (2) suorittamista.

Koulutusasteluokitteluja on tällä hetkellä (kesäkuu 2013) kolme: opetushallinnon Koulutusaste 2002 -luokittelu, ISCED-luokittelu ja Tilastokeskuksen koulutusasteluokittelu.

Esimerkkejä koulutusasteista (Koulutusaste 2002 -luokittelun mukaan) ovat perusaste, toinen aste, alempi ja ylempi korkea-aste.

Ruotsin termi utbildningsstadium on vanhahtavaa kieltä.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID127

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsitekaaviot: *Koulutusjärjestelmä* ja *Koulutustarjonta ja opetustarjonta*

12

koulutusala

sv utbildningsområde *n*
en field of education (1); field of study (1); > field of vocational education and training (ammattillinen koulutus)

määritelmä

luokka, jollaisiin *koulutusjärjestelmän* mukaiset *koulutukset (2)* jaotellaan sen perusteella, miten ne sijoittuvat tieteen, yhteiskunnan tai työelämän aloille

huomautus

Koulutusosaluokittelua käytetään koulutusten (2) suunnitteluun, seurantaan ja säätelyyn.

Opetushallinnon Koulutusala 2002 -luokittelun mukaisia koulutusaloja ovat esimerkiksi kulttuuriala sekä tekniikan ja liikenteen ala.

Koulutusosaluokitteluja on tällä hetkellä (kesäkuu 2013) neljä: opetushallinnon Koulutusala 2002- ja Opintoala 1995 -luokittelut, ISCED-luokittelu sekä Tilastokeskuksen koulutusosaluokittelu.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID128

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsitekaaviot: *Koulutusjärjestelmä* ja *Koulutustarjonta ja opetustarjonta*

13

<koulutustarjonta>

opintoala

sv < studieområde *n*
en field of education (2) (yleiskielessä); field of study (2) (yleiskielessä);
subfield (opintohallinnon täsmällisissä jaotteluissa); area of study

määritelmä

alaluokka, jollaisiin yhdelle *koulutusalalle* kuuluvat *koulutukset (2)* voidaan jaotella sisältöjensä samansuuntaisuuden perusteella

huomautus

Esimerkiksi opetushallinnon Koulutusala 2002 -luokittelussa tekniikan ja liikenteen koulutusalan opintoaloja ovat mm. kone-, metalli- ja energiatekniikka sekä tekstiili- ja vaateustekniikka.

Koulutusalan alaluokitteluja on muitakin kuin opintoalaluokittelu, esimerkiksi pääaineluokittelu.

Ruotsin termiä studieområde käytetään paitsi tilastollisen opintoala-käsitteen vastineena, myös yleiskielisesti viitattaessa *pääaineeseen* tai *koulutusohjelmaan (2)*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID129

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsitekaaviot: *Koulutusjärjestelmä* ja *Koulutustarjonta ja opetustarjonta*

14

tutkintorakenne (2) (ammattillinen koulutus, korkeakoulut); > **ammattillisen koulutuksen tutkintorakenne; tutkintojärjestelmä** (korkeakoulut)

sv examenssystem

en degree system

määritelmä

tietyille *koulutusasteelle* tai muuhun vastaavaan luokitteluyksikköön kuuluvien *tutkintojen* kokonaisuus
huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa suoritettavissa olevat *ammattilliset tutkinnot* säädetään opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksessa ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteesta (835/2014).

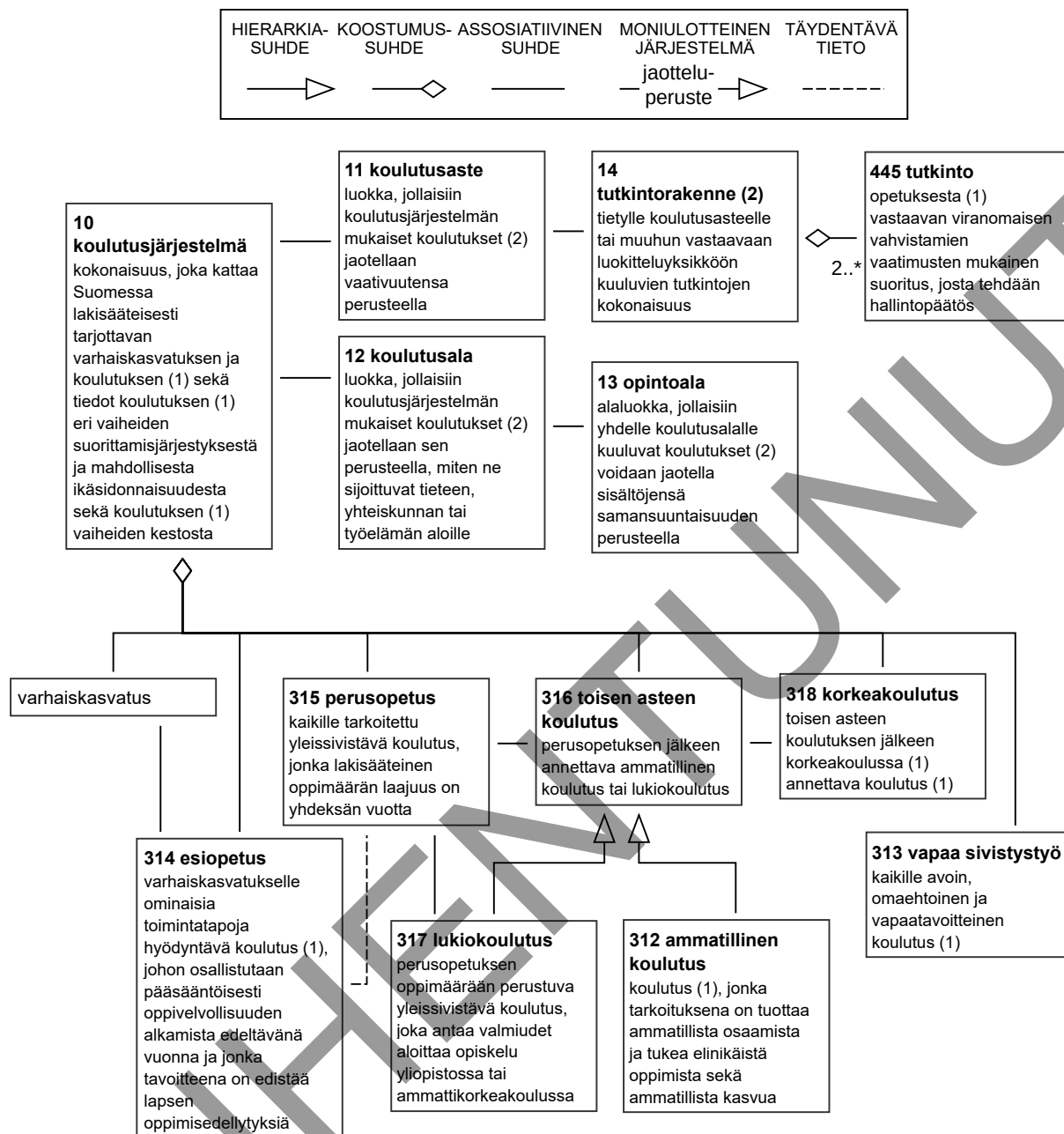
Ammatillisessa koulutuksessa termillä tutkintojärjestelmä viitataan tässä määriteltyä laajempaan käsitteeseen, joka pitää sisällään tutkintorakenteen (2) lisäksi mm. tutkintotyyppit, tutkintojen muodostumissäännöt ja *tutkinnon perusteet*.

Korkeakoulujen (1) tutkintojärjestelmään kuuluvia tutkintoja ovat esimerkiksi *ammattikorkeakouluissa* suoritettavat *ammattikorkeakoulututkinnot* ja *ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot* sekä *yliopistoissa* suoritettavat *alemmat korkeakoulututkinnot*, *ylemmät korkeakoulututkinnot* ja *jatkotutkinnot*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID130

Luokka: ammatillinen koulutus, korkeakoulut

Käsittekaavio: *Koulutusjärjestelmä*

Käsitekaavio 2. Koulutusjärjestelmä.

3 TOIMIJIAT

3.1 Koulutustoimijat

15

* koulutustoimija

sv utbildningsaktör

en legal entity for education (tietomalli)

määritelmä

oikeushenkilö, joka järjestää *opetusta (1)* tai *koulutusta (1)*

huomautus

Käsite koulutustoimija on otettu käyttöön Opintopolku-palvelussa kokoavana yläkäsitteenä käsitteille *opetuksen järjestäjä*, *koulutuksen järjestäjä* ja *vapaan sivistystyön oppilaitoksen ylläpitäjä*. Myös *korkeakoulut (1)* ovat tässä ajattelussa koulutustoimijoita.

Standardissa Metadata for Learning Opportunities, Advertising (SFS-EN 15982:en) tätä vastaava käsitteestä käytetään termiä learning opportunity provider. Standardin määritelmä käsitteelle: "an agent (person or organisation) that provides learning opportunities".

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID131

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsitteekaaviot: *Koulutustoimijat*, *Koulutustoimija*, *koulutusorganisaatio*, *toimipiste ja toimipaikka* ja *Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi*

16

opetuksen järjestäjä

määritelmä

taho, jonka tehtävänä on järjestää *esi-* tai *perusopetusta* tai *aamu- ja iltapäivätoimintaa* ja jolla on tähän lakisääteinen velvollisuus tai jolle on myönnetty *opetuksen järjestämislupa*

huomautus

Opetuksen järjestäjinä voivat toimia esimerkiksi kunnat, joilla on toimintaan lakisääteinen velvollisuus, sekä valtio ja *yliopistojen* harjoittelukoulut. Muut tahot, esimerkiksi rekisteröidyt yhteisöt ja säätiöt, tarvitsevat toimintaan *opetuksen järjestämisluvan*.

Ruotsin termillä "utbildningsanordnare" viitataan opetuksen järjestäjän lisäksi *koulutuksen järjestäjään*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID132

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsitteekaaviot: *Koulutustoimijat* ja *Koulutustoimija*, *koulutusorganisaatio*, *toimipiste ja toimipaikka*

17

koulutuksen järjestäjä; > lukiokoulutuksen järjestäjä; > ammatillisen koulutuksen järjestäjä

määritelmä

taho, jonka tehtävänä on järjestää *lukiokoulutusta*, *ammattillista koulutusta*, näihin valmistavia tai valmentavia *koulutuksia (2)* tai *taiteen perusopetusta* ja jolla on opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä *koulutuksen järjestämislupa*

huomautus

Koulutuksen järjestäjinä voivat kuntien, kuntayhtymien ja valtion lisäksi toimia esimerkiksi rekisteröidyt yhdistykset ja säätiöt.

Koulutuksen järjestäjiin voidaan rinnastaa *ammattikorkeakoulut* ja *vapaan sivistystyön oppilaitoksen ylläpitäjät*, sillä niiden kaikkien toiminta perustuu *lupaan*. *Yliopistojen* toiminta sen sijaan perustuu yliopistolakiin (558/2009).

Tilastoissa (esim. Vipunen-tilastopalvelu) koulutuksen järjestäjiin sisällytetään tässä määriteltujen koulutuksen järjestäjien, *perusopetuksen opetuksen järjestäjien*, ammattikorkeakoulujen ja vapaan sivistystyön oppilaitosten ylläpitäjien lisäksi yliopistot.

Koulutuksen järjestäjä on myös yleiskielen ilmaus, ja yleiskielessä sillä voidaan viitata myös tahoon, jolla ei ole opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää koulutuksen järjestämislupaa.

Ruotsin termillä ”utbildningsanordnare” viitataan koulutuksen järjestäjän lisäksi *opetuksen järjestäjään*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID133

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaaviot: *Koulutustoimijat*, *Koulutustoimija*, *koulutusorganisaatio*, *toimipiste ja toimipaikka* ja *Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä*

18

vapaan sivistystyön oppilaitoksen ylläpitäjä

määritelmä

taho, jonka tehtävänä on järjestää *vapaan sivistystyön koulutusta* ja jolla on opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä *oppilaitoksen ylläpitämislupa*

huomautus

Ks. *vapaan sivistystyön oppilaitos*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID135

Luokka: vapaa sivistystyö

Käsittekaaviot: *Koulutustoimijat* ja *Koulutustoimija*, *koulutusorganisaatio*, *toimipiste ja toimipaikka*

19

(vanhentunut)

näyttötutkinnon järjestäjä; tutkinnon järjestäjä

määritelmä

koulutuksen järjestäjä tai muu säätiö tai yhteisö, joka on sopinut *tutkintotoimikunnan* kanssa *näyttötutkinnon* järjestämisestä

huomautus

Näyttötutkinnon järjestäjä tekee kunkin näyttötutkinnon järjestämisestä tutkintotoimikunnan kanssa *näyttötutkinnon järjestämissopimuksen*.

Ammatillisen koulutuksen vuonna 2018 voimaan tulleen reformin myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID136

Luokka: ammatillinen koulutus

20

opetuksen järjestämislupa (esi- ja perusopetus);

koulutuksen järjestämislupa (lukiokoulutus, ammatillinen koulutus);

tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa (amatillinen koulutus);

oppilaitoksen ylläpitämislupa (vapaa sivistystyö); **ammattikorkeakoulun toimilupa** (ammattikorkeakoulut)

sv tillstånd *n* att ordna utbildning (koulutuksen järjestämislupa);

tillstånd *n* att ordna undervisning (opetuksen järjestämislupa);

tillstånd *n* att driva läroanstalt (oppilaitoksen ylläpitämislupa)

en authorisation to provide education; education licence

not: operating licence (ammattikorkeakoulut)

määritelmä

yhteisölle tai säätiölle annettu lupa, vaatimus, vastuu tai tehtävä järjestää *koulutusta (1)*, *koulutusta (2)* tai *opetusta (1)*

huomautus

Luvan myöntää hakemuksen perusteella opetus- ja kulttuuriministeriö tai (*perusopetuksen ja ammattikorkeakoulujen* tapauksessa) valtioneuvosto.

Kunnilla on velvollisuus järjestää perusopetusta, joten ne eivät tarvitse perusopetuksen järjestämiseen lupaa.

Ammatillisessa koulutuksessa tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa on lupa *amatillisten tutkintojen* ja ammatillisen koulutuksen järjestämiseen. Ammatillisia tutkintoja ja ammatillista koulutusta voidaan järjestää myös valtion *oppilaitoksissa* tai Suomen solmiman valtiosopimuksen perusteella opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksellä.

Yliopistoille ei myönnetä erikseen toimilupaa, vaan ne on lueteltu yliopistolaisissa (*558/2009*).

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID137

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsitteekaaviot: *Koulutustoimijat* ja *Opetuksessa (1)*, *koulutuksessa (1)*, *opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan*

21

(vanhentunut)

näyttötutkinnon järjestämissopimus

määritelmä

näyttötutkinnon järjestäjän ja *tutkintotoimikunnan* välinen sopimus *näyttötutkinnon* järjestämisestä

huomautus

Tutkinnon järjestämissopimus on oikeudellisesti sitova asiakirja.

Ammatillisen koulutuksen vuonna 2018 voimaan tulleen reformin myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID138

Luokka: ammatillinen koulutus

22

(vanhentunut)

näyttötutkinnon järjestämissuunnitelma

määritelmä

näyttötutkinnon järjestäjän laatima suunnitelma solmimansa *näyttötutkinnon järjestämissopimuksen* piiriin kuuluvan *näyttötutkinnon* järjestämisestä

huomautus

Ammatillisen koulutuksen vuonna 2018 voimaan tulleen reformin myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID139

Luokka: ammatillinen koulutus

23

opetuksen järjestämismuoto (perusopetus); **koulutuksen järjestämismuoto** (lukiokoulutus)

huomautus

Termillä opetuksen järjestämismuoto / koulutuksen järjestämismuoto viitataan siihen, miten *opetus (1)*, *koulutus (1)* tai *koulutus (2)* on järjestetty.

Lukiokoulutuksessa koulutuksen järjestämismuodolla viitataan koulutuksen järjestämiseen *lähiopetuksena* tai *etäopetuksena*.

Perusopetuksessa opetuksen järjestämismuodolla viitataan opetuksen (1) järjestämiseen lähiopetuksena tai *monimuoto-* tai *etäopetuksena* taikka sisäoppilaitosmuotoisesti. Monimuoto- ja etäopetus tulee kysymykseen muille kuin *oppivelvollisille* järjestettävässä opetuksessa (1).

Ennen ammatillisen koulutuksen vuonna 2018 voimaan astuvaa reformia koulutuksen järjestämismuodolla viitattiin ammatillisessa koulutuksessa koulutuksen järjestämiseen oppilaitosmuotoisesti tai oppisopimusmuotoisesti (ks. *oppisopimuskoulutus*). Ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (630/1998) koulutuksen järjestämismuodolla viitattiin koulutuksen järjestämiseen lähiopetuksena, etäopetuksena tai monimuoto-opetuksena, oppisopimuskoulutuksena tai muutoin käytännön työtehtävien yhteydessä tapahtuvana opetuksena. 1.8.2015 voimaan tulleessa laissa ammatillisesta peruskoulutuksesta (630/1998) järjestämismuodolla viitattiin ainoastaan koulutuksen järjestämiseen oppilaitosmuotoisesti tai oppisopimusmuotoisesti.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID140

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus

24

(vanhentunut)

amatillisen koulutuksen järjestämistapa

huomautus

Termillä ammatillisen koulutuksen järjestämistapa viitataan *koulutuksen (1)* tai *koulutuksen (2)* järjestämiseen opetussuunnitelmaperusteisesti tai *näyttötutkintoon valmistava koulutuksena*.

Ammatillisen koulutuksen vuonna 2018 voimaan tulleen reformin myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID141

Luokka: ammatillinen koulutus

25

koulutusmuoto (1); koulumuoto

huomautus

Opetustoimen *henkilöstön* kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen (986/1998) mukaan koulutusmuotoina pidetään *esiopetusta*, *perusopetusta*, *lukiokoulutusta*, *amatillista koulutusta*, *amatillista aikuiskoulutusta*, *vapaata sivistystyötä* ja *taiteen perusopetusta*.

Termiä koulutusmuoto käytetään myös tilastoissa, jolloin sillä on eri merkitys; vrt. *koulutusmuoto (2)*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID869

26

<tilastointi>

koulutusmuoto (2)

huomautus

Tilastokeskuksen luokittelun mukaan koulutusmuotoja ovat *koulutuksen järjestämismuotojen* ja *amatillisen koulutuksen järjestämistapojen* yhdistelmät eli 1) oppilaitosmuotoinen opetussuunnitelmaperusteinen koulutus, 2) oppilaitosmuotoinen *näyttötutkintoon valmistava koulutus*, 3) oppisopimusmuotoinen opetussuunnitelmaperusteinen koulutus ja 4) oppisopimusmuotoinen näyttötutkintoon valmistava koulutus.

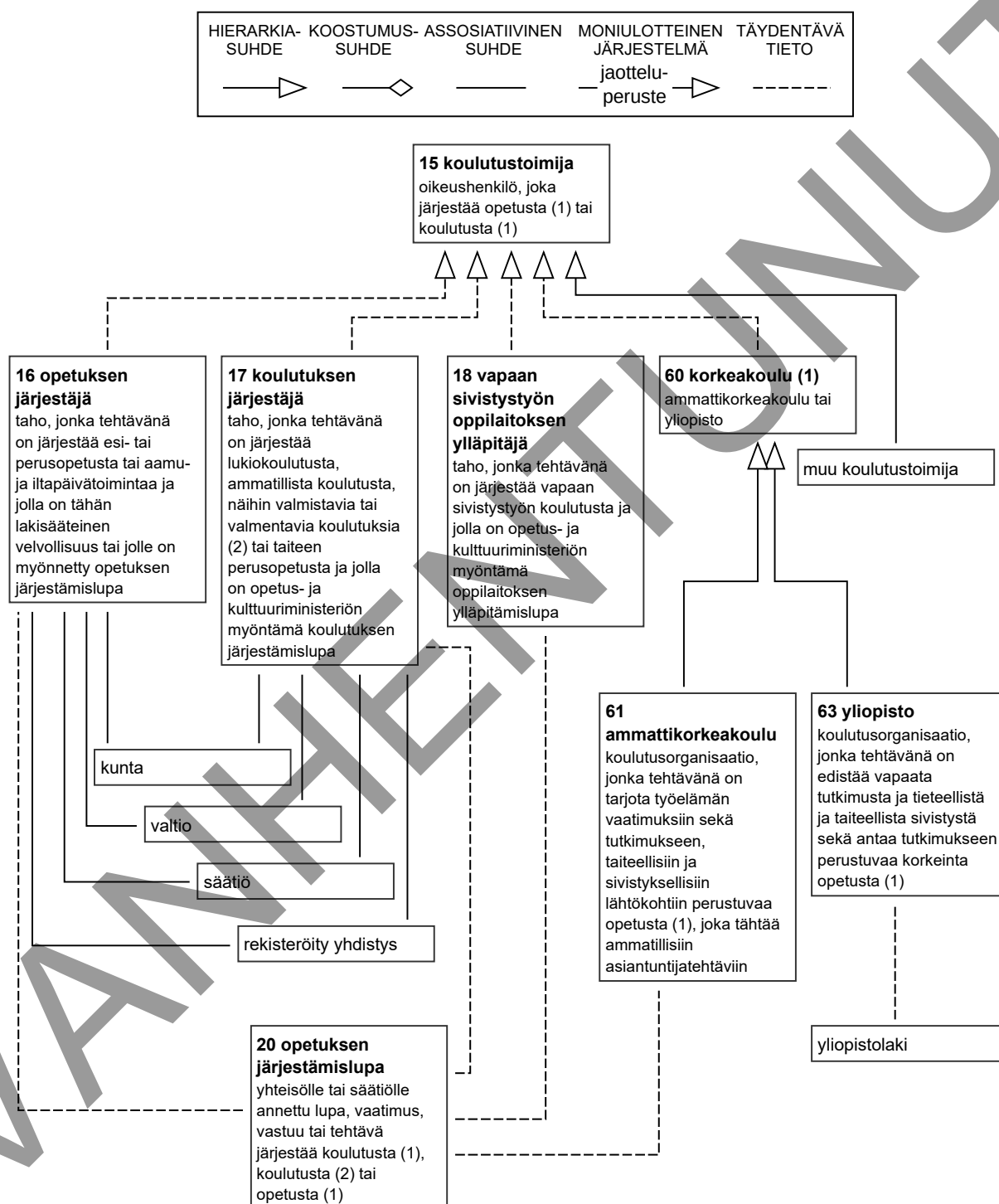
Käsitteen tunnus: tmpOKSAID142

omistajatyyppi

huomautus

Termillä omistajatyyppi viitataan *koulutuksen järjestäjään* tai *oppilaitoksen* omistajaan (yksityinen, valtio, kunta, kuntayhtymä, Ahvenanmaan maakunta, muu). Tilastokeskus pitää yllä omistajatyypiluokitusta.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID146

Käsitekaavio 3. Koulutustoimijat.

28

koulutusorganisaatio

sv utbildningsorganisation

en educational establishment; > educational institution (korkeakoulut)

määritelmä

organisaatio tai hallinnollinen yksikkö, jossa annetaan *opetusta (1)* ja jolla on johtaja

huomautus

Esimerkkejä koulutusorganisaatioista ovat päiväkotia (*esiopetuksen* osalta), *peruskoulu (1)*, *lukio (1)*, *ammattillinen oppilaitos*, *ammattikorkeakoulu*, *yliopisto* ja *vapaan sivistystyön oppilaitos*.

Yksi *koulutuksen järjestäjä* voi organisoida toimintansa usean koulutusorganisaation kautta (esim. kunta usean peruskoulun (1) kautta).

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID147

Käsitekaaviot: *Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka, Koulutusorganisaatiot, Opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan ja Opiskelualueeseen liittyviä toimenpiteitä*

29

oppilaitos

määritelmä

muu *koulutusorganisaatio* kuin *korkeakoulu (1)*

huomautus

Termiä oppilaitos käytetään usein myös termin koulutusorganisaatio synonyymina, mutta yleensä oppilaitoksina pidetään vain muita koulutusorganisaatioita kuin *korkeakouluja (1)*.

Oppilaitoksia ovat esimerkiksi päiväkotia (*esiopetuksen* osalta), *peruskoulu (1)*, *lukio (1)*, *ammattillinen oppilaitos* ja *vapaan sivistystyön oppilaitos*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1071

Käsitekaaviot: *Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka ja Koulutusorganisaatiot*

30

koulutusorganisaation toimipiste

sv verksamhetsställe *n* (1); verksamhetsenhet; verksamhetspunkt; ~ campus (korkeakoulut)

en educational premises; ~ campus (korkeakoulut)

määritelmä

fyysinen paikka, jossa *koulutusorganisaation* tai jonkin sen osan toiminta tapahtuu

huomautus

Toimipiste on kokonaisuus, jossa toiminta tapahtuu samassa tai läheisissä katuosoiteissa ja jossa rakennusten etäisyys toisistaan on enintään satoja metrejä. Toimipisteellä ei tarkoiteta organisaatorakenteeseen perustuvaa toimintayksikköä vaan lähtökohtana on fyysinen kokonaisuus.

Koulutusorganisaation toimipisteessä tapahtuva toiminta voi olla esimerkiksi hallintoa tai *opetusta (1)* (vrt. aiempi käsite *opetuspaikka*).

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID148

Käsitekaavio: *Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka*

31

perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulu

määritelmä

peruskouluun (1) kuuluva *koulutusorganisaation toimipiste*, jossa annetaan *vuosiluokkien 1–6 opetusta (1)*

huomautus

Aiemmin, peruskoululain (476/1983) mukaan, peruskoulu (1) jakaantui ala-asteeseen (ruots. lågstadium) ja yläasteeseen siten, että kuusi alinta vuosiluokkaa muodostivat ala-asteen ja kolme ylintä yläasteen. Vuoden 1999 alusta voimaan tullessa perusopetuslaissa (628/1998) hallinnollinen raja ala- ja yläasteen väliltä poistettiin. Nykyisessä laissa edellytetään yhtenäistä *perusopetusta*, joka tosin voi jäsentyä vuosiluokkien 1–2, 3–6 ja 7–9 muodostamiin jaksoihin. Käsite ala-aste on näin ollen vanhentunut. Termi ala-aste esiintyy kuitenkin edelleen useiden *oppilaitosten* (perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulujen) nimissä ja muutenkin arkikielessä. Termi alakoulu, jota eräissä vaiheissa käytettiin arkikielessä viitattaessa ala-asteeseen, on vanhentunut eikä sitä tule käyttää.

Ks. myös *perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulu*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID144

Käsittekaavio: *Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka*

32

perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulu

määritelmä

peruskouluun (1) kuuluva *koulutusorganisaation toimipiste*, jossa annetaan *vuosiluokkien 7–9 opetusta (1)*

huomautus

Aiemmin, peruskoululain (476/1983) mukaan, peruskoulu (1) jakaantui ala-asteeseen ja yläasteeseen (ruots. högstadium) siten, että kuusi alinta vuosiluokkaa muodostivat ala-asteen ja kolme ylintä yläasteen. Vuoden 1999 alusta voimaan tullessa perusopetuslaissa (628/1998) hallinnollinen raja ala- ja yläasteen väliltä poistettiin. Nykyisessä laissa edellytetään yhtenäistä *perusopetusta*, joka tosin voi jäsentyä vuosiluokkien 1–2, 3–6 ja 7–9 muodostamiin jaksoihin. Käsite yläaste on näin ollen vanhentunut. Termi yläaste esiintyy kuitenkin edelleen useiden *oppilaitosten* (perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulujen) nimissä ja muutenkin arkikielessä. Termi yläkoulu, jota eräissä vaiheissa käytettiin arkikielessä viitattaessa yläasteeseen, on vanhentunut eikä sitä tule käyttää.

Ks. myös *perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulu*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID145

Käsittekaavio: *Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka*

33

(vanhentunut)

opetuspiste

sv undervisningsställe *n*

en teaching premises

määritelmä

koulutusorganisaation toimipiste, jossa järjestetään *opetusta (1)* tai *koulutuksen toteutuksia*

huomautus

Koulutusorganisaatiolla voi olla useita opetuspisteitä. Opetuspiste voi olla esimerkiksi sivukoulu tai yksikkö. Koulutusorganisaatio voi jakautua opetuspisteisiin myös *koulutusorganisaation opetuskielen* perusteella, jolloin saman organisaation suomen- ja ruotsinkielistä koulutusta järjestävät osat muodostavat omat opetuspisteensä.

Käsite opetuspiste oli käytössä Kouluta-tietojärjestelmässä.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID149

Käsittekaavio: *Peruskoulun määräytyminen tai valinta*

34

<opetus ja koulutus>

toimipaikka

sv verksamhetsställe *n* (2); kontor; avdelning (korkeakoulut)

en < unit; operational unit; place of activity (mm. tilastoissa, tietojärjestelmissä)

määritelmä

koulutusorganisaation toimipiste tai *toimipisteen* osa, jossa harjoitetaan pääasiassa yhdentyypistä toimintaa

huomautus

Vertaa Julkisen hallinnon suositus Toimipaikan ja toimipaikkaan liittyvien käsitteiden määritelmät (JHS 195), jossa käsite toimipaikka on määriteltä hallinnonalojenvälisesti.

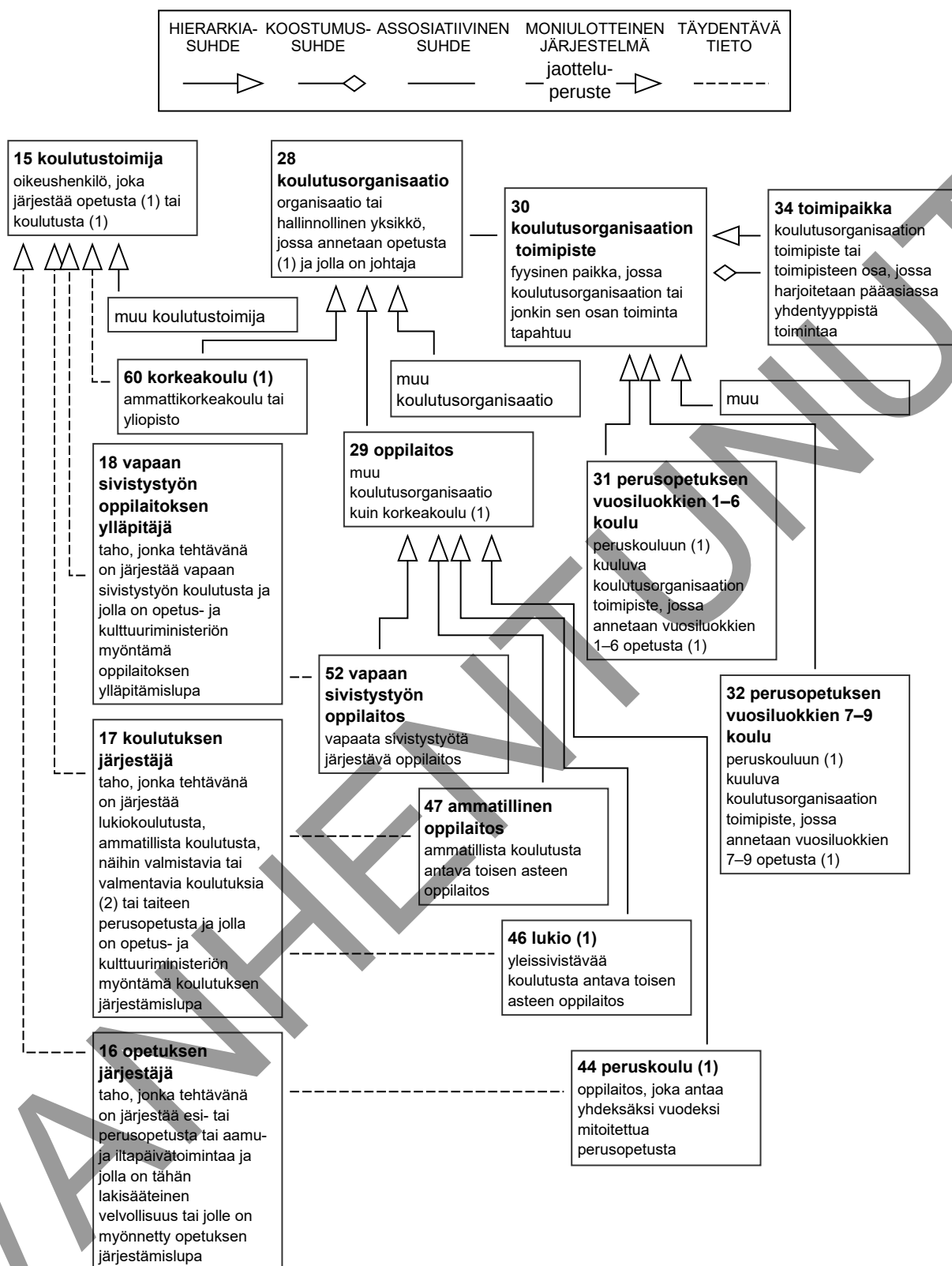
Opetushallinnon alalla esimerkki toimipaikasta on Ounasvaaran kampuksella (toimipiste) sijaitseva Ounaskirjasto.

Toimipaikan englanninkielisenä vastineena on juoksevassa tekstissä sujuvaa käyttää termiä unit tai operational unit. Termi place of activity on ilmauksena kömpelömpi, mutta sitä voidaan käyttää esimerkiksi esitettäessä rakenteista tietoa (kuten tilastoissa ja tietojärjestelmissä).

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID150

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsitekaavio: *Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka*

Käsitekaavio 4. Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka.

3.1.1 Koulutustoimijoihin liittyviä käsitteitä

35

erityinen koulustehtävä

määritelmä

koulutuksen tai opetuksen järjestämisluvassa määritelty tehtävä painottaa *kasvatus, opetus (1)* tai *koulutus (1)* tietyllä osa-alueella tai tiettyyn *oppiaineeseen*

huomautus

Erityisiä koulustehtäviä voi olla esimerkiksi *perusopetuksessa* ja *toisen asteen koulutuksessa*.

Esimerkkejä perusopetuksen erityisestä koulustehtävästä ovat *vieraskieliseen opetukseen, erityisopetukseen* sekä erityiseen maailmankatsomukselliseen tai kasvatusopilliseen järjestelmään perustuvat erityiset koulustehtävät.

Esimerkki *lukiokoulutuksen* erityisestä koulustehtävästä on *lukiolle (1)* annettava lupa järjestää englanninkielistä IB-opetusta tai esimerkiksi urheilupainotteista opetusta (1).

Esimerkki *kansanopiston* erityisestä koulustehtävästä on vaikeasti vammaisille tarkoitettu koulutus (1).

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID181

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus, vapaa sivistystyö

36

työelämän kehittämis- ja palvelutoiminta

määritelmä

ammattillisen koulutuksen yhteydessä suoritettava toiminta, jossa tuotetaan osaamisen kehittämispalveluja pienyrityksille, muille yrityksille ja julkisyhteisöille

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID183

Luokka: ammatillinen koulutus

37

(vanhentunut)

työelämän kehittämis- ja palvelutehtävä

määritelmä

ammattillisen lisäkoulutuksen järjestäjälle annettu tehtävä *työelämän kehittämis- ja palvelutoiminnan* toteuttamiseksi

huomautus

Työelämän kehittämis- ja palvelutehtävä myönnetään *koulutuksen järjestämisluvan* myöntämisen yhteydessä. Työelämän kehittämis- ja palvelutehtävän hoitamiseen voidaan myöntää hanke- ja kehittämisavustusta.

Ammatillisen koulutuksen vuonna 2018 voimaan tulleen reformin myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID182

Luokka: ammatillinen koulutus

38

(vanhentunut)

ammattiosaamisen näyttöjen toimielin

määritelmä

koulutuksen järjestäjän asettama toimielin, jonka tehtävänä on *ammattiosaamisen näyttöjen* suunnittelu, toteuttaminen ja seuranta

huomautus

Toimielin mm. hyväksyy koulutuksen järjestäjän suunnitelmat ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamisesta ja *arvioinnista (2)*, päättää ammattiosaamisen näyttöjen arvioijista ja valvoo näyttötoimintaa.

Ammatillisen koulutuksen vuonna 2018 voimaan tulleen reformin myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID184

Luokka: ammatillinen koulutus

39

koulutuksen järjestäjän monijäseninen toimielin

määritelmä

koulutuksen järjestäjän asettama toimielin, joka päättää *opiskeluvoimavarojen perustamisesta* ja *palauttamisesta*, määräaikaisesta erottamisesta, asuntolasta erottamisesta sekä *opiskeluvoimavarojen* pidättämisestä

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa koulutuksen järjestäjän monijäseninen toimielin nimetään enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Siinä tulee olla ainakin koulutuksen järjestäjän, *opiskelijahuollon*, *opettajien*, työelämän ja *opiskelijoiden* edustus.

Perusopetuksessa on säännös vastaavasta toimielimestä: perusopetuslain (628/1998) mukaan *opetuksen järjestäjän* asianomainen monijäseninen toimielin päättää määräaikaisesta erottamisesta.

Termi koulutuksen järjestäjän monijäseninen toimielin ei ole tässä määriteltyä käsitettä täsmällisesti kuvaava, mutta ilmausta käytetään lukiolaissa (629/1998) ja ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017), kun viitataan tähän käsitteeseen.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1228

Luokka: lukiokoulutus, ammatillinen koulutus

40

<amatillinen koulutus>

koulutuksen järjestäjän toiminta-alue; toiminta-alue

määritelmä

tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvassa määrätty maantieteellinen alue, jonka osaamistarpeisiin *ammattillisen koulutuksen järjestäjän* toiminta ensisijaisesti vastaa ja jolla koulutuksen järjestäjällä on velvollisuus järjestää osaamistarpeen mukaisesti *ammattillisia* *tutkintoja* ja *ammattillista koulutusta*

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1227

Luokka: ammatillinen koulutus

41

koulutuksen hankinta

määritelmä

toiminta, jossa *koulutustoimija* ei tuota kaikkea *koulutusta* (1), *tutkinnon osia* tai tukitoimia itse, vaan hankkii osan niistä toiselta taholta

huomautus

Ammattillisen *koulutuksen järjestäjä* voi hankkia *koulutuksen järjestämisluvassa* määrättyjen *ammattillisten tutkintojen* osia, niihin valmistavaa *ammattillista tutkintokoulutusta*, järjestämisluvan mukaista muuta koulutusta (1) tai *oppisopimuskoulutusta*.

Lisäksi ammatillisen koulutuksen järjestäjä voi *opiskelijan* yksilöllisten valintojen mahdollistamiseksi hankkia myös muita kuin koulutuksen järjestämisluvan mukaisia ammatillisten tutkintojen ja ammatillisen koulutuksen osia sekä osaamisen hankkimisen tukitoimia.

Ammattillisen koulutuksen järjestäjä voi hankkia koulutusta (1) toiselta ammatillisen koulutuksen järjestäjältä, muulta *koulutuksen järjestäjältä*, muulta julkiselta taholta taikka muulta yksityiseltä yhteisöltä tai säätiöltä.

Yliopistolaissa (558/2009) ja ammattikorkeakoululaissa (932/2014) säädetään koulutuksen (1) hankkimisesta toiselta *korkeakoululta* (1).

Vrt. *maksullinen palvelutoiminta*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1229

Luokka: ammatillinen koulutus, korkeakoulutus

42

<ammatillinen koulutus>

maksullinen palvelutoiminta

määritelmä

toiminta, jossa *ammatillisen koulutuksen järjestäjä* myy toiselle ammatillisen koulutuksen järjestäjälle *ammatillisia tutkintoja* ja *tutkinnon osia*, niihin valmistavaa *ammatillista tutkintokoulutusta* sekä *valmentavaa koulutusta*

huomautus

Vrt. *koulutuksen hankinta*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1230

Luokka: ammatillinen koulutus

43

opetusta tukeva palvelu- ja tuotantotoiminta

määritelmä

koulutukseen (2) sisältyvä toiminta, jonka tavoitteena on tarjota *opiskelijalle* työelämän toimintaympäristöjä mahdollisimman hyvin vastaava *oppimisympäristö*

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa opetusta tukevan palvelu- ja tuotantotoiminnan tulee liittyä *koulutuksen järjestäjän koulutuksen järjestämisluvan* mukaiseen koulutustehtävään.

Opetusta tukevaa palvelu- ja tuotantotoimintaa voi olla esimerkiksi *oppilaitoksen* ravintolassa, kahvilassa, kampaamossa, rakennustyömaalla, autokorjaamossa, osuuskunnassa tai erilaisissa opiskelijoiden perustamissa harjoitusyrityksissä.

Lukiokoulutuksessa opetusta tukeva palvelu- ja tuotantotoiminta on mahdollista erikoislukioissa.

Opetusta tukevan palvelu- ja tuotantotoiminnan tulee olla voittoa tavoittelematonta toimintaa.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1231

Luokka: lukiokoulutus, ammatillinen koulutus

3.2 Koulutusorganisaatiot

44

peruskoulu (1); koulu

määritelmä

oppilaitos, joka antaa yhdeksäksi vuodeksi mitoitettua *perusopetusta*

huomautus

Suomessa peruskoulujen (1) ylläpitäjiä ovat kunnat, kuntayhtymät, valtio ja yksityiset tahot.

Yhdeksänvuotisen perusopetuksen lisäksi peruskouluissa (1) voidaan antaa *esiopetusta*, *perusopetuksen lisäopetusta* ja maahanmuuttajien *perusopetukseen* valmistavaa *opetusta (1)*.

Perusopetusta antavista oppilaitoksista käytetään usein myös lyhyempää termiä koulu.

Ks. myös *perusopetuksen vuosiluokkien 1—6 koulu*, *perusopetuksen vuosiluokkien 7—9 koulu*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID156

Käsittekaaviot: *Koulutustoimija*, *koulutusorganisaatio*, *toimipiste ja toimipaikka*, *Koulutusorganisaatiot* ja *Peruskoulun määräytyminen tai valinta*

45

toisen asteen oppilaitos

määritelmä

toisen asteen koulutusta antava *oppilaitos*

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID157

Käsittekaavio: *Koulutusorganisaatiot*

46

lukio (1)

määritelmä

yleissivistävää koulutusta antava *toisen asteen oppilaitos*

huomautus

Lukio (1) antaa yleissivistävää *opetusta (1)* noin 16–19-vuotiaille *opiskelijoille* ja aikuisopiskelijoille.

Lukio (1) voi antaa myös *lukiokoulutukseen* valmistavaa *koulutusta (2)*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID158

Käsittekaaviot: *Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka* ja *Koulutusorganisaatiot*

47

ammattillinen oppilaitos

määritelmä

ammattillista koulutusta antava *toisen asteen oppilaitos*

huomautus

Ammatilliset oppilaitokset järjestävät myös *tutkintoon* valmistavaa *koulutusta (2)* ja *valmentavia koulutuksia*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID159

Käsittekaaviot: *Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka* ja *Koulutusorganisaatiot*

48

ammattillinen erityisoppilaitos

määritelmä

ammattillinen oppilaitos, jonka *koulutus (1)* on tarkoitettu *oppijoille*, joilla on todettu tarve saada opinnoissaan ja jatkosijoittumisessaan erityistä *oppimisen* ja *opiskelun* tukea ja joiden *opetus (1)* annetaan *erityisopetuksena*

huomautus

Syyinä ammatillisen erityisoppilaitoksen oppijan *erityisen tuen (2)* tarpeeseen voi olla esimerkiksi oppimisvaikeudet, vamma tai sairaus.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID160

Käsittekaavio: *Koulutusorganisaatiot*

49

Eurooppa-koulu

määritelmä

Euroopan unionin valtioiden hallitusten yhteisesti hallinnoimaan kouluverkostoon kuuluva *oppilaitos*, joka tarjoaa *esi-* ja *perusopetusta* sekä yleissivistävää *toisen asteen koulutusta* ensi sijassa Euroopan unioniin kuuluvien organisaatioiden *henkilöstön* lapsille

huomautus

Eurooppa-koulujen antama *opetus (1)* noudattaa niiden omaa opetussuunnitelmaa (vrt. *opetussuunnitelma (1)*).

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID436

Käsittekaavio: *Koulutusorganisaatiot*

50

vieraskielinen oppilaitos

määritelmä

oppilaitos, jonka *koulutusorganisaation opetuskieli* on muu kuin maan kansalliskieli

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID168

Käsittekaavio: *Koulutusorganisaatiot*

51

kaksikielinen oppilaitos

sv tvåspråkig läroanstalt
en bilingual educational institution

määritelmä

oppilaitos, jossa lainsäädännön tai viranomaisen myöntämän luvan mukaisesti käytetään kahta *koulutusorganisaation opetuskieltä*

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID169

Käsittekaavio: *Koulutusorganisaatiot*

52

vapaan sivistystyön oppilaitos

määritelmä

vapaata sivistystyötä järjestävä *oppilaitos*

huomautus

Vapaan sivistystyön oppilaitoksia ovat *kansanopistot*, *kesäyliopistot*, *kansalaisopistot*, *opintokeskukset* ja *liikunnan koulutuskeskukset*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID170

Luokka: vapaa sivistystyö

Käsittekaaviot: *Koulutustoimija*, *koulutusorganisaatio*, *toimipiste ja toimipaikka* ja *Koulutusorganisaatiot*

53

kansanopisto

määritelmä

vapaan sivistystyön oppilaitos, joka toimii sisäoppilaitosmuotoisesti ja antaa kokopäiväistä *opetusta (1)*

huomautus

Kansanopisto tarjoaa *lukukauden* tai *lukuvuoden* kestävää opetusta (1) sekä lyhyempiä *kursseja (2)*. Kansanopisto tarjoaa opetusta (1) sekä nuorille että aikuisille. Kukin kansanopisto voi painottaa arvo- tai aatetaustansa ja kasvatustavoitteitaan. Eräissä kansanopistoissa annetaan myös mm. *perusopetusta*, *lukiokoulutusta* ja *ammattillista koulutusta* viranomaisen myöntämän luvan mukaisesti.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID171

Käsittekaavio: *Koulutusorganisaatiot*

54

kesäyliopisto

sv sommaruniversitet
en summer university

määritelmä

vapaan sivistystyön oppilaitos, jonka tarjonnassa painotetaan *avointa korkeakouluopetusta* ja alueen muihin osaamis- ja sivistystarpeisiin vastaamista ja otetaan huomioon myös alueen korkeakoulutettu väestö

huomautus

Avoimen yliopisto-opetuksen tarjoaminen perustuu aina sopimukseen jonkin *yliopiston* kanssa. Ks. myös *koulutustarjonta*, *opetustarjonta*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID172

Käsittekaavio: *Koulutusorganisaatiot*

55

kansalaisopisto; työväenopisto

määritelmä

vapaan sivistystyön oppilaitos, jonka tarjonnassa painotetaan paikallisia ja alueellisia sivistystarpeita ja joka antaa pääasiassa ilta-aikaan sijoittuvaa *opetusta (1)* ja tarjoaa mahdollisuuksia omaehtoiselle *oppimiselle* ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi

huomautus

Eräiden kansalaisopistojen nimessä esiintyy sana työväenopisto. Lainsäädännön näkökulmasta kansalaisopistoilla ja työväenopistoilla ei kuitenkaan ole eroa.

Ks. myös *koulutustarjonta*, *opetustarjonta*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID173

Käsittekaavio: *Koulutusorganisaatiot*

56

opintokeskus

määritelmä

vapaan sivistystyön oppilaitos, joka järjestää opintoja itse sekä yhdessä kansalais- ja kulttuurijärjestöjen kanssa *elinikäisen oppimisen*, hyvinvoinnin ja aktiivisen kansalaisuuden sekä demokratian ja kansalaisyhteiskunnan toiminnan edistämiseksi

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID174

Käsittekaavio: *Koulutusorganisaatiot*

57

liikunnan koulutuskeskus

määritelmä

vapaan sivistystyön oppilaitos, joka järjestää liikuntaharrastusta, hyvinvointia ja terveyttä edistävää *koulutusta (1)* koko väestölle sekä liikunnan järjestö- ja seuratoimintaa palvelevaa koulutusta (1) ja valmennustoimintaa

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1076

Käsittekaavio: *Koulutusorganisaatiot*

58

ammattillinen erikoisoppilaitos

määritelmä

teollisuuden tai palvelualan yrityksen *oppilaitos*, joka tarjoaa yrityksen omiin tarpeisiin pohjautuvaa *koulutusta (1)*

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID175

Käsittekaavio: *Koulutusorganisaatiot*

59

erityiskoulu

määritelmä

oppilaitos, jonka *opetus (1)* on tarkoitettu vammaisuuden, sairauden, kehityksessä viivästymisen tai muun vastaavan syyn vuoksi *erityistä tukea (1)* tarvitsevalle *oppijalle*

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID176

Käsittekaavio: *Koulutusorganisaatiot*

60

korkeakoulu (1)

sv högskola (1)

en higher education institution

määritelmä

ammattikorkeakoulu tai *yliopisto*

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID161

Käsittekaaviot: *Koulutustoimijat*, *Koulutustoimija*, *koulutusorganisaatio*, *toimipiste ja toimipaikka*, *Koulutusorganisaatiot*, *Opetussuunnitelma* ja *Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö*

61

ammattikorkeakoulu

sv yrkeshögskola

en university of applied sciences; UAS

not: † polytechnic

määritelmä

koulutusorganisaatio, jonka tehtävänä on tarjota työelämän vaatimuksiin sekä tutkimukseen, taiteellisiin ja sivistyksellisiin lähtökohtiin perustuvaa *opetusta (1)*, joka tähtää ammatillisiin asiantuntijatehtäviin

huomautus

Ammattikorkeakoulujen tehtävänä on harjoittaa työelämää ja aluekehitystä tukevaa ja alueen elinkeinorakenteen huomioon ottavaa soveltavaa tutkimus- ja kehitystyötä sekä taiteellista toimintaa.

Suomen *koulutusjärjestelmän* ammattikorkeakouluja ovat opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalaan kuuluvat ammattikorkeakoulut, joilla on valtioneuvoston myöntämä toimilupa, ja sisäministeriön alaisuudessa toimiva Poliisiammattikorkeakoulu. Ahvenanmaalla toimii ammattikorkeakoulu Högskolan på Åland.

Ammattikorkeakoulujen toimiluvat myöntää valtioneuvosto.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID163

Käsittekaaviot: *Koulutustoimijat* ja *Koulutusorganisaatiot*

62

amatillinen opettajakorkeakoulu

sv yrkespedagogisk lärarhögskola

en tertiary-level institution for occupational teacher training

not: vocational teacher training institution

määritelmä

ammattikorkeakoulun yksikkö, joka tarjoaa opettajankoulutusta *amatillisten oppilaitosten* ja ammattikorkeakoulujen *opettajille* ja opettajiksi aikoville

huomautus

Englannin termi "vocational teacher training institution" amatillisen opettajakorkeakoulun vastineena on virheellinen, sillä se viittaa *toisen asteen oppilaitokseen*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID164

Käsittekaavio: *Koulutusorganisaatiot*

63

yliopisto

sv universitet *n*

en university; ~ college /US/

määritelmä

koulutusorganisaatio, jonka tehtävänä on edistää vapaata tutkimusta ja tieteellistä ja taiteellista sivistystä sekä antaa tutkimukseen perustuvaa korkeinta **opetusta (1)**

huomautus

Suomen korkeakoulutusjärjestelmän yliopistoja ovat yliopistolain (558/2009) 1 §:ssä luetellut yliopistot ja puolustusministeriön hallinnonalaan kuuluva Maanpuolustuskorkeakoulu. Esimerkiksi Suomessa toimiva Estonian Business School ei ole yliopistolain tarkoittama yliopisto.

Yhdysvalloissa Suomen yliopisto-käsitettä vastaa käsite university ja osin myös käsite college. Collegessa suoritetaan ainoastaan **tutkintoja**, jotka vastaavat Suomen **alempaa korkeakoulututkintoa** (Bachelor's degree). Universityssä puolestaan suoritetaan sekä **tutkintoja**, jotka vastaavat Suomen **ylempiä korkeakoulututkintoja** (Bachelor's degree) että **tutkintoja**, jotka vastaavat Suomen **ylempiä korkeakoulututkintoja** (Master's degree).

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID162

Käsittekaaviot: **Koulutustoimijat** ja **Koulutusorganisaatiot**

64

tiedekunta; korkeakoulu (2) (Aalto-yliopisto, Turun yliopiston kauppakorkeakoulu); **akatemia** (Taideyliopisto)

sv fakultet; högskola (2) (Aalto-yliopisto, Turun yliopiston kauppakorkeakoulu); akademi (Taideyliopisto)

en faculty (1) /GB/; school /US/; academy (Taideyliopisto)

huomautus

Yliopistolain (558/2009, 27 §) mukaan **yliopisto** voi tutkimuksen ja **opetuksen (1)** järjestämistä varten jakaantua tiedekuntiin tai niihin rinnastettaviin yksiköihin sen mukaan kuin yliopiston johtosäännössä määrätään.

Eräissä yliopistoissa edelläkuvatun kaltaisista yksiköistä käytetään termiä korkeakoulu; esimerkiksi Aalto-yliopiston muodostaa kuusi korkeakouluksi nimettyä yksikköä (Insinööritieteiden korkeakoulu, Kauppakorkeakoulu, Kemian tekniikan korkeakoulu, Perustieteiden korkeakoulu, Sähkötekniikan korkeakoulu ja Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu), ja yksi Turun yliopiston tiedekunnista on nimeltään kauppakorkeakoulu.

Taideyliopisto puolestaan koostuu kolmesta akatemiaksi kutsutusta yksiköstä: Sibelius-Akatemia, Teatterikorkeakoulu ja Kuvataideakatemia.

Tiedekunta-käsitteen määrittelyminen yleispätevästi on vaikeaa.

Tiedekunta-käsitteen englanninkielisenä vastineena käytetään termiä faculty, joka kuitenkin amerikanenglannissa viittaa **henkilöstöön**. Eri yliopistojen tiedekunta-termin englanninkieliset vastineet vaihtelevat; käytäntö on tarkistettava kustakin yliopistosta. Esimerkiksi Aalto-yliopiston tiedekunnista (korkeakouluista) käytetään termiä school.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID151

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: **Koulutusorganisaatiot**

65

yliopistokeskus

sv universitetscenter

en university consortium

määritelmä

yksikkö, joka kokoaa kahden tai useamman alueellaan olevan **yliopiston** toiminnan niin, että yksikön osat toimivat alueen näkökulmasta yhtenäisenä kokonaisuutena

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID177

Käsittekaavio: **Koulutusorganisaatiot**

66

avoimen yliopisto-opetuksen järjestämisen yhteistyöoppilaitos

sv samarbetsläroanstalt för ordnandet av öppen universitetsundervisning

en partner institution for open university instruction

määritelmä

koulutusorganisaatio, joka on tehnyt *yliopiston* kanssa sopimuksen *avoimen yliopisto-opetuksen* järjestämisestä

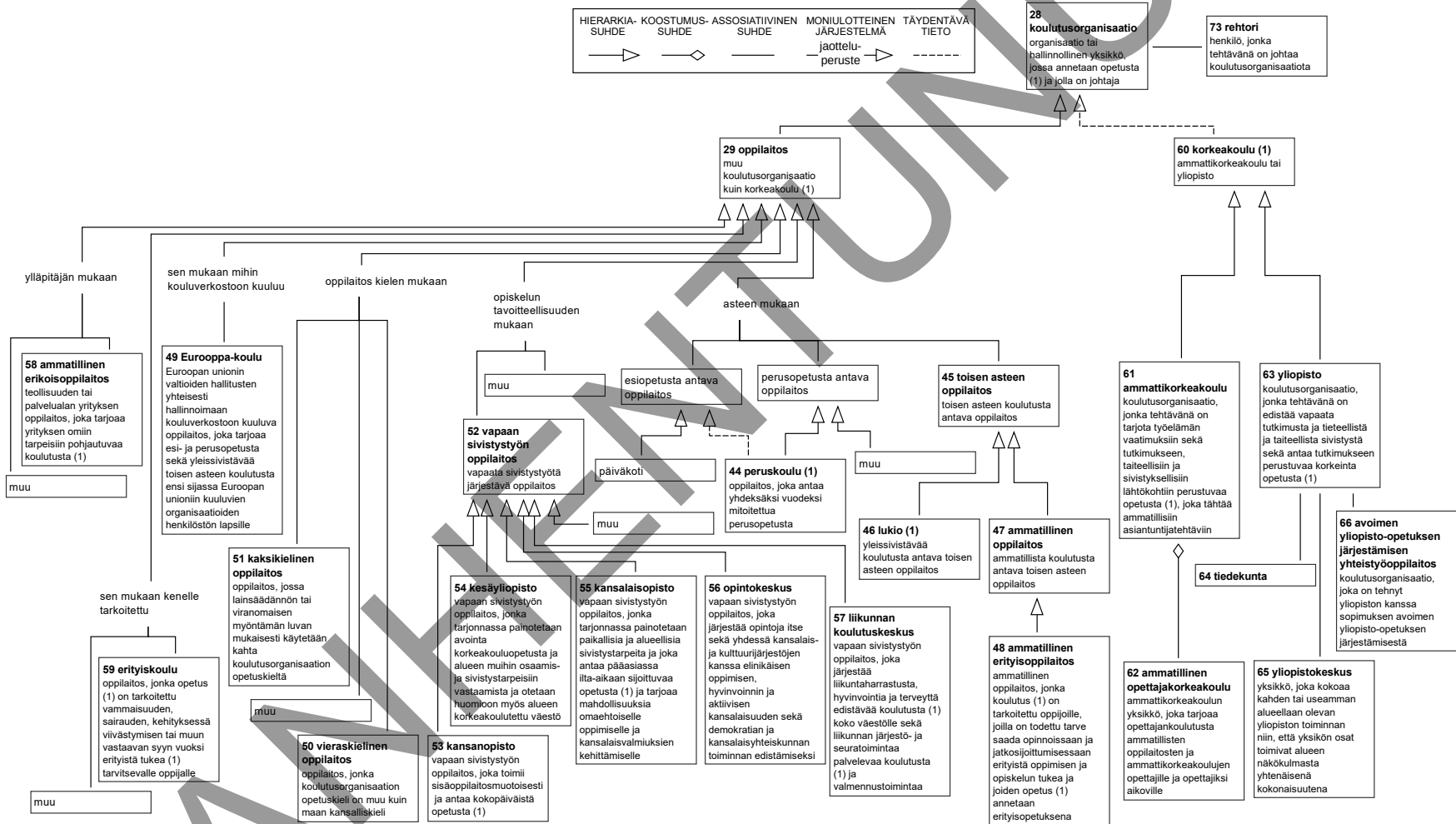
huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID178

Käsittekaavio: *Koulutusorganisaatiot*

VANHENTUNUT

Käsittekaavio 5. Koulutusorganisaatiot.

3.3 Koulutuksen toimieliimiä

67

(vanhentunut)

<ammattillinen koulutus>

koulutustoimikunta

määritelmä

ammattillisesti suuntautuneen *koulutuksen (1)* asiantuntijaelin, jollaisen opetus- ja kulttuuriministeriö asettaa kullekin alalle seuraamaan, arvioimaan ja ennakoimaan *koulutuksen (1)* ja työelämässä tarvittavan osaamisen kehitystä

huomautus

Ammattillisen koulutuksen vuonna 2018 voimaan tulleen reformin myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika. Reformin myötä tämän käsitteen korvasi käsite *työelämätoimikunta*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID179

Luokka: ammatillinen koulutus

68

(vanhentunut)

tutkintotoimikunta

määritelmä

Opetushallituksen yhteydessä toimiva luottamuselin, jonka tehtävänä on omalla alallaan johtaa *näyttötutkintojen* järjestämistä ja antaa niihin liittyvät *tutkintotodistukset*

huomautus

Tutkintotoimikunnassa ovat edustettuina työnantajat, työntekijät, *opettajat* ja itsenäiset ammattiharjoittajat.

Ammattillisen koulutuksen vuonna 2018 voimaan tulleen reformin myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID180

Luokka: ammatillinen koulutus

69

työelämätoimikunta

määritelmä

Opetushallituksen yhteydessä toimiva valtakunnallinen alakohtainen toimielin, joka osallistuu *näyttöjen* toteutuksen ja *osaamisen arvioinnin* laadun varmistamiseen, *ammattillisen koulutuksen tutkintorakenteen (2)* sekä *ammattillisten tutkintojen* ja *tutkintojen perusteiden* kehittämiseen ja käsittelee *ammattillisen tutkintokoulutuksen opiskelijan osaamisen arviointia* koskevat oikaisupyynnöt

huomautus

Työelämätoimikunnat ovat Opetushallituksen asettamia ja toimivat Opetushallituksen yhteydessä, mutta ovat riippumattomia toimieliimiä.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1234

Luokka: ammatillinen koulutus

3.4 Henkilöstö

70

henkilöstö

sv personal; anställda *pl*

en staff; personnel

määritelmä

organisaation palveluksessa olevat henkilöt

huomautus

Koulutusorganisaatioiden henkilöstössä on erotettavissa *opetushenkilöstö* ja muu henkilöstö lukuun ottamatta *korkeakouluja (1)*, joiden henkilöstössä voidaan erottaa *opetus- ja tutkimushenkilöstö* ja muu henkilöstö.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID185

Käsittekaavio: *Koulutuksen henkilöstö*

71

<koulutusorganisaatiot>

opetushenkilöstö

sv undervisningspersonal

en teaching staff; training staff

määritelmä

henkilöstö, jonka tehtävänä on opettaa

huomautus

Ks. *opettaminen*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID186

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaavio: *Koulutuksen henkilöstö*

72

opetus- ja tutkimushenkilöstö

sv undervisnings- och forskningspersonal

en teaching and research staff; academic staff; faculty (2) /US/

määritelmä

henkilöstö, jonka tehtävänä on opettaa tai tutkia

huomautus

Korkeakoulujen (1) henkilöstö voidaan yksinkertaisimmillaan jakaa opetus- ja tutkimushenkilöstöön ja muuhun henkilöstöön. Muuhun henkilöstöön kuuluu hallinnon, opetuksen tukipalveluiden ja muiden tukipalveluiden tehtävistä vastaavia henkilöitä.

Ks. *opettaminen*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID187

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: *Koulutuksen henkilöstö*

73

rehtori

sv rektor

en principal (perusasteen oppilaitokset, toisen asteen oppilaitokset); rector /GB/ (erit. korkeakoulut); president /US/ (erit. korkeakoulut); ~ school head

määritelmä

henkilö, jonka tehtävänä on johtaa *koulutusorganisaatiota*

huomautus

Rehtorin tehtävistä ja kelpoisuusvaatimuksista on säädelty eri *koulutusasteita* koskevassa lain-säädännössä.

Perusasteen ja *toisen asteen oppilaitoksissa* sekä *vapaan sivistystyön oppilaitoksissa* rehtori osallistuu usein myös opetustyöhön.

Englannin termi school head ei ole virkanimike vaan kuvaava nimitys *oppilaitoksen* ylimmälle johtajalle.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID192

Käsitekaaviot: *Koulutusorganisaatiot* ja *Koulutuksen henkilöstö*

74

<korkeakoulut>

vastuuhenkilö

sv examiner; ansvarsperson; ansvarig lärare (2)

en person in charge; authority; designated person

määritelmä

korkeakoulun (1) henkilöstön jäsen, joka vastaa *tutkintoon, koulutusohjelmaan (2)* tai *opintojaksoon* liit-tyvän *opetuksen (1)* järjestämisestä

huomautus

Esimerkiksi koulutusohjelman (2) vastuuhenkilönä voi toimia dekaani.

Englanniksi vastuuhenkilöstä voidaan käyttää termiä person in charge, authority tai designated person; vastineen valinta riippuu kontekstista.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID210

Luokka: korkeakoulut

Käsitekaavio: *Koulutuksen henkilöstö*

75

aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaaja

määritelmä

henkilö, joka ohjaa *aamu- ja iltapäivätoimintaa*

huomautus

Aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajan *kelpoisuudesta* on säädetty.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID216

Luokka: perusopetus

Käsitekaavio: *Koulutuksen henkilöstö*

76

ensimmäisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö; 1. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö

sv undervisnings- och forskningspersonal på första nivån; undervisnings- och forskningspersonal på nivå ett; undervisnings- och forskningspersonal på första steget; undervisnings- och forskningspersonal på nivå 1

en teaching and research staff on the first level of their career path; teaching and research staff on the 1st level of their career path

määritelmä

yliopiston opetus- ja tutkimushenkilöstön osa, jonka tehtävänä on valmistaa oma väitöskirjatyönsä ja jonka tehtäviin saattaa tutkimuksen lisäksi kuulua *opettaminen*

huomautus

Ensimmäisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstöltä edellytetään *ylempää korkeakoulututkintoa* ja hyväksytyä tutkimussuunnitelmaa. Lisäksi edellytetään kykyä ja motivoitumista jatko-opintoihin ja *tohtorin tutkinnon* suorittamiseen. Ensimmäisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstön nimikkeitä ovat tohtorikoulutettava, tohtoriopiskelija, tutkija, nuorempi tutkija, assistentti, projektitutkija ja doktorand.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID188

Luokka: korkeakoulut

Käsitekaavio: *Koulutuksen henkilöstö*

77

toisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö; 2. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö

sv undervisnings- och forskningspersonal på andra nivån; undervisnings- och forskningspersonal på nivå två; undervisnings- och forskningspersonal på andra steget; undervisnings- och forskningspersonal på nivå 2

en teaching and research staff on the second level of their career path; teaching and research staff on the 2nd level of their career path

määritelmä

yliopiston opetus- ja tutkimushenkilöstön osa, jonka tehtävät ovat luonteeltaan itsenäisiä tutkimus- ja/tai opetustehtäviä, joissa henkilö toimii vastuullisena suunnittelijana ja toteuttajana

huomautus

Toisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstön virkoihin edellytetään pääsääntöisesti *tohtorin tutkintoa*.

Toisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstön nimikkeitä ovat esimerkiksi yliopisto-opettaja, tutkijatohtori ja erikoistutkija.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID189

Luokka: korkeakoulut

Käsitekaavio: *Koulutuksen henkilöstö*

78

kolmannen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö; 3. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö

sv undervisnings- och forskningspersonal på tredje nivån; undervisnings- och forskningspersonal på nivå tre; undervisnings- och forskningspersonal på tredje steget; undervisnings- och forskningspersonal på nivå 3

en teaching and research staff on the third level of their career path; teaching and research staff on the 3rd level of their career path

määritelmä

yliopiston opetus- ja tutkimushenkilöstön osa, jonka tehtävät sisältävät *toisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstön* tehtäviä enemmän johtamis- ja organisointivastuita ja taloudellista vastuuta ja tehtävissä vastataan myös muiden henkilöiden toiminnasta

huomautus

Kolmannen portaan tehtävissä edellytetään pääsääntöisesti tohtorintutkintoa. Lisäksi tehtäviin haettaessa katsotaan eduksi kokemus kansainvälisistä tehtävistä ja/tai työskentelykokemus oman organisaation ulkopuolella.

Toisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstön tehtäviin verrattuna kolmannen portaan tehtävät ovat itsenäisempiä ja vastuullisempia. Niissä on myös monipuolisempaa yhteistyötä oman organisaation ulkopuolisten tahojen kanssa ja vahvempi yhteys muuhun innovaatioympäristöön.

Kolmannen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstön nimikkeistä yleisimmät ovat yliopistonlehtori ja yliopistotutkija ja lääketieteen alalla kliininen opettaja. Käytössä ovat myös nimikkeet vanhempi tutkija, tutkijaopettaja ja erikoistutkija. Helsingin yliopistossa kolmannelle portaalle sijoittuvat myös tutkimuskoordinaattori ja intendentti.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID190

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: *Koulutuksen henkilöstö*

79

neljännen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö; 4. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö

sv undervisnings- och forskningspersonal på fjärde nivån; undervisnings- och forskningspersonal på nivå fyra; undervisnings- och forskningspersonal på fjärde steget; undervisnings- och forskningspersonal på nivå 4

en teaching and research staff on the fourth level of their career path; teaching and research staff on the 4th level of their career path

määritelmä

yliopiston opetus- ja tutkimushenkilöstön osa, jonka tehtävissä suunnitellaan, koordinoidaan ja johdetaan erittäin laajoja kokonaisuuksia, tehtäviin sisältyy kokonaisvaltaista vastuuta organisaation toiminnasta ja taloudesta sekä kansallisen tai kansainvälisen tason kehittämistehtävistä ja tehtävissä vaikutaan huomattavasti koko tutkimusjärjestelmään

huomautus

Laajat kokonaisuudet, joissa neljännen portaan tehtävissä suunnitellaan, koordinoidaan ja johdetaan, ovat esimerkiksi huomattavia kansainvälisiä tutkimushankkeita.

Neljännen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstöön valittavalta edellytetään *tohtorin tutkintoa*, korkeatasoista tieteellistä *pätevyyttä*, kokemusta tieteellisen tutkimuksen johtamisesta, kykyä antaa korkeatasoista tutkimukseen perustuvaa *opetusta (2)* ja ohjata *opinnäytetöitä* sekä näyttöjä edustamansa tutkimusalan kansainvälisestä yhteistyöstä.

Neljännen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstön päänimike on *professori*, ja lisäksi käytössä ovat nimikkeet tutkimusjohtaja ja tutkimusprofessori.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID191

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: *Koulutuksen henkilöstö*

80

professori

sv professor

en professor

määritelmä

yliopiston opetus- ja tutkimushenkilöstön jäsen, jonka tehtävänä on harjoittaa ja ohjata tieteellistä tutkimustyötä tai taiteellista työtä, antaa siihen perustuvaa *opetusta (1)* ja seurata tieteen tai taiteen kehitystä sekä osallistua alallaan yhteiskunnalliseen vuorovaikutukseen ja kansainväliseen yhteistyöhön

huomautus

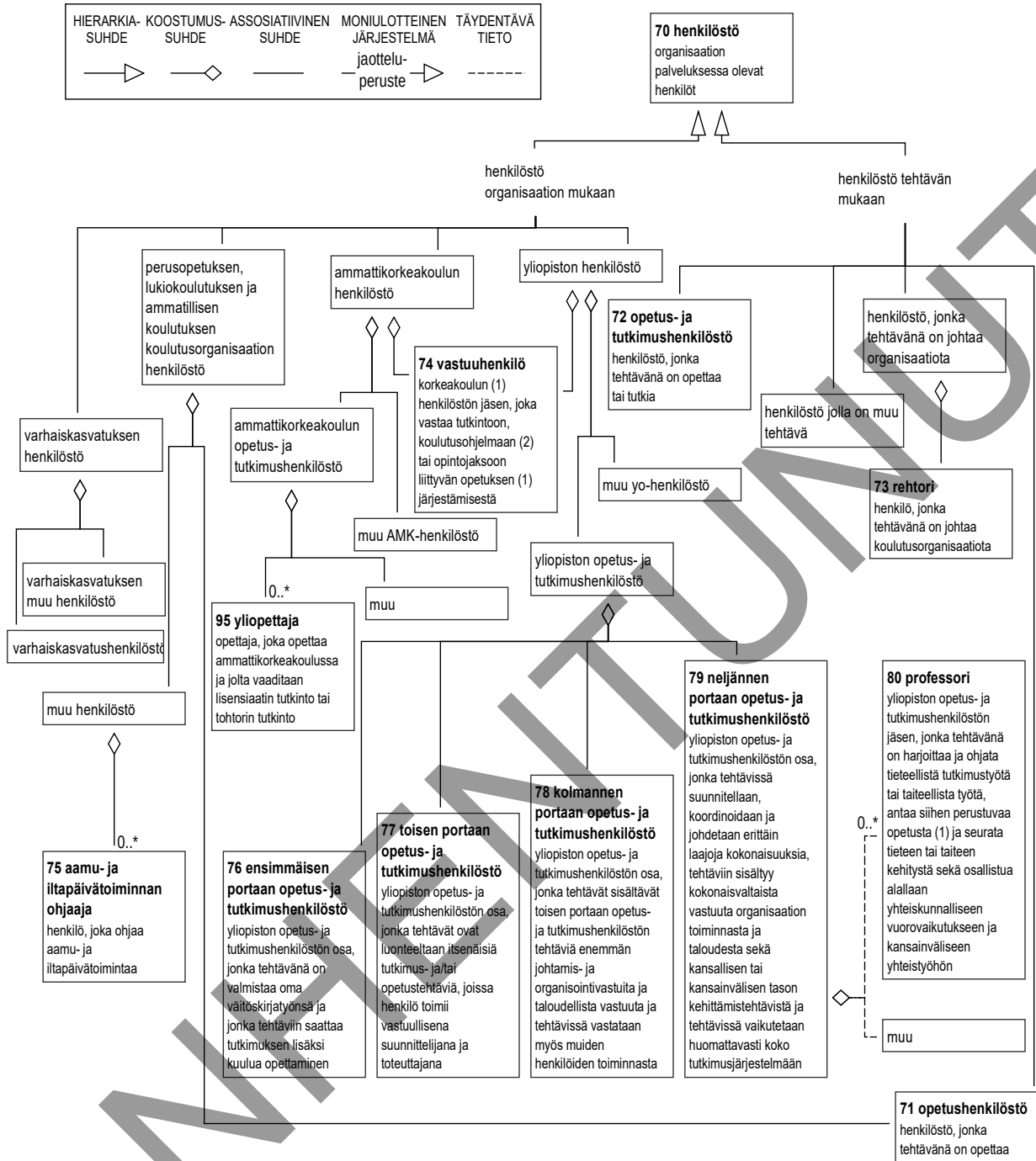
Professorin tehtäviin voi kuulua *opettajana* toimiminen yliopistossa.

Ks. myös *neljännen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID219

Käsittekaaviot: *Koulutuksen henkilöstö* ja *Opettaja*

Käsittekaavio 6. Koulutuksen henkilöstö.

81

opettaja

sv lärare

en teacher; instructor

määritelmä

henkilö, jonka tehtävänä on *opettaminen*

huomautus

Eri *koulutusasteilla* opettajille asetetaan erilaisia kelpoisuusvaatimuksia (vrt. *kelpoisuus*). Julkisessa *koulutusjärjestelmässä* opettajat toimivat virkavastuulla.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID200

Käsittekaavio: *Opettaja*

82

lehtori

sv lektor

en lecturer

huomautus

Lehtori on *opettajan* virkanimike.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID201

Käsittekaavio: *Opettaja*

83

esiopetuksen opettaja

määritelmä

opettaja, joka työskentelee *esiopetuksessa*

huomautus

Esiopetuksen opettajana voi toimia *luokanopettaja* tai soveltuvan *tutkinnon* suorittanut opettaja.

Esiopetuksen opettaja voi toimia päiväkodissa annettavassa esiopetuksessa tai *peruskoulun (1)* esiopetusryhmässä.

Esiopetuksen opettajan *kelpoisuudesta* on säädetty asetuksessa opetustoimen *henkilöstön* kelpoisuusvaatimuksista (865/2005).

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID204

Luokka: esiopetus

Käsittekaavio: *Opettaja*

84

luokanvalvoja

määritelmä

opettaja, joka on vastuussa *peruskoulun (1) luokasta*

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID205

Käsittekaavio: *Opettaja*

85

luokanopettaja

määritelmä

perusopetuksen opettaja, joka opettaa suurinta osaa *oppiaineista* ja pääasiassa itselleen nimettyä *luokkaa*

huomautus

Luokanopettaja työskentelee yleensä *perusopetuksen vuosiluokilla* 1–6.

Luokanopetusta antavan opettajan kelpoisuusvaatimuksista on säädetty asetuksessa opetus-
toimen *henkilöstön* kelpoisuusvaatimuksista (865/2005).

Ks. myös *opettaminen*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID206

Käsittekaavio: *Opettaja*

86

aineenopettaja

sv ämneslärare

en subject teacher

määritelmä

opettaja, joka opettaa *perusopetuksessa* tai *lukiokoulutuksessa* yhtä tai muutamaa *oppiainetta*, joissa on suorittanut yliopistotason *tutkinnon*

huomautus

Aineenopetusta perusopetuksessa tai lukiokoulutuksessa antavan opettajan kelpoisuusvaati-
muksista on säädetty.

Ks. myös *opettaminen*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID207

Käsittekaavio: *Opettaja*

87

erityisopettaja

sv speciallärare

en special education teacher; special needs teacher

määritelmä

opettaja, jonka tehtävänä on antaa *erityisopetusta*

huomautus

Erytisopettajan *kelpoisuudesta* on säädetty.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID208

Käsittekaavio: *Opettaja*

88

vastuuopettaja

sv ansvarig lärare (1); tentator

en coordinating teacher; teacher-in-charge; > course coordinator (kurssin vastuuopettajasta)

määritelmä

opintojaksoa tai *tutkinnonosaa* varten nimetty *opettaja*, joka vastaa opintojakson tai tutkinnonosan
sisällöstä, toimii sen sisällöllisenä asiantuntijana, opettaa sillä itse ja voi vastata sen *opetuksen (1)*
organisoinnista

huomautus

Vastuuopettajan vastuulla voi olla esimerkiksi opintojakson tai tutkinnonosan *opetustilojen*, aika-
taulujen ja työnjaon organisointi.

Vastuuopettaja toimii usein opintojakson *opintosuoritusten* hyväksyjänä.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID209

Luokka: ammatillinen koulutus, korkeakoulut

Käsittekaavio: *Opettaja*

89

oppilaanohjaaja

määritelmä

opettaja, jonka tehtävänä on *oppilaanohjaus*

huomautus

Oppilaanohjaaja työskentelee *perusopetuksessa*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID211

Luokka: perusopetus

Käsitekaavio: *Opettaja*

90

opinto-ohjaaja (toisen asteen koulutus, korkeakoulut); **opintoneuvoja** (korkeakoulut)

sv studiehandledare; studierådgivare (korkeakoulut)

en guidance counsellor (perusopetus, toisen asteen koulutus); student advisor (korkeakoulut)

määritelmä

opettaja tai *korkeakoulun (1)* nk. muun henkilöstön jäsen, jonka tehtävänä on *opinto-ohjaus*

huomautus

Ks. myös *henkilöstö*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID212

Luokka: lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulut

Käsitekaavio: *Opettaja*

91

ammatillisten opintojen opettaja

määritelmä

opettaja, joka opettaa *ammatillisessa oppilaitoksessa* ammatillisia opintoja

huomautus

Esimerkkejä ammatillisten opintojen opettajista ovat koneistuksen ja asennuksen opettaja ja hoitotyön opettaja.

Vrt. *yhteisten opintojen opettaja*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID213

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaavio: *Opettaja*

92

yhteisten opintojen opettaja

määritelmä

opettaja, joka opettaa *ammatillisessa oppilaitoksessa* yhteisiä opintoja

huomautus

Esimerkkejä yhteisten opintojen opettajista ovat kielten opettaja ja matematiikan opettaja.

Ks. myös *yhteinen tutkinnon osa*.

Vrt. *ammatillisten opintojen opettaja*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID214

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaavio: *Opettaja*

93

tuntiopettaja

sv timlärare

en untenured teacher (korkeakoulut); part-time teacher; hourly-paid teacher; fee-paid teacher

määritelmä

opettaja, jonka kanssa *koulutusorganisaatio* on sopinut tietyn opetustuntimäärän pitämisestä tietyssä ajanjaksona

huomautus

Se, onko henkilö tuntiopettaja vai muu opettaja, ei riipu henkilön opetustuntimäärästä vaan virkasta tai työsuhteen tyypistä.

Tuntiopettajat voivat olla pää- tai sivutoimisia.

Tuntiopettaja työskentelee esimerkiksi *korkeakouluissa (1)* ja *vapaan sivistystyön oppilaitoksissa*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID215

Käsittekaavio: *Opettaja*

94

toisen asteen opettaja

määritelmä

toisen asteen oppilaitoksessa opettava *opettaja*

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID217

Käsittekaavio: *Opettaja*

95

yliopettaja

sv överlärare

en principal lecturer

määritelmä

opettaja, joka opettaa *ammattikorkeakoulussa* ja jolta vaaditaan *lisenssiaatin tutkinto* tai *tohtorin tutkinto*

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID218

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaaviot: *Koulutuksen henkilöstö* ja *Opettaja*

96

vapaan sivistystyön opettaja

määritelmä

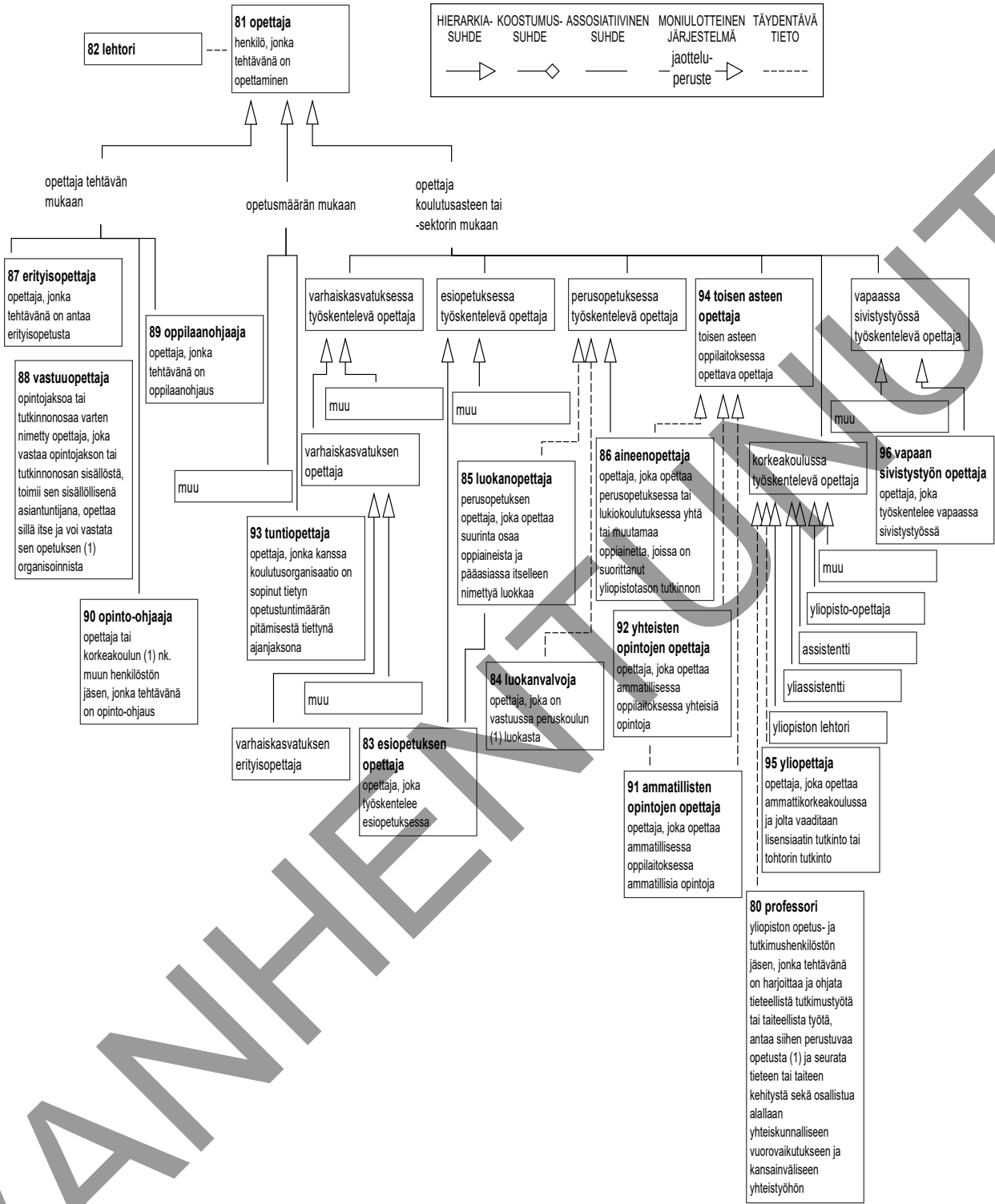
opettaja, joka työskentelee *vapaassa sivistystyössä*

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID220

Luokka: vapaa sivistystyö

Käsittekaavio: *Opettaja*

3.5 Henkilön rooleja oppimisessa tai koulutuksessa

97

oppija

sv elev
hellre än: inlärare
en learner

määritelmä

henkilö, joka osallistuu varhaiskasvatukseen tai *koulutukseen (1)* tai on eri tavoin hakeutumassa tai hakeutunut siihen elämän eri vaiheissa

huomautus

Käsite oppija on yläkäsite mm. käsitteille varhaiskasvatukseen osallistuva lapsi, *oppilas*, *opiskelija* ja *hakija*.

Ruotsin kielessä suositellaan oppijan vastineeksi sanaa elev, jolla - toisin kuin usein luullaan - voidaan viitata kaikenikäisiin henkilöihin. Ruotsin sana inlärare käytetään lähinnä pedagogiikan näkökulmasta (esim. virkkeessä ”Man kan skilja emellan tre typer av inlärare: visuella, auditiva och kinestetiska”), minkä vuoksi sitä ei suositella käytettäväksi vastineena tässä (opintohallinnon näkökulmasta) määritellylle oppija-käsitteelle.

Ks. myös *hakeutuminen*, *esiopetukseen ilmoittautuminen*, *kouluun ilmoittautuminen*, *haku painotettuun opetukseen*, *koulutukseen hakeminen*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID221

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaaviot: *Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa* ja *Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä*

98

hakeutuja

sv sökande *n* (2) (valtioneuvoston asetus 794/2015)
en potential applicant

määritelmä

sopivaa *koulutusta (1)* etsivä ja *koulutukseen hakemista* suunnitteleva *oppija*

huomautus

Ruotsissa ei ole tarkkaa yksisanaista vastinetta termille hakeutuja (tässä tietueessa määritellyssä merkityksessä). *Ammatilliseen aikuiskoulutukseen* liittyvästä henkilökohtaistamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen (794/2015) ruotsinkielisessä käännöksessä sana hakeutuja on käännetty sanalla sökande, joka viittaa (myös) käsitteeseen *hakija*.

Ks. myös *hakeutuminen*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID222

Käsittekaaviot: *Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa* ja *Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä*

99

opiskelun aloittaja

sv person som inlett studier; person som börjat studera; person som påbörjat studier
en entrant; ~ admitted student (2)
not: fresher /GB/; freshman /US/

määritelmä

hyväksytty hakija, joka on ottanut *opiskelupaikan* vastaan ja aloittanut *opiskelun*

huomautus

Aloittamista voidaan tarkastella esimerkiksi suhteessa tiettyyn *koulutukseen (2)*, *koulutusorganisaatioon* tai *koulutusasteeseen*.

Englannin kielen termit fresher ja freshman ovat kulttuurisidonnaisia (Iso-Britannia ja Yhdysvallat) eikä niitä tule käyttää Suomen kontekstissa.

Ks. *opiskelupaikan vastaanotto*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID223

Käsittekaavio: *Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa*

100

opiskelija

sv studerande *n*; > student (1) (korkeakouluopiskelija)

en student

määritelmä

oppija, joka opiskelee muun kuin *esi-* tai *perusopetuksen* piirissä

huomautus

Opiskelijoita ovat esimerkiksi *lukiossa (1)*, toisen asteen *ammattillisessa koulutuksessa*, *korkeakoulussa (1)* ja *vapaan sivistystyön* piirissä opiskelevat henkilöt.

Myös perusopetuksen piirissä opiskelevia aikuisia kutsutaan opiskelijoiksi.

Ammattillisessa koulutuksessa on määritelty tarkempi käsite tutkintokoulutuksen opiskelija, jolla tarkoitetaan opiskelijaa, joka opiskelee suorittaakseen *ammattillisen tutkinnon* taikka ammatillisen *tutkinnon osan* tai osia. Ammatillisen *tutkintokoulutuksen* opiskelija voi osallistua *ammattilliseen tutkintokoulutukseen* tai hän voi suorittaa *tutkinnon* ilman tutkintokoulutusta, jos hänen aiemmin hankkimansa osaaminen riittää *osaamisen osoittamiseen näytöissä* tai muulla tavoin.

Lisäksi ammatillisessa koulutuksessa on määritelty käsite valmentavan koulutuksen opiskelija, jolla tarkoitetaan opiskelijaa, joka opiskelee *ammattilliseen koulutukseen valmentavassa koulutuksessa* tai *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa koulutuksessa*.

Ruotsin sana student viittaa korkeakouluopiskelijaan, mutta sitä käytetään myös muista opiskelijoista yhdyssanoissa.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID227

Käsitekaaviot: *Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa* ja *Opiskelun keskeytyminen*

101

poissaoleva opiskelija (korkeakoulut); **luvalla poissaoleva** (ammattillinen koulutus);

väliaikaisesti keskeyttänyt (lukiokoulutus, ammatillinen koulutus); **keskeyttänyt (2)** (ammattillinen koulutus)

sv frånvaronmald studerande (korkeakoulut)

en non-attending student (korkeakoulut)

määritelmä

korkeakoulun (1) opiskelija, joka on *lukukausi-ilmoittautumisella* ilmoittanut olevansa *lukukauden* tai *lukuvuoden* poissa, tai *lukiokoulutuksen* tai *ammattillisen koulutuksen* opiskelija, joka on saanut määräaikaisten luvan olla osallistumatta *opetukseen (1)*

huomautus

Termiä väliaikaisesti keskeyttänyt ei mainita enempää lukiokoulutuksen kuin ammatillisenkaan koulutuksen lainsäädännössä. Käytännön toiminnassa on kuitenkin tarpeen pystyä viittaamaan opiskelijaan, joka on saanut määräaikaisten luvan olla osallistumatta opetukseen (1), ja tähän tarpeeseen on syntynyt termi väliaikaisesti keskeyttänyt.

Ks. myös *opiskelijaksi ilmoittautuminen (1)*.

Vrt. *keskeyttänyt (1)*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID864

Luokka: lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulut

Käsitekaaviot: *Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa* ja *Ilmoittautumiskäsitteitä*

102

<lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulut>

keskeyttänyt (1) (korkeakoulut); **eronnut** (lukiokoulutus, ammatillinen koulutus)

sv den som avstått (aktiivinen luopuminen; korkeakoulut);
den som har förlorat sin studierätt (passiivinen menettäminen; korkeakoulut);
den som avgått (aktiivinen eroaminen; ammatillinen koulutus ja lukiokoulutus);
den som anses ha avgått (passiivinen; ammatillinen koulutus ja lukiokoulutus)
en student who has discontinued studies; dropout (puhekielessä)

määritelmä

korkeakoulun (1) opiskelija, joka on luopunut *opiskeluoikeudestaan*, tai *lukiokoulutuksen* tai *ammattillisen koulutuksen* opiskelija, joka on *katsottu eronneeksi*

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa termillä keskeyttänyt viitataan opiskelijaan, joka on määräaikaisesti poissa; vrt. *poissaoleva opiskelija / keskeyttänyt (2)*.

Korkeakouluiissa (1) ruotsin termi "den som avstått" viittaa henkilöön, joka on aktiivisesti, omasta aloitteestaan, keskeyttänyt (ks. *opiskeluoikeudesta luopuminen*). Termi "den som har förlorat sin studierätt" puolestaan viittaa henkilöön, joka on menettänyt opiskeluoikeuden (ks. *opiskeluoikeuden menettäminen*).

Toisen asteen koulutuksessa ruotsin termi "den som avgått" viittaa henkilöön, joka on aktiivisesti, omasta aloitteestaan, eronnut. Termi "den som anses ha avgått" puolestaan viittaa henkilöön, jonka katsotaan eronneen *koulutusorganisaatiosta* (esimerkiksi *lukion (1)* opiskelija, joka ei ole suorittanut *lukiokoulutuksen oppimäärää* enintään neljässä vuodessa).

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID224

Luokka: lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulut

Käsittekaavio: *Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa*

103

eronneeksi katsominen

määritelmä

toimenpide, jossa *koulutuksen järjestäjä* toteaa *opiskelijan* luopuneen opinnoistaan

huomautus

Lukiokoulutuksessa ja *ammattillisessa koulutuksessa* opiskelija katsotaan eronneeksi, jos hän ei ole suorittanut opintojaan säädetyssä ajassa tai jos hän on pätevää syytä ilmoittamatta poissa *opetuksesta (1)* ja on ilmeistä, ettei hänen tarkoituksenaan ole jatkaa opintoja (lähteet: lukiolaki 629/1998 ja laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017).

Ammatillisen koulutuksen opiskelija katsotaan eronneeksi, jos on ilmeistä, että hänen tarkoituksenaan ei ole osallistua *henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman* mukaiseen *opetuksen (1)* ja *näyttöihin* tai muuhun *osaamisen osoittamiseen* eikä hän ole esittänyt poissaololleen perusteltua syytä tai hän ei ole suorittanut *valmentavaa koulutusta* säädetyssä ajassa.

Ammatillisen koulutuksen opiskelija katsotaan eronneeksi myös silloin, kun hän itse ilmoittaa koulutuksen järjestäjälle kirjallisesti eroamisestaan.

Kun ammatillisen koulutuksen opiskelija katsotaan eronneeksi, hänen *opiskeluoikeutensa* päättyy.

Ks. myös *keskeyttänyt (1)*; *eronnut*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1237

Luokka: lukiokoulutus, ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: *Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa*

104

siirto-opiskelija

sv överflyttande studerande *n*
en transfer student; migrant student

määritelmä

korkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin otettu *opiskelija*, jonka *opiskeluoikeus* siirtyy *korkeakoulusta (1)* toiseen, *ammattikorkeakoulun* sisällä *koulutuksen toteutuksesta* toiseen siten, että tavoitetutkintoon liitettävä *tutkintonimike* vaihtuu, tai *yliopiston* sisällä *tutkinnosta* toiseen

huomautus

Ammattikorkeakoulu tai yliopisto päättää siirtymisen edellytyksistä, jotka voivat liittyä esimerkiksi siirtoa hakevan opiskelijan *opintosuorituksiin* tai opintomenestykseen. Siirtyminen edellyttää voimassaolevasta *opiskeluoikeudesta luopumista*.

Ks. myös *siirtohaku*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID230

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaaviot: *Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa* ja *Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä*

105

oppilas; ~ koululainen

määritelmä

esi- tai *perusopetuksessa* opiskeleva *oppija*

huomautus

Oppilaaksi kutsutaan tyypillisesti *esi-* tai perusopetuksen piirissä opiskelevaa lasta tai nuorta, mutta oppilas voi olla myös muussa *oppilaitoksessa* (esimerkiksi musiikkikoulu) tai esimerkiksi yksityisopettajalta *opetusta (2)* saava henkilö.

Sana koululainen on yleiskielessä oppilaan lähisyronyymi; sillä viitataan *peruskoulu (1)* tai muuta koulua käyvään oppilaaseen.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID225

Käsittekaaviot: *Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa* ja *Opiskelun keskeytyminen*

106

koulutulokas

määritelmä

oppija, joka on aloittamassa *perusopetukseen* osallistumisen

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID226

Käsittekaavio: *Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa*

107

alumni

sv alumn
en alumnus *m*; alumna *f*; alumni *m pl*; alumnae *f pl*

määritelmä

oppilaitoksessa tai *korkeakoulussa (1)* aiemmin opiskellut *oppija*

huomautus

Englannin kielessä termiä alumnus/alumna/alumni/alumnae käytetään kuten latinassa. Monikko-muotoa alumni käytetään miespuolisten henkilöiden joukosta tai joukosta, jossa on kumpaakin sukupuolta olevia henkilöitä. Monikkomuotoa alumnae käytetään naispuolisten henkilöiden joukosta.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID233

Käsittekaavio: *Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa*

108

(vanhentunut)

<ammattillinen koulutus / näyttötutkinnot>

tutkinnon suorittaja

määritelmä

opiskelija tai muu henkilö, joka on suorittamassa *ammattillista tutkintoa näyttötutkintona*

huomautus

Ammattillisen koulutuksen vuonna 2018 voimaan tulleen reformin myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika. Ammatillisen koulutuksen reformissa käsite näyttötutkinto poistuu.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID231

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaavio: *Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa*

109

aineopiskelija

määritelmä

opiskelija, joka opiskelee yksittäistä *peruskoulun (1)* tai *lukion (1) opetussuunnitelmaan (1)* kuuluvaa *oppiainetta*, ei koko *oppimäärää*

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID229

Käsitekaavio: *Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa*

110

erityisoppilas (esiopetus, perusopetus); **erityisopiskelija** (toisen asteen koulutus)

määritelmä

erityistä tukea (1) tai *erityistä tukea (2)* tarvitseva *oppija*

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID228

Luokka: esiopetus, perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus

Käsitekaavio: *Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa*

111

ylioppilas

sv student (2)

en secondary school graduate

määritelmä

ylioppilastutkinnon suorittanut *oppija*

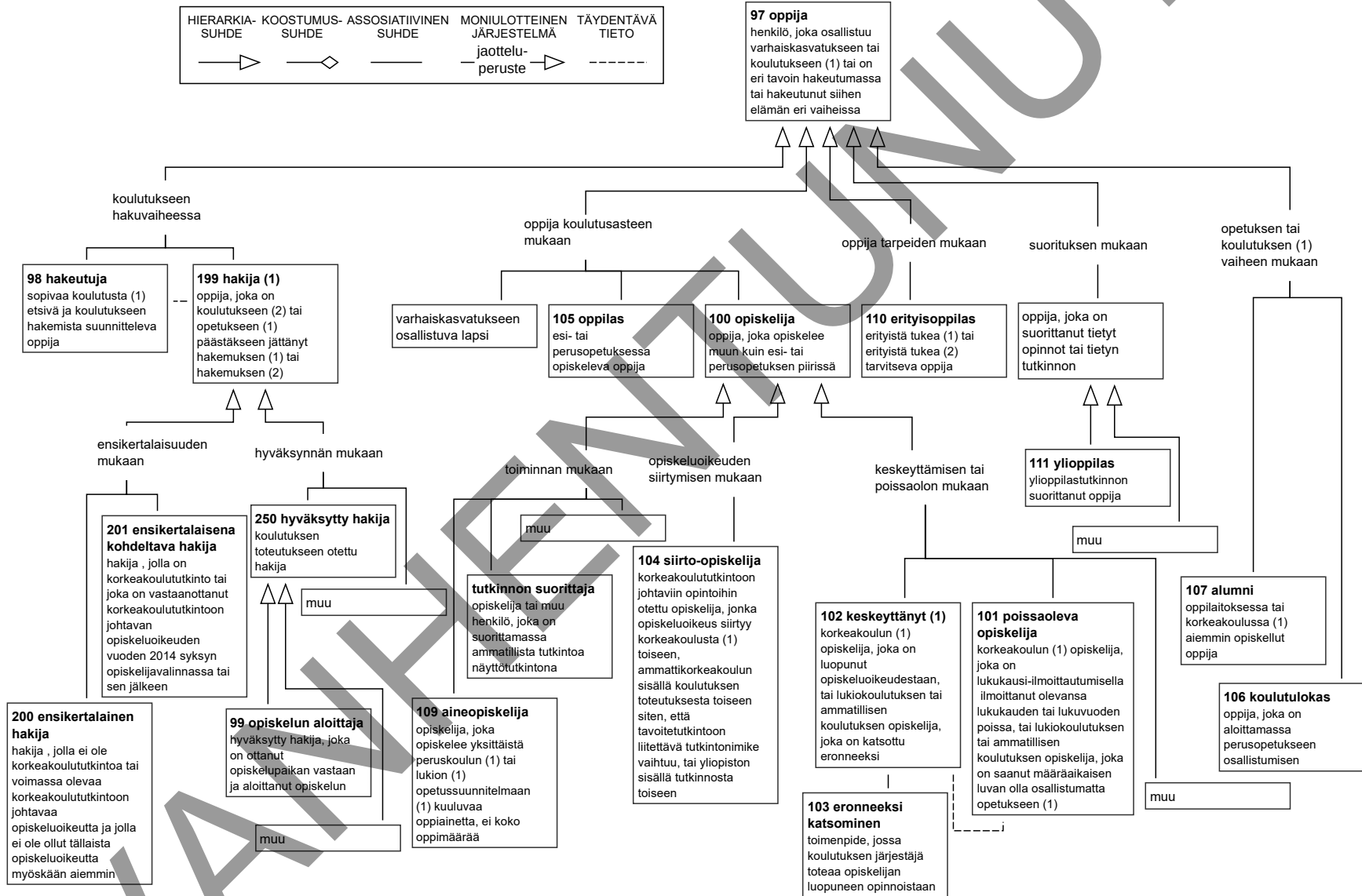
huomautus

Ylioppilaalta edellytetään myös *lukiokoulutuksen oppimäärän* tai *ammattillisen perustutkinnon* suorittamista.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID232

Käsitekaavio: *Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa*

Käsitekaavio 8. Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa.

4 KOULUTUKSEN JA OPETUKSEN SISÄLLÖT JA NORMIT

4.1 Normatiivinen ohjaus

4.1.1 Säädökset

112

tuntijako

määritelmä

valtionneuvoston asetuksella säädetty *opetukseen (1)* käytettävän ajan jakaminen eri *oppiaineiden* ja *aineryhmien* opetukseen (1) sekä *oppilaanohjaukseen* tai *opinto-ohjaukseen*

huomautus

Perusopetuksen tuntijako on säädetty valtionneuvoston asetuksessa perusopetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta (422/2012).

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID278

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus

113

oppimäärä; > oppimäärän laajuus

määritelmä

koulutukseen (1) tai *opetukseen (1)* kuuluvien opintojen laajuus ja sisältö

huomautus

Perusopetuksen ja *lukiokoulutuksen* oppimäärästä on säädetty perusopetuslaissa (628/1998, 9 §) ja lukiolaissa (629/1998, 7 §).

Perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa voidaan puhua myös yksittäisen *oppiaineen* oppimäärästä; esimerkiksi ruotsin kielen tai evankelis-luterilaisen uskonnon oppimäärä lukiokoulutuksessa.

Perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa oppimäärän laajuus ilmaistaan ensisijaisesti *vuosiviikkotunteina*. Koko *perusopetuksen* tai *lukiokoulutuksen* oppimäärän laajuus voidaan ilmaista vuosina. Esimerkiksi perusopetuksen oppimäärä on laajuudeltaan yhdeksänvuotinen ja lukiokoulutuksen oppimäärä kolmivuotinen.

Oppimäärä-käsitettä vastaa toisen asteen *ammattillisessa koulutuksessa* käsite *osaamisen laajuus* ja *korkeakouluissa (1)* käsite *opintojen laajuus*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID238

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus

Käsittekaavio: *Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö*

114

oppivelvollisuus

määritelmä

henkilön velvollisuus hankkia *perusopetuksen oppimäärää* vastaavat tiedot ja taidot

huomautus

Oppivelvollisuus alkaa sinä vuonna, jona lapsi täyttää seitsemän vuotta, ja päättyy vuonna, jona perusopetuksen oppimäärä on suoritettu tai oppivelvollisuuden alkamisesta on kulunut kymmenen vuotta. Vrt. *pidennetty oppivelvollisuus*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID239

Käsittekaavio: *Opiskelun keskeytyminen*

115

oppivelvollinen

määritelmä

henkilö, jolla on *oppivelvollisuus*

huomautus

Perusopetuslain (628/1998) mukaan oppivelvollinen on Suomessa vakituisesti asuva 7–17-vuotias lapsi tai nuori, joka ei ole vielä suorittanut *perusopetuksen oppimäärää*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID240

116

esiopetusvelvollisuus (1)

määritelmä

lapsen velvollisuus osallistua *esiopetukseen*

huomautus

Lapsella on velvollisuus osallistua vuoden kestävään esiopetukseen tai esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan *oppivelvollisuutta* edeltävänä vuonna.

Perusopetuslain (628/1998, 6 §) mukaan esiopetuksessa olevalla lapsella on oikeus myös varhaiskasvatukseen.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1066

Luokka: esiopetus

117

esiopetusvelvollisuus (2)

määritelmä

kunnan velvollisuus järjestää sen alueella asuville lapsille *esiopetusta*

huomautus

Kunta on velvollinen järjestämään esiopetusta lasten *oppivelvollisuuden* alkamista edeltävänä vuonna. Kunta on velvollinen järjestämään esiopetusta myös *pidennetyn oppivelvollisuuden* piirissä oleville lapsille sekä vuotta myöhemmin *perusopetuksensa* aloittaville lapsille.

Kunta voi järjestää esiopetuspalvelut itse tai yhdessä muiden kuntien kanssa tai hankkia ne julkiselta tai yksityiseltä palveluntuottajalta.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID957

Luokka: esiopetus

118

koulunkäynnin aloittamisen varhentaminen

määritelmä

perusopetuksen aloittamisen siirtäminen lakisääteistä *oppivelvollisuuden* alkamisikää aikaisemmaksi

huomautus

Perusopetuslain (628/1998) mukaan lapsella on oikeus aloittaa perusopetus vuotta säädettyä aikaisemmin, jos lapsella psykologisten ja tarvittaessa lääketieteellisten selvitysten perusteella on edellytykset suoriutua *opiskelusta*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID241

119

koulunkäynnin aloittamisen lykkääminen; koululykkäys

määritelmä

perusopetuksen aloittamisen siirtäminen lakisääteistä *oppivelvollisuuden* alkamisikää myöhemmäksi

huomautus

Perusopetuslain (628/1998) mukaan *opetuksen järjestäjä* voi psykologisten ja tarvittaessa lääketieteellisten selvitysten perusteella antaa lapselle luvan aloittaa perusopetus vuotta säädettyä myöhemmin.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID242

4.1.2 Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet

120

opetussuunnitelman perusteet pl

määritelmä

Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys *koulutuksen (1)* rakenteesta, tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä

huomautus

Opetussuunnitelman perusteita ovat esimerkiksi *esiopetuksen* opetussuunnitelman perusteet, *perusopetuksen* opetussuunnitelman perusteet ja *lukiokoulutuksen* opetussuunnitelman perusteet. Lisäksi opetussuunnitelman perusteet laaditaan esimerkiksi *lukiokoulutukseen valmistavalle koulutukselle*, *taiteen perusopetukselle*, maahanmuuttajien perusopetukseen valmistavalle opetukselle, *aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutukselle* ja *aikuisten maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon koulutukselle*.

Korkeakoulutuksessa ei määritellä opetussuunnitelman perusteita.

Ammatillisessa koulutuksessa opetussuunnitelman perusteita vastaavaa määrystä kutsutaan *tutkinnon perusteiksi*.

Opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti laaditaan *opetuksen järjestäjän ja koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelmat (2)*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID234

Luokka: esiopetus, perusopetus, lukiokoulutus

Käsittekaaviot: *Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet* ja *Opetussuunnitelma*

121

<lukiokoulutus>

lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen perusteet

määritelmä

opetussuunnitelman perusteet, joka koskee *lukiokoulutukseen valmistavaa koulutusta*

huomautus

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen perusteissa määritellään lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opintojen muodostuminen, eri *oppiaineiden* ja *aineryhmien opetuksen (1)* tavoitteet ja keskeiset sisällöt sekä *oppilaitoksen* ja kodin yhteistyön ja *opiskelijahuollon* keskeiset periaatteet ja opetustoimeen kuuluvan opiskelijahuollon tavoitteet

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1327

Luokka: lukiokoulutus

Käsittekaavio: *Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet*

122

tutkinnon perusteet pl

määritelmä

Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys, joka koskee *ammattillisia tutkintoja* ja jossa määrätään ammatillisten tutkintojen *tutkintonimikkeet*, *osaamisalat*, *tutkinnon* muodostuminen *pakollisista tutkinnon osista* ja *valinnaisista tutkinnon osista*, *tutkinnon osien ammattitaitovaatimukset* tai *osaamistavoitteet*, *osaamisen laajuus osaamispisteinä* ja *osaamisen arviointi*

huomautus

Ammatillisten perustutkintojen perusteissa Opetushallitus määrää myös *yhteisten tutkinnon osien* osa-alueiden laajuuden osaamispisteinä sekä sen, miltä osin *osaamisen arvioinnin mukauttaminen* tai *ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen* ei ole mahdollista.

Tutkinnon perusteet -niminen määräys koski aiemmin vain ammatillista perustutkintoa; *ammattitutkintoa* ja *erikoisammattitutkintoa* puolestaan koski *näyttötutkinnon perusteet* -niminen määräys. Nämä määräykset yhdistyivät 1.8.2015 uudeksi tutkinnon perusteet -nimiseksi määräykseksi.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID235

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: *Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet*

123

(vanhentunut)

näyttötutkinnon perusteet

määritelmä

Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys, joka koskee *ammattitutkintoa* ja *erikoisammattitutkintoa* ja jossa määritellään *näyttötutkinnon* osat, *tutkinnossa* vaadittava ammattitaito, *ammattitaidon osoittamistavat* sekä tutkinnon yleiset *arviointikriteerit*

huomautus

Aiempi tutkinnon perusteet -niminen määräys, joka koski *ammattillista perustutkintoa*, sekä näyttötutkinnon perusteet -niminen määräys yhdistyivät 1.8.2015 uudeksi *tutkinnon perusteet* -nimeksi määräykseksi. Tässä yhteydessä näyttötutkinnon perusteet poistui käytöstä.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID236

Luokka: ammatillinen koulutus

124

<amatillinen koulutus>

valmentavan koulutuksen perusteet

määritelmä

Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys, jossa määritellään *ammattilliseen koulutukseen valmentavan koulutuksen* tai *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen* muodostuminen, *koulutuksen (2)* pakolliset ja valinnaiset osat, koulutuksen (2) osien laajuus *osaamispisteinä*, *osaamistavoitteet* ja *osaamisen arviointi*

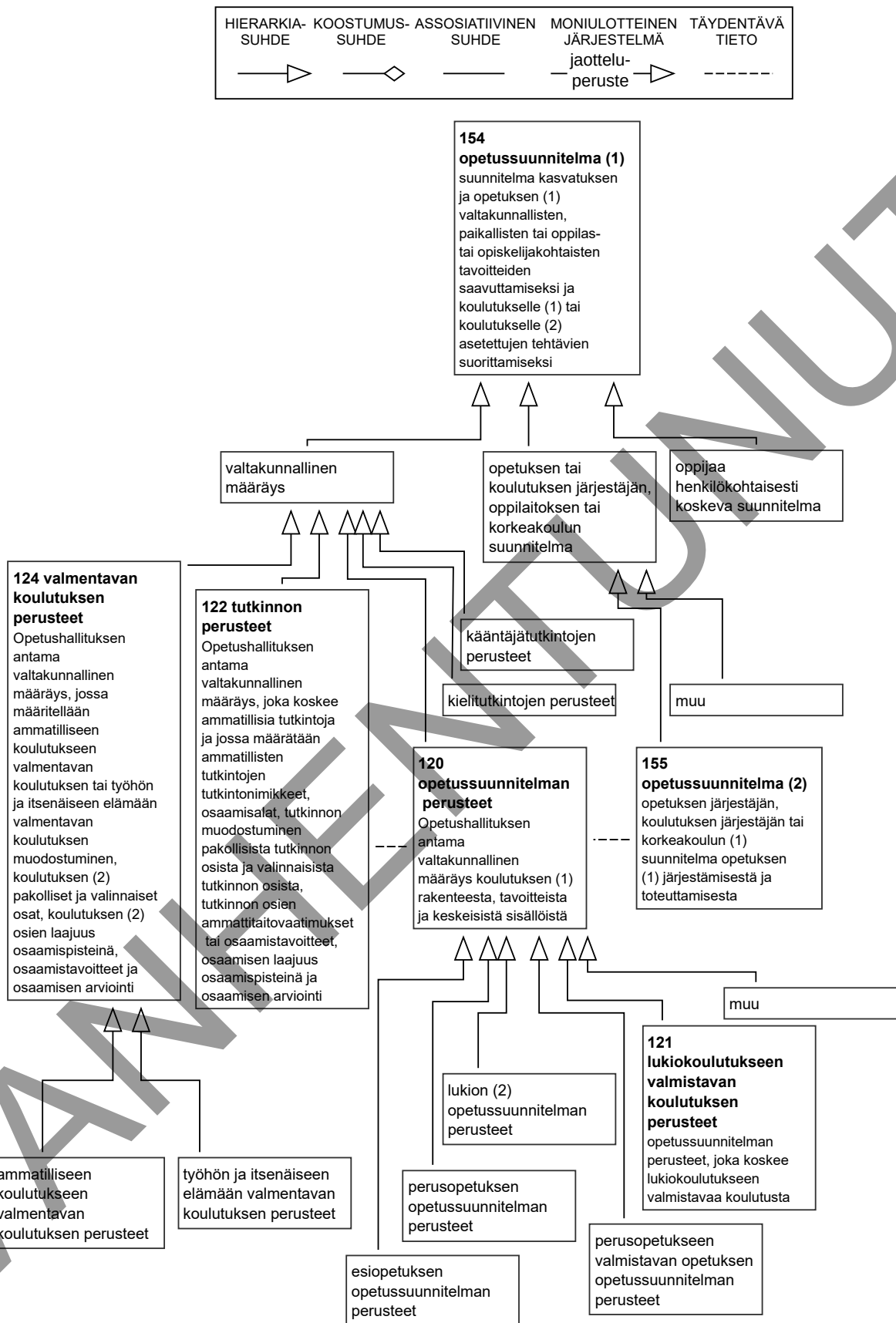
huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID878

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: *Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet*

Käsittekaavio 9. Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet.

4.2 Tutkintorakenne (1)

125

tutkintorakenne (1); tutkinnon rakenne; tutkinnon muodostuminen (ammatillinen koulutus);
koulutuksen rakenne

sv examensstruktur

en degree structure (korkeakoulut); qualification structure (ammatilliset tutkinnot ja korkeakoulujen erikoistumiskoulutukset)

määritelmä

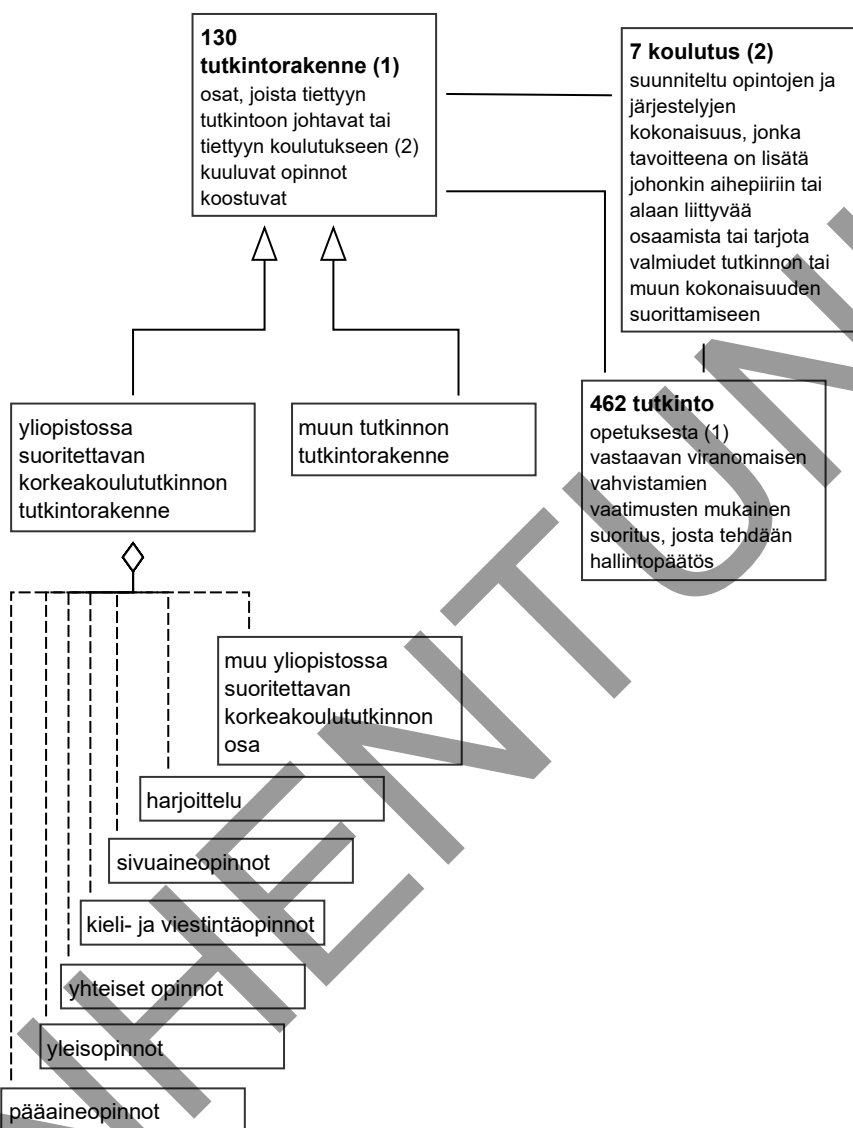
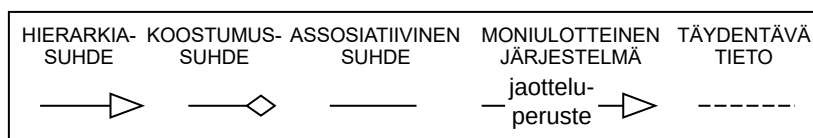
osat, joista tiettyyn *tutkintoon* johtavat tai tiettyyn *koulutukseen (2)* kuuluvat opinnot koostuvat

huomautus

Esimerkiksi *yliopistossa* suoritettavaan *korkeakoulututkintoon* johtavat opinnot voivat koostua seuraavista osista: pääaineopinnot, yleisopinnot, yhteiset opinnot, kieli- ja viestintäopinnot, sivuaineopinnot ja harjoittelu.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID247

Käsitekaaviot: *Tutkintorakenne* ja *Ammatillisten tutkintojen rakenne*

Käsitekaavio 10. Tutkintorakenne.

126

pakollinen tutkinnon osa

määritelmä

sellainen osa *tutkintoa* tai *ammattillisessa koulutuksessa tutkinnon osa*, joka kaikkien kyseisestä tutkintoa suorittavien *oppijoiden* on suoritettava suorittaakseen tutkinnon

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID248

Luokka: ammatillinen koulutus, korkeakoulut

Käsitekaaviot: *Tutkinnon rakenne (osien pakollisuuden mukaan)* ja *Ammatillisten tutkintojen rakenne*

127

valinnainen tutkinnon osa

määritelmä

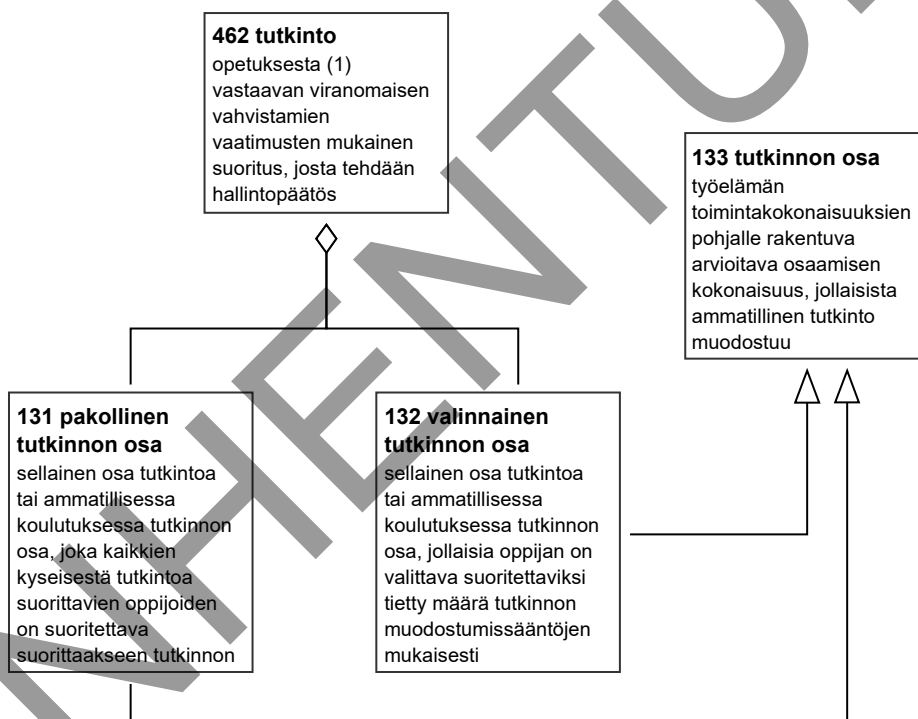
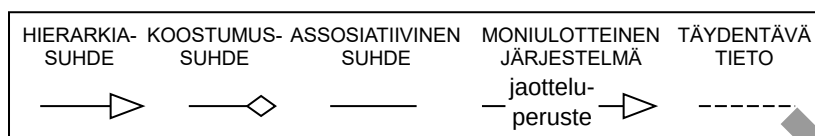
sellainen osa *tutkintoa* tai *ammattillisessa koulutuksessa tutkinnon osa*, jollaisia *oppijan* on valittava suoritettaviksi tietty määrä tutkinnon muodostumissääntöjen mukaisesti

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID249

Luokka: ammatillinen koulutus, korkeakoulut

Käsitekaaviot: *Tutkinnon rakenne (osien pakollisuuden mukaan)* ja *Ammatillisten tutkintojen rakenne*

Käsitekaavio 11. Tutkinnon rakenne (osien pakollisuuden mukaan).

4.2.1 Ammatillisten tutkintojen rakenne

128

<ammatillinen koulutus>

tutkinnon osa

määritelmä

työelämän toimintakokonaisuuksien pohjalle rakentuva arvioitava osaamisen kokonaisuus, jollaisista *ammatillinen tutkinto* muodostuu

huomautus

Sanaliittoa ”tutkinnon osa” käytetään eri koulutussektoreilla, mutta *ammatillisessa koulutuksessa* termi esiintyy *tutkinnon perusteissa* ja kyseessä on yo. tavalla määriteltävissä oleva käsite.

Ammatillisessa koulutuksessa tutkinnon osia ovat *ammatillinen tutkinnon osa* ja *yhteinen tutkinnon osa*. Ammatilliset tutkinnon osat puolestaan jakautuvat *pakollisiin tutkinnon osiin* ja *valinnaisiin tutkinnon osiin*.

Ammatillisessa koulutuksessa kukin tutkinnon osa suoritetaan siten, että *opiskelija* osoittaa osaamisen (ks. *osaamisen osoittaminen*) *näytössä* tai siten, että opiskelijan osaaminen tunnustetaan (ks. *osaamisen tunnustaminen*) lainsäädännössä tarkemmin määritellyllä tavalla.

Korkeakouluissa (1) tutkinnon osaa vastaa käsite *opintokokonaisuus*. Tietojärjestelmissä sekä tutkinnon osia että opintokokonaisuuksia pidetään yhdentyyppisinä *koulutuksina* (2).

Ks. *arviointi* (1).

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID250

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaaviot: *Kasvatus, opetus ja koulutus, Tutkinnon rakenne (osien pakollisuuden mukaan), Ammatillisten tutkintojen rakenne, Koulutustarjonta ja opetustarjonta, Koulutus (2) -käsitteen alakäsitteitä* ja *Tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa*

129

ammatillinen tutkinnon osa

määritelmä

tutkinnon osa, joka sisältää ammatillista osaamista

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID251

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaavio: *Ammatillisten tutkintojen rakenne*

130

yhteinen tutkinnon osa

ei: † ammattitaitoa täydentävä tutkinnon osa

määritelmä

tutkinnon osa, joka sisältää yleissivistävää ja muuta työelämässä ja yhteiskunnassa tarvittavaa osaamista

huomautus

Yhteiset tutkinnon osat ovat *ammatillisen perustutkinnon* osia. Yhteisiä tutkinnon osia on kolme: viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen sekä yhteiskunta ja työelämäosaaminen.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID252

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaavio: *Ammatillisten tutkintojen rakenne*

131

(vanhentunut)

vapaasti valittava tutkinnon osa

määritelmä

tutkinnon osa, jollaisia *oppija* voi valita suoritettaviksi osana *tutkintoaan* oman kiinnostuksensa mukaan

huomautus

Vapaasti valittavat tutkinnon osat ovat *ammattillisten perustutkintojen* osia. Vapaasti valittavat tutkinnon osat voivat olla oppijan opintojen tai harrastusten parista.

Ammatillisen koulutuksen vuonna 2018 voimaan tulleen reformin myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID254

Luokka: ammatillinen koulutus

132

paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa

ei: † paikallisesti tarjottava tutkinnon osa

määritelmä

ammattillinen tutkinnon osa, joka perustuu työelämän alueellisiin tai paikallisiin *ammattitaitovaatimuksiin* tai *opiskelijan* ammattitaidon syventämistarpeisiin ja jonka *koulutuksen järjestäjä* sisällyttää *opetus-suunnitelmaansa (2)*

huomautus

Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvien tutkinnon osien tulee vastata laajemmin paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin kuin pelkästään yhden yrityksen tarpeisiin. Nämä *tutkinnon osat* nimetään työelämän toimintakokonaisuuden pohjalta.

Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvat tutkinnon osat ovat *valinnaisia tutkinnon osia*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID255

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitteekaavio: *Ammatillisten tutkintojen rakenne*

133

(vanhentunut)

tutkintoa yksilöllisesti laajentava tutkinnon osa

ei: † ammatillista osaamista yksilöllisesti syventävä osa

määritelmä

ammattillinen tutkinnon osa tai **paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa**, jonka *oppija* voi yksilöllisesti sisällyttää *tutkintoonsa* yli tutkinnon laajuuden silloin, kun se on tarpeellista työelämän alakohhtaisten tai paikallisten ammattitaitovaatimusten taikka oppijan ammattitaidon syventämisen kannalta

huomautus

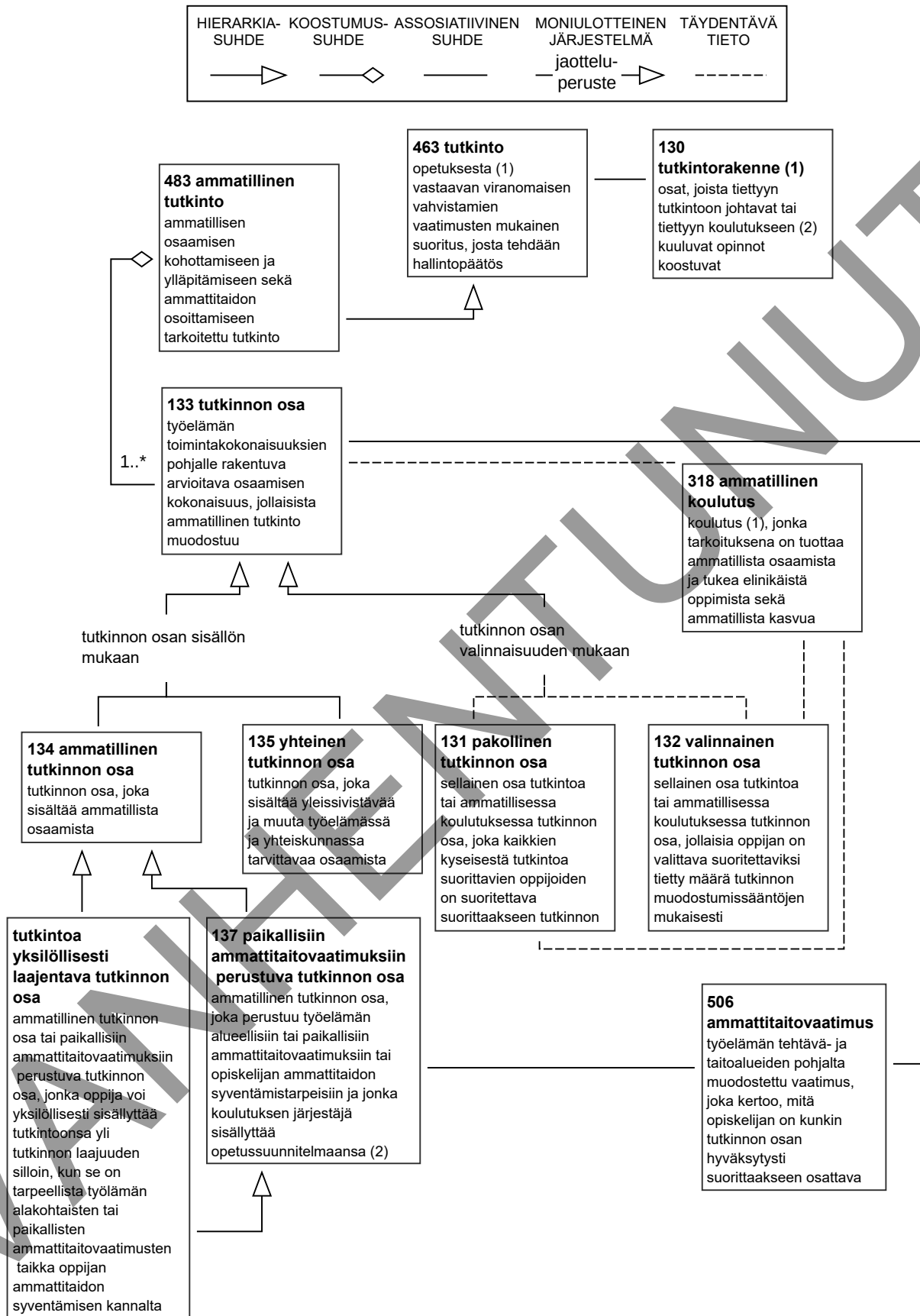
Tutkintoa yksilöllisesti laajentavia tutkinnon osia sisältyi ennen ammatillisen koulutuksen vuonna 2018 voimaan tulevaa reformia sekä *ammattillisena peruskoulutuksena* että *näyttötutkintona* suoritettaviin *ammattillisiin perustutkintoihin*.

Ammatillisen koulutuksen vuonna 2018 voimaan tulleen reformin myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID253

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitteekaavio: *Ammatillisten tutkintojen rakenne*

Käsitekaavio 12. Ammatillisten tutkintojen rakenne.

4.2.2 Lukio-opintojen rakenne

134

<lukiokoulutus>

kurssi (1)

määritelmä

lukiokoulutukseen kuuluva opiskeltava kokonaisuus, joka käsittelee tiettyä *oppiainetta* tai muuta aihepiiriä ja joka toimii lukiokoulutuksen opintojen järjestämisen ja suorittamisen yksikkönä

huomautus

Kurssi (1) kestää nuorten lukiokoulutuksessa keskimäärin 38 tuntia ja aikuisille tarkoitettussa lukiokoulutuksessa keskimäärin 28 tuntia.

Vrt. mm. *korkeakouluissa (1)* käytettävä käsite *opintojakso*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID873

Luokka: lukiokoulutus

Käsittekaaviot: *Lukio-opintojen rakenne* ja *Koulutustarjonta ja opetustarjonta*

135

<lukiokoulutus>

pakollinen kurssi

määritelmä

kurssi (1), jonka suorittaminen on edellytys *lukiokoulutuksen oppimäärän* suorittamiselle

huomautus

Lukiokoulutuksen *tuntijaossa* pakollisista kursseista on säädetty valtioneuvoston asetuksessa *942/2014* (9§).

Englannin termimuodot, jotka alkavat sanalla obligatory, ovat selvästi harvemmin käytettyjä kuin muut tässä vastineina olevat englannin termimuodot.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID271

Luokka: lukiokoulutus

Käsittekaavio: *Lukio-opintojen rakenne*

136

<lukiokoulutus>

syventävä kurssi

määritelmä

kurssi (1), joka pääasiallisesti välittömästi liittyy aiempaan *pakolliseen kurssiin* ja lisää ja syventää sen tietoa ja jollaisia *opiskelijan* on valittava ja suoritettava säädetty määrä *lukiokoulutuksen oppimäärän* suorittamiseksi

huomautus

Syventävät kurssit voivat olla valtakunnallisia tai koulukohtaisia. Valtioneuvoston asetuksen *942/2014* mukaan valtakunnallisilla syventävillä kursseilla on valtakunnalliset, lukiokoulutuksen *opetussuunnitelman perusteissa* määritellyt tavoitteet ja keskeiset sisällöt. Koulukohtaisten syventävien sisällöstä päättävät *lukiot (1)* itse.

Kaikki syventävät kurssit eivät välittömästi liity pakolliseen kurssiin ja lisää tai syvennä sellaisen tietoja; esimerkiksi lukiokoulutuksessa alkavan B3-kielen kurssit (1) - B3-kielessä ei ole pakollisia kursseja (1).

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID272

Luokka: lukiokoulutus

Käsittekaavio: *Lukio-opintojen rakenne*

137

<lukiokoulutus>

soveltava kurssi

määritelmä

lukiokoulutuksen opiskelijalle vapaaehtoinen *kurssi (1)*, jollaisia *koulutuksen järjestäjä* voi tarjota valittaviksi ja joka voi olla menetelmäkurssi, eri *oppiaineiden* aineksia sisältävä eheyttävä kurssi taikka saman tai muun koulutuksen järjestäjän tarjoamia ammatillisia opintoja tai muita lukiokoulutuksen tehtävään soveltuvia opintoja

huomautus

Lukiokoulutuksen soveltavista kursseista on säädetty valtioneuvoston asetuksessa [942/2014](#).

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID273

Luokka: lukiokoulutus

Käsittekaavio: [Lukio-opintojen rakenne](#)

138

lukiodiplomi

määritelmä

tapa, jolla *lukiokoulutuksen opiskelija* voi osoittaa lukiokoulutuksen taito- tai taideaineisiin liittyvän erityisen osaamisensa tai harrastuneisuutensa ja saada näistä *arvioinnin (1)*

huomautus

Lukiodiplomit ovat lukiokoulutuksen yleissivistävän koulutustehtävän mukaista toimintaa.

Lukiodiplomeja voi tällä hetkellä (kesäkuu 2015) suorittaa kotitaloudessa, kuvataiteessa, käsityössä, liikunnassa, mediassa, musiikissa, tanssissa ja teatterissa.

Esimerkiksi musiikin lukiodiplomi perustuu lukiokoulutuksen musiikinopetuksen tavoitteisiin ja sisältöihin sekä opiskelijan lukioaikaiseen musiikinopiskeluun. Musiikin lukiodiplomin voi suorittaa musiikkiprojektina (esimerkiksi konsertti) tai näytesalkkuna lukioaikaisista töistä (esimerkiksi soittamisesta tai sävellystyöstä).

Lukiodiplomin suorittamiseksi järjestetään lukiodiplomikurssi, joka on säännösten mukaan *soveltava kurssi*.

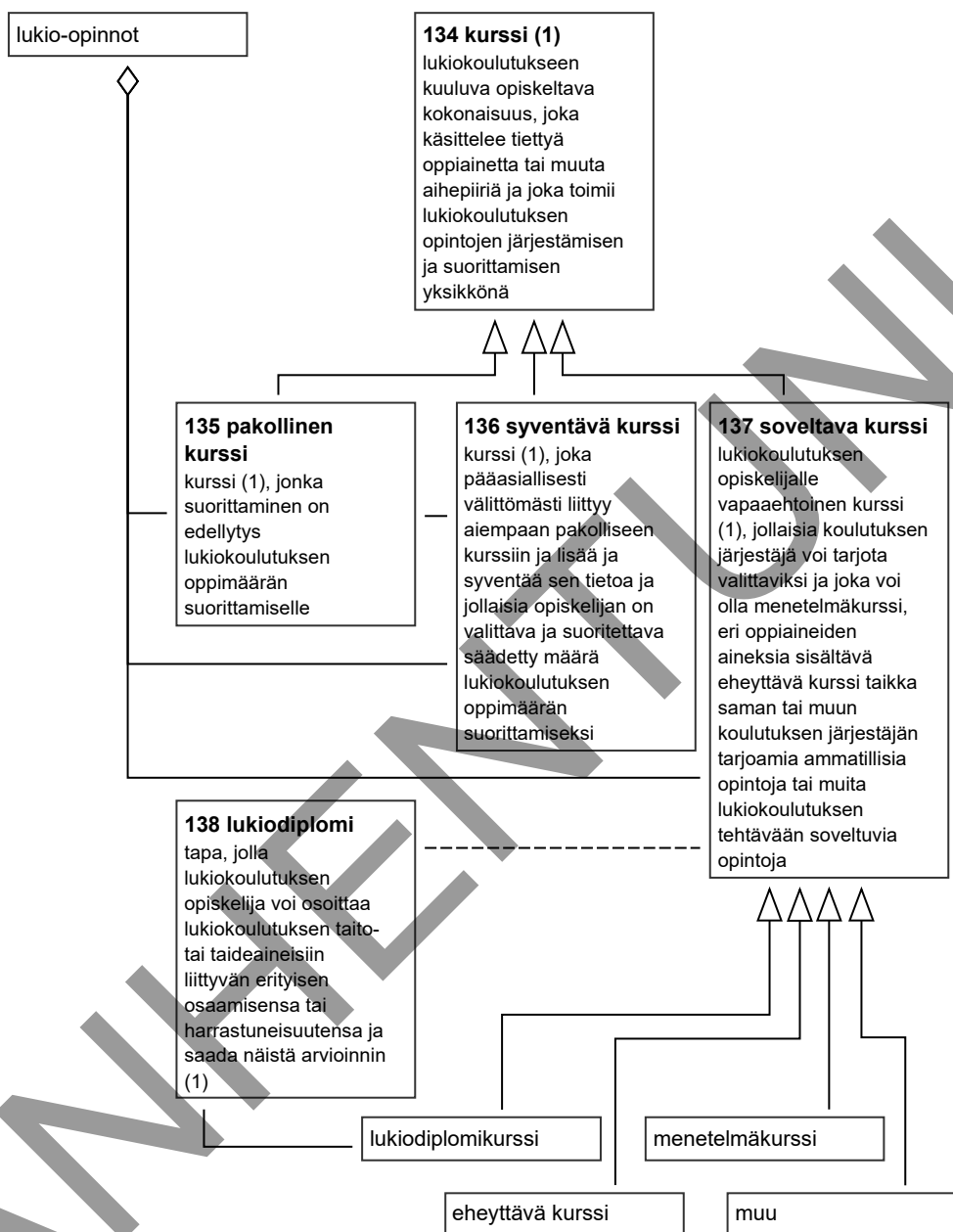
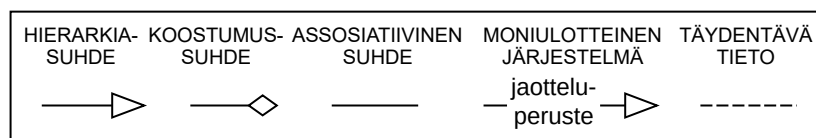
Lukio (1) antaa suoritetusta lukiodiplomista lukiodiplomitodistuksen, joka on *lukion päättötodistuksen* liite.

Valtioneuvoston asetuksen [942/2014](#) mukaan Opetushallitus laatii lukiodiplomeille 1.8.2016 alkaen valtakunnalliset *opetussuunnitelman perusteet*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID274

Luokka: lukiokoulutus

Käsittekaavio: [Lukio-opintojen rakenne](#)

Käsittekaavio 13. Lukio-opintojen rakenne.

4.2.3 Korkeakoulututkinnon rakenne

139

<yliopisto>

pääaine

sv huvudämne *n*

en major; major subject

määritelmä

yliopistossa suoritettavan *korkeakoulututkinnon* pääasiallinen *oppiaine*, josta edellytetään eniten *opin-*
tosuorituksia tutkintoa suoritettaessa ja jota opiskelemaan *hakija opiskelijavalinnassa* hyväksytään tai
jonka *opiskelija* myöhemmin valitsee

huomautus

Alemmassa korkeakoulututkinrossa pääaineesta edellytetään suoritettavaksi *perusopinnot* ja
aineopinnot sekä kandidaatin tutkinto. *Ylemmässä korkeakoulututkinrossa* suoritetaan *syven-*
tävät opinnot sekä pro gradu -tutkielma.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID265

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: *Opintokokonaisuus ja opintojakso*

140

<yliopisto>

sivuaine

sv biämne *n*

en minor; minor subject

määritelmä

oppiaine, jonka *opiskelija* voi valita *pääaineen* ohella opiskeltavaksi *korkeakoulututkinnon* suorittami-
seksi

huomautus

Sivuaineita voi valita yhden tai useamman.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID266

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: *Opintokokonaisuus ja opintojakso*

141

<korkeakoulut>

opintokokonaisuus

sv studiehelhet

en study module

määritelmä

korkeakoulututkintoon kuuluvien opintojen osa, joka muodostuu kahdesta tai useammasta yhtä tai
useampaa aihepiiriä tai ongelma-aluetta käsittelevästä *opintojaksosta*

huomautus

Yliopistoissa opintokokonaisuuksia ovat esimerkiksi tietyn alan tai monitieteiset *perusopinnot*,
aineopinnot ja *syventävät opinnot*.

Ammatillisessa koulutuksessa puhutaan opintokokonaisuuksien sijaan *tutkinnon osista*. Tietojär-
jestelmissä sekä opintokokonaisuuksia että tutkinnon osia pidetään yhdentyyppisinä *koulutus-*
sina (2).

Laaja opintokokonaisuus voi sisältää osinaan myös toisia opintokokonaisuuksia.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID263

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaaviot: *Opintokokonaisuus ja opintojakso*, *Koulutustarjonta ja opetustarjonta* ja *Koulutus (2)*
-käsitteen alakäsitteitä

142

opintojakso; oppimisjakso (ammattillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön oppijan näkökulma);

opetusjakso (ammattillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön opettajan näkökulma);

kurssi (2) (vapaa sivistystyö); ~ **kurssi** (3) (korkeakoulut)

sv studieavsnitt *n*; studieperiod; ~ kurs

en study unit; < course (sekä opintojaksosta että opintojakson toteutuksesta)

määritelmä

tiettyä aihetta, sisältöä tai osaamisen alaa käsittelevä, erikseen suoritettavissa oleva opintojen osa

huomautus

Yhden opintojakson voi usein suorittaa eri tavoilla (esim. luennoille osallistuminen, kirjatentti, *työharjoittelu*, osaamisen tunnustaminen).

Koulutuksen järjestäjän tai *korkeakoulun* (1) näkökulmasta opintojakso on opintojen järjestämisen yksikkö.

Useissa *yliopistoissa* käsitteiden opintojakso ja kurssi välille tehdään ero, mutta eri yliopistoissa termillä kurssi viitataan hiukan eri käsitteeseen.

Useissa yliopistoissa 'opintojakson' ajatellaan olevan abstraktimpi käsite, johon liittyvät pysyväluonteiset tiedot, kuten laajuus, ja sisältö ja *osaamistavoitteet*. 'Kurssilla' puolestaan tarkoitetaan opintojakson toteutusta, johon liittyvät vaihtuvaluonteiset tiedot, kuten aika ja paikka sekä mahdollisesti *opetusmuoto* ja suoritustapa. Yhdestä opintojaksosta voi siis olla eri vuosina samanlaisia tai toisistaan hiukan poikkeavia toteutuksia, kursseja.

Joissakin yliopistoissa 'kurssi' on puolestaan yksi 'opintojakson' suoritustapa, nimittäin sellainen, jossa *opiskelija* osallistuu *lähiopetukseen* (esimerkiksi luennoille tai harjoituksiin). Muita opintojakson suoritustapoja voivat tällöin olla esimerkiksi itsenäinen opiskelu, esseen kirjoittaminen ja kirjatenttiin osallistuminen.

Englanniksi korkeakoulujen (1) opintojakso-käsitteen vastineena voi käyttää joko termiä study unit tai course. Opintojakson toteutus -käsitteeseen puolestaan voidaan viitata englanniksi esimerkiksi termillä course unit ja myös termillä course.

Vrt. *lukiokoulutuksessa* käytettävä käsite *kurssi* (1).

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID264

Luokka: ammatillinen koulutus, korkeakoulut, vapaa sivistystyö

Käsitteekaaviot: *Opintokokonaisuus ja opintojakso* ja *Koulutustarjonta ja opetustarjonta*

143

perusopinnot *pl*

sv grundstudier *pl*

en core studies *pl*

not: † basic studies *pl*

määritelmä

yliopiston tai *ammattikorkeakoulun oppiaineen* tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden ensimmäisenä suoritettava *opintokokonaisuus*

huomautus

Perusopintojen laajuus on vähintään 25 *opintopistettä*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID267

Luokka: korkeakoulut

Käsitteekaavio: *Opintokokonaisuus ja opintojakso*

144

aineopinnot

sv ämnesstudier *pl*

en intermediate studies *pl*

määritelmä

yliopiston oppiaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden *opintokokonaisuus*, joka suoritetaan *perusopintojen* jälkeen

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID268

Luokka: korkeakoulut

Käsitteekaavio: *Opintokokonaisuus ja opintojakso*

145

syventävät opinnot pl

sv fördjupade studier pl

en advanced studies pl

määritelmä

yliopiston oppiaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden *opintokokonaisuus*, joka suoritetaan *aineopintojen* jälkeen

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID269

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: *Opintokokonaisuus ja opintojakso*

146

pakollinen opintojakso

sv obligatoriskt studieavsnitt *n*; obligatorisk studieperiod; obligatorisk kurs

en compulsory course; required course; mandatory course;

<perusopetus>compulsory study unit (tietojärjestelmissä, tilastoissa); required study unit

(tietojärjestelmissä, tilastoissa); mandatory study unit (tietojärjestelmissä, tilastoissa)

rather than: obligatory course; obligatory study unit

määritelmä

opintojakso, joka *opiskelijan* on suoritettava suorittaakseen tietyn *opintokokonaisuuden* tai *tutkinnon*

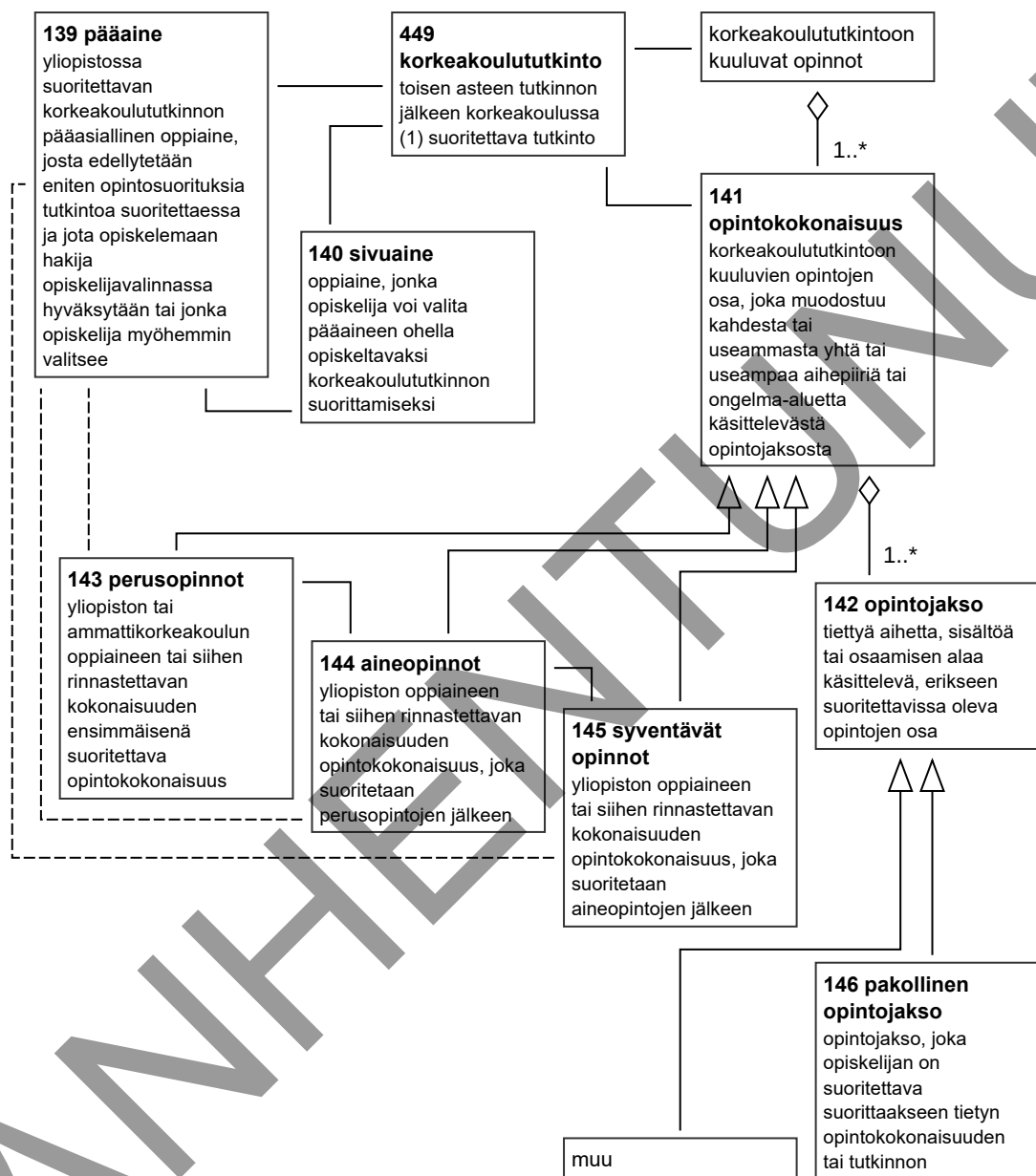
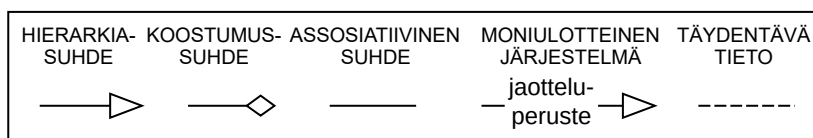
huomautus

Englannin termimuodot, jotka alkavat sanalla obligatory, ovat selvästi harvemmin käytettyjä kuin muut tässä vastineina olevat englannin termimuodot.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID270

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: *Opintokokonaisuus ja opintojakso*

Käsittekaavio 14. Opintokokonaisuus ja opintojakso.

4.3 Oppiaine

147

oppiaine; yhteisen tutkinnon osan osa-alue (ammattillinen koulutus)

määritelmä

opiskeltava tiedonala tai aihealue

huomautus

Määritelmässä sanalla aihealue ei tarkoiteta samaa kuin *esiopetuksessa*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID256

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus, ammattillinen koulutus

Käsitekaavio: *Oppiaine*

148

yhteinen oppiaine

määritelmä

perusopetuksen oppimäärään kuuluva *oppiaine*, jota kaikki *oppilaat* opiskelevat

huomautus

Perusopetuksen yhteiset oppiaineet on säädetty perusopetuslaissa *628/1998* ja niiden *tuntijako* valtioneuvoston asetuksessa *422/2012* (valtioneuvoston asetus perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta).

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID257

Luokka: perusopetus

Käsitekaavio: *Oppiaine*

149

valinnainen aine

määritelmä

perusopetuksen oppimäärään kuuluva *oppiaine* tai opintokokonaisuus, jonka *oppilas* voi valita *opetus-tarjonnasta*

huomautus

Eri koulutussektoreilla valinnaisista opinnoista käytetään eri termejä: perusopetuksessa käytetään termiä valinnainen aine, *lukiokoulutuksessa syventävä kurssi* tai *soveltava kurssi* ja *ammattillisessa koulutuksessa vapaasti valittava tutkinnon osa*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID258

Luokka: perusopetus

Käsitekaavio: *Oppiaine*

150

ainevalinta; > kielivalinta

määritelmä

tapahtuma, jossa *opiskelija* tai perusasteen *oppilaan* huoltaja valitsee opiskeltavan kielen tai muun *oppiaineen opetussuunnitelman (2)* mukaisesta tarjonnasta

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID259

Käsitekaavio: *Oppiaine*

151

aineryhmä; oppiainekokonaisuus

määritelmä

kokonaisuus, joka muodostuu kahdesta tai useammasta *oppiaineesta*

huomautus

Aineryhmiä ovat esimerkiksi taito- ja taideaineet, ympäristö- ja luonnontieteet.

Termiä oppiainekokonaisuus käytetään epävirallisena synonyymina termille aineryhmä.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID260

Luokka: perusopetus

Käsitekaavio: *Oppiaine*

152

katsomusaine

määritelmä

huomautus

Katsomusaineiksi kutsutaan *peruskoulun (1)* ja *lukiokoulutuksen oppiaineista* uskontoa ja elämäntutkimustietoa.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID261

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus

Käsittekaavio: *Oppiaine*

153

kieliohjelma

määritelmä

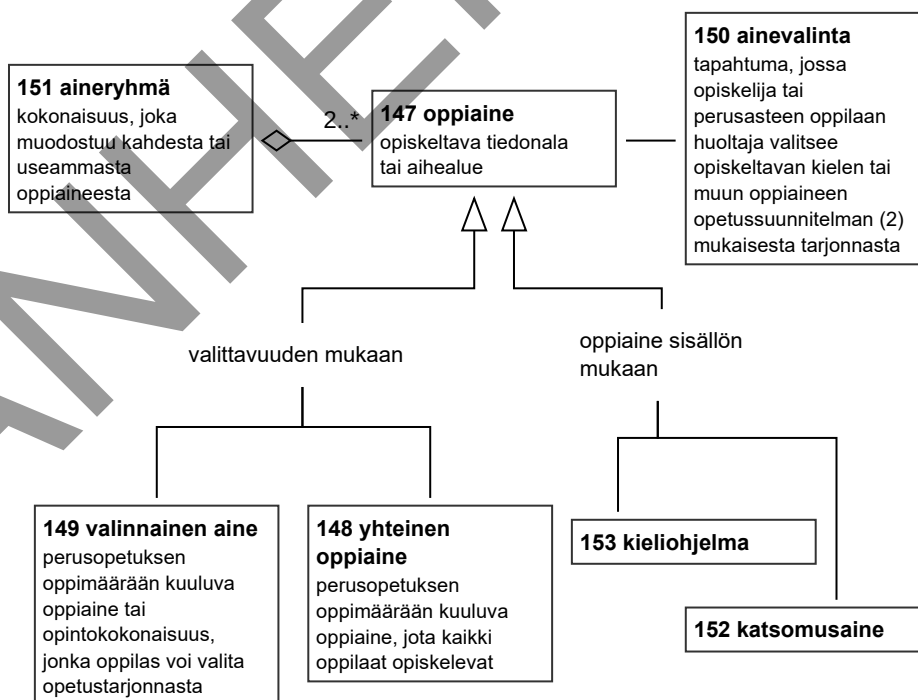
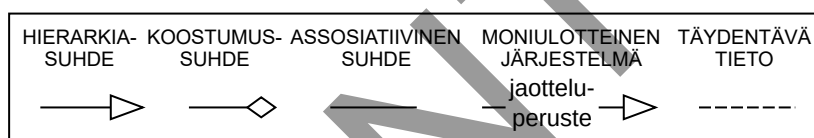
huomautus

Termillä kieliohjelma viitataan *peruskoulun (1)* ja *lukion (1) opetuksen järjestäjän tai koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelman (2)* mukaiseen kielitarjontaan. Kieliohjelmasta ilmenee esimerkiksi, mitä kieliä peruskoulussa (1) tai lukiossa (1) voi opiskella ja kuinka laajasti (esimerkiksi miltä luokka-asteelta alkaen).

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID262

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus

Käsittekaavio: *Oppiaine*

Käsittekaavio 15. Oppiaine.

4.4 Koulustoimijan opetussuunnitelmat ja koulutustarjonta

4.4.1 Opetussuunnitelma

154

opetussuunnitelma (1)

sv läroplan; undervisningsplan (korkeakoulut)

en > national core curriculum (valtakunnallisesta opetussuunnitelmasta)

määritelmä

suunnitelma *kasvatuksen* ja *opetuksen (1)* valtakunnallisten, paikallisten tai oppilas- tai opiskelijakoh-
taisten tavoitteiden saavuttamiseksi ja *koulutukselle (1)* tai *koulutukselle (2)* asetettujen tehtävien
suorittamiseksi

huomautus

Opetussuunnitelmassa (1) kuvataan myös opetuksen (1) järjestämistavat.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID275

Käsittekaaviot: *Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet* ja *Opetussuunnitelma*

155

opetussuunnitelma (2); opetuksen järjestäjän opetussuunnitelma (perusopetus);

koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelma (lukiokoulutus, ammatillinen koulutus)

määritelmä

opetuksen järjestäjän, koulutuksen järjestäjän tai *korkeakoulun (1)* suunnitelma *opetuksen (1)* järjestä-
misestä ja toteuttamisesta

huomautus

Esiopetuksen ja *perusopetuksen* opetuksen järjestäjän opetussuunnitelmassa ja *lukiokoulu-
tuksen* koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelmassa noudatetaan *opetussuunnitelman perus-
teita*.

Ammatillisen koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelmassa noudatetaan *ammattillisen perustut-
kinnon* perusteita.

Perusopetuksen opetuksen järjestäjän opetussuunnitelmassa voi olla koulukohtainen osio.

Perusopetuksen opetuksen järjestäjän opetussuunnitelma koskee opetuksen (1) lisäksi *kasva-
tusta* ja *oppimisen* ja koulunkäynnin tukea.

Lukiokoulutuksessa koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelma koskee opetuksen (1) lisäksi
kodin ja oppilaitoksen yhteistyötä ja *opiskelijahuoltoa*.

Kansanopistojen ja *liikunnan koulutuskeskusten* tulee laatia opetussuunnitelma (2)
koulutukselle (2), jonka kesto on vähintään kahdeksan viikkoa tai joka sisältää *etäopetusta* tai
työssäoppimista.

Korkeakoulun (1) opetussuunnitelmassa (2) kuvataan mm. opintojen rakenne, opintojen *osaa-
mistavoitteet* sekä *opetuksen (1)* järjestämistavat.

Korkeakoulun (1) opetussuunnitelmaa (2) ei välttämättä ole olemassa yhtenä dokumenttina,
vaan se voi koostua osista, joista päätetään eri aikoina.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID276

Luokka: esiopetus, perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut

Käsittekaaviot: *Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet* ja *Opetussuunnitelma*

156

oppilaitoksen työsuunnitelma (yleissivistävä koulutus ja ammatillinen koulutus); **koulun työsuunnitelma** (perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus); ~ **opetusohjelma** (korkeakoulut)

määritelmä

opetuksen järjestäjän tai *koulutuksen järjestäjän* laatima suunnitelma *lukuvuoden opetustarjonnasta, opetuksen (1)* järjestämisestä ja muusta toiminnasta sekä *oppilaitoksen* työajoista

huomautus

Oppilaitoksen työsuunnitelma on käytössä *perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa*.

Perusopetusasetuksessa (852/1998) ja lukioasetuksessa (810/1998) oppilaitoksen työsuunnitelma on säädetty opetuksen tai koulutuksen järjestäjän tehtäväksi. Suunnitelmassa päätetään kuitenkin oppilaitoskohtaisista asioista, ja käytännössä suunnitelman laatiminen on delegoitu *koulutusorganisaatioille* (kouluille ja oppilaitoksille).

Korkeakouluissa (1) vastaavansisältöistä asiakirjaa kutsutaan opetusohjelmaksi. Korkeakouluissa (1) *tutkintovaatimukset* ja kutakin lukuvuotta koskeva opetusohjelma muodostavat yhdessä *opetussuunnitelman (2)*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID277

Luokka: perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut

Käsitekaavio: *Opetussuunnitelma*

157

<korkeakoulut>

tutkintovaatimukset

määritelmä

korkeakoulun (1) opetussuunnitelman (2) osa, jossa kuvataan *tutkinnon* suorittamisen edellyttämät tiedot ja osaaminen

huomautus

Tutkintovaatimuksia ei välttämättä kuvata erillisenä asiakirjana.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1034

Luokka: korkeakoulut

Käsitekaaviot: *Opetussuunnitelma* ja *Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen*

158

<esiopetus, perusopetus>

oppimissuunnitelma

määritelmä

esiopetuksessa olevalle lapselle tai *perusopetuksen oppilaalle* laadittava kirjallinen, pedagoginen suunnitelma *oppimisen* ja/tai koulunkäynnin etenemisestä, opetusjärjestelyistä ja tarvittavasta tuesta

huomautus

Oppimissuunnitelmaa voidaan tarvittaessa käyttää osana *yleistä tukea*, ja sitä tulee käyttää *tehostetun tuen* aikana. Oppimissuunnitelma tehdään myös, jos perusopetuksen oppilaalla on päätös oman *opinto-ohjelman* mukaan etenemisestä, *erityisistä opetusjärjestelyistä* tai hänet on otettu *joustavan perusopetuksen* toimintaan. *Eriyistä tukea (1)* saavalle perusopetuksen oppilaalle tehdään oppimissuunnitelman sijaan *henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID280

Luokka: esiopetus, perusopetus

Käsitekaavio: *Opetussuunnitelma*

159

henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (lukiokoulutukseen valmistava koulutus, lukiokoulutus);
henkilökohtainen opintosuunnitelma (korkeakoulut); **HOPS** (lukiokoulutukseen valmistava koulutus,
lukiokoulutus, korkeakoulut); **oma opinto-ohjelma** (perusopetukseen valmistava opetus)

sv individuell studieplan (perusopetus, korkeakoulut); ISP (perusopetus, korkeakoulut)

en personal study plan; PSP
rather than: individual study plan

määritelmä

oppijan omaan käyttöön tarkoitettu suunnitelma opintojen suorittamisesta

huomautus

Termiä rajattu HOPS (sv begränsad; en narrow) käytetään tietojärjestelmissä viittaamaan siihen osaan henkilökohtaisesta opiskelusuunnitelmasta, joka sisältää esimerkiksi opintojen aikataulutukseen, valinnaisiin opintoihin ja korvaavuuksiin liittyvät valinnat.

Termiä avoin HOPS (sv öppen; en open-ended) käytetään tietojärjestelmissä viittaamaan siihen osaan henkilökohtaisesta opiskelusuunnitelmasta, joka liittyy laajemmin yksilöllisen opintopolun suunnitteluun osana henkilökohtaista kehittymistä.

Englannin sana "individual" voi viitata 'yksittäiseen', ei välttämättä 'henkilökohtaiseen'. Sen vuoksi termin "individual study plan" käyttöä ei suositella henkilökohtaisen opiskelu- tai opintosuunnitelman vastineena.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID279

Luokka: yleinen/yhteinen, perusopetus, lukiokoulutus, korkeakoulut

Käsittekaavio: [Opetussuunnitelma](#)

160

(vanhentunut)

henkilökohtainen opiskeluohjelma

määritelmä

oppisopimuskoulutuksessa tehtävä suunnitelma, johon kirjataan ammattitaito, johon **opiskelija** pyrkii, ja tapa, jolla opiskelija osoittaa saavuttamansa ammattitaidon

huomautus

Henkilökohtaiseen opiskeluohjelmaan voidaan kirjata myös **näyttötutkinnon henkilökohtaisista** **mista** koskevat tiedot.

Henkilökohtaisen opiskeluohjelman laativat opiskelija, työnantaja ja **koulutuksen järjestäjä**.

Vrt. **henkilökohtaistamista koskeva asiakirja**.

Ammatillisen koulutuksen vuonna 2018 voimaan tulleen reformin myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika. Reformissa käsite henkilökohtainen opiskeluohjelma korvautui käsitteellä **henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma**.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID935

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: [Opetussuunnitelma](#)

161

<perusopetus>

opinto-ohjelma

määritelmä

ohjelma, joka sisältää tiedot siitä, mitä opintoja ja missä laajuudessa *oppilaan* on tarkoitus tietynä ajanjaksona suorittaa

huomautus

Perusopetusasetuksen (852/1998, 10 §) mukaan *perusopetuksen* oppilaalle tulee kunkin *lukuvuoden* päättyessä antaa todistus, johon merkitään oppilaan opinto-ohjelma ja oppiaineittain tai aineryhmittäin arvio siitä, miten oppilas on saavuttanut asetetut tavoitteet, sekä arvio oppilaan käyttäytymisestä.

Lisäksi käsite opinto-ohjelma liittyy perusopetuksen nk. vuosiluokkiin sitomattomaan *opiskeluun*. Perusopetusasetuksen (852/1998, 11 §) mukaan *opetussuunnitelmassa (1)* voidaan määrätä, että eri *oppiaineiden* opinnoissa voidaan edetä *vuosiluokkiin* jaetun *oppimäärän* sijasta oppilaan oman opinto-ohjelman mukaisesti.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID243

Luokka: perusopetus

Käsittekaavio: *Opetussuunnitelma*

162

henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma; HOKS

määritelmä

henkilökohtainen suunnitelma, joka sisältää *ammattillisen koulutuksen opiskelijalle* tehtävää *henkilökohtaistamista* koskevat tiedot

huomautus

Henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan kirjataan opiskelijan yksilölliset *osaamisen tunnistamista, osaamisen tunnustamista*, osaamisen hankkimista ja osoittamista sekä ohjaus- ja tukitoimia koskevat tiedot.

Henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan kirjataan tietoja mm. opiskelijan *ammattillisen tutkinnon* suorittamiseen tai *oppimiseen* liittyvistä tavoitteista, valinnoista, *opetuksesta (1)* ja *oppimisympäristöistä* sekä esimerkiksi mahdollisesta *erityisestä tuesta (2)*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1240

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaaviot: *Opetussuunnitelma* ja *Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa*

163

henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma; HOJKS

määritelmä

erityisen tuen (1) päätökseen perustuva suunnitelma *oppilaan oppimiseen* ja koulunkäyntiin liittyvistä tavoitteista sekä *opetuksen (1)* sisällöistä, tukimuodoista, pedagogisista menetelmistä ja *oppimisympäristöön* liittyvistä tukitoimista

huomautus

Perusopetuslain (628/1998, 17 §) mukaisesti erityistä tukea koskevan päätöksen toimeenpanemiseksi oppilaalle on laadittava *henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma* (HOJKS). Kaikki erityistä tukea saavan oppilaan tuki kirjataan HOJKSiin. HOJKS on kirjallinen suunnitelma, jossa määritellään mm. *opiskelun* erityiset painoalueet, oppilaan edistymisen seuranta ja *arviointi (2)*, oppilaan mahdollisuus osoittaa osaamisensa eri tavoin, arviointitavat ja ajankohdat, oppilaan *itsearviointi (2)* sekä muut pedagogiset ratkaisut, kuten joustavat ryhmitelyt, samanaikaisopetus, opetusmenetelmät, opiskelustrategiat, työskentelytavat, kommunikointitavat ja *oppimateriaalit*.

Ennen vuonna 2018 voimaan tullutta ammatillisen koulutuksen reformia *ammatillisen peruskoulutuksen koulutuksen järjestäjän* tuli *erityisopetuksen* toteuttamiseksi laatia *opiskelijalle* henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS). HOJKS:n sisällöstä säädettiin valtioneuvoston asetuksessa ammatillisesta peruskoulutuksesta (811/1998, 8 §). Suunnitelma mainittiin myös laissa ammatillisesta peruskoulutuksesta (630/1998, 20 §). Uudessa laissa ammatillisesta koulutuksesta (531/2017) käsite henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma korvautui käsitteellä *henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID281

Luokka: esiopetus, perusopetus

Käsitekaavio: [Opetussuunnitelma](#)

164

(vanhentunut)

henkilökohtainen näyttösuunnitelma; HENSU

määritelmä

henkilökohtainen suunnitelma *näyttötutkinnon* osien suorittamisesta

huomautus

Ammatillisen koulutuksen vuonna 2018 voimaan tulleen reformin myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika. Reformissa käsite henkilökohtainen näyttösuunnitelma korvautui käsitteellä *henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID282

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaavio: [Opetussuunnitelma](#)

165

henkilökohtainen opinto- ja valmennussuunnitelma; HOVS

määritelmä

suunnitelma, jossa yhdistyy *opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma* ja hänen urheilulajinsa valmennussuunnitelma

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID283

Käsitekaavio: [Opetussuunnitelma](#)

166

(vanhentunut)

henkilökohtaistamista koskeva asiakirja

määritelmä

ammattillisessa aikuiskoulutuksessa käytettävä asiakirja, johon kirjataan tiedot *näyttötutkintoon* liittyvästä *henkilökohtaistamisesta*

huomautus

Henkilökohtaistamista koskevan asiakirjan laatii *koulutuksen järjestäjä* yhdessä *tutkinnon suorittajan* kanssa.

Henkilökohtaistamista koskevan asiakirjan sisällöstä säädetään valtioneuvoston asetuksessa (25.6.2015) ammatilliseen aikuiskoulutukseen liittyvästä henkilökohtaistamisesta.

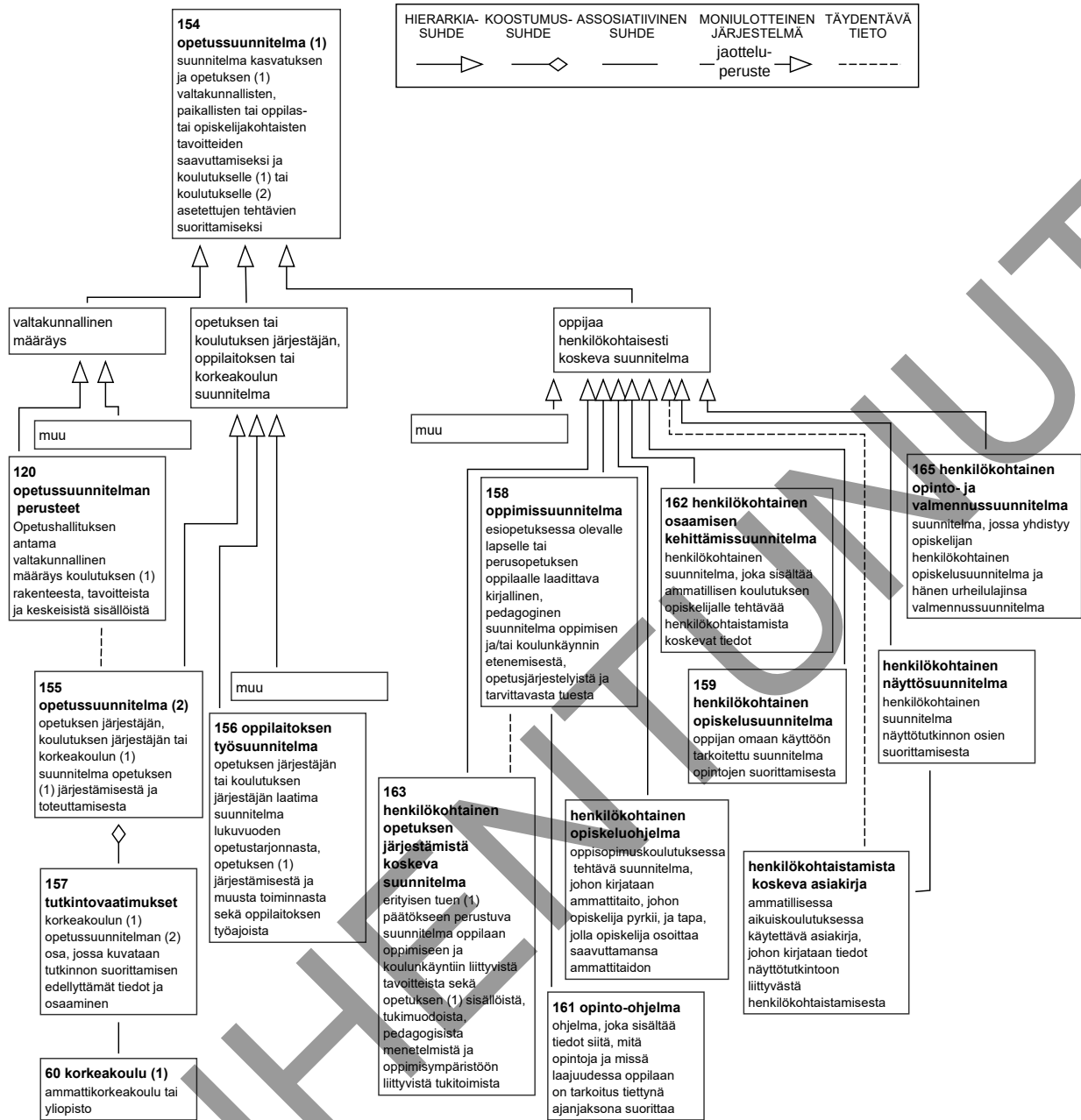
Henkilökohtaistamista koskevaan asiakirjaan merkitään muun muassa tutkinnon suorittajan aiemmin hankkima ja osoittama osaaminen, tiedot niistä *tutkinnon osista*, jotka on ilmoitettu *tutkintotoimikunnalle* niiden liittämiseksi tutkintosuoritukseen, tiedot niistä tutkinnon osista, joista on tehty tutkintotoimikunnalle esitys *osaamisen tunnustamista* varten; *näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen* ja muun ammattitaidon hankkimisen tarve; tarvittava ohjaus ja tuki; mahdollisesti tarvittavat opiskeluvalmiuksia parantavat opinnot.

Ammatillisen koulutuksen vuonna 2018 voimaan tulleen reformin myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika. Reformissa käsite henkilökohtaistamista koskeva asiakirja korvautui käsitteellä *henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID934

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaavio: *Opetussuunnitelma*

Käsittekaavio 16. Opetussuunnitelma.

4.4.1.1 Opetussuunnitelmaan liittyviä käsitteitä

167

<lukiokoulutus>

aihekokonaisuus

määritelmä

opetussuunnitelman perusteissa annettu, *opetuksen (1)* eheyttämiseen pyrkivä teema, jolla on liittymäkohtia useisiin *oppiaineisiin* ja jota käsitellään eri oppiaineiden yhteydessä ja *oppilaitoksen* muussa toiminnassa

huomautus

Esimerkkejä vuoden 2004 opetussuunnitelman perusteiden (1) mukaisista aihekokonaisuuksista ovat ”ihmisenä kasvaminen”, ”kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys” sekä ”osallistuva kansalaisuus”.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID285

Luokka: lukiokoulutus

168

<perusopetus, lukiokoulutus>

opetuksen eriyttäminen

määritelmä

toiminta, jossa samaan *opetusryhmään* kuuluville *oppilaille* tai *opiskelijoille* annetaan *opetusta (1)* heidän toisistaan poikkeavien tarpeidensa mukaisesti

huomautus

Eriyttämisessä voidaan tarpeiden mukaan vaihdella *opiskelun* laajuutta, syvyyttä ja etenemisnopeutta. Eriyttäminen voi tapahtua esimerkiksi opetuksen (1) sisältöjä, käytettäviä *opetusmateriaaleja* ja menetelmiä, työtapoja, kotitehtävien määrää ja käytettävissä olevaa aikaa vaihtelemalla.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID286

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus

169

opetuksen tavoite (esiopetus, perusopetus); **koulutuksen tavoite** (mm. lukiokoulutus)

määritelmä

päämäärä, johon *opetuksella (1)* tai *koulutuksella (1)* pyritään

huomautus

Esi- ja perusopetuksen osalta opetuksen (1) tavoitteista on säädetty perusopetuslaissa (628/1998) ja valtioneuvoston asetuksessa perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen *tuntijaosta (422/2012)*. *Lukiokoulutuksen* tavoitteista on säädetty lukiolaissa (629/1998) sekä valtioneuvoston asetuksessa lukiolaissa tarkoitetun koulutuksen yleisistä valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta (942/2014).

Esimerkkejä perusopetuslain mukaisista opetuksen tavoitteista ovat *oppilaan* kasvun tukeminen, elämässä tarpeellisten tietojen ja taitojen tarjoaminen, sivistyksen ja tasa-arvon lisääminen ja yhdenvertaisuuden turvaaminen.

Esi- ja perusopetuksella on yleis- ja erityistavoitteet. Valtioneuvoston asetuksessa 422/2012 säädetään perusopetuksen yleiset tavoitteet ja asetuksen 5 §:ssä lisäksi muille kuin *oppivelvollisuuttaan* suorittaville oppilaille annettavan opetuksen (1) erityiset tavoitteet.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID287

Luokka: esiopetus, perusopetus, lukiokoulutus

170

opetustunti

määritelmä

opetukseen (1) käytettävä aikamäärä tuntia kohti

huomautus

Opetustuntia käytetään aikayksikkönä opetuksessa (1), opetuksen (1) suunnittelussa ja hallinnossa.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID288

4.4.2 Koulutustarjonta

171

koulutustarjonta

sv utbildningsutbud *n*

en study opportunities available; provision of study opportunities; education and training provision

määritelmä

kokonaisuus, joka muodostuu tietyssä aikana tarjottavista *koulutusmahdollisuuksista*, tarjolla olevista *aloituspaikoista* sekä muista koulutusmahdollisuuksiin liittyvistä tiedoista

huomautus

Tarjottavista koulutusmahdollisuuksista voidaan antaa tietoa esimerkiksi verkkopalveluissa tai opinto-oppaissa.

Käsite koulutustarjonta voidaan ymmärtää myös muilla tavoilla. Esimerkiksi *hakijan* kannalta koulutustarjonta on kokonaisuus, joka muodostuu *koulutustoimijoiden* tarjoamista koulutusmahdollisuuksista yhteensä. Yksittäisen koulutustoimijan näkökulmasta koulutustarjonta voidaan ymmärtää toimijan itsensä tarjoamien *koulutuksen toteutusten* kokonaisuudeksi.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID289

Käsittekaaviot: *Koulutustarjonta ja opetustarjonta* ja *Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi*

172

opetustarjonta

sv undervisningsutbud *n*

en teaching on offer; available courses and modules;

> course selection (lukiokoulutuksessa, kursseista (1));

> courses on offer (kursseista (1) tai opintojaksoista);

> available courses (kursseista (1) tai opintojaksoista)

rather than: available teaching; available instruction

määritelmä

yksittäiset *kurssit (1)*, *opintojaksot*, *opintokokonaisuudet* tai *tutkinnon osat*, joiden suorittamismahdollisuutta tietyssä aikana tarjotaan

huomautus

Ero *koulutustarjonnan* ja opetustarjonnan välillä on se, että opetustarjonnassa on kyse kokonaisuudesta *koulutusta (2)* suppeammista yksiköistä. Esimerkki opetustarjonnasta on *lukiokoulutuksen* kurssitarjonta.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID290

Käsittekaavio: *Koulutustarjonta ja opetustarjonta*

173

koulutustarjonnan koulutuslaji; koulutuslaji

sv typ av utbildning inom utbildningsutbud

en type of education

not: form of education

huomautus

Koulutuksen hakumenettelyn ja *opiskelijavalinnan* yhteydessä *hakijoille* näytettävät koulutuslajivaihtoehdot ovat tällä hetkellä (tammikuu 2018) nuorten koulutus ja *aikuiskoulutus*. Esimerkiksi nuorten ja aikuisten *lukiokoulutus*; aikuisten *perusopetus*.

Termi (koulutustarjonnan) koulutuslaji ei näy *hakijalle* (esim. Opintopolussa tai muussa viestinnässä), vaan se on käytössä lähinnä opintohallinnon puolella.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID291

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaavio: *Koulutustarjonta ja opetustarjonta*

174

opintojen laajuus (korkeakoulut); **osaamisen laajuus** (ammattillinen koulutus)

sv studiernas omfattning; omfattning av studierna

en scope of studies (korkeakoulut)
rather than: range of studies; extent of studies

määritelmä

tutkinnon, opintokokonaisuuden, tutkinnon osan tai *opintojakson* ominaisuus, joka kuvaa sen suorittamiseksi vaadittavan työn määrää tai - *ammattillisessa koulutuksessa* - tutkintoon, tutkinnon osaan tai opintojaksoon sisältyvän osaamisen kattavuutta, vaikeusastetta ja merkittävyyttä suhteessa *ammattitaitovaatimuksiin* ja *osaamistavoitteisiin*

huomautus

Korkeakouluissa (1) opintojen laajuus ilmaistaan *opintopisteinä*.

Ammatillisen koulutuksen osaamisen laajuus ilmaistaan *osaamispisteinä*.

Perusopetuksessa ja *lukiokoulutuksessa* käsitettä opintojen laajuus vastaa käsite *oppimäärä*.

Ks. myös *opintojen laajuusyksikkö*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID293

Luokka: ammatillinen koulutus, korkeakoulut

Käsittekaaviot: *Koulutustarjonta ja opetustarjonta* ja *Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö*

175

<ammattillinen koulutus>

osaamisala

ei: † koulutusohjelma (1)

määritelmä

itsenäiseen työelämän toimintakokonaisuuteen liittyvä suuntautuminen *ammattillisen tutkinnon* sisällä

huomautus

Esimerkiksi sosiaali- ja terveysalan *ammattillisessa perustutkinnoissa* osaamisalana voivat olla lasten ja nuorten hoidon ja kasvatuksen osaamisala tai vammaistyön osaamisala.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID299

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: *Koulutustarjonta ja opetustarjonta*

176

suuntautumisvaihtoehto (yliopisto, ammattikorkeakoulu); **opintosuunta** (yliopisto); **linja**

sv studieinriktning; inriktningalternativ; studieriktning

en specialisation; specialist option (yliopistot)

määritelmä

opintokokonaisuuksien tai *tutkinnon osien* joukko, jonka valitseminen ja suorittaminen suuntaa *koulutuksen (2)* sisältöä tiettyyn aihepiiriin tai tietylle alalle

huomautus

Suuntautumisvaihtoehto-termillä viitataan keskenään vaihtoehtoihin valintoihin, joilla on merkitystä myös *opiskeluoikeuden* suhteen. Kun *opiskelijan* opiskeluoikeuteen täsmennetään yksi suuntautumisvaihtoehto, muut vaihtoehtoiset suuntautumisvaihtoehdot opintoineen eivät ole opiskelijalle mahdollisia ilman eri menettelyä.

Yliopistossa suuntautumisvaihtoehdon valitseminen voi tulla kyseeseen *tutkintoon* johtavassa koulutuksessa (2).

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID302

Käsittekaavio: *Koulutustarjonta ja opetustarjonta*

177

osaamistavoitteet

sv lärandemål *n pl* (korkeakoulut); mål *n pl* för kunnandet (ammattillinen koulutus)

en learning outcomes *pl*; learning objectives *pl /US/*

määritelmä

tavoitteet, jotka ilmaisevat, mitä *opiskelija* tietää, ymmärtää tai pystyy tekemään suoritettuaan *koulutuksen (2)* tai *tutkinnon* hyväksytysti

huomautus

Koulutuksen (1) alan eurooppalaisen yhteistyön avulla on käyttöön otettu laajasti osaamistavoitteiden kuvaaminen. Osaamista voidaan kuvata sekä koulutuksellisenä että ammatillisena tavoitteena.

Ruotsin käsitteen lärandemål voidaan hahmottaa koostuvan suppeammista käsitteistä, kuten kunskapsmål, färdighetsmål ja attitydmål.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID303

Käsittekaaviot: *Koulutustarjonta ja opetustarjonta* ja *Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa*

178

tutkinnon vaativuustaso

sv examens kvalifikationsnivå; examens kravnivå

en qualifications level (EQF-viitekehysten yhteydessä)

määritelmä

luokka, jollaisiin *tutkinnot* jaotellaan niiden edellyttämän tai tuottaman osaamisen perusteella

huomautus

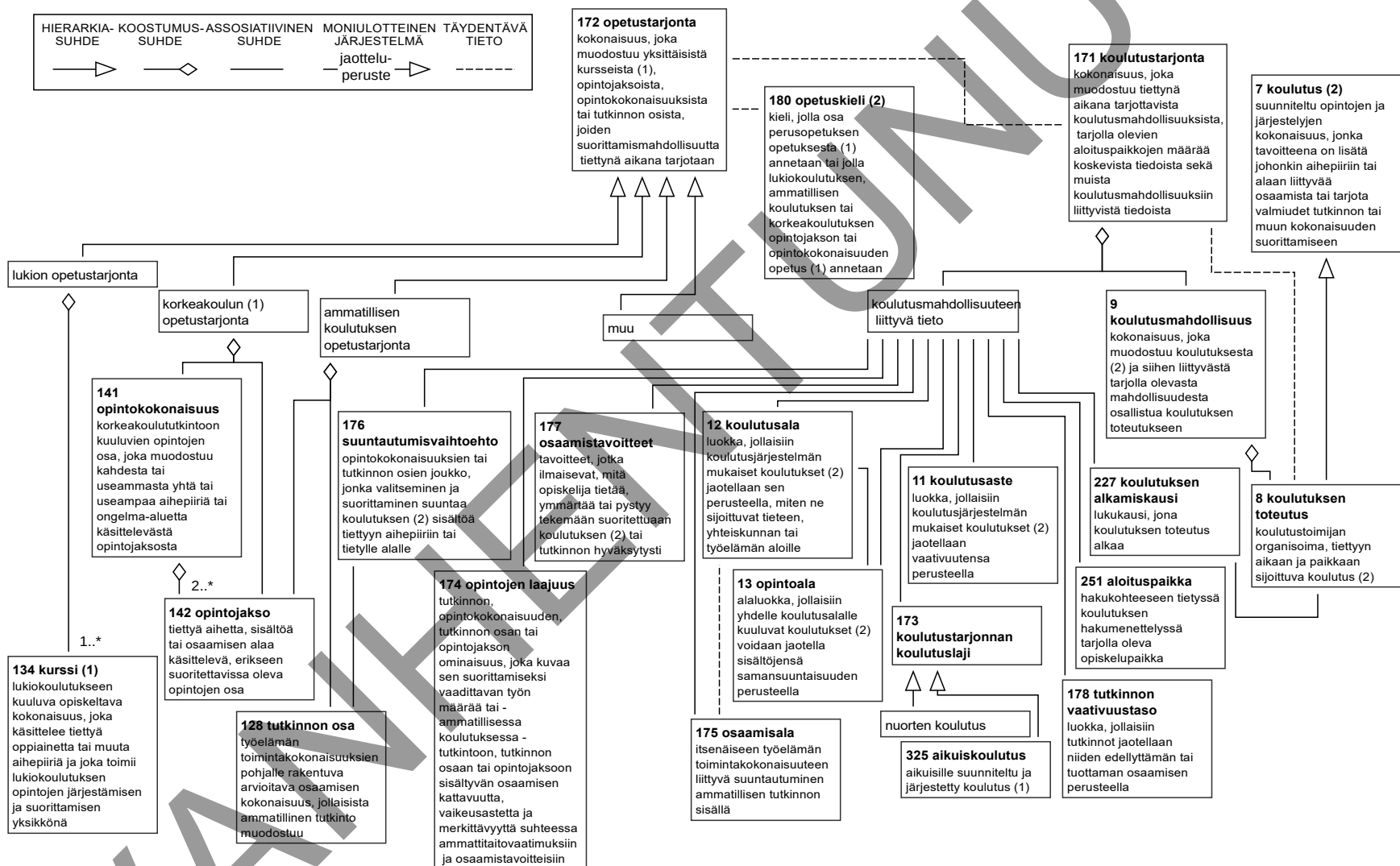
Suomessa tutkintojen ja muun osaamisen kansallinen viitekehys rakentuu eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten (EQF) pohjalle. Viitekehysten ja tutkinnon vaativuustasojen tarkoituksena on lisätä tutkintojen kansainvälistä vertailtavuutta. Viitekehysten mukaan kuhunkin tutkinnon vaativuustasoon liittyvä osaaminen ilmaistaan tietoina, taitoina ja pätevyysinä.

Viitekehysten mukaisia tutkinnon vaativuustasoja on kahdeksan. Esimerkiksi *perusopetuksen oppimäärä* sijoittuu tasolle 2, *ylioppilastutkinto*, *lukiokoulutuksen oppimäärä*, *amatilliset perustutkinnot* ja *ammattitutkinnot* sijoittuvat tasolle 4, *erikoisammattitutkinnot* tasolle 5, *ammattikorkeakoulututkinnot* ja *alemmat korkeakoulututkinnot* tasolle 6, *ylemmät korkeakoulututkinnot* tasolle 7 ja *korkeakoulujen (1) jatkotutkinnot* tasolle 8.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID305

Käsittekaavio: *Koulutustarjonta ja opetustarjonta*

Käsittekaavio 17. Koulutustarjonta ja opetustarjonta.

4.5 Opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan

179

**koulutusorganisaation opetuskieli; opetuskieli (1);
ammattillisen koulutuksen opetuskieli** (ammattillinen koulutus);
korkeakoulun opetus- ja tutkintokieli (korkeakoulut)

sv undervisningsspråk *n* (1); undervisnings- och examensspråk *n*
en language of instruction, examinations and degrees;
> language of instruction and qualifications (toisen asteen koulutus)
rather than: > language of instruction and degrees (korkeakoulut)
not: > language of instruction and examination (yliopistolaissa 558/2009)

määritelmä

kieli, jolla *koulutuksen järjestäjällä* tai *koulutusorganisaatiolla* on velvollisuus antaa *opetus (1)* tai *koulutus (1)* tai *tutkinnon* ja tutkintoon sisältyvien opintojen suorittamismahdollisuus

huomautus

Perusopetuslain (628/1998, 10 §) mukaan *peruskoulun (1)* opetuskieli (1) ja muualla kuin *peruskoulussa (1)* järjestettävässä opetuksessa (1) käytettävä kieli on joko suomi tai ruotsi. Opetuskielenä (1) voi olla myös saame, romani tai viittomakieli.

Ammattillisen koulutuksen opetuskieli määrätään *koulutuksen järjestäjälle koulutuksen järjestämisluvassa*. Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 531/2017 mukaan ammatillisen koulutuksen opetuskieli voi olla suomi, ruotsi tai saame. Koulutuksen järjestäjä voi olla myös kaksikielinen, jolloin opetuskielinä ovat suomi ja ruotsi. Ammatillisen koulutuksen järjestämisluvassa määrätyn opetuskielen (1) lisäksi koulutuksen järjestäjä voi antaa opetusta toisella kotimaisella kielellä, romanikielellä, viittomakielellä tai vieraalla kielellä (vrt. *opetuskieli (2)*).

Lukiokoulutuksen osalta opetuskieli (1) määrätään koulutuksen järjestämisluvassa.

Ammattikorkeakoulun opetus- ja tutkintokieli määrätään ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaan *ammattikorkeakoulun toimiluvassa*.

Yliopistojen opetus- ja tutkintokielistä säädetään yliopistolaissa (558/2009). Lain mukaan esimerkiksi Helsingin yliopiston opetus- ja tutkintokielet ovat suomi ja ruotsi ja Åbo Akademin ja Svenska handelshögskolanin opetus- ja tutkintokieli on ruotsi. Useiden muiden yliopistojen opetus- ja tutkintokieli on lain mukaan suomi. Yliopisto voi lisäksi päättää muun kielen kuin lain mukaisen opetus- ja tutkintokielensä käyttämisestä opetus- ja tutkintokielenä ja *opintosuorituksissa* (ks. *opintosuorituksen kieli*).

Vapaan sivistystyön oppilaitosten ylläpitämisluvissa on määritelty opetuskieli (1), suomi tai ruotsi; saamelaisalueilla yhdellä vapaan sivistystyön oppilaitoksella saamen kieli.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID308

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaavio: *Opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan*

180

opetuskieli (2)

sv undervisningsspråk *n* (2)

en language of instruction

määritelmä

kieli, jolla osa *perusopetuksen opetuksesta (1)* annetaan tai jolla *lukiokoulutuksen, ammatillisen koulutuksen* tai *korkeakoulutuksen opintojakson* tai *opintokokonaisuuden* opetus (1) annetaan

huomautus

Perusopetuslain (628/1998, 10 §) mukaan perusopetuksessa erillisessä *opetusryhmässä* tai *peruskoulussa (1)* opetus (1) voidaan antaa pääosin tai kokonaan muulla kuin *koulutusorganisaation opetuskielillä*. Esimerkiksi saamelaiden kotiseutualueella asuvien saamen kieltä osavien *oppilaiden* opetus (1) tulee antaa pääosin saamen kielellä.

Lukiolain (629/1998, 6 §) mukaan erillisessä *opetusryhmässä* tai *oppilaitoksessa* opetus (1) voidaan antaa pääosin tai kokonaan muulla kuin koulutusorganisaation opetuskielillä.

Opetuskielillä (2) viitataan kieleen, jota opetustilanteessa käytetään, ei *opintosuorituksen kieleen* (esim. *opintojakson* tai *opintokokonaisuuden* suorituskielesi).

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID865

Luokka: yleinen/yhteinen, perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus

Käsittekaaviot: *Koulutustarjonta ja opetustarjonta* ja *Opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan*

181

<lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus>

opintosuorituksen kieli (lukiokoulutus, korkeakoulutus);

ammatillisen koulutuksen tutkintokieli (ammatillinen koulutus)

sv studiespråk *n*

en language of learning

määritelmä

kieli, jolla *oppija* tekee *opintosuorituksen* tai suorittaa *ammatillisen tutkinnon, valmentavan koulutuksen* tai niiden osan

huomautus

Esimerkiksi OKM:n tekemässä *yliopistojen* opintopistetiedonkeruussa tapauksessa, jossa *opiskelija* suorittaa *opintojakson* kirjatentillä lukemalla englanninkielistä tenttikirjallisuutta ja vastamalla kysymyksiin suomeksi, opintosuorituksen kieli on suomi.

Ammatillisen koulutuksen tutkintokielellä opiskelija osoittaa *tutkinnon* edellyttämän ammattitaidon ja osaamisen tai valmentavan koulutuksen edellyttämän osaamisen. *Ammatillisessa koulutuksessa* todistukset annetaan tutkintokielellä. Ammatillisen *koulutuksen järjestäjän* tutkintokieliä ovat *koulutuksen järjestämisluvassa* määrätyt *ammatillisen koulutuksen opetuskielet* sekä *järjestämisluvassa* tutkinnoittain tai valmentavan koulutuksen osalta määrätyt muut kielet.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID309

Luokka: lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus

Käsittekaavio: *Opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan*

182

vieraskielinen opetus

sv undervisning på främmande språk
en teaching provided in a foreign language

määritelmä

muulla kielellä kuin suomen, ruotsin tai saamen kielellä, romanikielellä tai viittomakielellä annettu *opetus (1)*

huomautus

Termillä vieraskielinen opetus ei tarkoiteta opetusta (1), joka annetaan muulla kuin *koulutusorganisaation opetuskielellä* tai henkilön äidinkielellä.

Vrt. lähikäsite *vieraskielinen koulutus*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID306

Käsittekaaviot: *Opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan ja Opetus (1)*

183

vieraskielinen koulutus

sv utbildning på främmande språk
en education provided in a foreign language

määritelmä

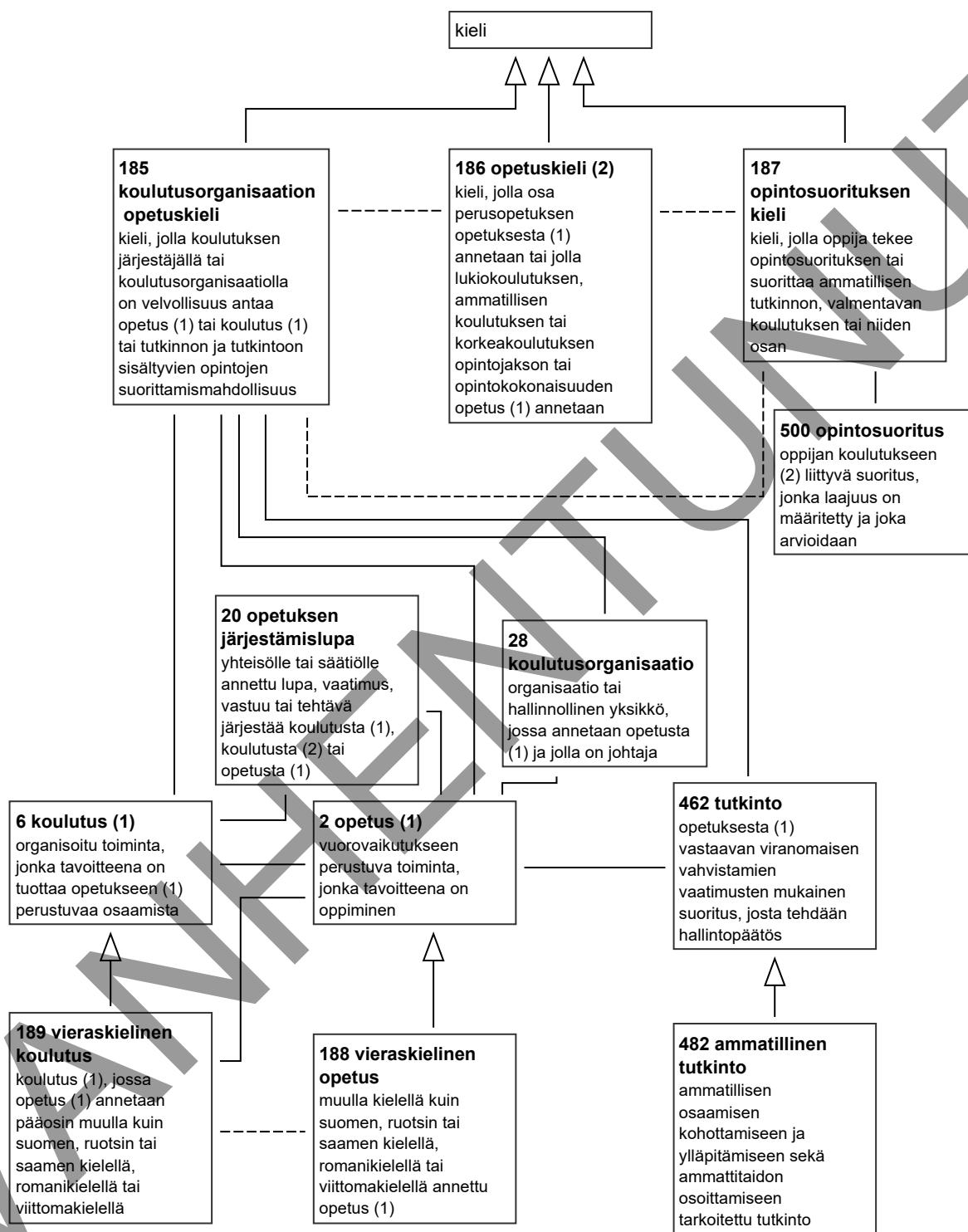
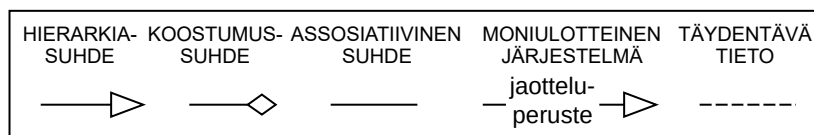
koulutus (1), jossa *opetus (1)* annetaan pääosin muulla kuin suomen, ruotsin tai saamen kielellä, romanikielellä tai viittomakielellä

huomautus

Vrt. lähikäsite *vieraskielinen opetus*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID307

Käsittekaaviot: *Opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan ja Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden, järjestäjän ja tavoitteen mukaan*

Käsitekaavio 18. Opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan.

4.6 Opintojen ja osaamisen laajuus

184

opintojen laajuusyksikkö; osaamisen laajuusyksikkö (ammattilinen koulutus)

sv enhet för studiernas omfattning

en unit of scope; unit of the scope of studies

määritelmä

yksikkö, jolla ilmaistaan *opintojen laajuutta*, *ammattillisen koulutuksen osaamisen laajuutta* tai *perusopetuksen* tai *lukiokoulutuksen oppimäärän* laajuutta

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID294

Luokka: perusopetus, ammattilinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut

Käsittekaavio: *Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö*

185

opintopiste

sv studiepoäng *n*

en credit; ECTS credit; cr; ECTS cr

määritelmä

opintojen laajuusyksikkö, joka kuvaa *koulutuksen (2)*, *opintokokonaisuuden* tai *opintojakson* suorittamiseksi vaadittavan työn määrää siten, että yhden *lukuvuoden* opintojen suorittamiseen *opiskelijalta* keskimäärin vaadittava 1600 tunnin työpanos vastaa 60 tällaista yksikköä

huomautus

Opintopistettä käytetään opintojen mitoituksen yksikkönä *korkeakouluissa (1)*.

Suomen korkeakoulujen (1) opintopisteen laajuus on ECTS-järjestelmän (European Credit Transfer System) mukainen, minkä vuoksi termin englanninkielisenä vastineena voidaan käyttää myös termiä ECTS credit.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID295

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: *Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö*

186

(vanhentunut)

opintoviikko

sv studievecka

en credit unit
rather than: study week

määritelmä

opintojen laajuusyksikkö, joka kuvaa *koulutuksen (2)*, *opintokokonaisuuden* tai *opintojakson* suorittamiseksi vaadittavan työn määrää siten, että *opiskelijan* noin 40 tunnin työ vastaa yhtä tällaista yksikköä

huomautus

Käsite opintoviikko oli käytössä *ammattillisessa peruskoulutuksessa* ja *korkeakouluissa (1)*.

Ammattillisessa peruskoulutuksessa käsite korvautui käsitteellä *osaamispiste* ja korkeakouluissa (1) puolestaan käsitteellä *opintopiste*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID296

187

osaamispiste

määritelmä

osaamisen laajuusyksikkö, joka kuvaa *ammattillisen tutkinnon, valmentavan koulutuksen* tai niiden osan laajuutta ja syvyyttä

huomautus

Ammattillisen tutkinnon *tutkinnon osien* ja valmentavan koulutuksen osien osaamispisteet määräytyvät sen mukaan, mikä on niihin sisältyvän osaamisen kattavuus, vaikeusaste ja merkittävyys suhteessa koko ammatillisen tutkinnon tai valmentavan koulutuksen *ammattitaitovaatimuksiin* ja *osaamistavoitteisiin*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID297

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: *Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö*

188

vuosiviikkotunti

määritelmä

opintojen laajuusyksikkö, joka ilmaisee *opetuksen (1)* määrää siten, että yksi viikoittainen oppitunti *lukuvuoden* ajan vastaa yhtä tällaista yksikköä

huomautus

Perusopetuksessa ja *lukiokoulutuksessa* lukuvuosi sisältää 38 viikkoa, joten yksi vuosiviikkotunti vastaa 38 oppituntia.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID298

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus

Käsittekaavio: *Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö*

189

opiskelijaviikko

määritelmä

kansanopistojen rahoituksen valtionosuuden määrään vaikuttava yksikkö, joka muodostuu yhden *opiskelijan* sellaisesta viiden työpäivän pituisesta opiskelujaksosta kansanopistossa, jona opiskelija on saanut ohjattua *opetusta (1)* keskimäärin vähintään viisi tuntia päivässä

huomautus

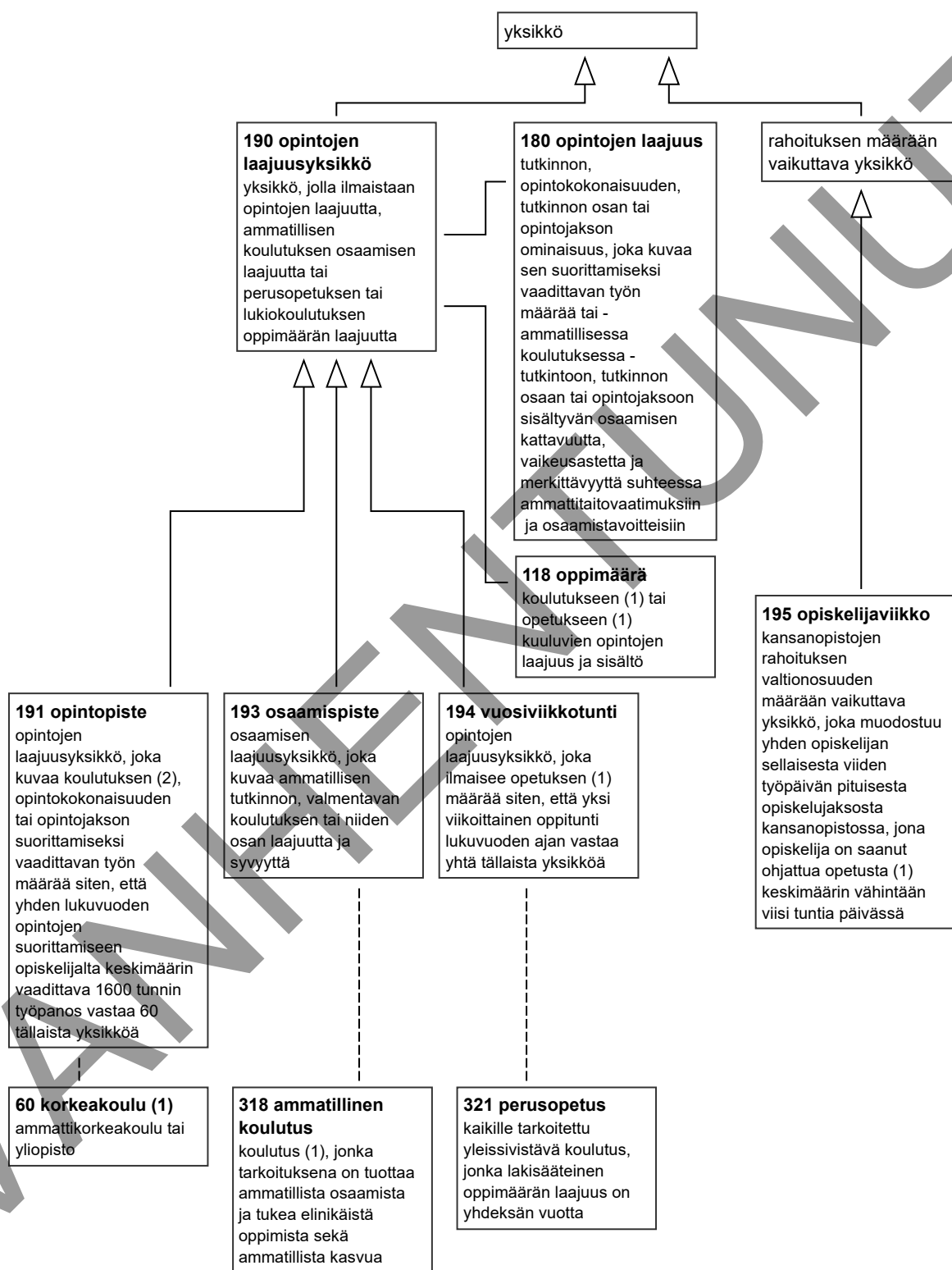
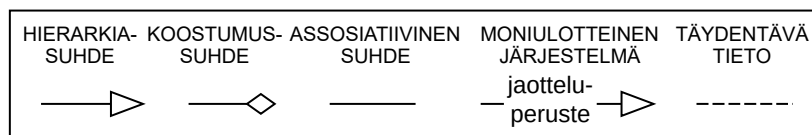
Kansanopistojen *lähiopetusta* korvaavassa *etäopetuksessa* ja työssäoppimisessa opiskelijaviikolla tarkoitetaan *opetussuunnitelman (1)* perusteella arvioitua 40 tunnin ohjattua työmäärää.

Kansanopistojen vuotuinen valtionosuuden peruste lasketaan kertomalla opiskelijaviikkojen määrä opiskelijaviikkoa kohden määrättyllä yksikköhinnalla.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID875

Luokka: vapaa sivistystyö

Käsittekaavio: *Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö*

Käsitekaavio 19. Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö.

5 HAKU JA VALINTA

5.1 Haku

5.1.1 Henkilön toiminta koulutukseen pääsemiseksi

190

hakeutuminen

sv söka sig till utbildning *verb*

hellre än: ~ söka information om utbildningar *verb*; ~ söka utbildning *verb*

en screening of application opportunities; ~ pre-application stage

määritelmä

toiminta, jossa henkilö pohtii osaamistarpeitaan ja etsii itselleen sopivaa tutkinto- tai *koulutustarjontaa*

huomautus

Ks. myös *hakeutuja*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID310

Käsitekaavio: *Henkilön toiminta koulutukseen pääsemiseksi*

191

esiopetukseen ilmoittautuminen

määritelmä

toimenpide, jolla lapsen huoltaja ilmoittaa lapsen *esiopetukseen*

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID313

Luokka: esiopetus

Käsitekaavio: *Henkilön toiminta koulutukseen pääsemiseksi*

192

oppivelvollisuusilmoitus

määritelmä

ilmoitus, jolla asuinkunta tiedottaa huoltajalle lapsen *oppivelvollisuuden* alkamisesta

huomautus

Oppivelvollisuusilmoitus lähetetään sinä vuonna, jona lapsi tulee oppivelvollisuusiän.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID312

Luokka: perusopetus

Käsitekaavio: *Henkilön toiminta koulutukseen pääsemiseksi*

193

kouluun ilmoittautuminen; peruskouluun ilmoittautuminen; perusopetukseen ilmoittautuminen

määritelmä

toimenpide, jolla lapsen huoltaja ilmoittaa lapsen *perusopetukseen ensisijaiseen kouluun*

huomautus

Kouluun ilmoittautumisella lapsen huoltaja vastaanottaa kunnan osoittaman koulupaikan.

Vrt. *kouluun hakeutuminen muualle kuin kunnan oppivelvolliselle osoittamaan kouluun*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID314

Luokka: perusopetus

Käsitekaaviot: *Henkilön toiminta koulutukseen pääsemiseksi* ja *Ilmoittautumiskäsitteitä*

194

opetukseen ilmoittautuminen; opiskelijaksi ilmoittautuminen (2) (vapaa sivistystyö);

koulutukseen ilmoittautuminen (ammattillinen koulutus);

> kurssi-ilmoittautuminen (muusta kuin opintokokonaisuuteen ilmoittautumisesta)

sv anmälan till undervisning; > kursanmälan (muusta kuin opintokokonaisuuteen ilmoittautumisesta)

en registration (1); > course registration (muusta kuin opintokokonaisuuteen ilmoittautumisesta)

määritelmä

toimenpide, jolla henkilö ilmaisee haluavansa osallistua *kurssille (1)*, *opintojaksoon* tai *opintokokonaisuuteen*

huomautus

Ilmoittautumiseen voi – koulutussektorista riippuen – kuulua osallistumismaksun maksaminen tai sitoutuminen sen maksamiseen.

Termiä opetukseen ilmoittautuminen käytetään esimerkiksi *lukiokoulutuksessa* ja maahanmuuttajien *perusopetuksessa*.

Ammatillisessa koulutuksessa käytetään termiä koulutukseen ilmoittautuminen esimerkiksi kenelle tahansa tarkoitettuun kurssimuotoiseen tulityökorttikoulutukseen ilmoittautumisesta.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID317

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, vapaa sivistystyö, korkeakoulutus

Käsittekaavio: *Henkilön toiminta koulutukseen pääsemiseksi*

195

kouluun hakeutuminen muualle kuin kunnan oppivelvolliselle osoittamaan kouluun

määritelmä

oppivelvollisen lapsen huoltajan toiminta, jonka tavoitteena on saada oppivelvolliselle koulupaikka muun kuin *ensisijaisen koulun perusopetukseen*

huomautus

Kouluun hakeutumista muualle kuin kunnan oppivelvolliselle osoittamaan kouluun voi olla esimerkiksi *haku painotettuun opetukseen*.

Vrt. *kouluun ilmoittautuminen*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID315

Luokka: perusopetus

Käsittekaaviot: *Henkilön toiminta koulutukseen pääsemiseksi* ja *Ilmoittautumiskäsitteitä*

196

haku painotettuun opetukseen

määritelmä

oppivelvollisen lapsen huoltajan toiminta, jonka tavoitteena on saada *oppivelvolliselle* koulupaikka *painotettuun opetukseen*

huomautus

Painotettuun opetukseen voi hakea muuhun kuin *ensisijaiseen kouluun* (ks. *kouluun hakeutuminen muualle kuin kunnan oppivelvolliselle osoittamaan kouluun*) tai, mikäli ensisijainen koulu tarjoaa painotettua opetusta, ensisijaiseen kouluun.

Ks. myös *oppilasvalinta*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID318

Luokka: perusopetus

Käsittekaavio: *Henkilön toiminta koulutukseen pääsemiseksi*

197

koulutukseen hakeminen; koulutukseen haku (2)

sv ansökning till utbildning; ansökan till utbildning (1)
en applying for education

määritelmä

hakijan toiminta *koulutuksen toteutukseen* pääsemiseksi

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID316

Käsittekaaviot: *Henkilön toiminta koulutukseen pääsemiseksi*, *Koulutukseen hakemisen vaiheita*, *Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi* ja *Ilmoittautumiskäsitteitä*

198

siirtohaku

sv ansökan om överflyttning; ansökan för överflyttande studerande
en transfer application procedure

määritelmä

koulutukseen hakeminen, jossa *korkeakoulututkintoon* johtaviin opintoihin otettu *opiskelija* hakee *opiskeluoikeutensa* siirtämistä *korkeakoulusta (1)* toiseen, *ammattikorkeakoulun* sisällä *koulutuksen toteutuksesta* toiseen siten, että tavoitetutkintoon liitettävä *tutkintonimike* vaihtuu, tai *yliopiston* sisällä *tutkinosta* toiseen

huomautus

Opiskelijaa, joka siirtohaun kautta siirtyy korkeakoulusta (1) tai koulutuksen toteutuksesta toiseen, kutsutaan *siirto-opiskelijaksi*.

Siirtohaku ei tarkoita kandidaatin- ja maisterintutkinnon välisessä *niveli vaiheessa* tapahtuvaa siirtymistä.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID327

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: *Henkilön toiminta koulutukseen pääsemiseksi*

199

hakija; koulutukseen hakija

sv sökande *n* (1)
en applicant

määritelmä

oppija, joka on *koulutukseen (2)* tai *opetukseen (1)* päästäkseen jättänyt *hakemuksen (1)* tai *hakemuksen (2)*

huomautus

Vrt. JHS 175 -sanastotyöprosessin ydinsanastoryhmän hallinnonalojenvälinen määritelmä käsitteelle "hakija": "henkilö tai oikeushenkilö, joka on pannut asian vireille hakemuksella".

Ks. *koulutukseen hakeminen*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID311

Käsittekaaviot: *Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa*, *Henkilön toiminta koulutukseen pääsemiseksi*, *Koulutukseen hakemisen vaiheita*, *Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä* ja *Ilmoittautumiskäsitteitä*

200

ensikertalainen hakija; ensikertalainen; ensimmäistä opiskelupaikkaa hakeva hakija

sv förstagångssökande *n*
en first-time applicant

määritelmä

hakija, jolla ei ole *korkeakoulututkintoa* tai voimassa olevaa korkeakoulututkintoon johtavaa *opiskeluoikeutta* ja jolla ei ole ollut tällaista opiskeluoikeutta myöskään aiemmin

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID879

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaaviot: *Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa* ja *Henkilön toiminta koulutukseen pääsemiseksi*

201

ensikertalaisena kohdeltava hakija; ensikertalaisena kohdeltava

sv person som behandlas som förstagångssökande

en person who qualifies as a first-time applicant

määritelmä

hakija, jolla on *korkeakoulututkinto* tai joka on vastaanottanut korkeakoulututkintoon johtavan *opiskelu-oikeuden* vuoden 2014 syksyn *opiskelijavalinnassa* tai sen jälkeen

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID880

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaaviot: *Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa* ja *Henkilön toiminta koulutukseen pääsemiseksi*

202

hakemus (1); hakemus koulutukseen

sv ansökan till utbildning (2); ansökan (2)

en application

määritelmä

asiakirja, jolla pyydetään *opiskelu-oikeutta* yhteen tai useampaan *koulutukseen (2)* tai *koulutuksen toteutukseen*

huomautus

Vrt. JHS 175 -sanastotyöprosessin ydinsanastoryhmän hallinnonalojenvälinen määritelmä käsitteelle "hakemus": "asiakirja tai asiakirjojen muodostama kokonaisuus, jolla pyydetään tai vaaditaan etuutta, oikeutta tai toimenpidettä".

Ks. *koulutukseen hakeminen*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID346

Käsittekaaviot: *Henkilön toiminta koulutukseen pääsemiseksi* ja *Muita hakukäsitteitä*

203

**hakemus (2); hakemus kouluun; > hakemus painotettuun opetukseen;
> hakemus toissijaiseen kouluun**

määritelmä

asiakirja, jolla *oppivelvollisen* huoltaja pyytää oppivelvolliselle koulupaikkaa *painotettuun opetukseen* tai muun kuin *ensisijaisen koulun perusopetukseen*

huomautus

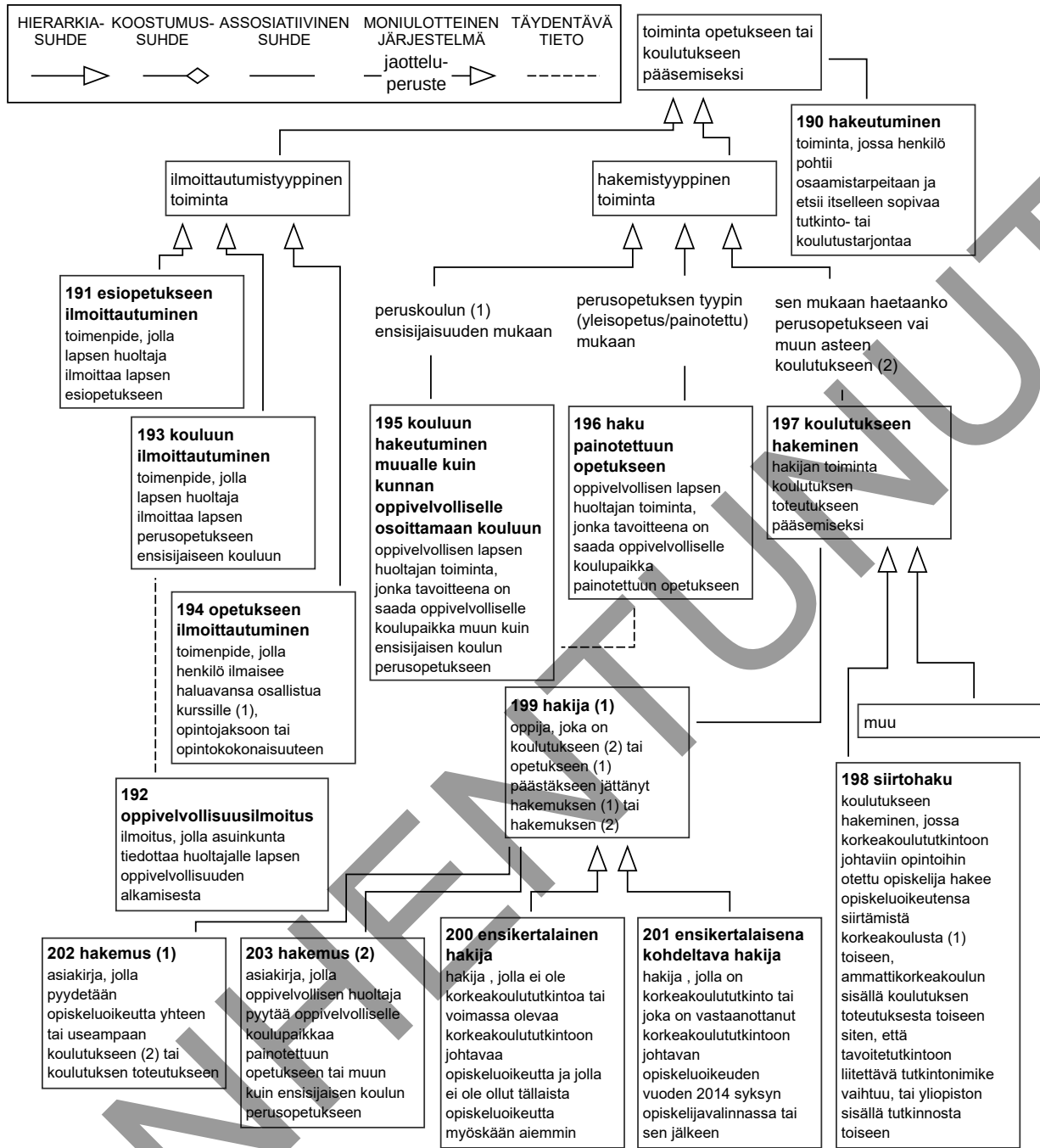
Perusopetuksessa termiä hakemus käytetään ainoastaan määritelmässä mainituissa tapauksissa; muuten puhutaan ilmoittautumisesta.

Ks. *kouluun hakeutuminen muualle kuin kunnan oppivelvolliselle osoittamaan kouluun* ja *haku painotettuun opetukseen*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID347

Luokka: perusopetus

Käsittekaaviot: *Henkilön toiminta koulutukseen pääsemiseksi* ja *Muita hakukäsitteitä*

Käsitekaavio 20. Henkilön toiminta koulutukseen pääsemiseksi.

5.1.2 Koulutukseen hakemisen vaiheita

204

opiskelupaikan vastaanotto

sv mottagande *n* av studieplats

en accepting a student place; accepting an offered student place; accepting an offer of admission

määritelmä

toiminta, jossa *koulutuksen toteutukseen hyväksytyt* ilmoittaa, ottaako hän *opiskelupaikan* vastaan

huomautus

Korkeakouluissa (1) on opiskelupaikan vastaanottamisen lisäksi tehtävä *lukukausi-ilmoittautuminen*.

Ks. myös *aloituspaikka*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID345

Käsittekaaviot: *Koulutukseen hakemisen vaiheita* ja *Ilmoittautumiskäsitteitä*

205

<korkeakoulut>

opiskelupaikan ehdollinen vastaanotto

ei: † jonotus

sv ta emot studieplatsen villkorligt *verb*; villkorligt mottagande *n* av studieplats

en conditional acceptance of student place; conditional acceptance of an offer of admission

määritelmä

opiskelupaikan vastaanotto, jossa *koulutuksen toteutukseen hyväksytyt* ilmoittaa ottavansa *opiskelupaikan* vastaan sillä ehdolla, ettei tule hyväksytyksi ylempään *hakutoiveeseensa varasijalta*

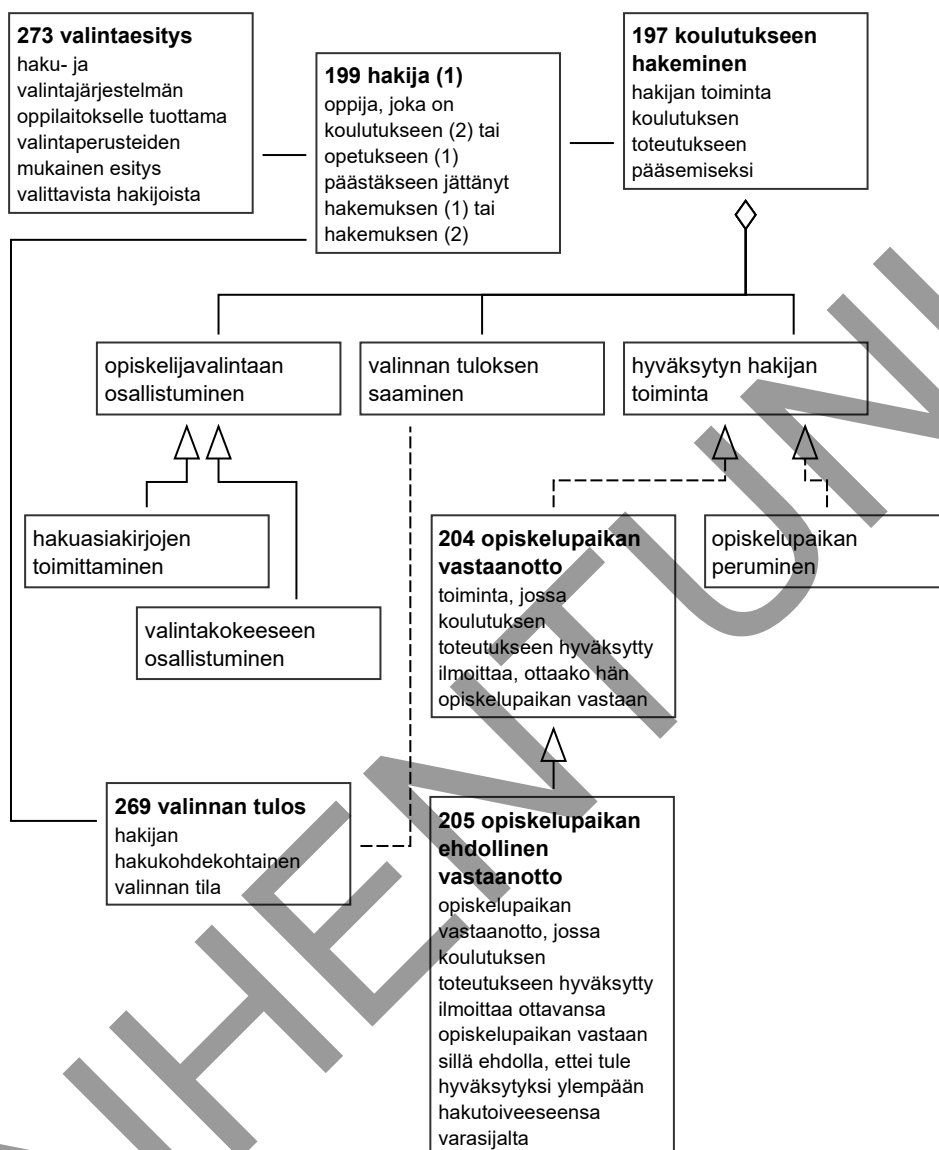
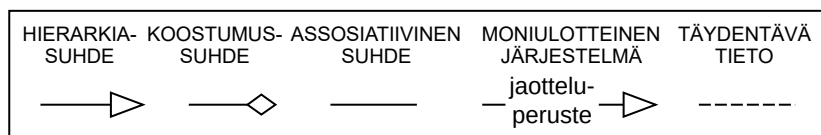
huomautus

Termi opiskelupaikan ehdollinen vastaanotto on ainoastaan haun ja valinnan ammattilaisten käytössä. *Hakijalle* näkyvä ilmaus on ”ottanut paikan vastaan ja jonottaa ylempään”.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID344

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: *Koulutukseen hakemisen vaiheita*

Käsittekaavio 21. Koulutukseen hakemisen vaiheita.

5.1.3 Hakutapoja ja -tyyppejä

206

koulutuksen hakumenettely; koulutukseen haku (1); haku (1);

> ammatillisen koulutuksen hakumenettely

sv ansökningsförfarande *n* till utbildning

en application procedure; admissions procedure (1)

määritelmä

menettely, jolla *koulutustoimija* mahdollistaa henkilöille pyrkimisen *koulutuksen toteutuksiin* ja jolla se valitsee ja ottaa *opiskelijat* koulutuksen toteutuksiin

huomautus

Koulutuksen hakumenettely sisältää *opiskelijavalinnan* sekä sitä edeltäviä muita osia, jotka liittyvät *koulutukseen hakemisen* mahdollistamiseen, kuten *koulutustarjonnan* julkaisemisen sekä hakumenettelyn ohjeistamisen *hakeutujille*.

Koulutuksen hakumenettelyllä on mm. *hakutapa* ja *hakutyyppi*.

Ammatillisen koulutuksen hakumenettelyllä tarkoitetaan menettelyä, jolla *ammattillisen koulutuksen* järjestäjä mahdollistaa henkilölle *hakeutumisen* tai *hakemisen koulutuksen toteutukseen* tai suorittamaan *ammattillista tutkintoa* ja jolla se ottaa tämän opiskelijaksi.

Englanniksi koulutukseen hakumenettelystä suositetaan käytettäväksi vastinetta application procedure, jotta pystytään tekemään ero koulutukseen hakumenettelyn ja siihen sisältyvän opiskelijavalinnan (engl. student admissions) välille. Kansainvälisesti kuitenkin usein käytetään termiä admissions kokonaisuudesta, joka muodostuu hausta ja valinnasta; sen vuoksi application procedure -termin synonyymiksi on otettu myös admissions procedure (1).

Lisäksi englannin termissä application näkökulma on enemmän opiskelijan, termissä admissions taas *korkeakoulun* (1).

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID890

Luokka: yleinen/yhteinen, opiskelijavalinnat

Käsittekaaviot: *Hakutapoja ja -tyyppejä*, *Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi* ja *Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi*

207

hakutapa

sv ansökningsätt

en type of application procedure

määritelmä

koulutuksen hakumenettelyn toteuttamistavan kertova tieto

huomautus

Opiskelijavalinnan tietojärjestelmässä hakutapoja ovat *yhteishaku* ja *erillishaku*.

Opiskelijavalinnan tietojärjestelmässä hakutapa, *hakutyyppi* ja *haku* esitetään teknisen *haku* (2)-käsitteen ominaisuuksina.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID329

Luokka: yleinen/yhteinen, opiskelijavalinnat

Käsittekaaviot: *Hakutapoja ja -tyyppejä* ja *Hakukohde*

208

hakutyyppi

sv ansökningstyp; typ av ansökan
inte: ansökningssomgång (2)
en type of application round

määritelmä

hakutavan tyyppin kertova tieto

huomautus

Hakutyyppejä ovat *varsinainen haku* ja *lisähaku*.

Opiskelijavalinnan tietojärjestelmässä *hakutapa*, hakutyyppi ja *hakuaika* esitetään teknisen *haku (2)* -käsitteen ominaisuuksina.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID328

Luokka: yleinen/yhteinen, opiskelijavalinnat

Käsitekaaviot: *Hakutapoja ja -tyyppejä* ja *Hakukohde*

209

hakuaika

sv ansökningstid
en application period

määritelmä

ajanjakso, jona *hakukohteeseen* voi hakea

huomautus

JHS 175 -sanastotyöprosessin ydinsanastoryhmä on määritellyt hakuaika-käsitteen yleisemmin "ajanjakso, jonka aikana asian saa vireille *hakemuksella (2)*."

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID330

Käsitekaaviot: *Hakutapoja ja -tyyppejä*, *Muita hakukäsitteitä* ja *Hakukohde*

210

yhteinen haku

sv * ansökan till flera mål samtidigt
inte: gemensam ansökan (2)
en shared application procedure

määritelmä

koulutuksen hakumenettely, jossa *hakija* voi yhdellä *hakemuksella (1)* hakea usean *koulutusorganisaation* useaan *koulutuksen toteutukseen*

huomautus

Yhdellä hakulomakkeella voi hakea *erityisopetuksena järjestettävään ammatilliseen koulutukseen, ammatilliseen koulutukseen valmentavaan koulutukseen* sekä *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaan koulutukseen*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID319

Luokka: yleinen/yhteinen, opiskelijavalinnat

Käsitekaaviot: *Hakutapoja ja -tyyppejä* ja *Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi*

211

yhteishaku

sv gemensam ansökan (1)
en joint application procedure

määritelmä

valtakunnallinen, lainsäädännössä määritelty *ammattillista koulutusta, lukiokoulutusta ja korkeakouluja (1)* koskeva *koulutuksen hakumenettely*, jossa *hakija* voi yhdellä *hakemuksella (1)* hakea useaan *koulutuksen toteutukseen*

huomautus

Yhteishaussa *hakija* voi hakea tiettyyn määrään *koulutuksen toteutuksia*, jotka hänen on asetettava ensisijaisuusjärjestykseen.

Yhteishaku on *ajallisesti määritelty* eli siihen liittyy *haku aika* (vrt. *erillishaku*, joka voi olla ajallisesti määritelty tai *jatkuva*).

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaan ammatillisen perustutkintokoulutuksen ja *valmentavan koulutuksen opiskelijaksi ottamisessa* voidaan käyttää valtakunnallisia hakumenettelyitä, kuten yhteishakua. Näissä hakumenettelyissä haku aika ja mahdollisesti *valintaperusteet* on määrätty valtakunnallisesti (vrt. *jatkuva haku*, jolla ei ole valtakunnallisesti määrättyä haku aikaa).

Kun puhutaan yhteishakujärjestelmästä, englanniksi käytetään yleisesti vastinetta ”joint application system”.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID320

Luokka: ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulutus

Käsittekaaviot: *Hakutapoja ja -tyyppejä* ja *Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi*

212

erillishaku; erillisvalinta

mieluummin kuin: suorahaku

sv separat ansökan
hellre än: direkt ansökan
en separate application procedure; separate admissions procedure (korkeakoulujen erillisvalinta-terminä vastineena)

määritelmä

yhden tai usean *koulutusorganisaation* järjestämä *koulutuksen hakumenettely*, jossa *hakija* hakee suoraan kyseisen koulutusorganisaation tiettyyn *koulutuksen toteutukseen*

huomautus

Erillishaku voidaan toteuttaa *ajallisesti määriteltynä hakuna* tai *jatkuvana hakuna*.

Termiä erillishaku käytetään, jotta voidaan tehdä ero *yhteishakuun*. Koulutusorganisaatiot, jotka eivät osallistu yhteishakuun, käyttävät (erillishaun tyyppisestä) haustaan yksinkertaisesti termiä ”haku” (tai, jos haulalla ei ole määrättyä *haku aikaa*, termiä ”jatkuva haku”).

Yliopistojen erillishausta on säädetty yliopistolaisissa (558/2009, 36 a §) ja *ammattikorkeakoulujen* erillishausta ammattikorkeakoululaisissa (932/2014, 28 a §). Näissä laeissa käytetään erillishaun sijaan termiä erillisvalinta.

Vertaa *yhteinen haku* ja *yhteishaku*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID321

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaaviot: *Hakutapoja ja -tyyppejä* ja *Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi*

213

jatkuva haku

sv kontinuerlig ansökan; fortgående ansökan
en rolling application procedure; rolling admissions

määritelmä

koulutustoimijan tai *koulutusorganisaation* järjestämä *koulutuksen hakumenettely*, jolla ei ole määrättyä *hakuaikaa*

huomautus

Jatkuva haku muistuttaa *erillishakua* siinä mielessä, että myös jatkuvassa haussa haetaan usein suoraan tiettyyn *koulutusorganisaatioon*.

Ammatillisen koulutuksen jatkuvassa haussa haetaan ammatillisen *koulutuksen järjestäjälle* tai *ammattilliseen oppilaitokseen*.

Ammatillisen koulutuksen jatkuvassa haussa ei ole valtakunnallisesti määriteltyä hakuaikaa, mutta koulutuksen järjestäjä voi tarvittaessa asettaa erillisen hakuajan.

Englannin termien application procedure ja admissions erosta ks. *koulutuksen hakumenettely*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID325

Käsittekaavio: *Hakutapoja ja -tyyppejä*

214

ajallisesti määritelty haku

sv ansökan med ansökningstid
en time-restricted application procedure; time-restricted admissions

määritelmä

koulutuksen hakumenettely, jolla on määrätty *hakuaika*

huomautus

Englannin termien application procedure ja admissions erosta ks. *koulutuksen hakumenettely*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID326

Käsittekaavio: *Hakutapoja ja -tyyppejä*

215

varsinainen haku

sv egentlig ansökan
en primary application round

määritelmä

hakukierroksen ensimmäinen *koulutuksen hakumenettely*, jossa ovat tarjolla seuraavana *lukukautena* alkavien *koulutuksen toteutusten* kaikki *hakukohteet*

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID322

Käsittekaavio: *Hakutapoja ja -tyyppejä*

216

(vanhentunut)

täydennyshaku

sv kompletteringsansökan
en secondary application round

määritelmä

koulutuksen hakumenettely, joka tapahtuu *varsinaisen haun* jälkeen ja jossa ovat tarjolla varsinaisessa haussa täyttämättä jääneet *aloituspaikat*

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID323

217

lisähaku

sv tilläggsansökan

en supplementary application round
rather than: additional application round

määritelmä

koulutuksen hakumenettely, joka tapahtuu *varsinaisen haun* jälkeen ja jossa ovat tarjolla aiemmin täyttämättä jääneet *aloituspaikat*

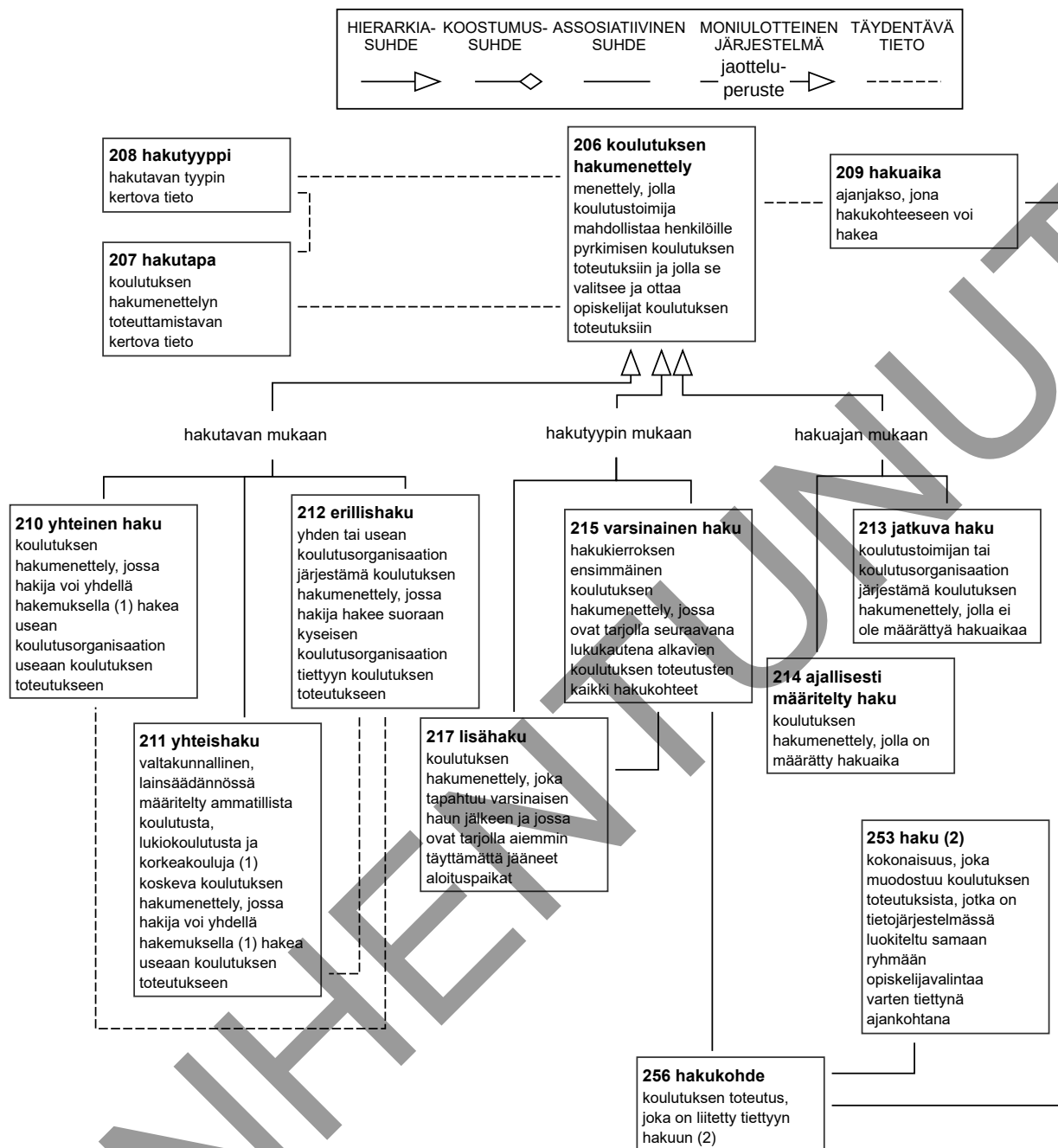
huomautus

Lisähaku voidaan toteuttaa *erillishakuna*.

Englannin termin additional application round käyttöä lisähaun vastineena ei suositella, sillä termistä voi saada mielikuvan, että haussa olisi ylimääräisiä aloituspaikkoja (eikä varsinaisessa haussa täyttämättä jääneitä).

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID324

Käsittekaavio: *Hakutapoja ja -tyyppejä*

Käsittekaavio 22. Hakutapoja ja -tyyppejä.

5.1.4 Hakukelpoisuus

218

hakukelpoisuus; * valintakelpoisuus

sv ansökningsbehörighet; behörighet att ansöka; behörighet för viss utbildning;
behörighet till viss utbildning; antagningsbehörighet ("valintakelpoisuus"; koulutusorganisaation näkökulma)
en eligibility (1)

määritelmä

ominaisuus, joka ilmentää sitä, että *hakija* täyttää *koulutukseen (2)* tai *koulutuksen toteutukseen* valitukseksi tulemisen edellytykset

huomautus

Termiä hakukelpoisuus käytetään säädöksissä, vaikka sitä voidaan pitää harhaanjohtavana – *koulutukseen hakeminenhan* on sallittua kaikille. Tässä määriteltyä käsitettä paremmin kuvaava termi olisi valintakelpoisuus, joka on käytössä useissa *korkeakouluissa (1)*.

Vrt. laajempi käsite *kelpoisuus*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID338

Käsittekaavio: *Hakukelpoisuus*

219

pohjakoulutusvaatimus

sv krav *n* på tidigare utbildning; krav *n* på grundutbildning
en required prior studies

määritelmä

koulutukselle (2) määritelty vaatimus, jonka mukaan *hakijalla* on oltava tietty *pohjakoulutus* voidakseen tulla valituksi kyseiseen koulutukseen (2)

huomautus

Pohjakoulutusvaatimuksen täyttäminen on yksi *hakukelpoisuuden* edellytyksistä.

Koulutuksen järjestäjät ja *korkeakoulut (1)* voivat valita hakijoita *opiskelijoiksi* myös ilman pohjakoulutusvaatimusta, ks. *harkinnanvarainen valinta*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID339

Käsittekaavio: *Hakukelpoisuus*

220

pohjakoulutus; ~ koulutustausta

sv tidigare utbildning; grundutbildning (1); > grundutbildning (2) (korkeakoulut);
> skolunderbyggnad (perusaste); ~ utbildningsbakgrund (koulutustausta)
en previous qualifications; previous degree (korkeakoulut); prior degree (korkeakoulut);
~ educational background (koulutustausta)

määritelmä

koulutus (2) tai *tutkinto*, jonka *hakija* on suorittanut ennen toiseen koulutukseen (2) hakemista

huomautus

Ruotsin yleiskielessä termiä grundutbildning käytetään samassa merkityksessä kuin suomen termiä pohjakoulutus (määritelty yllä). Kuitenkin *korkeakoulujen (1)* sisäisessä kielenkäytössä termillä grundutbildning viitataan suppeampaan käsitteeseen: korkeakoulun (1) perustutkintoon eli opintoihin, jotka *opiskelija* on suorittanut korkeakoulussa (1) ennen jatko-opintoja. Korkeakouluissa (1) onkin käytössä termipari grundutbildning ja forskarutbildning (joista jälkimmäinen viittaa *lisansiaatin tutkintoon* ja *tohtorin tutkintoon* tähtäävään koulutukseen).

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID340

Käsittekaavio: *Hakukelpoisuus*

221

jatko-opintokelpoisuus (1)

sv behörighet för fortsatta studier (vid viss läroanstalt)
en eligibility for further studies

määritelmä

tutkinnon tai opintojen henkilölle antama *hakukelpoisuus*, joka koskee suoritettujen opintojen jälkeiseen *koulutukseen (2)* valituksi tulemista

huomautus

Vrt. esivaatimukset

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID341

Luokka: yleinen/yhteinen, opiskelijavalinnat

Käsitekaavio: [Hakukelpoisuus](#)

222

jatko-opintokelpoisuus (2)

sv behörighet för påbyggnadsstudier; behörighet för forskarutbildning;
behörighet för doktorsutbildning; behörighet för doktorandstudier
en eligibility for third-cycle studies; > eligibility for doctoral studies
rather than: eligibility for postgraduate studies

määritelmä

korkeakoulututkinnon tai -opintojen *opiskelijalle* antama *jatko-opintokelpoisuus (1)*, joka koskee *yliopiston jatkotutkintoon* valituksi tulemista

huomautus

Englannin termi eligibility for doctoral studies on suppeampi kuin suomen jatko-opintokelpoisuus (2), sillä doctoral studies ei kata *lisansiaatin tutkintoa*.

Englannin termin eligibility for postgraduate studies käyttöä ei suositella, sillä termi postgraduate studies saattaa viitata myös *ylempään korkeakoulututkintoon* (esim. maisterin tutkinto) johtaviin opintoihin.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID905

Luokka: korkeakoulut

Käsitekaavio: [Hakukelpoisuus](#)

223

tutkintokohtainen terveydentilavaatimus

määritelmä

tutkinnoille määritelty vaatimus, jonka mukaan *opiskelijaksi* hakeutuvan ja valitun henkilön terveydentilan on oltava sellainen, että hän voi selviytyä tutkintoon johtavasta *koulutuksesta (2)*, koulutukseen (2) sisältyvästä työpaikalla tapahtuvasta *oppimisesta* ja alan tehtävissä toimimisesta

huomautus

Terveydentilavaatimukset on määritelty tutkintokohtaisesti säädöksissä.

Tutkintokohtaisilla terveydentilavaatimuksilla ei tarkoiteta pelkästään nk. SORA-lainsäädännössä (1.1.2012 voimaan tullut "soveltumattomuuteen ratkaisuja"-lainsäädäntö, joka liittyy opiskelijoiden soveltumattomuus- ja turvallisuuskysymyksiin) tarkoitettuja potilas- tai asiakasturvallisuuden liittyviä rajoituksia, vaan myös muita terveydentilaan liittyviä vaatimuksia.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID342

Käsitekaavio: [Hakukelpoisuus](#)

224

<koulutus>

hakuperuste

sv grund för ansökning

en demonstration of eligibility

määritelmä

hakukelpoisuuden täyttämistapa, jonka *hakija* on valinnut perusteeksi hakiessaan *koulutukseen (2)*

huomautus

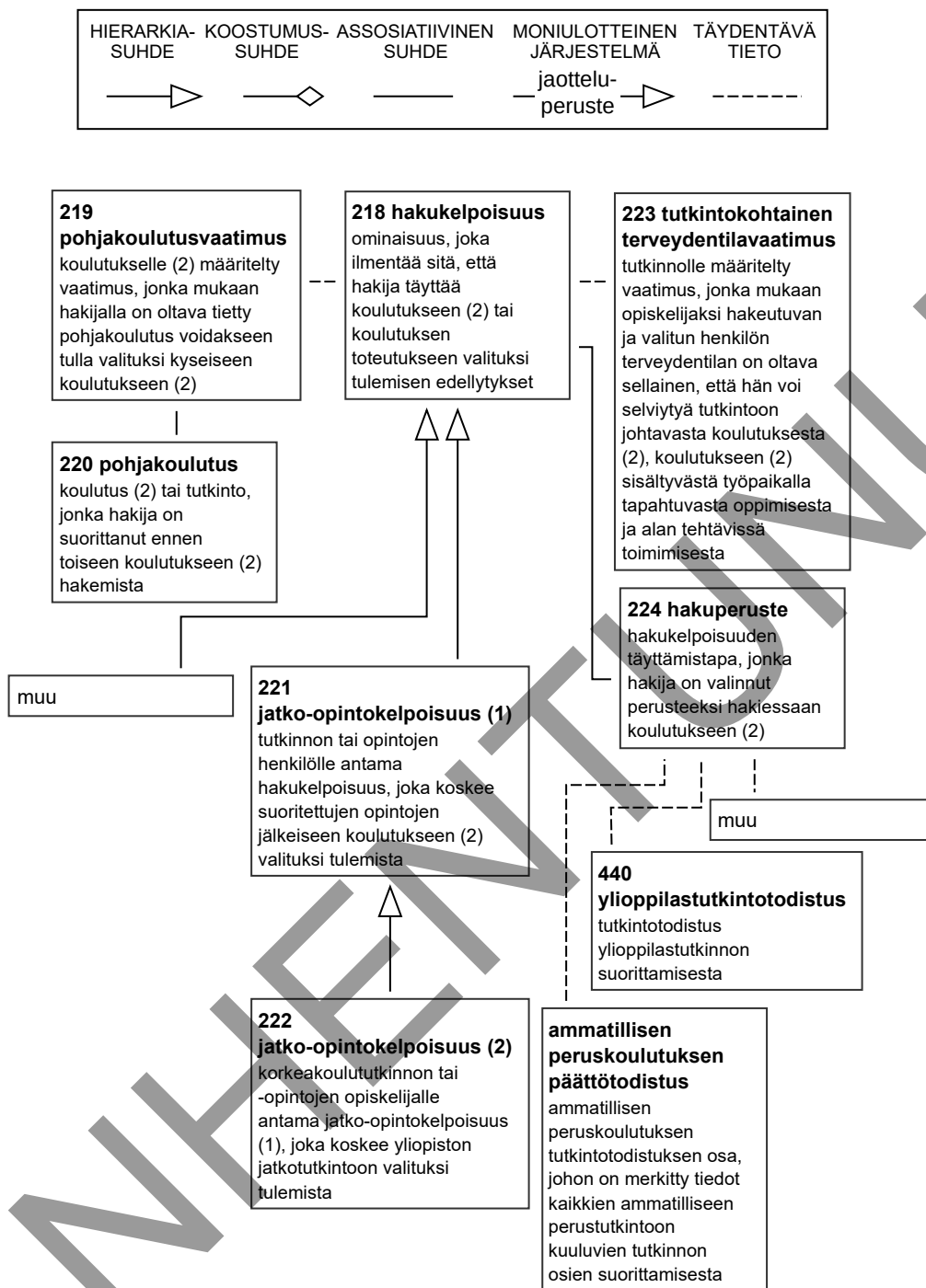
hakija voi valita hakuperusteeksi esimerkiksi *ylioppilastutkintotodistuksen* tai *ammattillisen peruskoulutuksen päättötodistuksen*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID343

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaavio: *Hakukelpoisuus*

VANHENTUNUT

Käsittekaavio 23. Hakukelpoisuus.

5.1.5 Muita hakukäsitteitä

225

hakukausi

sv ansökningstermin
inte: ansökningsperiod

en application term; application semester /US/

määritelmä

lukukausi, jonka aikana *koulutuksen toteutukseen* voi hakea ilmoitettujen *hakuajkojen* mukaisesti

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID348

Luokka: yleinen/yhteinen, opiskelijavalinnat

Käsittekaavio: *Muita hakukäsitteitä*

226

hakuvuosi

sv ansökningsår *n*

en application year

määritelmä

kalenterivuosi, jonka aikana *koulutuksen toteutukseen* voi hakea

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID349

Luokka: yleinen/yhteinen, opiskelijavalinnat

Käsittekaavio: *Muita hakukäsitteitä*

227

koulutuksen alkamiskausi

sv starttermin för utbildningen; inledningstermin för utbildningen; ~ utbildningen inleds

inte: † begynnelsetermin för utbildningen; † begynnelseperiod

en first term of studies; first semester of studies; first term of school (perusopetus, lukiokoulutus)

määritelmä

lukukausi, jona *koulutuksen toteutus* alkaa

huomautus

Koulutuksen alkamiskausi voi olla syys- tai kevätlukukausi.

Ruotsiksi on useassa kontekstissa luontevampaa ilmaista koulutuksen alkamiskausi lauseella, kuten "Utbildningen inleds hösten 2016", kuin substantiivimuotoisella termillä.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID350

Luokka: yleinen/yhteinen, opiskelijavalinnat

Käsittekaaviot: *Koulutustarjonta ja opetustarjonta* ja *Muita hakukäsitteitä*

228

koulutuksen alkamisvuosi

sv begynnelseår *n* för utbildningen

en first calendar year of educational programme

määritelmä

kalenterivuosi, jona *koulutuksen toteutus* alkaa

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID351

Luokka: yleinen/yhteinen, opiskelijavalinnat

Käsittekaavio: *Muita hakukäsitteitä*

229

lukukausi

sv termin

en term; semester

määritelmä

opetuksen (1) järjestämistä jaksottava osa *lukuvuotta*

huomautus

Lukukausia ovat syys-, kevät- ja joissakin tapauksissa kesälukukausi.

Esimerkiksi Isossa-Britanniassa ja Yhdysvalloissa lukuvuosi jakautuu kolmeen lukukauteen, ja niistä käytetään englanniksi termiä "term". Suomessa lukuvuodessa on ainakin tällä hetkellä vain kaksi lukukautta, ja niistä käytetään englanniksi sekä termiä "term" että termiä "semester".

Uudet *opiskelijat* aloittavat *opiskelun* yleensä lukukauden alussa.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID352

Käsittekaaviot: *Muita hakukäsitteitä* ja *Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut*

230

lukuvuosi

sv läsar *n*

en academic year (korkeakoulut); school year

not: study year

määritelmä

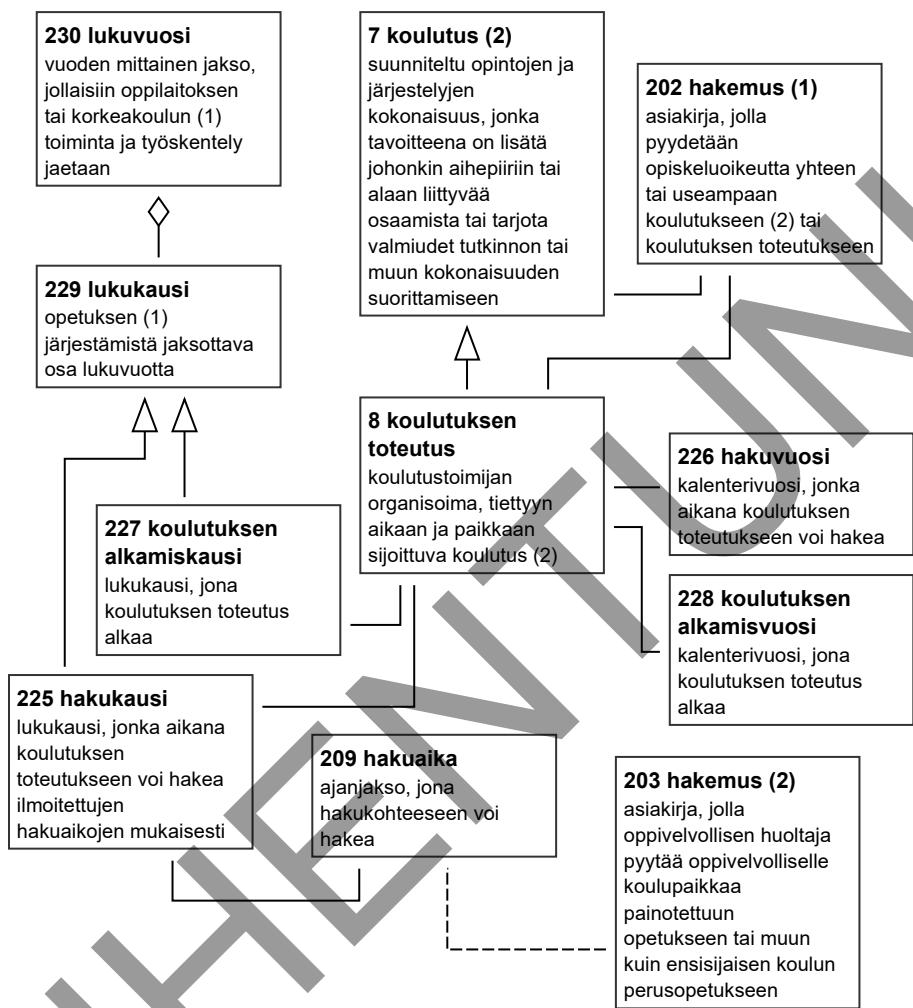
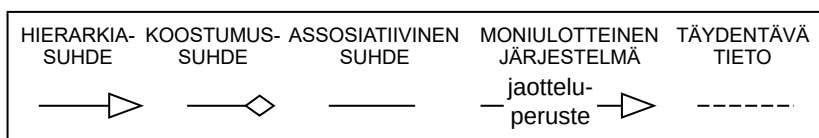
vuoden mittainen jakso, jollaisiin *oppilaitoksen* tai *korkeakoulun (1)* toiminta ja työskentely jaetaan

huomautus

Lukuvuosi alkaa useimmiten 1.8. ja päättyy 31.7. seuraavana kalenterivuonna.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID353

Käsittekaaviot: *Muita hakukäsitteitä* ja *Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut*

Käsittekaavio 24. Muita hakukäsitteitä.

5.2 Valinta

5.2.1 Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi

231

hakukierros

sv ansökningsomgång (1)
 en application cycle
 rather than: application round

määritelmä

ajanjakso, joka alkaa, kun *koulutustoimija* tai muu taho päättää *koulutustarjonnasta* ja *valintaperusteista*, ja joka päättyy, kun *opiskelupaikan vastaanottoon* ja *opiskelijaksi ilmoittautumiseen (1)* liittyvät tiedot ovat *haku- ja valintajärjestelmässä*

huomautus

Yhteishakuun kuuluvan *koulutuksen (1)* osalta hakukierrokseen liittyvistä asioista säädetään asetuksessa.

Englannin termin application round käyttöä hakukierroksen vastineena ei suositella, sillä termi ei sisällä viittausta niihin hakukierroksen vaiheisiin, jotka edeltävät sitä, että *hakija* voi toimia eli hakea *koulutuksen toteutuksiin*. Vrt. *hakutyypit*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID354

Luokka: yleinen/yhteinen, opiskelijavalinnat

Käsittekaavio: *Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi*

232

opiskelijavalinta

sv antagning av studerande (1); studentantagning
 hellre än: urval *n*
 inte: † intagning av studerande
 en student admissions; student selection (toisen asteen koulutus; korkeakoulut tietyissä yhteyksissä);
 ~ select students *verb* (toisen asteen koulutus; korkeakoulut tietyissä yhteyksissä)

määritelmä

menettely, jota hyväksi käyttäen *koulutustoimija* valitsee ja/tai ottaa *hakijan opiskelijaksi koulutuksen toteutukseen hakemuksen (1)* ja *valintaperusteiden* perusteella

huomautus

Lainsäädännössä *lukiokoulutuksen*, *ammattillisen koulutuksen* ja *korkeakoulujen (1)* opiskelijavalinnasta käytetään termiä "opiskelijaksi ottaminen". Tässä sanastossa on kuitenkin tehty ero käsitteiden opiskelijavalinta ja opiskelijaksi ottaminen välillä: *opiskelijaksi ottaminen* on opiskelijavalinnan yksi vaihe.

Ruotsin sanan urval käyttöä opiskelijavalinnan vastineena ei suositella, sillä se on monimerkityksinen ja viittaa valinnan lisäksi muun muassa valikoimaan, otantaan ja otokseen.

Englannin termiä student selection käytetään opiskelijavalinnan vastineena etenkin *toisen asteen koulutuksessa*. Kuitenkin myös korkeakouluissa (1) käytetään joissakin tapauksissa termiä student selection (tai ilmausta to select students). Esimerkiksi Taideyliopistossa opiskelijavalinnan yhteydessä voi toimia arviointiraateja, jotka valitsevat hakijoista koulutuksen toteutukseen pääsevät, ja niiden toiminnasta voidaan käyttää select-verbiä. Myös jatko-opintoihin voidaan valita opiskelijat sopivan opintomenestyksen ja tutkimussuunnitelman perusteella, jolloin select saattaa olla sopiva verbi. Myös korkeakoulun (1) perustutkintoon jo valittujen opiskelijoiden valitsemisesta tietyille erikoiskurssille esim. opintomenestyksen perusteella voi olla sopivaa käyttää verbiä select.

Ks. myös *päätös opiskelijaksi ottamisesta*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID359

Luokka: lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulut, opiskelijavalinnat

Käsittekaaviot: *Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi*, *Valintatyypit*, *Hakukohde* ja *Ilmoittautumiskäsitteitä*

233

opiskelijaksi ottaminen

sv antagning av studerande (2)

en admission of a student

määritelmä

toiminta, jossa *koulutustoimija* tai *koulutusorganisaatio* päättää *hakijan* ottamisesta *opiskelijaksi opiskelijavalinnan* lopputuloksena

huomautus

Opiskelijaksi ottaminen on opiskelijavalinnan viimeinen vaihe.

Ks. myös *päätös opiskelijaksi ottamisesta*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID947

Luokka: lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulut, opiskelijavalinnat

Käsitekaaviot: *Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi* ja *Valintatyytit*

234

valintaperuste

sv antagningsgrund; antagningskriterium

hellre än: antagningsprincip (1)

en admissions criteria *pl*; selection criteria *pl*

määritelmä

lainsäädännön ja *koulutustoimijan* määrittämä peruste, jonka mukaan *hakijoita* valitaan *opetukseen (1)* tai *koulutukseen (2)*

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID366

Käsitekaaviot: *Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi*, *Valintatyytit* ja *Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot*

235

lisänäyttö

määritelmä

valintaperuste, jota voidaan käyttää *opiskelijavalinnassa* todistuksen ja mahdollisen *valintakokeen* tai *pääsy- ja soveltuvuuskokeen* lisäksi

huomautus

Lisänäyttö on käytössä *lukiokoulutuksessa*.

Lisänäytön voi muodostaa esimerkiksi todiste tai näyttö osaamisesta, aiemmasta *koulutuksesta (2)* tai harrastuneisuudesta.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID373

Luokka: lukiokoulutus, opiskelijavalinnat

Käsitekaavio: *Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi*

236

valintapiste

sv antagningspoäng

en admission point; ~ admission score

määritelmä

tietyn *valintaperusteen* mukaan *hakijalle* annettu piste

huomautus

Kunkin hakijan saamien valintapisteiden yhteenlaskettu summa määrittää hakijoiden keskinäisen järjestyksen *opiskelijavalinnassa*.

Englannin termi admission score viittaa yhteispisteisiin.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID361

Käsitekaavio: *Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi*

237

hakijaryhmä

sv grupp av sökande
en applicant category

määritelmä

hakijoiden joukko, johon sovelletaan tiettyjä **valintaperusteita** tai jolle varataan tietty osa **aloituspaikoista**

huomautus

Perusteista, joilla hakijoita voidaan jakaa hakijaryhmiin, säädetään lainsäädännössä.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID368

Käsittekaavio: *Koulustuomijän tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi*

238

valintakiintiö

sv antagningskvot
en intake quota

määritelmä

opiskelijavalinnassa käytettävä kiintiö, jossa tietyille **hakijaryhmälle** on varattu tietty määrä **aloituspaikkoja**

huomautus

Valintakiintiön perusteena voi olla esimerkiksi **hakijan pohjakoulutus**.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID369

Käsittekaavio: *Koulustuomijän tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi*

239

valintakoe; pääsykoe

sv urvalsprov *n*; inträdesprov *n* (puhekieli)
en entrance examination; entrance test

määritelmä

koe, joka järjestetään osana **oppilas-** tai **opiskelijavalintaa**

huomautus

Valintakokeita on erityyppisiä. Usein valintakokeella mitataan **hakijan** tietoja esimerkiksi tietyistä aineistosta (vrt. **soveltuvuuskoe**, jolla selvitetään tietojen sijaan edellytyksiä ja soveltuvuutta). Valintakoe voi sisältää soveltuvuus- ja **kielikokeen** tai jommankumman näistä.

Toisaalta termejä valintakoe ja pääsykoe käytetään joskus termin **soveltuvuuskoe** synonyymina kokeista, joissa mitataan kykyjä ja ominaisuuksia (kuten musikaalisuus, rytmitaju).

Valintakokeessa menestyminen voi (esimerkiksi todistusten sijaan) olla **valintaperuste**.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID371

Käsittekaaviot: *Koulustuomijän tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi* ja *Valintatyytit*

240

soveltuvuuskoe; pääsy- ja soveltuvuuskoe (toisen asteen koulutus)

sv lämplighetsprov *n*; inträdes- och lämplighetsprov *n* (toisen asteen koulutus)
en aptitude test

määritelmä

koe, jolla selvitetään **hakijan** edellytykset ja soveltuvuus **opetukseen (1)** tai **koulutukseen (2) oppilas-** tai **opiskelijavalintaa** varten

huomautus

Edellytyksillä ja soveltuvuudella voidaan tarkoittaa esimerkiksi taitoja (kuten vuorovaikutustaidot tai jonkin instrumentin käsittelytaito), kykyjä (kuten fyysinen koordinaatiokyky) tai henkilön luonteen tai muiden ominaisuuksien sopivuutta.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID372

Käsittekaavio: *Koulustuomijän tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi*

241

<opetushallinto>

kielikoe; opetuskielen hallinnan osoittamiseksi järjestettävä kielikoe

sv språkprov *n*

en language proficiency test (1); language test

määritelmä

koe, jonka tarkoituksena on *opetuskielen (1)* tai *opetuskielen (2)* hallinnan osoittaminen

huomautus

Kielikokeita voidaan järjestää esimerkiksi *opiskelijavalintojen* yhteydessä tai *oppilaitoksen* sisäisesti.

Opiskelijavalinnassa *koulutuksen järjestäjä* tai *korkeakoulu (1)* voi edellyttää *hakijan* suorittavan kielikokeen silloin, kun järjestettävän *koulutuksen (2)* kieli on eri kuin hakijan äidinkieli. Kielikoe voi olla osa *valintakoetta*.

Vrt. *kielitutkinto*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID374

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaavio: *Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi*

242

päätös opiskelijaksi ottamisesta; päätös oppilaaksi ottamisesta (perusopetus); **valintapäätös**

sv antagningsbeslut *n*

en decision on admission; admission decision

määritelmä

koulutustoimijan tai *koulutusorganisaation opiskelijaksi ottamisesta* tai *oppilaaksi ottamisesta* tekemä hallintopäätös

huomautus

Opiskelijaksi ottamista tai oppilaaksi ottamista koskevasta päätöksestä voidaan antaa *hakijalle* asiakirja tai muu ilmoitus. Myös tätä asiakirjaa tai ilmoitusta voidaan kutsua päätökseksi opiskelijaksi ottamisesta tai valintapäätökseksi.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID375

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulut, opiskelijavalinta

Käsittekaavio: *Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi*

243

ennakkotehtävät *pl*; esitehtävät *pl*

sv förhandsuppgifter *pl*

en preliminary assignments *pl*; advance assignments *pl*

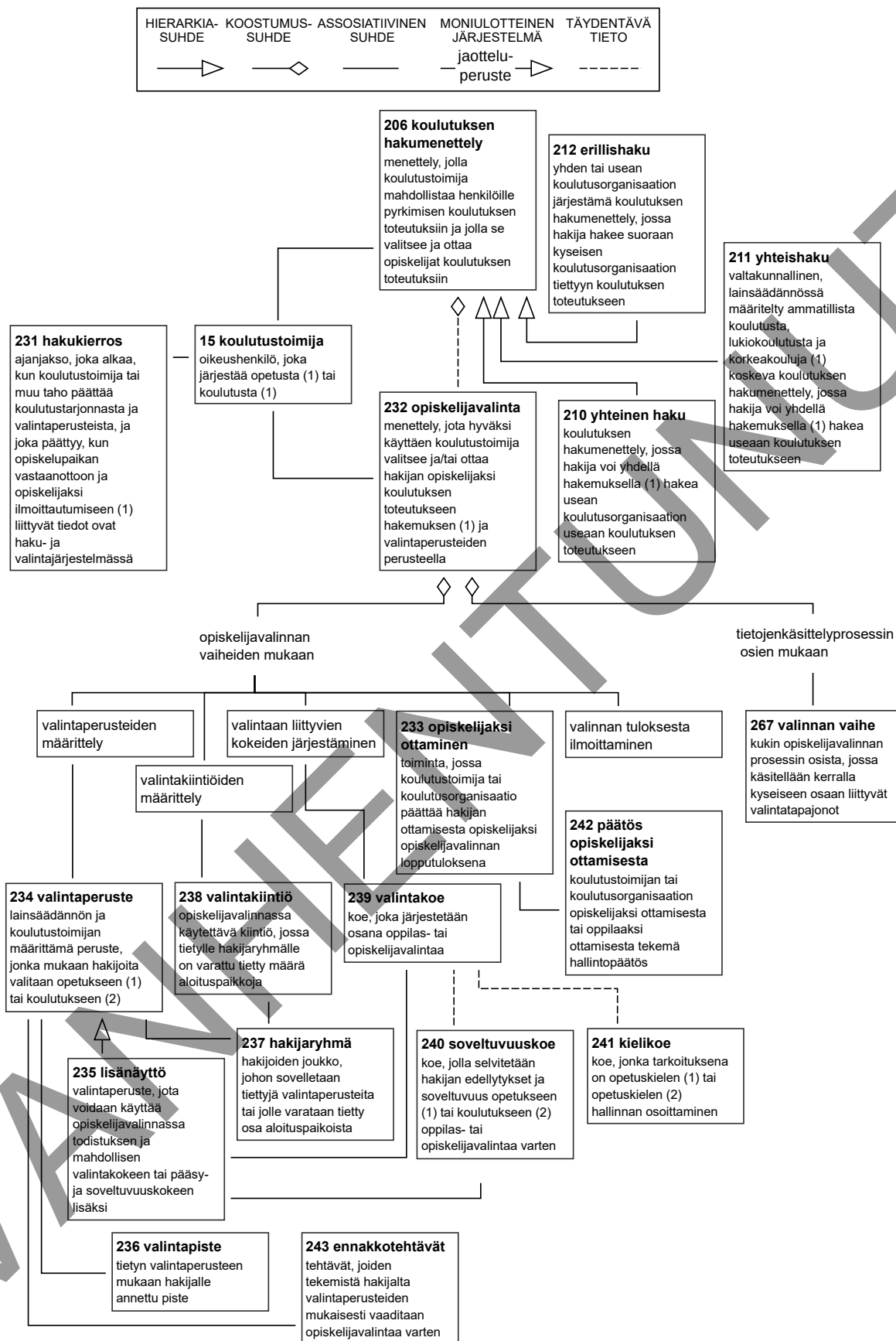
määritelmä

tehtävät, joiden tekemistä *hakijalta valintaperusteiden* mukaisesti vaaditaan *opiskelijavalintaa* varten

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID376

Käsittekaavio: *Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi*

Käsitekaavio 25. Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi.

5.2.2 Valintatyyppejä

244

oppilaaksi ottaminen; oppilaaksiotto

määritelmä

menettely, jolla *opetuksen järjestäjä* ottaa lapsen *esi-* tai *perusopetukseen*

huomautus

Oppilaaksi ottaminen suoritetaan viranhaltijan tekemällä päätöksellä.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID357

Käsittekaavio: *Valintatyypit*

245

oppilasvalinta

määritelmä

menettely, jota hyväksi käyttäen *opetuksen järjestäjä* hyväksyy lapsen *esi-* tai *perusopetukseen hakemuksen (2)* ja *valintaperusteiden* perusteella

huomautus

Esimerkki oppilasvalintaa käyttävästä *perusopetuksesta* on *painotettu opetus*, kuten kuvataiteen, musiikin ja liikunnan erikoisluokat. Painotetun opetuksen oppilasvalintaan liittyy *soveltuvuuskoe*, haastattelu ja/tai arvonta.

Oppilasvalintaa käytetään myös haettaessa esimerkiksi *joustavan perusopetuksen opetusryhmään* tai *taiteen perusopetukseen*.

Ks. myös *haku painotettuun opetukseen*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID358

Käsittekaaviot: *Valintatyypit* ja *Ilmoittautumiskäsitteitä*

246

esivalinta

sv förurval; första urval

inte: förhandsantagning

en preliminary selection phase

määritelmä

opiskelijavalinnan mahdollinen osa, jossa osa tai kaikki *hakijoista* valitaan seuraavaan *valinnan vaiheeseen*

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID364

Käsittekaavio: *Valintatyypit*

247

yhteisvalinta

sv gemensam antagning

en joint admissions

määritelmä

korkeakoulujen (1) yhteistyönä toteutettava *opiskelijavalinta*, jossa yhteistyöhön osallistuvilla *hakukoh-teilla* on yhteiset *valintaperusteet* ja/tai yhteinen *valintakoe*

huomautus

Yhteisvalinta on käytössä esimerkiksi kauppatieteen alalla.

Ks. *hakutoiveiden priorisointi*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID360

Luokka: yhteinen/yleinen, opiskelijavalinnat

Käsittekaavio: *Valintatyypit*

248

harkinnanvarainen valinta

ei: † joustava valinta

sv antagning enligt prövning

en discretionary admission

määritelmä

opiskelijavalinta, joka tapahtuu henkilöön liittyvällä erityisellä perusteella **hakukelpoisuudesta** ja **valinta-perusteista** riippumatta

huomautus

Koulutuksen järjestäjä tai **korkeakoulu (1)** voi käyttää harkinnanvaraista valintaa silloin, kun **hakijalla** ei ole hakukelpoisuutta. Koulutuksen järjestäjä tai korkeakoulu (1) voi valita esimerkiksi enintään 30 prosenttia hakijoista valintapistemääristä riippumatta hakijoiden esittämien syiden perusteella.

Harkinnanvaraisessa valinnassa voi tulla valituksi esim. henkilö, jolta puuttuu vaadittava **pohjakoulutus** tai **työkokemus**, mutta jolla **oppilaitos** tai korkeakoulu (1) katsoo olevan riittävät tiedot ja taidot opintoja varten.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID362

Käsittekaavio: [Valintatyypit](#)

249

todistusvalinta; ~ suoravalinta

sv antagning på basis av betyg; betygsbaserad antagning; ~ direktantagning (suoravalinnasta)

en certificate-based admission; < admission based on prior academic record;

~ direct admission (suoravalinnasta)

määritelmä

opiskelijavalinta, jossa **valintaperusteena** on erillisen **valintakokeen** sijaan **hakijan** aiemmasta **koulutuksesta (2)** saama todistus

huomautus

Esimerkki todistusvalinnasta on, että hakija valitaan **yliopiston** tai **ammattikorkeakoulun koulutukseen (2)** **ylioppilastutkintotodistuksen arvosanojen** perusteella tai **ylempään korkeakoulututkintoon** johtavaan koulutukseen (2) **alemman korkeakoulututkinnon** todistuksen perusteella.

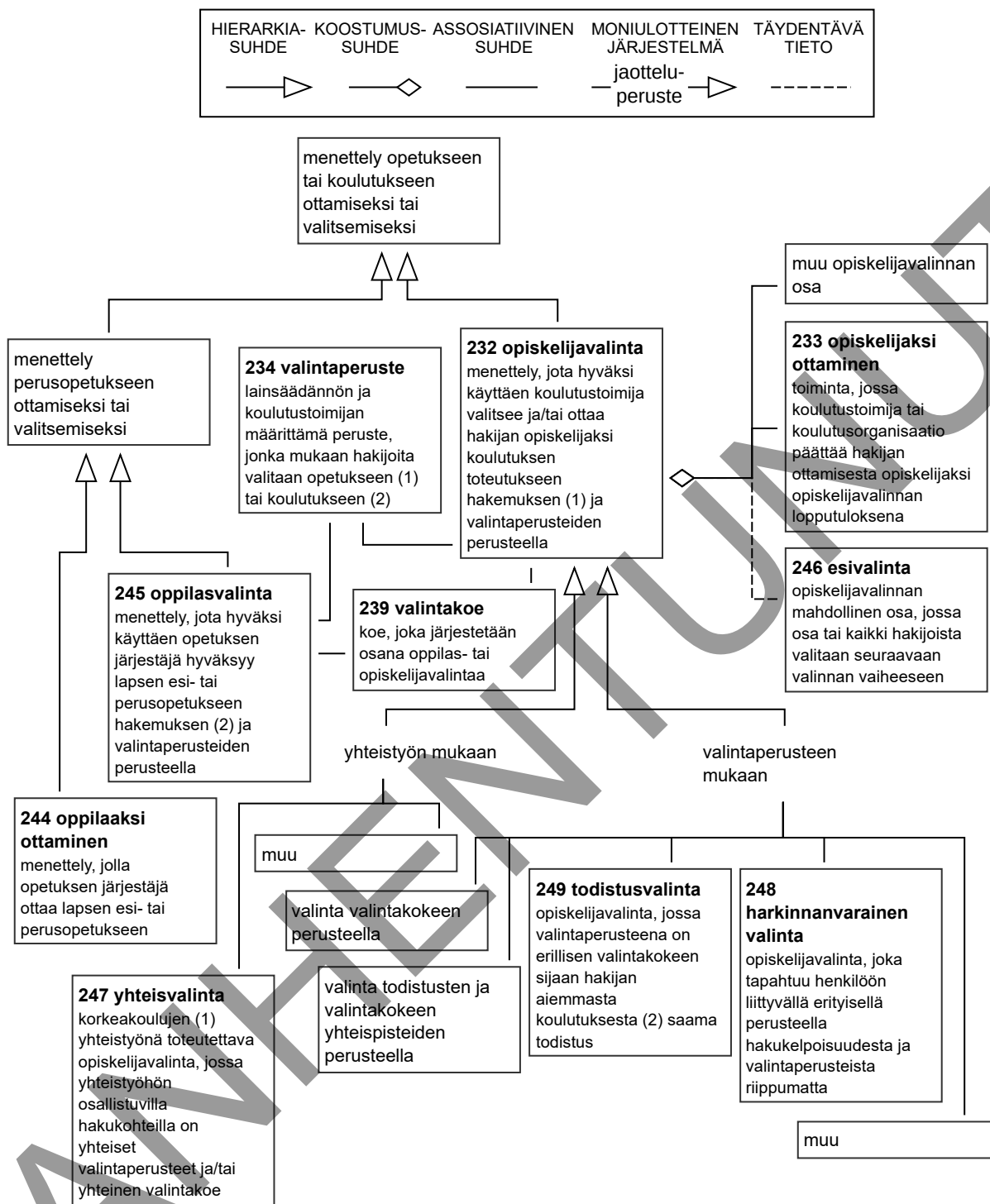
Joskus termiä suoravalinta käytetään rajatusti tarkoittamaan sellaista todistusvalintaa, jossa pääsyt takaavat kriteerit on kerrottu etukäteen. Esimerkiksi tapaus, jossa valituiksi tulevat hakijat, jotka ovat kirjoittaneet **ylioppilastutkinnon** ainereaalien kemian kokeessa arvosanan laudatur.

Muutoin suoravalinta on todistusvalinnan lähikäsite; hiukan todistusvalintaa väljempi siinä mielessä, että suoravalinnassa valituksi tulemisen perusteena ei ole välttämättä todistus aiemmasta koulutuksesta (2). Esimerkki suoravalinnasta on, että hakija valitaan yliopiston koulutukseen (2) **matematiikkakilpailumenestyksen** perusteella.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID365

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: [Valintatyypit](#)

Käsittekaavio 26. Valintatyypit.

5.2.3 Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä

250

hyväksytty hakija

sv sökande som antagits; antagen (1); > nyantagen

en admitted student (1); admittee

not: admitted

määritelmä

koulutuksen toteutukseen otettu *hakija*

huomautus

Ruotsiksi käytetään termiä nyantagen hakijoista, jotka on otettu koulutuksen toteutukseen kyseisenä vuonna.

Englannin kielessä attribuutti admitted vaatii pääsanana, jota se määrittää (esim. "admitted student"). Mikäli esimerkiksi koodistossa halutaan käyttää lyhyempää muotoa, suositellaan sanaa "admittee".

Ks. myös *valinnan tila*, *hyväksytty*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID367

Luokka: yleinen/yhteinen, opiskelijavalinnat

Käsittekaaviot: *Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa*, *Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä* ja *Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot*

251

aloituspaikka

sv nybörjarplats

en available student place; ~ initial intake; ~ available intake; ~ potential intake; ~ maximum intake

määritelmä

hakukohteeseen tietyssä *koulutuksen hakumenettelyssä* tarjolla oleva *opiskelupaikka*

huomautus

Aloituspaikkamäärä on määrä, joka *koulutustoimijalla* on oikeus ja suunnitelman mukaiset edellytykset ottaa *opiskelijoita*. Aloituspaikkamäärä on optio; se ei välttämättä toteudu.

Ilmaisu "aloituspaikat" viitataan *koulutuksen järjestäjän* tai *korkeakoulun (1)* ilmoittamaan tietoon siitä, kuinka monta opiskelupaikkaa hakukohteeseen on tietyssä koulutuksen hakumenettelyssä tarjolla.

Ilmaisu "päättökseen mukaiset aloituspaikat" (lyhenne "palpa") tarkoitetaan koulutuksen järjestäjän, *oppilaitoksen* ylläpitäjän tai korkeakoulun (1) päättämää aloituspaikkojen lukumäärää.

Ilmaisu "valinnan aloituspaikat" (lyhenne "valpa") tarkoitetaan *opiskelijavalinnassa* käytettävää aloituspaikkamäärää, jossa on varauduttu peruutuksiin tai jossa osa päätökseen mukaisista aloituspaikoista on varattu opiskeluoikeuden aikaisemmin saaneille.

Englannin intake-loppuisilla vastineilla viitataan hakukohteeseen tarjolla olevien opiskelupaikkojen kokonaismäärään.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID370

Luokka: yleinen/yhteinen, opiskelijavalinnat

Käsittekaaviot: *Koulutustarjonta ja opetustarjonta* ja *Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä*

252

varasija

määritelmä

ilman *aloituspaikkaa* jääneen *hakijan* asema, jossa hakijan on vielä mahdollista tulla valituksi *koulutuksen toteutukseen*, mikäli paikka vapautuu

huomautus

Varasijalla oleva hakija täyttää *hyväksytyksi* tulemisen minimivaatimukset, mutta jää tarjolla olevan aloituspaikkamäärän ulkopuolelle. Aloituspaiikka voi vapautua esimerkiksi silloin, kun *hakukohteeseen* aiemmin hyväksytyt hakija päättää olla ottamatta tarjottua aloituspaikkaa vastaan.

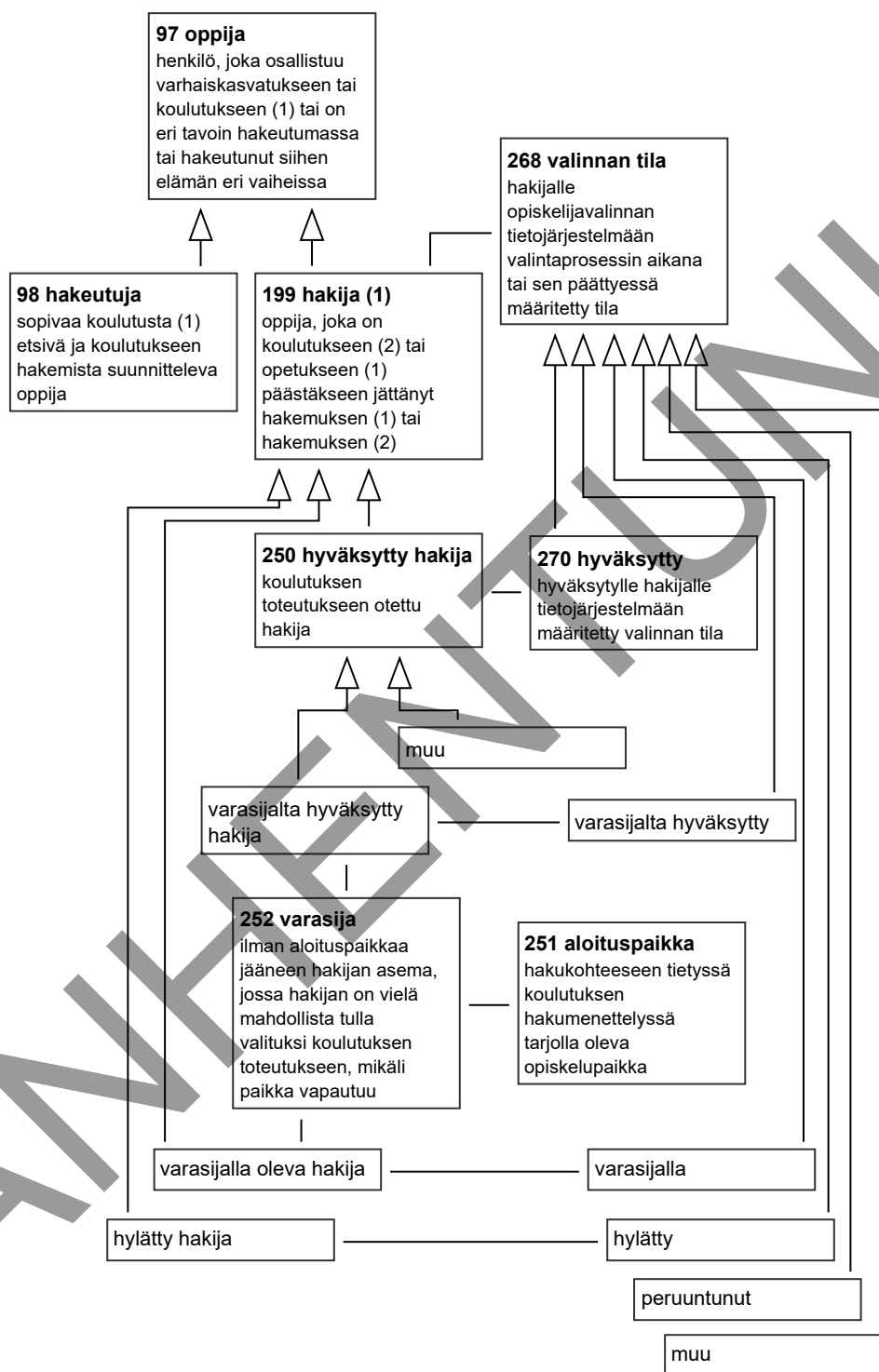
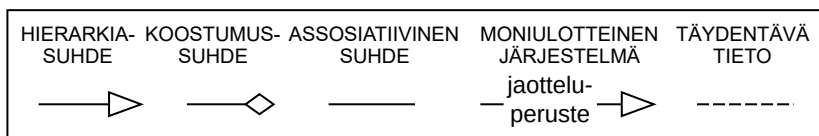
Ks. myös *hyväksytyt hakija*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID882

Luokka: yleinen/yhteinen, opiskelijavalinnat

Käsittekaavio: *Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä*

VANHENTUNUT

Käsitekaavio 27. Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä.

5.2.4 Haku ja valinta: tietojärjestelmän käsitteitä

5.2.4.1 Hakukohde

253

<koulutukseen haun ja valinnan tietojärjestelmä>

haku (2)

sv ansökan (1); urvalsparti (Svenska handelshögskolan)

en application data

määritelmä

kokonaisuus, joka muodostuu *koulutuksen toteutuksista*, jotka on tietojärjestelmässä luokiteltu samaan ryhmään *opiskelijavalintaa* varten tiettyinä ajankohtana

huomautus

Tässä tarkoitettu haku (2) on tekninen käsite. Tietojärjestelmässä hakuun (2) kiinnitetään tiedot muun muassa *hakutavasta*, *hakutyypistä* ja *hakuajasta*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID336

Luokka: yleinen/yhteinen, opiskelijavalinnat

Käsitekaaviot: *Hakutapoja ja -tyyppejä* ja *Hakukohde*

254

hakukohdejoukko

sv grupp av ansökningsmål; grupp av ansökningsobjekt; grupp av ansökningsalternativ

en set of study options available for applicants

määritelmä

joukko *hakukohteita*, joita sitovat toisiinsa tietyt säännöt

huomautus

Hakukohdejoukkoa sitova sääntö voi koskea esimerkiksi sitä, mihin hakukohteisiin tulee hakea tai mihin ei saa hakea, jos hakee tiettyyn hakukohteeseen. Sääntö voi koskea myös esimerkiksi sitä, missä järjestyksessä tietyt hakukohteet tulee priorisoida.

Esimerkki hakukohdejoukosta ovat lääketieteen hakukohteet *korkeakoulujen (1) yhteishaussa*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID334

Luokka: opiskelijavalinnat

Käsitekaavio: *Hakukohde*

255

valintaryhmä

sv urvalsgrupp

määritelmä

hakukohdejoukko, joka käyttää *opiskelijavalinnassa* yhteisiä laskentakaavoja

huomautus

Valintaryhmä-käsitettä ei tule sekoittaa valintakoeryhmä-käsitteeseen. Valintaryhmä on tietojärjestelmiin liittyvä käsite; se on tapa ryhmitellä *hakukohteita valintaperusteiden* mallinnuksessa. Valintaryhmän hakukohteilla ei välttämättä ole minkäänlaista valintakoeyhteistyötä keskenään (vrt. *valintakoeryhmä*).

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID335

Luokka: opiskelijavalinnat

Käsitekaavio: *Hakukohde*

256

hakukohde

sv ansökningsmål *n* (Studieinfo.fi, Svenska handelshögskolan); ansökningsobjekt *n* (Helsingfors universitet);
ansökningsalternativ *n* (Aalto-universitetet)

en option available for application; study programme available for application

määritelmä

koulutuksen toteutus, joka on liitetty tiettyyn *hakuun* (2)

huomautus

Esimerkki *ammattillisen koulutuksen* hakukohteesta *yhteishaussa* on puualan perustutkinto (180 osaamispistettä) kevään 2015 yhteishaussa.

Esimerkki *korkeakoulutuksen* hakukohteesta yhteishaussa on yleinen kielitiede (180 opintopistettä) kevään 2015 *korkeakoulujen* (1) yhteishaussa.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID331

Käsitekaaviot: *Hakutapoja ja -tyyppejä*, *Hakukohde*, *Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi* ja *Koulutus* (2) -käsitteen alakäsitteitä

257

hakutoive

sv ansökningsönskemål *n*

en preferred option available for application; preferred study programme (korkeakoulut)

määritelmä

hakukohde, jonne *hakija* hakee *opiskeluoikeutta*

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID332

Käsitekaavio: *Hakukohde*

258

hakutoiveiden priorisointi

mieluummin kuin: hakukohteiden priorisointi

sv prioritering av ansökningsönskemål; rangordning av ansökningsönskemål

en ~ order of preference

määritelmä

hakijan tekemä *hakukohteiden* etusija- tai mieluisuusjärjestykseen asettaminen

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID333

Käsitekaavio: *Hakukohde*

259

valintakoeryhmä

sv grupp för urvalsprovssamarbete

hellre än: urvalsprovgrupp

en entrance examination group

määritelmä

koulutuksen toteutukset, joissa käytetään yhteistä *valintakoetta*

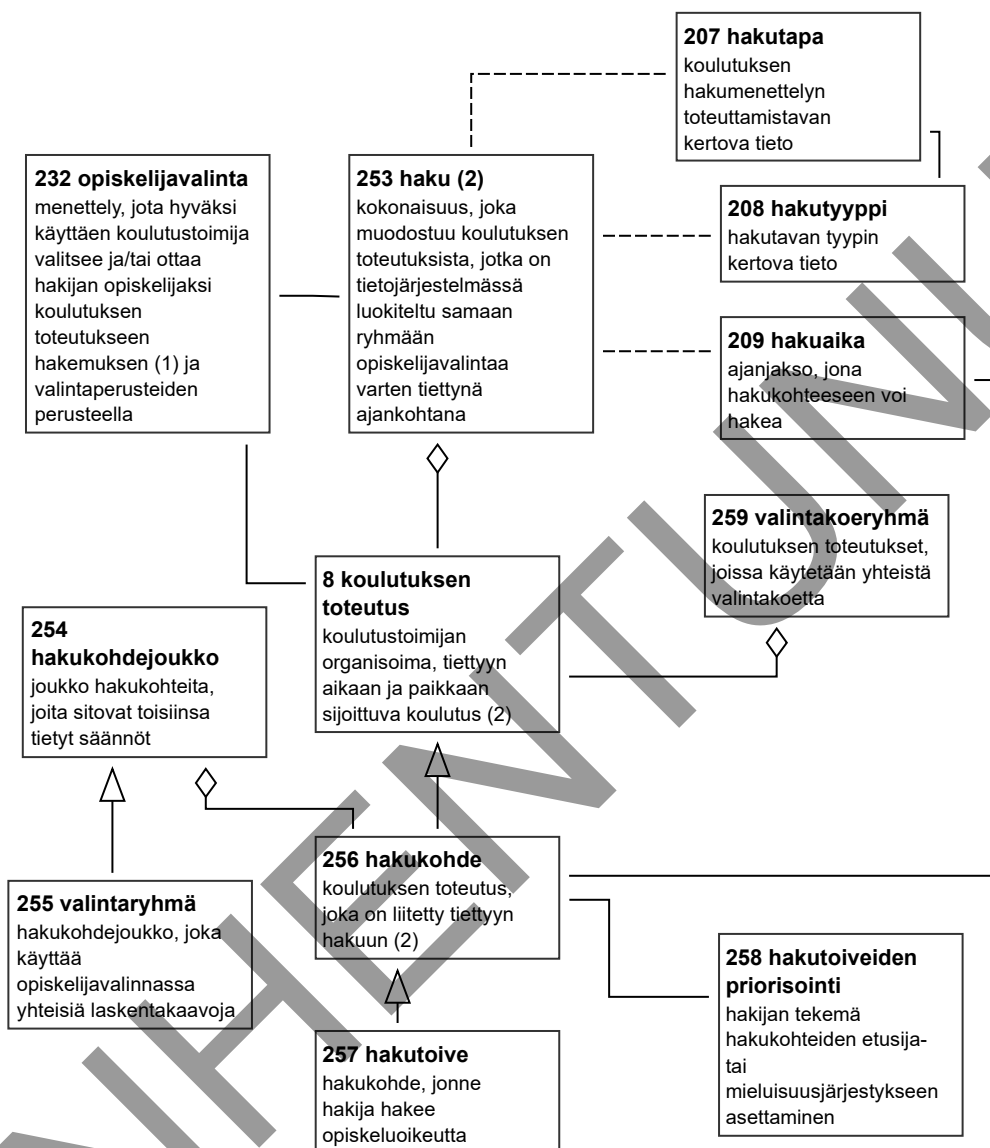
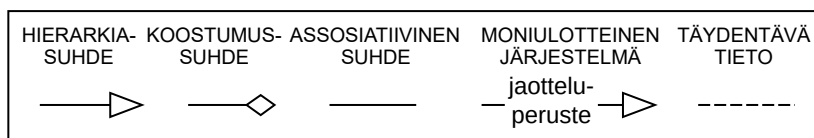
huomautus

Valintakoeryhmäyhteistyössä olevat *koulutusorganisaatioilla* valintakoe voi olla kaikilla koulutuksen toteutuksilla sama tai osalla eri, mutta koulutusorganisaatiot hyväksyvät toisessa samaan yhteistyöryhmään kuuluvassa koulutusorganisaatiossa tehdyn valintakokeen tuloksen.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID337

Luokka: yleinen/yhteinen, opiskelijavalinnat

Käsitekaavio: *Hakukohde*

Käsitekaavio 28. Hakukohde.

5.2.4.2 Tietojärjestelmällä suoritettava opiskelijavalintaan liittyvä prosessi

260

haku- ja valintajärjestelmä

sv ansöknings- och antagningsystem *n*

en application and admissions system

määritelmä

opiskelijavalintarekisteriä hyödyntävä tietojärjestelmä, jonka avulla voi hakea ja tulla valituksi *koulutukseen (2)* tai *koulutuksen toteutukseen*

huomautus

Ks. myös *koulutukseen hakeminen, opiskelijavalinta*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID377

Luokka: yhteinen/yleinen, opiskelijavalinnat

Käsittekaaviot: *Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi* ja *Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot*

261

valintalaskenta

sv urvalskörning; antagningskörning

en admission ranking phase

määritelmä

tietojärjestelmällä suoritettavan, *opiskelijavalintaan* liittyvän prosessin vaihe, jonka tuloksena *hakijat* ovat *valintaperusteiden* mukaan *valintatapajonoittain* keskinäisessä järjestyksessä ja kunkin *hakijan valinnan tila* on joko 'hyväksyttävissä oleva' tai 'hylätty'

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID906

Luokka: yhteinen/yleinen, opiskelijavalinnat

Käsittekaavio: *Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi*

262

<koulutuksen haku- ja valintajärjestelmä>

sijoittelu

sv placering

en placement

määritelmä

tietojärjestelmällä suoritettavan, *opiskelijavalintaan* liittyvän prosessin vaihe, jossa *hakija* valitaan *valintalaskennan* tuloksen perusteella ylimpään sellaiseen *hakutoiveeseensa*, johon hänen on *aloituspaikkojen* puitteissa mahdollisuus päästä

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID907

Luokka: yhteinen/yleinen, opiskelijavalinnat

Käsittekaaviot: *Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi* ja *Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot*

263

opiskelijavalintarekisteri

ei: † hakijarekisteri

sv antagningsregister *n*

en student admissions register
rather than: student selection register

määritelmä

erityislailla säädetty rekisteri, joka sisältää tiedot *opiskelijavalinnan* toteuttamiseksi

huomautus

Opiskelijavalintarekisteristä on säädetty laissa *1058/1998*.

Opiskelijavalintarekisteri voi sisältää tiedot *hakijoista*, *hakutoiveista*, *hakukohteista*, *valintaperusteista*, *opiskelijavalinnoista*, *opiskelupaikan vastaanotosta* ja *opiskelijaksi ilmoittautumisesta (1)*. Sitä käytetään myös opinnoista tiedottamiseen ja *arviointiin (2)*.

Opiskelijavalintarekisteri koostuu seuraavista osarekistereistä: 1) *korkeakoulujen (1)* hakurekisteri ja 2) *ammattillisen koulutuksen*, *lukiokoulutuksen* ja muun *perusopetuksen* jälkeisen *koulutuksen (1)* hakurekisteri.

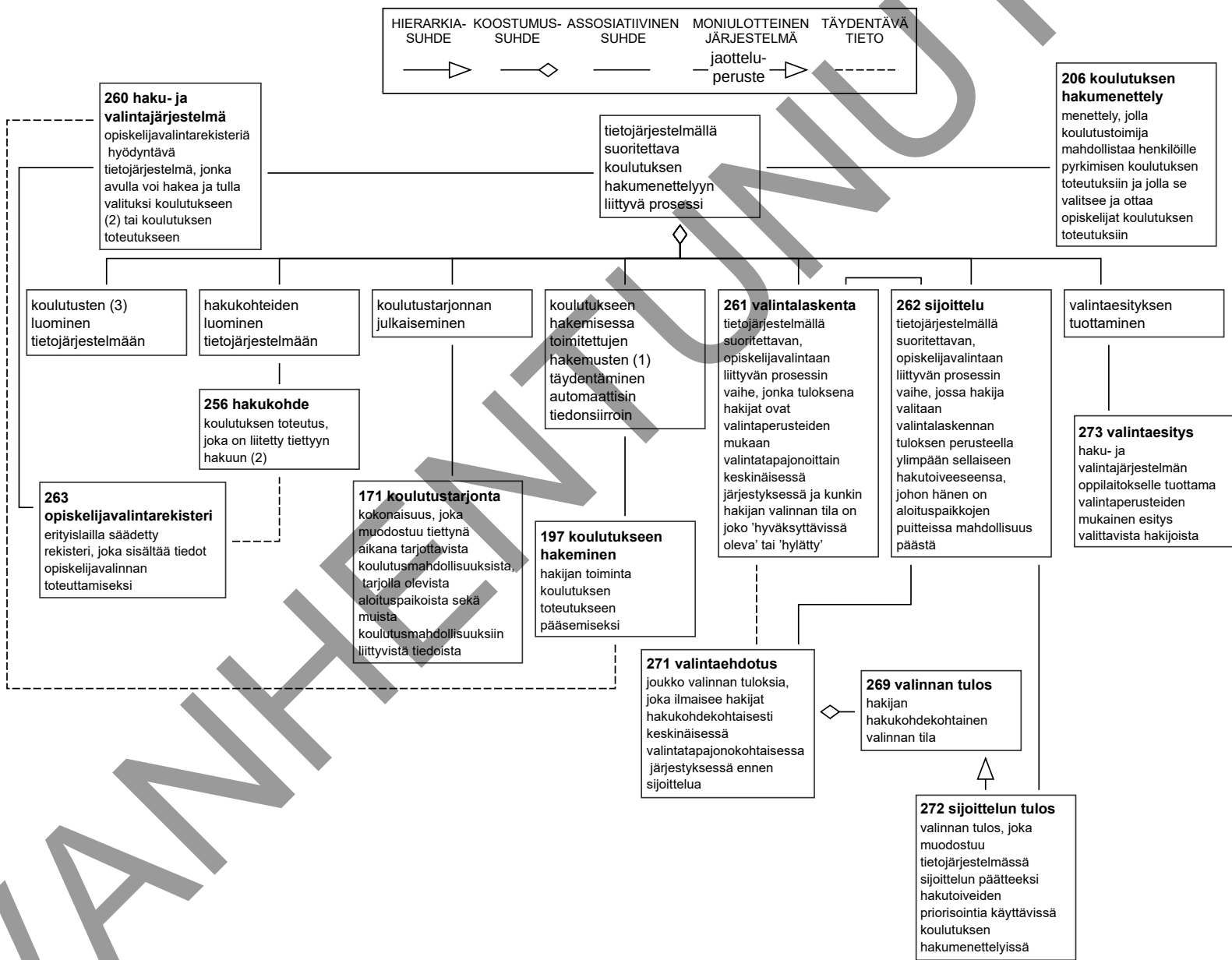
Student selection register -termiä tavataan joissakin suomalaisissa lähteissä, mutta kansainvälisesti vakiintunut englanninkielinen termi on student admissions register.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID355

Luokka: yleinen/yhteinen, opiskelijavalinnat

Käsittekaavio: *Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi*

Käsittekaavio 29. Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi.

5.2.4.3 Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot

264

valintatapa; valintamenettely

- sv antagningsätt *n*; antagningsmetod; urvalsmetod
 hellre än: urvalsförfarande *n*; urvalssätt *n* (Svenska handelshögskolan)
 inte: † antagningsprincip (2) (Helsingfors universitet)
- en admissions procedure (2) (korkeakoulut); selection procedure (perusaste ja toisen asteen koulutus)
 rather than: selection method

määritelmä

tieto, joka ilmaisee, mitä *valintaperustetta* käytetään *hakijan* hyväksymisessä *koulutukseen (2)*

huomautus

Valintatapoja ovat esimerkiksi todistuksen, *valintakokeen* tai näistä yhdessä muodostuvien kriteerien perusteella. Samassa *hakukohteessa* hakijoita voidaan valita eri valintatavoilla.

Valintatavan ruotsinkielisenä vastineena käytettiin aiemmin esimerkiksi Helsingin yliopistossa termiä antagningsprincip. Nykyisin termiä antagningsprincip käytetään *valintaperusteen* ruotsinkielisenä vastineena, joten termin käyttöä valintatavan vastineena ei enää suositella.

Ammattikorkeakoulujen valintaperustesuosituksessa käytetään termiä selection method.

OKSAssa termi selection on kuitenkin varattu *toisen asteen koulutuksen* käyttöön, ja tästä syystä myöskään termin selection method käyttöä ei suositella muuten kuin toisen asteen koulutuksen yhteydessä.

Ks. *todistusvalinta*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID378

Luokka: opiskelijavalinnat, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulut

Käsittekaavio: *Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot*

265

avoimen väylä

- sv öppna universitetsleden; öpu-leden
- en open university route
 rather than: open university track

määritelmä

korkeakoulun (1) opiskelijavalinnassa hakijoille tarjottu mahdollisuus tulla valituksi *avoimessa korkeakouluopetuksessa* suoritettujen opintojen perusteella

huomautus

Avoimen väylä on yksi *valintatavoista*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID379

Luokka: korkeakoulut, opiskelijavalinnat

Käsittekaavio: *Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot*

266

valintatapajono

- sv antagningskö
- en listing based on admissions type; admissions type listing
 rather than: admission queue

määritelmä

jono, joka muodostuu *valintaperusteiden* mukaan järjestykseen asetetuista *hakijoista*

huomautus

Samassa *hakukohteessa* voi olla useita valintatapajonoja (esim. *todistusvalinta*, valintakoevalinta tai näiden yhdistelmä).

Ammattikorkeakoulujen valintaperustesuosituksessa valintatapajonosta käytetään englanniksi termiä admission queue. Termit listing based on admissions type ja admissions type listing kuvaavat kuitenkin käsitettä paremmin, ja tämän vuoksi termin admission queue käyttöä ei suositella.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID380

Luokka: opiskelijavalinnat

Käsittekaavio: *Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot*

267

valinnan vaihe

sv antagningsskede *n*
hellre än: > urvalsskede *n*
en stage of admissions procedure

määritelmä

kukin *opiskelijavalinnan* prosessin osista, jossa käsitellään kerralla kyseiseen osaan liittyvät *valintapajonot*

huomautus

Valinnan vaiheita on useita, esimerkiksi hakukelpoisuusvaihe, lähtöpisteiden laskemisvaihe, koekutsuvaihe, esivalintavaihe ja varsinainen valinta. Kun kaikki valinnan vaiheet on suoritettu, *hakija* on joko hyväksyttävissä jatkoon tai hylätty.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID381

Luokka: opiskelijavalinnat

Käsittekaaviot: *Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi* ja *Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot*

268

valinnan tila; hakijan valinnan tila; valintatieto

sv antagningsstatus; urvalsstatus
en admission status

määritelmä

hakijalle opiskelijavalinnan tietojärjestelmään valintaprosessin aikana tai sen päättyessä määritetty tila

huomautus

Valinnan tiloja ovat muun muassa *hyväksytty*, hylätty, *varasijalta* hyväksytty, varasijalla ja peruuntunut.

Valinnan tila on lähinnä *haku- ja valintajärjestelmässä* käytettävä tieto/käsite. *hakijoille* suunnatussa viestinnässä näytettävä tieto on *valinnan tulos*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID389

Luokka: opiskelijavalinnat

Käsittekaaviot: *Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä* ja *Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot*

269

valinnan tulos

sv antagningsresultat *n*
inte: urvalsresultat *n*
en admissions result

määritelmä

hakijan hakukohdekohtainen *valinnan tila*

huomautus

Ruotsiksi termin urvalsresultat käyttöä valinnan tulos -käsitteen vastineena ei suositella, sillä urvalsresultat assosioituu pikemminkin esimerkiksi *valintakokeen* (ruotsiksi urvalsprov) tulokseen.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID383

Luokka: opiskelijavalinnat

Käsittekaaviot: *Koulutukseen hakemisen vaiheita, Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi* ja *Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot*

270

hyväksytty

sv antagen (2)

en admission offered

määritelmä

hyväksytylle hakijalle tietojärjestelmään määritetty *valinnan tila*

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1088

Luokka: opiskelijavalinnat

Käsittekaaviot: *Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä* ja *Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot*

271

valintaehdotus; valintalaskennan tulos

sv antagningsförslag *n*

hellre än: urvalsförslag

en proposal for placement phase

määritelmä

joukko *valinnan tuloksia*, joka ilmaisee *hakijat* hakukohdekohtaisesti keskinäisessä valintatapajonokoh-
taisessa järjestyksessä ennen *sijoittelua*

huomautus

Valintaehdotus syntyy *valintalaskennan* tuloksena.

Valinnan tulos on hakijakohtainen; valintaehdotus puolestaan on joukko valinnan tuloksia eli se muodostuu listasta hakijoita.

Ks. myös *hakukohde*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID382

Luokka: opiskelijavalinnat

Käsittekaaviot: *Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi* ja *Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot*

272

sijoittelun tulos

sv resultat *n* av placeringen

en placement results *pl*

määritelmä

valinnan tulos, joka muodostuu tietojärjestelmässä *sijoittelun* päätteeksi *hakutoiveiden priorisointia* käyttävissä *koulutuksen hakumenettelyissä*

huomautus

Sijoittelun tulosta käytetään *yhteishaussa* ja *sijoittelua* käyttävissä *erillishauissa*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID384

Luokka: opiskelijavalinnat

Käsittekaaviot: *Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi* ja *Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot*

273

valintaesitys

sv antagningsframställning
en admissions proposal

määritelmä

haku- ja valintajärjestelmän oppilaitokselle tuottama *valintaperusteiden* mukainen esitys valittavista *hakijoista*

huomautus

Valintaesityksen perusteella tehdään *päätös opiskelijaksi ottamisesta*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID385

Luokka: opiskelijavalinnat

Käsittekaaviot: *Koulutukseen hakemisen vaiheita, Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi ja Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot*

274

valintaperustemalli

sv modell för antagningsgrunderna
en computation model for admissions
not: < data model for admissions

määritelmä

haku- ja valintajärjestelmään tallennettu laskentakaava, jolla lasketaan kunkin *valintaperusteen* perusteella *opiskelijavalinnassa* saatavat pisteet

huomautus

Valintaperustemalli voidaan liittää *hakukohteeseen* tai *valintaryhmään*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID387

Luokka: opiskelijavalinnat

Käsittekaavio: *Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot*

275

hakemusnumero

sv ansökningsnummer *n*; ansökans nummer *n*
en application ID
rather than: application number

määritelmä

haku- ja valintajärjestelmän hakemukselle (1) antama tunnus

huomautus

Hakemusnumero voi koostua numeroista ja kirjainmerkeistä.

Englannin termin application number käyttöä hakemusnumeron vastineena ei suositella, koska hakemusnumero voi sisältää myös kirjainmerkkejä.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID388

Luokka: opiskelijavalinnat

Käsittekaavio: *Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot*

5.3 Peruskoulun määräytyminen tai valinta

276

koulutarjonta; kouluverkko

määritelmä

joukko, joka muodostuu kunnan tarjoamista *peruskouluista (1)* ja niiden *opetuspisteistä*, joihin *oppilas* voidaan ilmoittaa

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID390

Luokka: perusopetus

Käsittekaavio: *Peruskoulun määräytyminen tai valinta*

277

ensisijainen koulu; lähikoulu

määritelmä

kunnan *oppivelvolliselle* osoittama *peruskoulu (1)*

huomautus

Ensisijainen koulu osoitetaan *oppilaan* asuinpaikan mukaiselta *oppilaaksiottoalueelta*.

Tässä määrittelyssä käsitteestä käytetään perusopetuslaissa *628/1998* termiä lähikoulu. Lähikoulu ei nimityksestään huolimatta välttämättä ole oppilaan asuinpaikkaa maantieteellisesti lähimpänä sijaitseva peruskoulu (1).

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID391

Luokka: perusopetus

Käsittekaavio: *Peruskoulun määräytyminen tai valinta*

278

toissijainen koulu

määritelmä

peruskoulu (1), joka ei ole kunnan *oppivelvolliselle* osoittama peruskoulu (1) ja josta huoltaja hakee oppivelvolliselle koulupaikkaa

huomautus

Toissijainen koulu voi olla esimerkiksi *painotettua opetusta* tarjoava koulu.

Termi toissijainen koulu ei ole käytössä kaikissa kunnissa.

Toissijaiseen kouluun hakevaa oppilasta kutsutaan toissijaiseksi hakijaksi.

Ks. *kouluun hakeutuminen muualle kuin kunnan oppivelvolliselle osoittamaan kouluun, haku painotettuun opetukseen, hakemus (2)*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID392

Luokka: perusopetus

Käsittekaavio: *Peruskoulun määräytyminen tai valinta*

279

oppilaaksiottoalue

määritelmä

maantieteellinen alue, jolta kukin *peruskoulu (1)* ottaa *oppilaansa*

huomautus

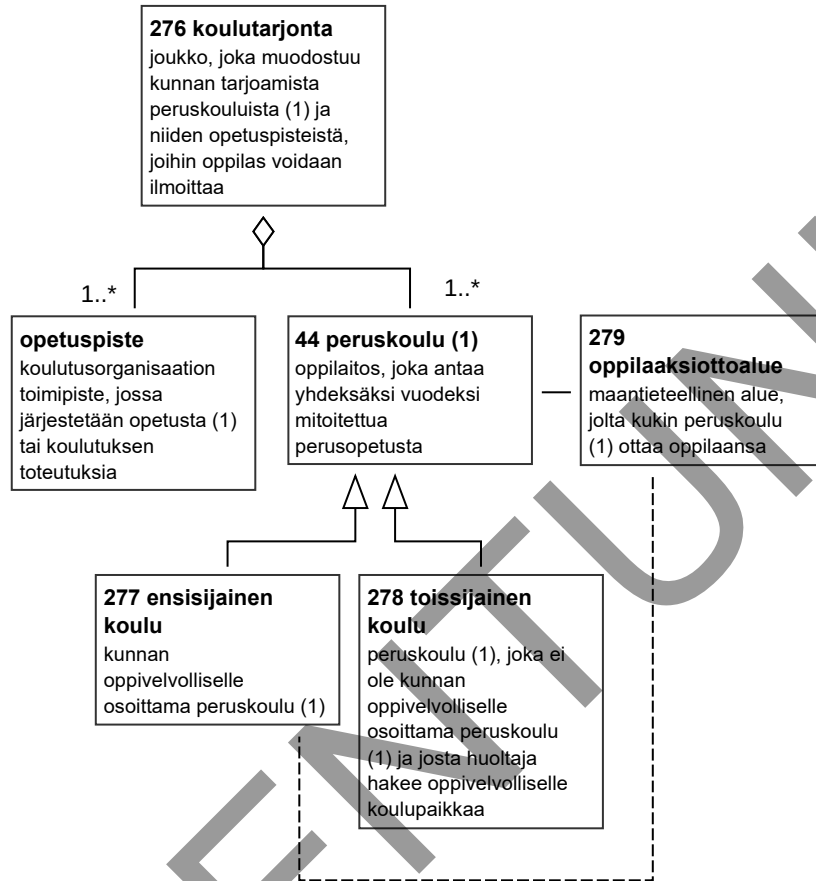
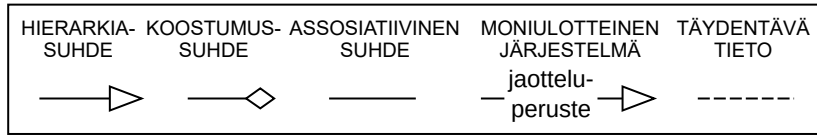
Se, mihin oppilaaksiottoalueeseen *oppivelvollinen* kuuluu, määräytyy hänen asuinpaikkansa mukaan. Oppivelvollisella on oikeus päästä siihen peruskouluun (1), jonka oppilaaksiottoalueella hän asuu.

Joissakin kunnissa oppilaaksiottoalueella voi sijaita useampi kuin yksi peruskoulu (1). Esimerkiksi Helsingin kaupungissa oppilaaksiottoalueesta, jolla sijaitsee useampi kuin yksi peruskoulu (1), käytetään termiä laajennettu oppilaaksiottoalue.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID394

Luokka: perusopetus

Käsittekaavio: *Peruskoulun määräytyminen tai valinta*

Käsitekaavio 31. Peruskoulun määräytyminen tai valinta.

6 KOULUTUKSEN TOTEUTTAMINEN JA OPINTOPROSESSIT

6.1 Opetus (1)

280

ryhmäopetus

määritelmä

opetusryhmälle tarkoitettu *opetus (1)*

huomautus

Ryhmäopetusta ovat esimerkiksi pienryhmäopetus, seminaariopetus, ryhmässä suoritettavat harjoitukset, lukupiiri ja vertaisryhmäopetus.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID413

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaavio: *Opetus (1)*

281

luokkaopetus

määritelmä

oppilaitoksen tiloissa annettava *ryhmäopetus*

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID414

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaavio: *Opetus (1)*

282

yksilöopetus

määritelmä

yhdelle *oppijalle* tarkoitettu *opetus (1)*

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID415

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaavio: *Opetus (1)*

283

luento-opetus

sv föreläsningsundervisning; föreläsning

en lecture; lectures; instruction given in the form of lectures

määritelmä

luentoina järjestettävä *opetus (1)*

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID416

Luokka: vapaa sivistystyö, korkeakoulut

Käsittekaavio: *Opetus (1)*

284

tukiopetus

määritelmä

opetus (1), joka on tarkoitettu tilapäistä tai lyhytaikaista tukea opinnoissaan tarvitsevalle *oppilaalle*

huomautus

Oppilaalla, joka on tilapäisesti jäänyt jälkeen opinnoissaan tai muutoin tarvitsee *oppimisessaan* lyhytaikaista tukea, on oikeus saada tukiopetusta heti, kun oppimiseen liittyvät vaikeudet on havaittu. Tukiopetuksella voidaan myös ehkäistä vaikeuksia ennakolta. Tukiopetus on *opetuksen eriyttämisen* muoto, jolle ovat ominaisia yksilöllisesti suunnitellut tehtävät, ajankäyttö ja ohjaus. Sitä voidaan antaa *yleistä, tehostettua* ja *erityistä tukea (1)* saavalle oppilaalle.

Tukiopetuksen antamiseen ei tarvita erityistä päätöstä kuten esimerkiksi *erityisopetuksen* antamiseen.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID417

Luokka: perusopetus

Käsittekaaviot: *Opetus (1)* ja *Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa*

285

osa-aikainen erityisopetus

määritelmä

opetus (1), jota annetaan *yleisen, tehostetun* tai *erityisen tuen (1)* piirissä olevalle, *oppimisessaan* tai koulunkäynnissään lieviä vaikeuksia omaavalle *oppijalle* muun opetuksen (1) ohessa

huomautus

Osa-aikaista erityisopetusta annetaan esimerkiksi oppijalle, jolla on vaikeuksia yksittäisissä *oppiaineissa*, opiskelutaidoissa, sosiaalisissa taidoissa tai koulunkäynnissä. Sitä annetaan joustavin järjestelyin samanaikaisopetuksena, pienryhmässä tai *yksilöopetuksena*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID418

Luokka: perusopetus

Käsittekaaviot: *Opetus (1)* ja *Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa*

286

erityisopetus

määritelmä

opetus (1), jota annetaan erityisen tuen (1) piirissä olevalle *perusopetuksen oppilaalle* osana *erityistä tukea (1)*

huomautus

Perusopetuksessa peruste sille, että oppilas kuuluu erityisen tuen (1) piiriin, voi olla esimerkiksi vammaisuus, sairaus, kehityksessä viivästyminen tai tunne-elämän häiriö.

Perusopetuksessa erityisopetus on erityisen tuen (1) keskeinen pedagoginen osa-alue. Sellaisen oppilaan, jolle on tehty erityisen tuen päätös, opetus (1) ja muu tuki annetaan hänelle laaditun *henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman* mukaisesti.

Perusopetuksen erityisopetuksessa voidaan poiketa *oppiaineista* ja niitä koskevasta valtakunnallisesta *tuntijaosta* sen mukaan kuin erityistä tukea koskevassa päätöksessä määrätään.

Perusopetuksessa erityisopetus voidaan järjestää joko muun opetuksen (1) yhteydessä tai osittain tai kokonaan *erityisluokalla* tai muussa soveltuvassa paikassa.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID419

Luokka: perusopetus

Käsittekaaviot: *Opetus (1)* ja *Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa*

287

starttiluokka; starttiopetus

määritelmä

koulunkäynnin aloittamisen lykkäämisen tapauksessa järjestettävä, *perusopetuksessa* tarvittavien valmiuksien kehittämiseen tähtäävä *opetus (1)*

huomautus

Perusopetuslain (628/1998, 27 §) mukaan *opetuksen järjestäjä* voi psykologisten ja tarvittaessa lääketieteellisten selvitysten perusteella antaa lapselle luvan aloittaa perusopetus vuotta säädettyä myöhemmin.

Ks. myös *oppivelvollisuus*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID451

Luokka: perusopetus

Käsitekaavio: *Opetus (1)*

288

joustava perusopetus

määritelmä

perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 yhteydessä järjestettävä *opetus (1)* ja *oppimisen* ja kasvun tuki, jonka tavoitteena on vähentää perusopetuksen keskeyttämistä ja ehkäistä syrjäytymistä

huomautus

Joustava perusopetus järjestetään *opetussuunnitelman perusteiden (1)* mukaan.

Joustava perusopetus järjestetään pienryhmämuotoisesti koulussa ja muissa *oppimisympäristöissä* moniammatillista yhteistyötä sekä tuki- ja neuvontapalveluita käyttäen.

Vrt. *perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulu*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID453

Luokka: perusopetus

Käsitekaavio: *Opetus (1)*

289

lähiopetus

sv kontaktundervisning; närundervisning

en contact teaching

määritelmä

opetus (1), jossa *opettaja* ja *oppija* ovat samassa tilassa

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID424

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsitekaavio: *Opetus (1)*

290

etäopetus

sv distansundervisning

en distance teaching; remote teaching

määritelmä

opetus (1), jossa *opettaja* ja *oppija* ovat fyysisesti eri tiloissa, mutta yhteydessä tieto- ja viestintäteknikan välityksellä

huomautus

Joskus puhutaan sulautuvasta opetuksesta, jolla tarkoitetaan etä- ja *lähiopetuksen* yhdistelmää.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID425

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsitekaavio: *Opetus (1)*

291

monimuoto-opetus

sv flerformsundervisning
en blended teaching
not: † multiform teaching

määritelmä

opetus (1), joka toteutetaan yhdistämällä *lähiopetusta*, *etäopetusta* ja *opiskelijoiden* itsenäistä työskentelyä

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID426

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaavio: *Opetus (1)*

292

verkko-opetus

sv nätbaserad undervisning; nätundervisning; webbaserad undervisning; ~ webbkurs; ~ e-kurs;
~ kurs via Internet
en online teaching; web-based teaching; ~ e-teaching; ~ computer-aided teaching

määritelmä

tietoverkossa tai sen avulla toteutettu *opetus (1)*

huomautus

Yleisimmin verkko-opetus tapahtuu internetin kautta tai avulla.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID427

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaavio: *Opetus (1)*

293

aineenopetus

määritelmä

tiettyyn *oppiaineeseen* liittyvä, kyseiseen oppiaineeseen pätevöityneen *aineenopettajan* antama *opetus (1)*

huomautus

Perusopetuksessa aineenopetusta on pääosin *vuosiluokilla* 7–9; tätä alemmilla vuosiluokilla lähes kaikkien oppiaineiden opetusta (1) antaa *luokanopettaja*. *Lukiokoulutuksessa* kaikkien oppiaineiden opetus (1) on aineenopetusta.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID428

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus

Käsittekaavio: *Opetus (1)*

294

korvaava opetus

määritelmä

perusopetuksen oppilaalle jonkin *oppiaineen* opetuksen (1) sijaan järjestettävä *opetus (1)* tai ohjaus

huomautus

Korvaavaa opetusta saava oppilas vapautuu korvattun oppiaineen opetuksesta (1).

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID429

Luokka: perusopetus

295

kaksikielinen opetus

määritelmä

opetus (1), jossa käytetään kahta kieltä

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID438

Luokka: yleinen/yhteinen

296

kielikylpy

sv språkbad *n*

en language immersion

määritelmä

kielenopetusmenetelmä, jossa on tavoitteena opetella muuta kieltä kuin *oppijan* äidinkieltä siten, että kyseistä kieltä käytetään tarkoituksellisesti oppijan toimintaympäristössä

huomautus

Kielikylpyä voidaan käyttää esimerkiksi *varhaiskasvatuksessa* sekä *esi-* ja *perusopetuksessa*. Perusopetuksessa järjestettävässä kielikylpyopetuksessa oppija oppii usein lukemaan ja kirjoittamaan suoraan opeteltavalla kielellä ja eri *oppiaineita* opetetaan opeteltavalla kielellä.

Ks. myös *kielisuihku*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID439

Luokka: yleinen/yhteinen

297

kielisuihku

määritelmä

kielikyllyn kevyt muoto, jossa *oppijan* kosketukset opetettavaan kieleen ovat lyhyitä ja tapahtuvat muun toiminnan ohessa

huomautus

Kielisuihussa kosketukset kieleen voivat tapahtua esimerkiksi laulujen, leikkien tai lorujen avulla.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1056

Luokka: yleinen/yhteinen

298

vuosiluokka

määritelmä

joukko, joka muodostuu samassa koulunkäynnin tai *opiskelun* vaiheessa olevista *oppilaista*

huomautus

Vuosiluokan muodostavat esimerkiksi tietyn *peruskoulun (1)* kuudensien *luokkien* oppilaat.

Perusopetuksen käsite vuosiluokka on määritelty perusopetusasetuksen (852/1998) 2 §:ssä.

Termillä vuosiluokka viitataan perusopetuksen *opetussuunnitelman perusteissa* myös toiseen käsitteeseen eli *lukuvuoden* mittaiseen jaksoon, jollaisiin perusopetuksen *oppimäärän* suorittaminen on jaettu; esim. "ensimmäisen vuosiluokan oppimäärä", "seitsemännen vuosiluokan oppimäärä".

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1049

Luokka: perusopetus

299

luokka; ryhmä (ammattillinen koulutus)

määritelmä

joukko, joka muodostuu samassa koulunkäynnin tai *opiskelun* vaiheessa olevista, hallinnollisesti saman *opettajan* valvontaan kuuluvista *oppilaista* tai *opiskelijoista*, tai *ammattillisessa koulutuksessa* joukko opiskelijoita jotka hankkivat samaa osaamista ja kuuluvat hallinnollisesti saman opettajan valvontaan

huomautus

Pienessä *peruskoulussa (1)* voi olla esimerkiksi vain yksi 3. luokka; suuremmassa oppilaat on jaettu esim. luokkiin 3A ja 3B. Yhden luokan oppilaat voivat muodostaa *opetusryhmän*, tai luokan oppilaat voivat jakaantua eri opetusryhmiin esimerkiksi valinnaisten kielten *opettamista* varten.

Yhdysluokalla tarkoitetaan *perusopetuksen* opetusryhmää, joka muodostuu kahden tai useamman peräkkäisen *vuosiluokan* oppilaista, esimerkiksi pienen peruskoulun (1) yhdistetty viides ja kuudes luokka.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID445

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus, ammattillinen koulutus

Käsitekaavio: *Opetus (1)*

300

opetusryhmä

määritelmä

joukko, joka muodostuu yhtä aikaa opetettavista *oppilaista* tai *opiskelijoista*

huomautus

Opetusryhmä voi muodostua esimerkiksi yhden tai useamman *luokan* tai *oppilaitoksen* oppilaista tai tietyn *oppiaineen* valinneista oppilaista tai opiskelijoista.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID444

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus

Käsitekaavio: *Opetus (1)*

301

erityisluokka

määritelmä

opetusryhmä, joka muodostuu *erityistä tukea (1)* tarvitsevista *oppilaista*

huomautus

Eriyisluokan oppilaat voivat opiskella samalla *vuosiluokalla* tai erityisluokka voi muodostua useamman luokka-asteen oppilaista.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID434

Luokka: perusopetus

Käsitekaavio: *Opetus (1)*

302

opetusryhmäkoko

määritelmä

yhteen *opetusryhmään* kuuluvien *oppilaiden* tai *opiskelijoiden* määrä

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID446

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus

303

vuosikurssi

sv årskurs

en students who begin their studies in the same year; student year group

määritelmä

joukko *opiskelijoita*, jotka ovat aloittaneet opintonsa *koulutusorganisaatiossa* samana vuonna

huomautus

Esimerkiksi vuosikurssi 2002 eli vuonna 2002 aloittaneet.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1052

Luokka: korkeakoulut

304

oppimisympäristö; > opiskeluympäristö

määritelmä

fyysisen tai digitaalisen ympäristön, psyykkisten tekijöiden, sosiaalisten suhteiden ja pedagogisten ratkaisujen kokonaisuus, jossa *opiskelu* ja *oppiminen* tapahtuvat

huomautus

Oppimisympäristöjä voivat olla esimerkiksi *oppilaitos*, työpaikka ja - nykyisin varsin tyypillisesti - verkkoympäristö.

Säädöksissä säädetään oikeudesta turvalliseen opiskeluympäristöön; tällöin tällä termillä tarkoitetaan fyysis-psykkis-sosiaalista ympäristöä (johon eivät sisälly pedagogiset ratkaisut).

Vrt. *opetustila*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID244

Luokka: yleinen/yhteinen

305

nivelvaihe

määritelmä

vaihe, jossa henkilö siirtyy *opetuksen (1)* vaiheesta toiseen niin että opetuksen (1) menetelmät, sisällöt, tavoitteet tai *opiskelumuoto (1)* muuttuvat merkittävästi, tai jossa henkilö siirtyy *koulutusasteelta* toiselle tai *koulutuksesta (1)* työelämään

huomautus

Nivelvaiheina voidaan pitää esimerkiksi *varhaiskasvatukseen* kuuluvan *esiopetuksen* aloittamista sekä siirtymistä esiopetuksesta perusopetuksen alkuopetukseen, *perusopetuksen* toiselta *vuosiluokalta* kolmannelle, *perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulusta perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 kouluun* ja perusopetuksesta sitä seuraavaan koulutukseen (1).

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID246

Luokka: varhaiskasvatus, esiopetus, perusopetus

306

<perusopetus, lukiokoulutus>

toimintakulttuuri

määritelmä

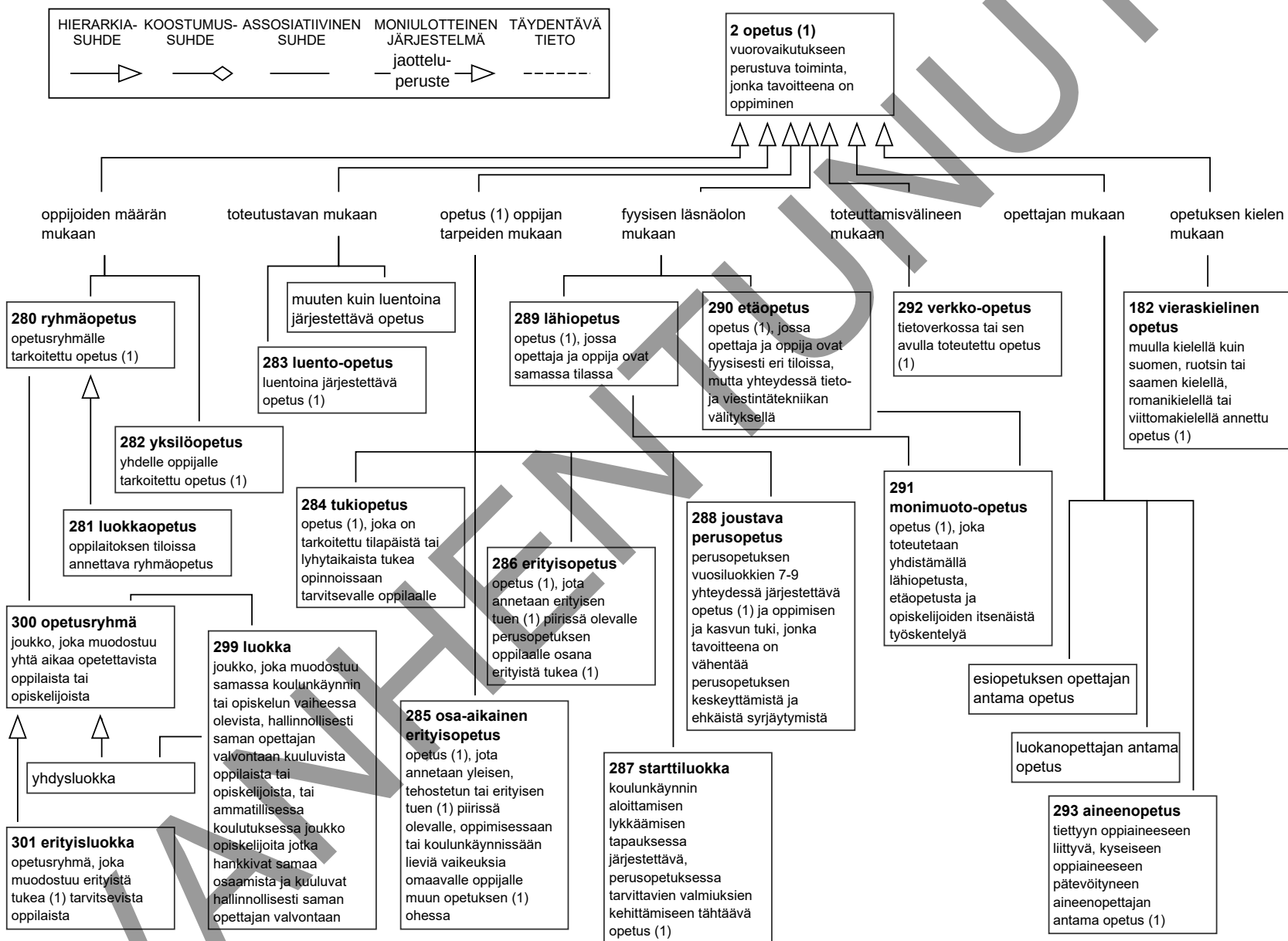
kokonaisuus, joka muodostuu *oppilaitoksessa* vallitsevista ajattelu-, käyttäytymis- ja toimintamalleista ja joka on määritetty *opetussuunnitelman perusteissa*

huomautus

Toimintakulttuuriin sisältyvät myös oppilaitoksen työn laadun perustana olevat säännöt, arvot, periaatteet ja kriteerit.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID447

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus

6.1.1 Opetuksen (1) ja opiskelun koodistokäsitteitä

307

<koodistot>

opetusmuoto; opiskelumuoto (1)

sv undervisningsform

en mode of teaching

määritelmä

tapa, jolla *opetus (1)* ja *opiskelu* järjestetään ja johon sisältyvät käytettävät toimintatavat, välineet, ajankohdat ja paikat

huomautus

Opetusmuotoa voidaan kuvata *opiskelumuodon (2)*, *opetustavan* ja *opetusajankohdan* yhdistelminä; esimerkiksi ohjattu opiskelu *lähiopetuksena* iltaisin.

Näkökulman mukaan (esim. opettaja/opiskelija) käsitteestä opetusmuoto käytetään myös termiä opiskelumuoto (1). Vrt. myös näkökulma yhtäältä termeissä päivä- ja iltaopetus sekä *monimuoto-opetus* ja toisaalta termeissä päivä- ja iltaopiskelu sekä monimuoto-opiskelu.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID420

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsitekaavio: *Opetuksen (1) ja opiskelun koodistokäsitteitä*

308

<koodistot>

opiskelumuoto (2)

sv studief orm

en form of learning

määritelmä

koulutuksen (2) osaamistavoitteiden saavuttamistapa, joka ilmaisee, onko *opiskelu* ohjattua vai itsenäistä

huomautus

Opiskelumuotoja (2) ovat ohjattu opiskelu ja itsenäinen opiskelu.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID421

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsitekaavio: *Opetuksen (1) ja opiskelun koodistokäsitteitä*

309

<koodistot>

opetustapa

sv undervisningssätt
inte: undervisningsmetod

en form of instruction

määritelmä

opetuksen (1) muoto tarkasteltuna sen mukaan, missä ympäristössä tai millä välineillä *opettaja* ja *oppija* ovat yhteydessä toisiinsa ohjatun *opiskelun* aikana

huomautus

Opetustapoja ovat *lähi-* ja *etäopetus*.

Opetustapa-tiedon ruotsinkielisenä vastineena koodistoissa on suositeltavaa käyttää termiä undervisningssätt. Termiä undervisningsmetod ei tulisi tässä yhteydessä käyttää, sillä se kuuluu lähinnä pedagogiikan alaan ja viittaa opetusmetodiin.

Vrt. *verkko-opetus*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID422

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsitekaavio: *Opetuksen (1) ja opiskelun koodistokäsitteitä*

310

<koodistot>

opetusajankohta

mieluummin kuin: opetusaika

sv undervisningstidpunkt

en time period when teaching takes place; > time period when instruction takes place

not: teaching time

määritelmä

ajankohta, jona *opetus (1)* tai *opettaminen* tapahtuu

huomautus

Opetusajankohta voi olla esimerkiksi päivä, ilta tai viikonloppu, jolloin kyseessä on vastaavasti päivä-, ilta- tai viikonloppuopetus.

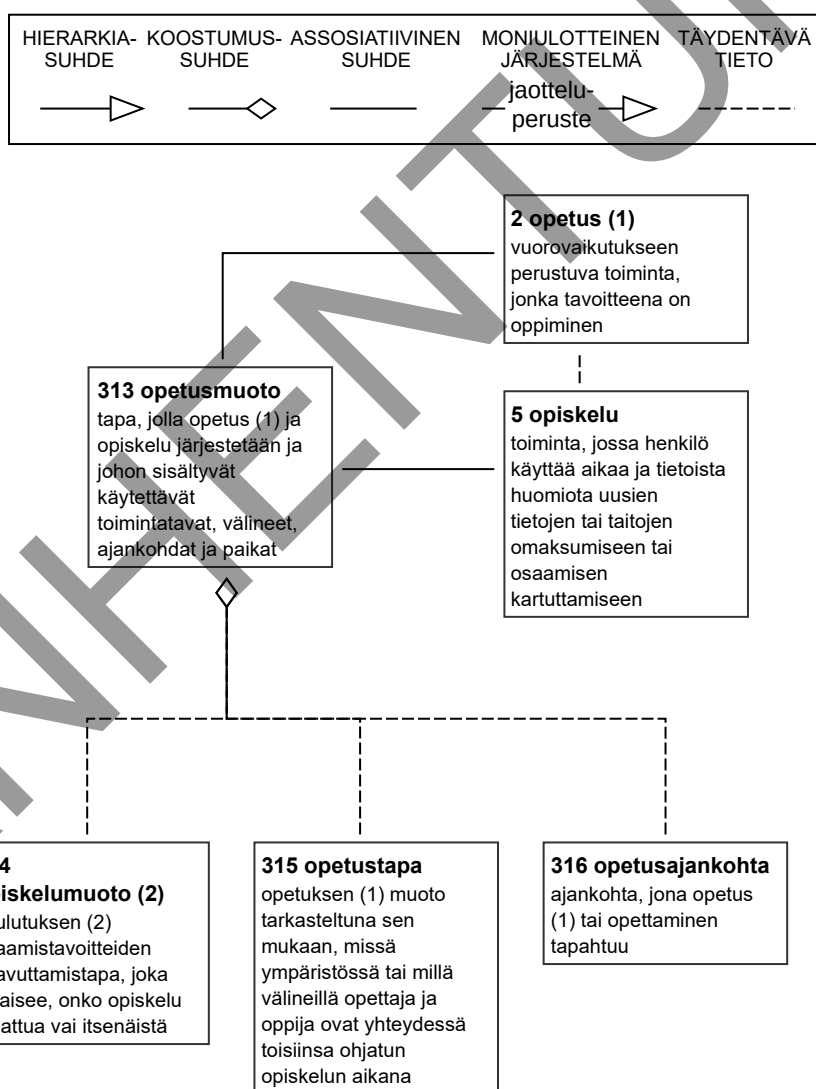
Englanniksi voidaan käyttää termimuotoa "time of day or week day when instruction takes place", kun viitataan esimerkiksi varhaiskasvatukseen.

Englannin termi teaching time viittaa opetuksen (1) tai opettamisen kestoan, esim. kaksi tuntia.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID423

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaavio: *Opetuksen (1) ja opiskelun koodistokäsitteitä*

Käsittekaavio 33. *Opetuksen (1) ja opiskelun koodistokäsitteitä.*

6.2 Koulutus (1)

6.2.1 Koulutus (1) luonteen, koulutusasteen ja koulutuslajin mukaan

311

yleissivistävä koulutus

määritelmä

koulutus (1), jonka tarkoituksena on antaa tietoja ja taitoja, jotka auttavat toimimaan ja vaikuttamaan yhteiskunnassa

huomautus

Yleissivistävää koulutusta ovat *esiopetus*, *perusopetus*, *lukiokoulutus* ja muut ei-ammattilliset opinnot esimerkiksi *vapaan sivistystyön oppilaitoksissa*.

Vrt. *ammattillinen koulutus*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID448

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaaviot: *Kasvatus, opetus ja koulutus, Koulutus (1) luonteen, koulutusasteen ja koulutuslajin mukaan* ja *Perusopetuksen lajeja*

312

ammattillinen koulutus

määritelmä

koulutus (1), jonka tarkoituksena on tuottaa ammatillista osaamista ja tukea *elinikäistä oppimista* sekä ammatillista kasvua

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa voi suorittaa *ammattillisia perustutkintoja* sekä *ammatti-* ja *erikois-ammattitutkintoja*.

Ammatillisessa koulutuksessa voi *tutkinnon* suorittamisen lisäksi suorittaa *tutkinnon osia*, *valmentavia koulutuksia* tai valmentavien koulutusten osia sekä *muuta ammatillista koulutusta*.

Ammatillisen koulutuksen tarkoitus ja tavoitteet on tarkemmin kuvattu ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa *531/2017*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID449

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaaviot: *Kasvatus, opetus ja koulutus, Koulutusjärjestelmä, Ammatillisten tutkintojen rakenne, Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö, Koulutus (1) luonteen, koulutusasteen ja koulutuslajin mukaan, Ammatillisen koulutuksen lajeja* ja *Ammatillisen koulutuksen lajeja ja muotoja (ennen vuoden 2017 reformia)*

313

vapaa sivistystyö; vapaan sivistystyön koulutus

määritelmä

kaikille avoin, omaehtoinen ja vapaatavoitteinen *koulutus (1)*

huomautus

Vapaa sivistystyö on *tutkintoon* johtamatonta koulutusta (1). Vapaa sivistystyö voi olla luonteeltaan esimerkiksi harrastuspohjaista.

Vapaasta sivistystyöstä säädetään vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa (*632/1998*).

Vapaan sivistystyön järjestämiseen vaaditaan *oppilaitoksen ylläpitämislupa*, ks. *vapaan sivistystyön oppilaitoksen ylläpitäjä*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID463

Luokka: vapaa sivistystyö

Käsittekaaviot: *Koulutusjärjestelmä, Koulutus (1) luonteen, koulutusasteen ja koulutuslajin mukaan* ja *Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden, järjestäjän ja tavoitteen mukaan*

314

esiopetus; esikouluopetus

määritelmä

varhaiskasvatukselle ominaisia toimintatapoja hyödyntävä *koulutus (1)*, johon osallistutaan pääsääntöisesti *oppivelvollisuuden* alkamista edeltävänä vuonna ja jonka tavoitteena on edistää lapsen oppimis-edellytyksiä

huomautus

Esiopetuksesta on säädetty perusopetuslaissa (628/1998). Perusopetuslain (6 §) mukaan esiopetuksessa olevalla lapsella on oikeus myös varhaiskasvatukseen.

Kunta voi järjestää esiopetuksen itse tai yhdessä muiden kuntien kanssa tai hankkia sen muulta julkiselta tai yksityiseltä palveluntuottajalta.

Esiopetusta voi järjestää kunta tai yksityinen *perusopetuksen* järjestäjä, jolla on *opetuksen järjestämisluvan* myötä oikeus järjestää myös esiopetusta.

Esiopetusta voidaan antaa *päiväkodissa* tai *peruskoulussa (1)*.

Määritelmän sana ”pääsääntöisesti” viittaa siihen, että nk. *pidennetyn oppivelvollisuuden* piirissä olevilla *oppilailla* esiopetus kuuluu oppivelvollisuuden alkuun.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID450

Luokka: varhaiskasvatus, esiopetus, perusopetus

Käsittekaaviot: *Kasvatus, opetus ja koulutus, Koulutusjärjestelmä* ja *Koulutus (1) luonteen, koulutusasteen ja koulutuslajin mukaan*

315

perusopetus; peruskoulu (2)

määritelmä

kaikille tarkoitettu *yleissivistävä koulutus*, jonka lakisääteinen *oppimäärän* laajuus on yhdeksän vuotta

huomautus

Perusopetusta annetaan *peruskouluissa (1)*. Sen lisäksi sitä voidaan antaa myös *kansanopistoissa*, aikuislukioissa tai muissa *oppilaitoksissa*. Perusopetukseen osallistumalla tai hankkimalla muulla tavoin vastaavat tiedot suoritetaan perusopetuslakiin (628/1998) perustuva oppimäärä.

Perusopetus antaa *jatko-opintokelpoisuuden (1) toisen asteen koulutukseen*.

Yleiskielessä englannin basic education -termillä voidaan viitata myös *oppimisen* alkeisiin (esim. lukemaan oppiminen, yhteen- ja vähennyslaskun oppiminen).

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID452

Käsittekaaviot: *Kasvatus, opetus ja koulutus, Koulutusjärjestelmä, Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö, Koulutus (1) luonteen, koulutusasteen ja koulutuslajin mukaan, Perusopetuksen lajeja* ja *Työelämään tutustuminen ja työharjoittelu*

316

toisen asteen koulutus

määritelmä

perusopetuksen jälkeen annettava *ammattillinen koulutus* tai *lukiokoulutus*

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID455

Käsittekaaviot: *Koulutusjärjestelmä* ja *Koulutus (1) luonteen, koulutusasteen ja koulutuslajin mukaan*

317

lukiokoulutus; lukio (2)

määritelmä

perusopetuksen oppimäärään perustuva *yleissivistävä koulutus*, joka antaa valmiudet aloittaa *opiskelu yliopistossa* tai *ammattikorkeakoulussa*

huomautus

Lukiokoulutus antaa myös valmiudet aloittaa opiskelu lukiokoulutuksen *oppimäärään* perustuvassa *ammattillisessa koulutuksessa*.

Lukiokoulutuksen päätteeksi suoritetaan *ylioppilastutkinto*.

Lukiokoulutusta annetaan pääasiassa *lukioissa (1)*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID456

Käsittekaaviot: *Koulutusjärjestelmä* ja *Koulutus (1) luonteen, koulutusasteen ja koulutuslajin mukaan*

318

korkeakoulutus

sv högskoleutbildning; utbildning på högskolenivå
en higher education; tertiary education

määritelmä

toisen asteen koulutuksen jälkeen *korkeakoulussa (1)* annettava *koulutus (1)*

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID457

Käsittekaaviot: *Koulutusjärjestelmä* ja *Koulutus (1) luonteen, koulutusasteen ja koulutuslajin mukaan*

319

ammattikorkeakoulutus

sv yrkeshögskoleutbildning
en university of applied sciences education; education provided by universities of applied sciences
not: † polytechnic education

määritelmä

ammattikorkeakoulussa annettava *korkeakoulutus*

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID459

Käsittekaavio: *Koulutus (1) luonteen, koulutusasteen ja koulutuslajin mukaan*

320

yliopistokoulutus

sv universitetsutbildning
en university education

määritelmä

yliopistossa annettava *korkeakoulutus*

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID458

Käsittekaavio: *Koulutus (1) luonteen, koulutusasteen ja koulutuslajin mukaan*

321

taiteen perusopetus

määritelmä

peruskoulun (1) ulkopuolinen, ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettu eri taiteenalojen *koulutus (1)*, joka ei johda *tutkintoon*

huomautus

Taiteen perusopetusta annetaan mm. musiikkioppilaitoksissa, kuvataidekouluissa, tanssioppilaitoksissa ja käsityökouluissa.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID462

Käsittekaavio: *Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden, järjestäjän ja tavoitteen mukaan*

322

avoin korkeakouluopetus

sv öppen högskoleundervisning
en open higher education studies

määritelmä

tutkintovaatimusten mukainen *korkeakoulutus*, jota tarjotaan henkilöille, joilla ei ole tutkinnonsuorittamisoikeutta

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID431

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: *Koulutus (1) luonteen, koulutusasteen ja koulutuslajin mukaan*

323

avoin yliopisto-opetus

sv öppen universitetsundervisning

en open university studies

määritelmä

yliopistossa annettava *avoin korkeakouluopetus*

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID432

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: *Koulutus (1) luonteen, koulutusasteen ja koulutuslajin mukaan*

324

avoin ammattikorkeakouluopetus

sv öppen yrkeshögskoleundervisning

en open university of applied sciences studies; open UAS studies

not: † open polytechnic education

määritelmä

ammattikorkeakoulussa annettava *avoin korkeakouluopetus*

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID433

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: *Koulutus (1) luonteen, koulutusasteen ja koulutuslajin mukaan*

325

aikuiskoulutus

sv vuxenutbildning

en adult education and training

määritelmä

aikuisille suunniteltu ja järjestetty *koulutus (1)*

huomautus

Aikuiskoulutusta järjestetään kaikilla koulutuksen (1) osa-alueilla. Se voi olla esimerkiksi *täydennyskoulutusta* tai *tutkintoon* johtavaa tai valmistavaa koulutusta (1). Aikuiskoulutus voi olla *omaehtoista koulutusta*, *henkilöstökoulutusta*, *työvoimakoulutusta* tai *vapaata sivistystyötä*.

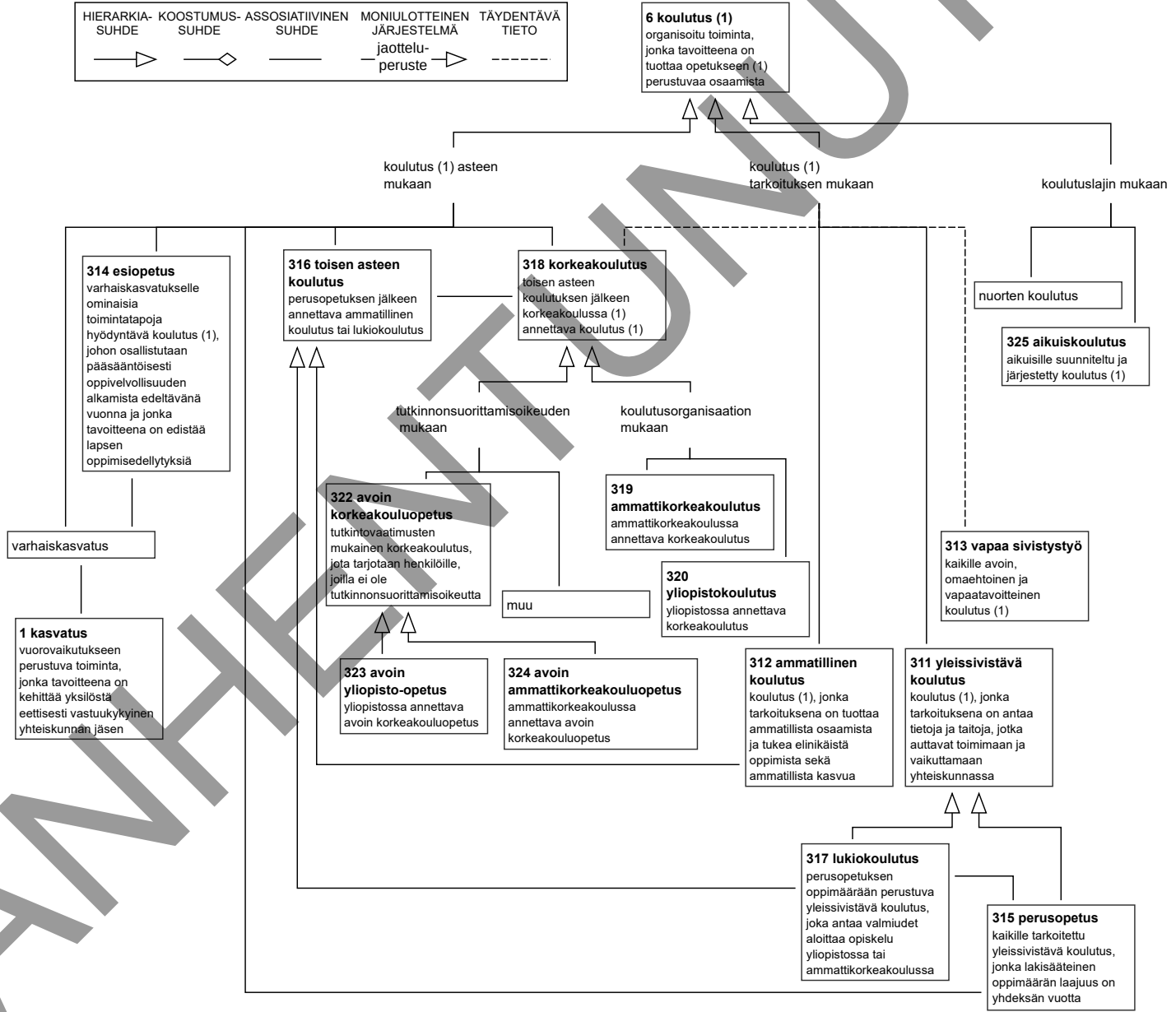
Aikuiskoulutus poistuu *ammattillisesta koulutuksesta* 1.1.2018.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID464

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaaviot: *Koulustarjonta ja opetustarjonta* ja *Koulutus (1) luonteen, koulutusasteen ja koulutuslajin mukaan*

Käsittekaavio 34. Koulutus (1) luonteen, koulutusasteen ja koulutuslajin mukaan.

6.2.2 Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden, järjestäjän ja tavoitteen mukaan

326

tutkintokoulutus; > tutkintoon johtava koulutus

määritelmä

tutkintoon tai *tutkinnon osaan* johtava *koulutus (1)*

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1488

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaavio: *Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden, järjestäjän ja tavoitteen mukaan*

327

muuntokoulutus

määritelmä

tietyn *pohjakoulutuksen* suorittaneille tarkoitettu *koulutus (1)*, jossa *opetussuunnitelma (1)* on räätälöity tälle ryhmälle ja joka johtaa uuteen *tutkintoon*

huomautus

Esimerkki muuntokoulutuksesta on insinööritutkintoon johtava kaivosalan *koulutus (2)*, joka on tarkoitettu henkilöille, jotka ovat suorittaneet insinööri (AMK)- tai DI-tutkinnon kone- ja tuotantotekniikan, sähkötekniikan tai tuotantotalouden alalta.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID461

Käsittekaavio: *Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden, järjestäjän ja tavoitteen mukaan*

328

tilauskoulutus

määritelmä

yhteisötilaajan rahoittamana opiskelijaryhmälle järjestettävä *koulutus (1)*

huomautus

Tilauskoulutuksen tilaajan on oltava yhteisö (ei yksittäinen henkilö). Tilauskoulutuksen tilaajana ja rahoittajana voi toimia Suomen valtio, toinen valtio, kansainvälinen järjestö, suomalainen tai ulkomainen julkisyhteisö, säätiö tai yksityinen yhteisö.

Lukiokoulutuksessa tilauskoulutusta saa järjestää *koulutuksen järjestäjä*, jonka *koulutuksen järjestämislupa*n sisältyy lupa järjestää *IB-tutkintoon* johtavaa koulutusta (1).

Ammatillisessa koulutuksessa koulutuksen järjestäjä voi järjestää tilauskoulutuksena koulutuksen järjestämisluvassa määrättyjä *ammattillisia tutkintoja* ja *tutkinnon osia* sekä niihin valmistavaa *tutkintokoulutusta*.

Ammattikorkeakouluissa tilauskoulutuksena annettavan *opetuksen (1)* on liityttävä *ammattikorkeakoulun toimiluvassa* määrättyyn koulutustehtävään.

Yliopistoissa tilauskoulutuksena annettavan opetuksen (1) on liityttävä sellaiseen perus- tai jatkokoulutukseen, jossa yliopistolla on tutkinnonanto-oikeus.

Korkeakoulujen (1) on perittävä tilauskoulutuksen tilaajalta koulutuksen järjestämisestä vähintään siitä aiheutuvat kustannukset kattava maksu. Koulutuksen tilaajalla on oikeus periä tilauskoulutukseen osallistuvilta *opiskelijoilta* koulutuksen sijaintivaltion lainsäädännön tai oman käytäntönsä mukaisia maksuja.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1299

Luokka: lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus

Käsittekaavio: *Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden, järjestäjän ja tavoitteen mukaan*

329

henkilöstökoulutus

määritelmä

työnantajan *henkilöstölleen* järjestämä tai hankkima *koulutus (1)*

huomautus

Henkilöstökoulutuksen voi rahoittaa työnantaja kokonaan tai osittain. Henkilöstökoulutus voi saada myös julkista rahoitusta; vrt. *julkisrahoitteinen henkilöstökoulutus*.

Vrt. *omaehtoinen koulutus*, jonka sisällön *opiskelija* itse valitsee *koulutustarjonnasta*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1300

Käsittekaavio: *Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden, järjestäjän ja tavoitteen mukaan*

330

julkisrahoitteinen henkilöstökoulutus

määritelmä

henkilöstökoulutus, joka on osin työnantajan rahoittamaa ja osin julkisesti rahoitettua

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1095

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaavio: *Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden, järjestäjän ja tavoitteen mukaan*

331

täydennyskoulutus

sv fortbildning (1)

en continuing education; continuing professional development; in-service training (toisen asteen koulutus); further training (toisen asteen koulutus) rather than: extension studies

määritelmä

aikaisempaa *koulutusta (2)* tai *pätevyyttä* täydentävä ja ajanmukaistava *koulutus (1)*

huomautus

Täydennyskoulutus on yleistermi, jolla voidaan viitata hyvin monenlaisiin, muun muassa *toisen asteen oppilaitoksissa*, *yliopistoissa* ja *ammattikorkeakouluissa* järjestettäviin *koulutuksiin (2)*.

Täydennyskoulutuksella ei tarkoiteta *erillisiä opintoja*, esim. *aineenopettajaksi* pätevöitäviä erillisiä opintoja.

Englanninkielisellä termillä extension studies on eri maissa eri merkityksiä, minkä vuoksi sen käyttöä täydennyskoulutuksen vastineena ei suositella.

Vrt. *korkeakoulujen täydennyskoulutus*, *ammattillinen lisäkoulutus*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID460

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaavio: *Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden, järjestäjän ja tavoitteen mukaan*

332

korkeakoulujen täydennyskoulutus

sv högskolornas fortbildning; fortbildning (2)

en academic continuing education

määritelmä

korkeakoulututkinnon suorittaneelle tarjottava, liiketaloudellisin perustein järjestettävä, asiakkaalle maksullinen *täydennyskoulutus*

huomautus

Täydennyskoulutuksen kesto vaihtelee yhden päivän mittaisesta *koulutuksesta (2)* usean *luku-kauden* mittaiseen koulutukseen (2). Täydennyskoulutusta järjestetään avoimina ohjelmina sekä *henkilöstökoulutuksena*, joka suunnitellaan vastaamaan asiakkaan osaamistarpeisiin.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID891

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: *Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden, järjestäjän ja tavoitteen mukaan*

333

työvoimakoulutus

ei: † työvoimapolitiittinen koulutus

määritelmä

koulutus (1), jonka toteutus perustuu työ- ja elinkeinohallinnon ennakoititoimintaan sekä työ- ja elinkeinoelämän tarpeista lähtien tuotettuun suunnitelmaan

huomautus

Työvoimakoulutus voi olla *ammattillista koulutusta* tai sitä voidaan järjestää *korkeakouluissa (1)*.

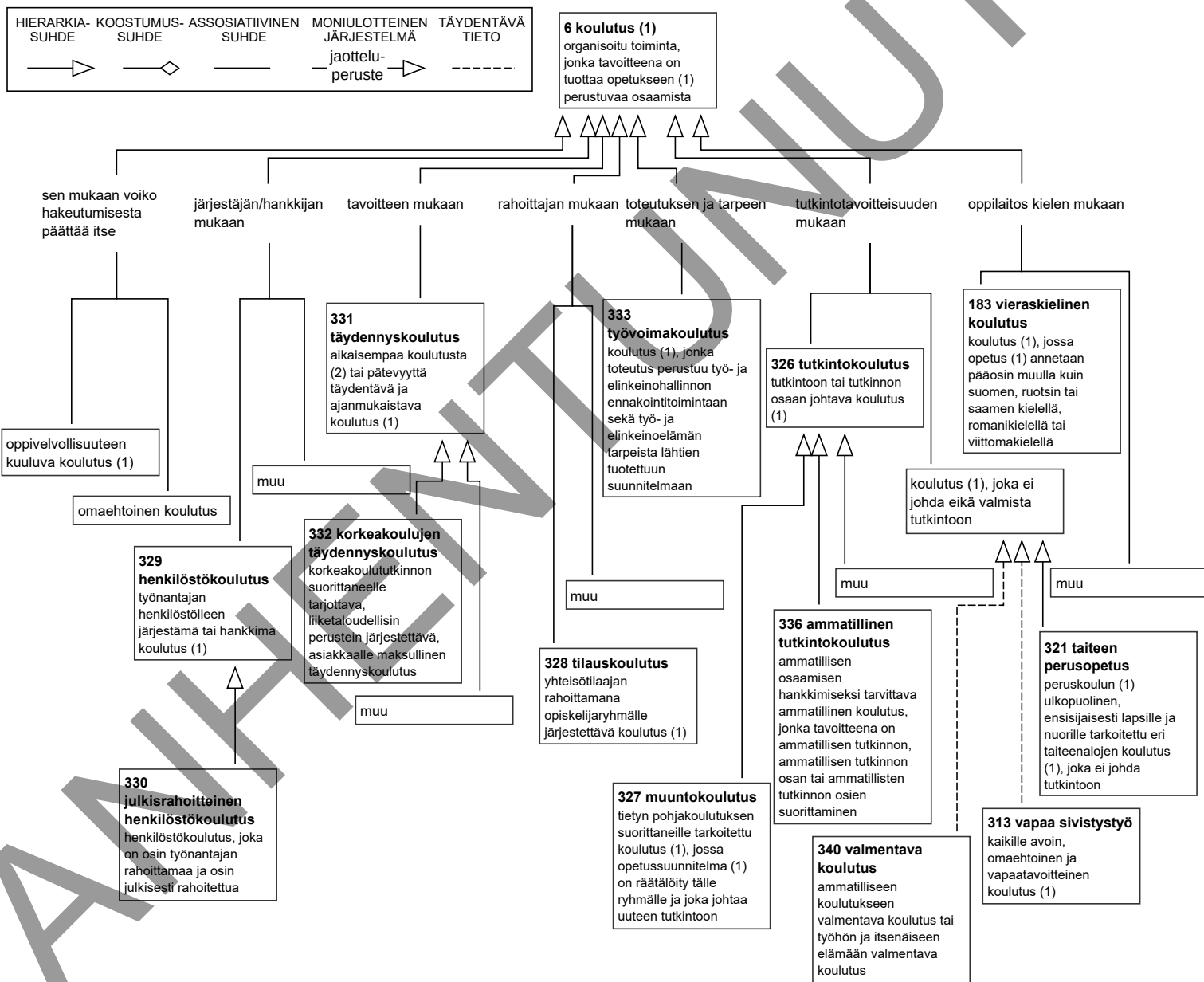
Työvoimakoulutuksen *opiskelijat* valitaan työ- ja elinkeinoviranomaisen toteaman koulutustarpeen perusteella. Työvoimakoulutusta järjestetään ensisijaisesti työttömille ja työttömyysuhan alaisille henkilöille.

Työvoimakoulutuksesta ja *opiskelijavalinnasta* säädetään julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa (*916/2012*).

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID466

Käsittekaavio: *Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden, järjestäjän ja tavoitteen mukaan*

Käsittekaavio 35. Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden, järjestäjän ja tavoitteen mukaan.

6.2.3 Perusopetuksen lajeja

334

painotettu opetus

määritelmä

perusopetus, jossa jonkin *oppiaineen*, *aineryhmän* tai muun sisältöalueen *opetusta (2)* annetaan enemmän ja vaativammin tavoittein kuin muussa perusopetuksessa

huomautus

Esimerkkejä painotusalueista ovat musiikki, kuvataide, ilmaisutaito, matemaattis-luonnontieteelliset aineet ja liikunta. Painotettua opetusta annetaan esimerkiksi musiikin, kuvataiteen, ilmaisutaidon ym. erikoisluokilla.

Ks. myös *oppilasvalinta*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID435

Luokka: perusopetus

Käsittekaavio: *Perusopetuksen lajeja*

335

sairaalaopetus

määritelmä

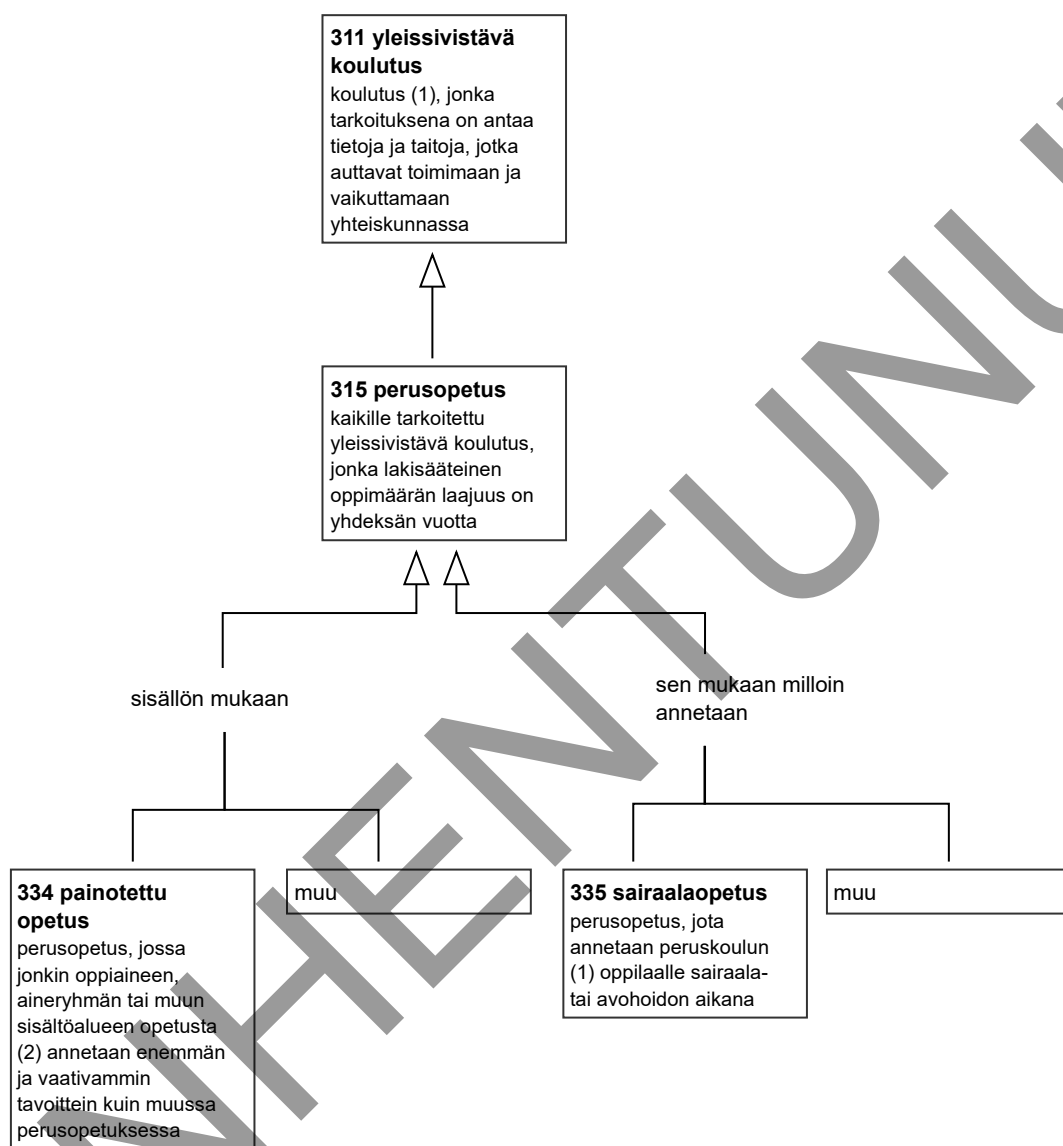
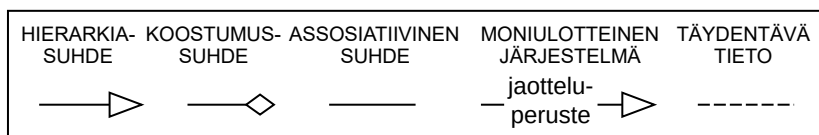
perusopetus, jota annetaan *peruskoulun (1) oppilaalle* sairaala- tai avohoidon aikana

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID437

Luokka: perusopetus

Käsittekaavio: *Perusopetuksen lajeja*

Käsittekaavio 36. Perusopetuksen lajeja.

6.2.4 Ammatillisen koulutuksen lajit (vuonna 2018 voimaan tulleen reformin jälkeen)

336

ammatillinen tutkintokoulutus

määritelmä

ammatillisen osaamisen hankkimiseksi tarvittava *ammatillinen koulutus*, jonka tavoitteena on *ammatillisen tutkinnon*, ammatillisen *tutkinnon osan* tai ammatillisten tutkinnon osien suorittaminen

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1213

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaaviot: *Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden, järjestäjän ja tavoitteen mukaan, Ammatillisen koulutuksen lajeja* ja *Tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa*

337

muu ammatillinen koulutus

määritelmä

ammatillista osaamista syventävä tai täydentävä koulutus tai *ammatilliseen tehtävään valmistava koulutus*

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1218

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: *Ammatillisen koulutuksen lajeja*

338

ammatillista osaamista syventävä tai täydentävä koulutus

määritelmä

ammatillinen koulutus, jonka tavoitteena ei ole *tutkinnon* tai *tutkinnon osan* suorittaminen ja joka syventää tai täydentää ammatillista osaamista

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1219

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: *Ammatillisen koulutuksen lajeja*

339

ammatilliseen tehtävään valmistava koulutus

määritelmä

ammatillinen koulutus, jonka tavoitteena ei ole *tutkinnon* tai *tutkinnon osan* suorittaminen ja joka valmistaa ansio- ja liikennealantajan, lennonjohtajan tai kaupunkiraideliikenteen kuljettajien tehtäviin

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1220

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: *Ammatillisen koulutuksen lajeja*

340

<ammatillinen koulutus>

valmentava koulutus

määritelmä

ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus tai *työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus*

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1221

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaaviot: *Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden, järjestäjän ja tavoitteen mukaan, Ammatillisen koulutuksen lajeja* ja *Tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa*

341

ammattilliseen koulutukseen valmentava koulutus; VALMA

ei: † ammatilliseen peruskoulutukseen valmentava koulutus

määritelmä

tutkintoon johtamaton *ammattillinen koulutus*, joka antaa *opiskelijalle* valmiuksia *ammattilliseen tutkintokoulutukseen* hakemiseksi sekä vahvistaa opiskelijan edellytyksiä suorittaa *ammattillinen tutkinto*

huomautus

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain *531/2017* mukaan ammatillisen *koulutuksen järjestäjät* voivat järjestää tutkintoon johtamattomana *valmentavana koulutuksena* ammatilliseen koulutukseen valmentavaa koulutusta sekä *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta*.

Ennen ammatillista perusopetusta koskevan lain (*630/1998*) vuonna 2015 voimaantullutta muutosta koulutuksen järjestäjät saattoivat lain nojalla järjestää seuraavia ammatilliseen koulutukseen hakeutumista edistäviä *koulutuksia (2)*: *ammattilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus*, *maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus*, *kotitalousopetus*, valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus 1. (nk. valmentava I) sekä *oppisopimuskoulutuksen* ennakkokajakso. Elokuussa 2015 voimaan tulleen lakimuutoksen jälkeen nämä koulutukset (2) sisältyivät ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavaan koulutukseen.

Ks. myös *hakeutuminen*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID861

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaaviot: *Ammatillisen koulutuksen lajeja* ja *Tutkintoon johtamattomat koulutukset (2)*

342

työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus; TELMA

määritelmä

tutkintoon johtamaton *ammattillinen koulutus*, joka antaa sairauden tai vamman vuoksi *erityistä tukea (2)* tarvitsevalle *opiskelijalle* henkilökohtaisten tavoitteiden ja valmiuksien mukaista *opetusta (1)* ja ohjausta

huomautus

Ammatillista koulutuksesta annetun lain (*531/2017*) mukaan ammatillisen *koulutuksen järjestäjät* voivat järjestää tutkintoon johtamattomana *valmentavana koulutuksena ammatilliseen koulutukseen valmentavaa koulutusta* (aiempi nimitys ”ammattilliseen peruskoulutukseen valmentava koulutus”) sekä työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta.

Työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus sisältää ennen elokuussa 2015 voimaan tullutta ammatillista perusopetusta koskevan lain (*630/1998*) muutosta järjestetyn työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan ja kuntouttavan opetuksen ja ohjauksen (nk. valmentava II; ks. *vammaisten valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus*).

Ammatillista perusopetusta koskevan lain (*630/1998*) elokuussa 2015 voimaan tulleen muutoksen mukaan ammatillisen *koulutuksen järjestäjät* saattoivat järjestää tutkintoon johtamattomana valmentavana koulutuksena ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavaa koulutusta (nyk. ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus) sekä työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID862

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaaviot: *Ammatillisen koulutuksen lajeja* ja *Tutkintoon johtamattomat koulutukset (2)*

343

oppisopimus

määritelmä

ammattillisen koulutuksen opiskelijan ja työnantajan välinen kirjallinen sopimus, jonka perusteella järjestetään *oppisopimuskoulutusta*

huomautus

Oppisopimuksesta tulee ilmetä sopimuksen voimassaoloaika, sovellettava työaika ja opiskelijan palkkauksen perusteet. Oppisopimukseen tulee myös liittää *henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma* siltä osin kuin suunnitelma koskee oppisopimuskoulutusta.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1430

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaavio: *Ammattillisen koulutuksen lajeja*

344

oppisopimuskoulutus

määritelmä

ammattillinen koulutus, joka järjestetään pääosin työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä ja jossa *opiskelija* on työnantajaan työsopimussuhteessa, virkasuhteessa tai virkasuhteeseen verrattavassa julkisoikeudellisessa palvelussuhteessa tai toimii yrittäjänä

huomautus

Yrittäjälle voidaan järjestää oppisopimuskoulutusta omassa yrityksessään, jos ammatillisen *koulutuksen järjestäjä* ja yrittäjä siitä kirjallisesti sopivat.

Oppisopimuskoulutuksessa olevan *opiskelijan* viikoittaisen työajan tulee olla keskimäärin vähintään 25 tuntia.

Työpaikalla järjestettävää oppisopimuskoulutusta täydennetään muissa *oppimisympäristöissä* tapahtuvalla osaamisen hankkimisella.

Oppisopimuskoulutuksessa opiskelijan tulee olla 15 vuotta täyttänyt. Oppisopimuskoulutus perustuu *oppisopimukseen*.

Vrt. *koulutussopimus*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID483

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaaviot: *Ammattillisen koulutuksen lajeja* ja *Ammattillisen koulutuksen lajeja ja muotoja (ennen vuoden 2017 reformia)*

345

koulutussopimus

määritelmä

koulutustoimijan ja työpaikan välinen kirjallinen määräaikainen sopimus *opiskelijan* osaamisen hankkimisesta työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa koulutussopimukseen kuuluu, että opiskelija hankkii osaamista työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä ilman, että on työsuhteessa työpaikkaan. *Yliopistoissa* koulutussopimuksia tehdään esimerkiksi lääkäreiden *erikoistumiskoulutuksen* suorittamiseksi kliinisessä ympäristössä. Yliopistojen sopimuksiin kuuluu, että opiskelija on työnantajaansa normaalissa työsuhteessa.

Ammatillisessa tutkintokoulutuksessa ja *valmentavassa koulutuksessa* koulutussopimus sovietaan *henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman* mukaisesti *tutkinnonosa-* tai koulutuksenosakohtaisesti. Koulutussopimukseen liitetään opiskelijan henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma siltä osin kuin se koskee koulutussopimukseen perustuvaa *koulutusta (2)*.

Henkilökohtaisesta osaamisen kehittämissuunnitelmasta ilmenevät ne käytännön työtehtävät, joita tekemällä opiskelija voi saavuttaa tavoitteeksi asetetun osaamisen.

Vrt. *oppisopimus*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1232

Luokka: ammatillinen koulutus, korkeakoulut

Käsitekaavio: *Ammatillisen koulutuksen lajeja*

346

ammattillisen osaamisen hankkimiseksi tarvittava koulutus

määritelmä

ammattillinen koulutus, jota *ammattillisen koulutuksen opiskelija* tarvitsee *tutkinnon perusteissa* tai *valmentavan koulutuksen perusteissa* edellytetyin osaamisen osoittamiseksi tai muun ammatillisen osaamisen hankkimiseksi

huomautus

Ammattillisen osaamisen hankkimiseksi tarvittava koulutus tarkoittaa kaikkea ammatillista koulutusta, jossa opiskelija hankkii häneltä puuttuvaa, *henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman* mukaista osaamista. Ammatillisen osaamisen hankkimiseksi tarvittava koulutus voi olla *ammattillista tutkintokoulutusta*, *valmentavaa koulutusta* tai jotakin muuta ammatillista koulutusta.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1302

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaavio: *Ammattillisen koulutuksen lajeja*

347

urheilijan ammatillinen koulutus

määritelmä

ammattillinen koulutus, jossa *opiskelijalle* tarjotaan *opiskelun* ohella mahdollisuus urheilulajiin valmentautumiseen

huomautus

Urheilijan ammatillista koulutusta järjestetään niissä *koulutusorganisaatioissa*, joilla on *erityinen koulutustehtävä* tällaisen *koulutuksen (1)* järjestämiseksi.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID485

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaaviot: *Ammattillisen koulutuksen lajeja* ja *Ammattillisen koulutuksen lajeja ja muotoja (ennen vuoden 2017 reformia)*

348

erityisopetuksena järjestettävä ammatillinen koulutus

määritelmä

ammattillinen koulutus, joka on tarkoitettu *erityisopetusta* tarvitseville *opiskelijoille*

huomautus

Koulutuksen järjestäjällä tulee olla *erityinen koulutustehtävä* erityisopetuksen järjestämiseen, jotta se voi suunnata *hakukohteita* erityisopetuksena järjestettäviksi. Myös koulutuksen järjestäjä, jolla ei ole erityistä koulutustehtävää erityisopetuksen järjestämiseen, voi järjestää ammatillista koulutusta erityisopetuksena erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID486

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaaviot: *Ammattillisen koulutuksen lajeja* ja *Ammattillisen koulutuksen lajeja ja muotoja (ennen vuoden 2017 reformia)*

349

<ammattillinen koulutus>

opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot

määritelmä

osana *ammattillista tutkintokoulutusta* järjestettävät opinnot, joiden tarkoituksena on mahdollistaa *tutkinnon* tai *tutkinnon osan* suorittaminen tai ammatilliseen tutkintokoulutukseen osallistuminen ja *osaamisen osoittaminen näytössä* silloin, kun *opiskelijalla* ei ole riittäviä opiskeluvalmiuksia

huomautus

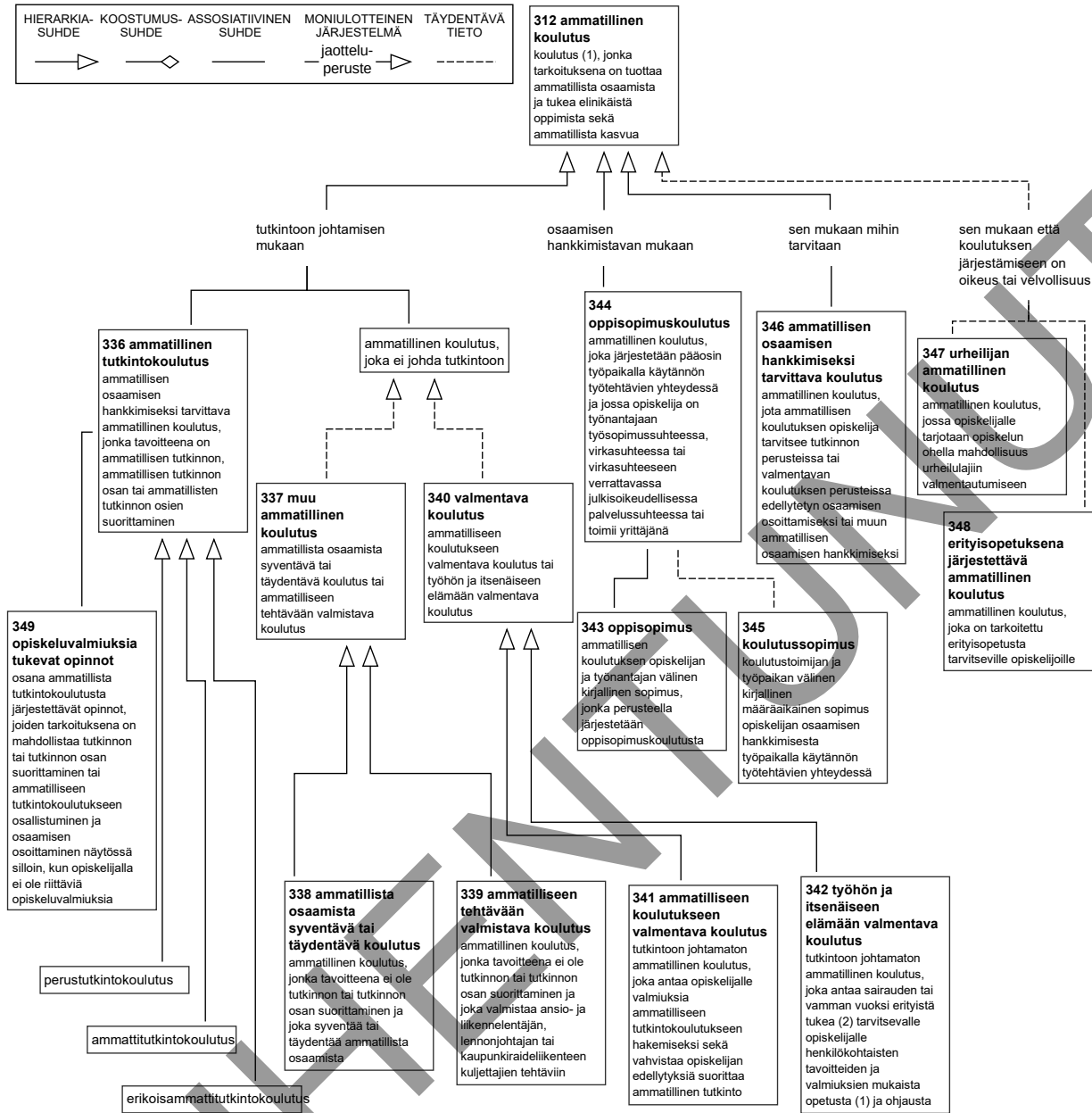
Opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot perustuvat kunkin opiskelijan yksilöllisiin tarpeisiin.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1303

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaavio: *Ammattillisen koulutuksen lajeja*

Käsittekaavio 37. Ammatillisen koulutuksen lajeja.

6.2.5 Ammatillisen koulutuksen lajit, järjestämismuodot ja -tavat (ennen vuonna 2018 voimaan tullutta reformia)

350

(vanhentunut)

ammatillinen peruskoulutus

määritelmä

ammatilliseen perustutkintoon johtava tai valmistava *ammatillinen koulutus*

huomautus

Ammatillinen peruskoulutus antaa laaja-alaiset ammatilliset perusvalmiudet ja yleisen *jatko-opintokelpoisuuden (1) korkeakouluihin (1)*.

Ammatillista peruskoulutusta järjestävät esimerkiksi *ammatilliset oppilaitokset, ammatilliset erityisoppilaitokset* ja *kansanopistot*.

Ammatillisen koulutuksen vuonna 2018 voimaan tulleen reformin myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID481

Käsittekaavio: *Ammatillisen koulutuksen lajeja ja muotoja (ennen vuoden 2017 reformia)*

351

(vanhentunut)

ammatillinen lisäkoulutus

määritelmä

ammatillinen koulutus, joka valmistaa *ammatti-* tai *erikoisammattitutkintoon*, tai ei *tutkintoon* valmistava ammatillinen jatko- ja *täydennyskoulutus*

huomautus

Ammatillinen ja erikoisammattitutkinto suoritetaan aina *näyttötutkintona*.

Ammatillisen koulutuksen vuonna 2018 voimaan tulleen reformin myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID482

Käsittekaavio: *Ammatillisen koulutuksen lajeja ja muotoja (ennen vuoden 2017 reformia)*

352

(vanhentunut)

ammatillinen aikuiskoulutus

määritelmä

aikuisille suunnattu ja järjestetty *ammatillinen koulutus*

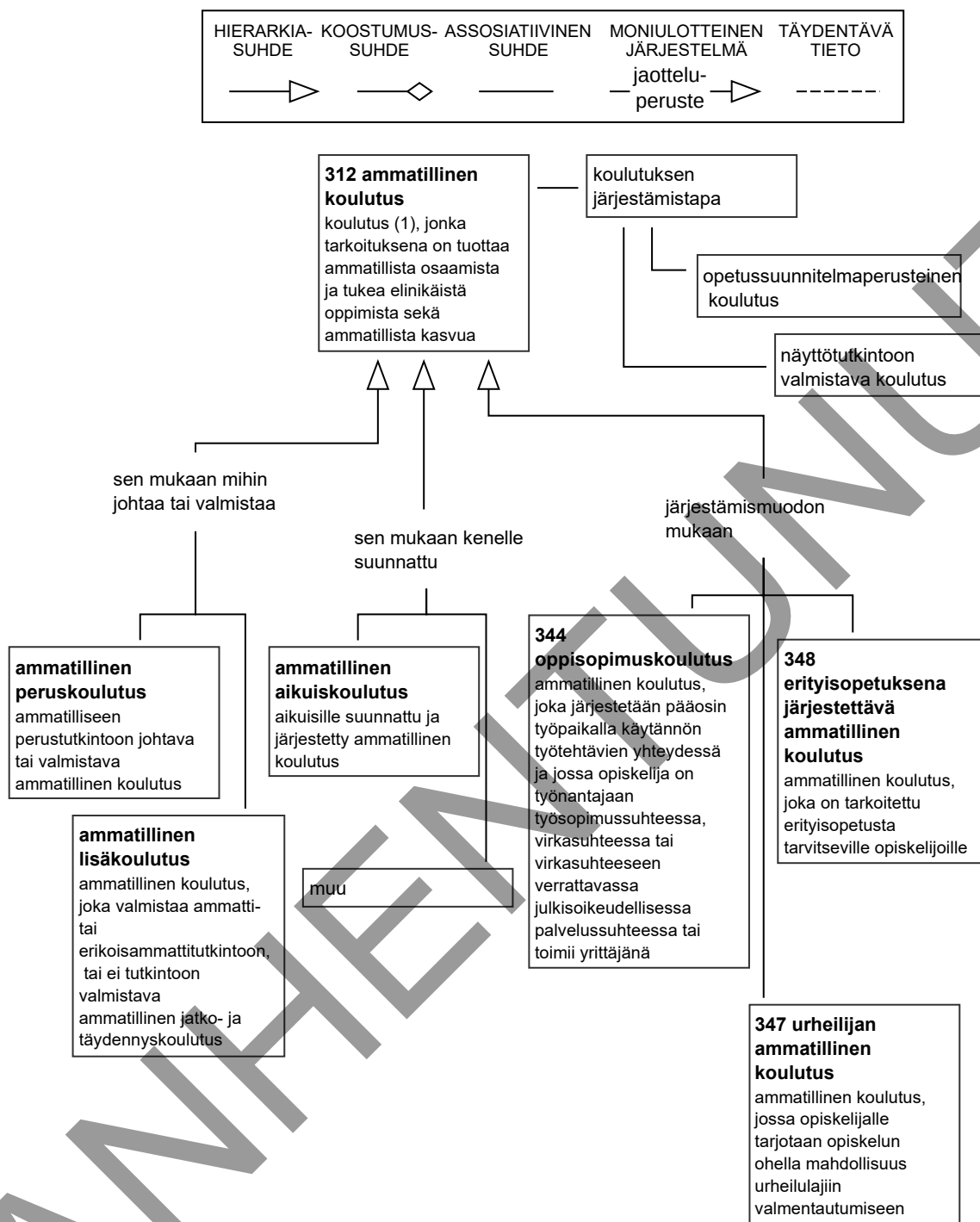
huomautus

Ammatillisessa aikuiskoulutuksessa voi suorittaa *ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon, erikoisammattitutkinnon* tai osan jostain tutkinnosta (ks. *tutkinnon osa*). Opintoja voi tehdä työn ohessa, *oppisopimuskoulutuksena, työvoimapoliittisena koulutuksena* tai *henkilöstökoulutuksena*.

Ammatillisen koulutuksen vuonna 2018 voimaan tulleen reformin myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID484

Käsittekaavio: *Ammatillisen koulutuksen lajeja ja muotoja (ennen vuoden 2017 reformia)*

Käsittekaavio 38. Ammatillisen koulutuksen lajeja ja muotoja (ennen vuoden 2017 reformia).

6.3 Koulutus (2)

353

perusopetuksen lisäopetus; lisäopetus; 10. luokka; kymppiluokka

määritelmä

lukuvuoden kestävä vapaaehtoinen, yleissivistävä *koulutus (2)*, joka on tarkoitettu *perusopetuksen päättötodistuksen* samana tai edellisenä vuonna saaneille

huomautus

Perusopetuksen lisäopetuksen laajuus on vähintään 1100 tuntia.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID430

Luokka: perusopetus

Käsittekaavio: *Koulutus (2) -käsitteen alakäsitteitä*

354

aikuisten perusopetus

määritelmä

perusopetuksen päättötodistuksen saamiseen tähtäävä *koulutus (2)*, joka on tarkoitettu oppivelvollisuusiän ylittäneille henkilöille, jotka eivät ole suorittaneet *perusopetuksen oppimäärää*

huomautus

Aikuisten perusopetuksessa oppivelvollisuusiän ylittäneillä henkilöillä on mahdollisuus myös täydentää perusopetuksen *tutkintoa* tai korottaa perusopetuksen *oppiaineiden* arvosanoja.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID479

Luokka: perusopetus

Käsittekaavio: *Koulutus (2) -käsitteen alakäsitteitä*

355

(vanhentunut)

näyttötutkintoon valmistava koulutus

määritelmä

koulutus (2), jonka aikana *tutkinnon suorittaja* hankkii riittävät valmiudet suorittaa *tutkinto* tai *tutkinnon osa näyttötutkintona*

huomautus

Ammatillisen koulutuksen vuonna 2018 voimaan tulleen reformin myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID474

Luokka: ammatillinen koulutus

356

erilliset opinnot p/

määritelmä

koulutus (2), joka suoritetaan *erillisen opiskeluoikeuden* perusteella

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID478

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: *Koulutus (2) -käsitteen alakäsitteitä*

357

koulutuskokeilu

sv utbildningsförsök

en education trial; education pilot; training trial (toisen asteen koulutus)
rather than: educational trial

määritelmä

toiminta, jolla selvitetään *koulutuksen (2)*, *tutkinnon* tai *ammattillisen koulutuksen osaamisalan* toimivuutta ja sitä, miten se vastaa siihen kohdistuviin tarpeisiin tai vaatimuksiin

huomautus

Koulutuskokeilussa *koulutustoimijalle* voidaan myöntää *opetuksen järjestämislupa* tai *koulutuksen järjestämislupa* kyseessä olevan koulutuksen järjestämiseksi esimerkiksi muutaman *lukuvuoden* ajan.

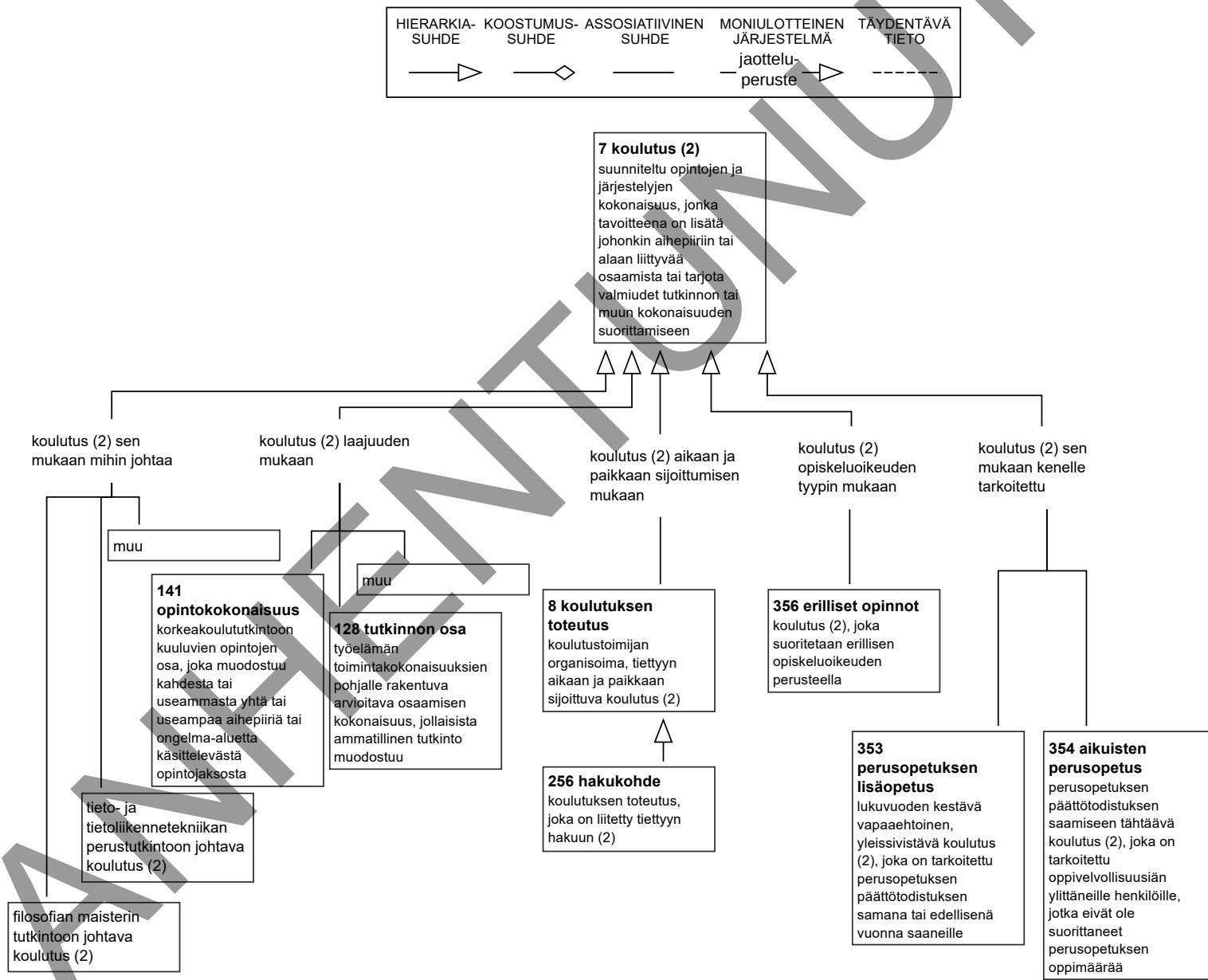
Englannin termit education trial ja education pilot ovat synonyymisia ilmauksia. Kuitenkin pääministeri Juha Sipilän hallitus (v. 2015-) on ottanut käyttöön termin education pilot viitattaessa hallituksen kokeilukulttuurin mukaisiin, pienimuotoisiin ja lyhytkestoisiin koulutuskokeiluihin.

Termiä education trial voi käyttää kaikilla *koulutusasteilla*, termiä training trial puolestaan käytetään vain *toisen asteen koulutuksessa*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID480

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaavio 39. Koulutus (2) -käsitteen alakäsitteitä.

6.3.1 Tutkintoon johtamattomat koulutukset (2)

358

valmistava koulutus maahanmuuttajille;
valmentava koulutus maahanmuuttajille (ammattikorkeakoulut)

määritelmä

koulutus (2), jota järjestetään maahanmuuttajille ja jonka tarkoituksena on antaa *oppijalle* kielelliset ja muut tarvittavat valmiudet *perusopetukseen* tai *tutkintoon* johtavaan *koulutukseen (1)* siirtymistä varten

huomautus

Valmistavaa koulutusta ovat maahanmuuttajien *perusopetukseen* valmistava koulutus (2), *lukio-koulutukseen valmistava koulutus*, *ammattilliseen peruskoulutukseen valmentava koulutus* ja *ammattikorkeakoulututkintoon* johtavaan koulutukseen (1) valmentava koulutus (2).

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID468

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulut

Käsittekaavio: [Tutkintoon johtamattomat koulutukset \(2\)](#)

359

lukiokoulutukseen valmistava koulutus

ei: † maahanmuuttajien ja vieraskielisten lukiokoulutukseen valmistava koulutus

määritelmä

koulutus (2), jota järjestetään maahanmuuttajille ja vieraskielisille ja jonka tarkoituksena on antaa *oppijalle* kielelliset ja muut tarvittavat valmiudet *lukiokoulutukseen* siirtymistä varten

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID469

Luokka: lukiokoulutus

Käsittekaavio: [Tutkintoon johtamattomat koulutukset \(2\)](#)

360

aikuisten maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon koulutus

määritelmä

koulutus (2), jota järjestetään oppivelvollisuusiän ylittäneille maahanmuuttajille ja jonka tarkoituksena on, että *oppija* saavuttaa suomen tai ruotsin kielen suulliset ja kirjalliset perustaidot

huomautus

Luku- ja kirjoitustaidon koulutus on tarkoitettu oppijoille, jotka eivät osaa lukea millään kielellä tai osaavat lukea muulla kuin latinalaisella kirjaimistolla, mutta lukutaito ei ole riittävä tietoyhteiskunnan vaatimusten näkökulmasta.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID471

Käsittekaavio: [Tutkintoon johtamattomat koulutukset \(2\)](#)

361

aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus

määritelmä

koulutus (2), jota järjestetään oppivelvollisuusiän ylittäneille maahanmuuttajille ja jonka tarkoituksena on antaa *oppijalle* sellaiset kielelliset, yhteiskunnalliset, kulttuuriset ja elämänhallintaan liittyvät valmiudet, että hän pystyy selviytymään uuden ympäristönsä jokapäiväisen elämän tilanteissa, toimimaan työelämässä ja hakeutumaan jatko-opintoihin

huomautus

Ne maahanmuuttajat, jotka ovat saavuttaneet *aikuisten maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon koulutuksen* tavoitteet, voivat jatkaa opintojaan esimerkiksi kotoutumiskoulutuksessa.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID47

Käsittekaavio: [Tutkintoon johtamattomat koulutukset \(2\)](#)

362

<korkeakoulut>

erikoistumiskoulutus

ei: † erikoistumisopinnot *pl*

sv specialiseringsutbildning; specialiseringsstudier *pl*

en professional specialisation education; specialist education; specialist training (lääketieteen koulutukset)

määritelmä

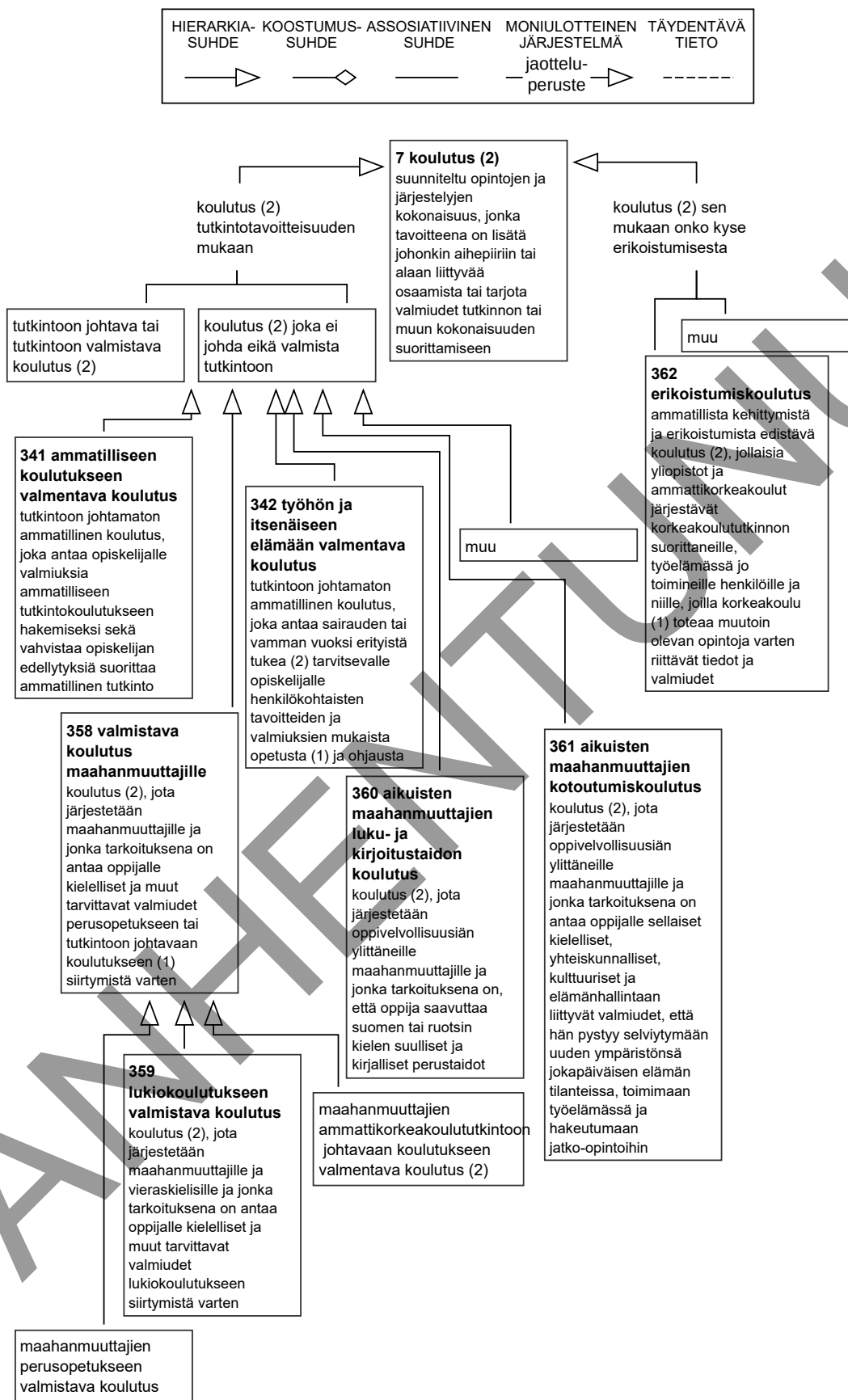
ammattillista kehittymistä ja erikoistumista edistävä *koulutus (2)*, jollaisia *yliopistot* ja *ammattikorkeakoulut* järjestävät *korkeakoulututkinnon* suorittaneille, työelämässä jo toimineille henkilöille ja niille, joilla *korkeakoulu (1)* toteaa muutoin olevan opintoja varten riittävät tiedot ja valmiudet

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID477

Käsitteekaavio: *Tutkintoon johtamattomat koulutukset (2)*

Käsitekaavio 40. Tutkintoon johtamattomat koulutukset (2).

6.3.1.1 Ennen vuotta 2015 järjestettyjä tutkintoon johtamattomia, ammatilliseen koulutukseen hakeutumista edistäviä koulutuksia (2)

363

(vanhentunut)

ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus; ammattistartti

määritelmä

koulutus (2), jonka tavoitteena on täydentää *oppijan* valmiuksia hakeutua *ammatilliseen perustutkintoon* johtavaan koulutukseen (2) sekä tukea ja vahvistaa oppijan edellytyksiä suorittaa ammatillinen perustutkinto

huomautus

Ammatilliseen koulutukseen ohjaavan ja valmistavan koulutuksen tavoitteena on tarjota *opiskelijalle ammatillisessa peruskoulutuksessa* tarvittavat perustiedot ja -taidot ja yksilöllistä tukea vastuulliseksi ja tasapainoiseksi ihmiseksi ja aktiiviseksi yhteiskunnan jäseneksi kehittymiseen.

Ammatilliseen koulutukseen ohjaavaa ja valmistavaa koulutusta voidaan järjestää esimerkiksi opiskelijoille, joilla on heikko *perusopetuksen päättötodistuksen* keskiarvo tai joilla ei ole riittäviä valmiuksia ammatilliseen koulutukseen *hakeutumiseen* tai opinnoista suoriutumiseen. Kohderyhmään voivat lukeutua muun muassa maahanmuuttajat ja vammaiset.

Ennen elokuussa 2015 voimaan tullutta muutosta lakiin *630/1998 koulutuksen järjestäjät* saattoivat lain nojalla järjestää seuraavia ammatilliseen koulutukseen hakeutumista edistäviä koulutuksia (2): ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus, *maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus*, *kotitalousopetus*, *vammaisten valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus* 1. (ammatilliseen peruskoulutukseen valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus eli nk. valmentava I) sekä *oppisopimuskoulutuksen* ennakkokajako. Elokuussa 2015 voimaan tulleen lakimuutoksen jälkeen nämä koulutukset (2) sisältyivät ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavaan koulutukseen (jonka nimi muuttui ammatillisesta koulutuksesta annetun lain *531/2017* myötä *ammatilliseen koulutukseen valmentavaksi koulutukseksi*).

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID476

364

(vanhentunut)

maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus

määritelmä

koulutus (2), jota järjestetään maahanmuuttajille ja jonka tarkoituksena on antaa *oppijalle* kielelliset ja muut tarvittavat valmiudet *ammatilliseen peruskoulutukseen* siirtymistä varten

huomautus

Ennen elokuussa 2015 voimaan tullutta muutosta lakiin *630/1998 koulutuksen järjestäjät* saattoivat lain nojalla järjestää seuraavia *ammatilliseen koulutukseen* hakeutumista edistäviä koulutuksia (2): *ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus*, maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus, *kotitalousopetus*, ammatilliseen peruskoulutukseen valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus (nk. valmentava I; ks. *vammaisten valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus*) sekä *oppisopimuskoulutuksen* ennakkokajako. Elokuussa 2015 voimaan tulleen lakimuutoksen jälkeen nämä koulutukset (2) sisältyivät ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavaan koulutukseen (jonka nimi muuttui ammatillisesta koulutuksesta annetun lain *531/2017* myötä *ammatilliseen koulutukseen valmentavaksi koulutukseksi*).

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID470

365

(vanhentunut)

<ammattillinen peruskoulutus>

kotitalousopetus

määritelmä

tutkintoon johtamaton *koulutus (2)*, jonka tavoitteena on antaa *oppijalle* kotitalouden hoitamisessa sekä hyvinvoinnin edistämiseksi tarvittavia käytännön tietoja ja taitoja

huomautus

Tässä määritelty kotitalousopetus ei tarkoita *perusopetuksen* kotitalous-*oppiainetta*.

Ennen elokuussa 2015 voimaan tullutta muutosta lakiin *630/1998 koulutuksen järjestäjät* saattoivat lain nojalla järjestää seuraavia *ammattilliseen koulutukseen hakeutumista* edistäviä koulutuksia (2): *ammattilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus*, *maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus*, kotitalousopetus, ammatilliseen peruskoulutukseen valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus (nk. valmentava I; ks. *vammaisten valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus*) sekä *oppisopimuskoulutuksen* ennakkopakso. Elokuussa 2015 voimaan tulleen lakimuutoksen jälkeen nämä koulutukset (2) sisältyivät ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavaan koulutukseen (jonka nimi muuttui ammatillisesta koulutuksesta annetun lain *531/2017* myötä *ammattilliseen koulutukseen valmentavaksi koulutukseksi*).

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID467

Luokka: ammatillinen koulutus

366

(vanhentunut)

vammaisten valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus

määritelmä

opetus (1) ja ohjaus, joiden tarkoituksena on täydentää *oppijan* valmiuksia hakeutua *ammattilliseen perustutkintoon* johtavaan *koulutukseen (2)* sekä tukea ja vahvistaa oppijan edellytyksiä suorittaa ammatillinen perustutkinto, tai joiden tarkoituksena on antaa *erityistä tukea (2)* runsaasti tarvitsevalle oppijalle lisää valmiuksia, mahdollisuuksia ja edellytyksiä *ammattilliseen peruskoulutukseen*, työhön ja itsenäiseen elämään

huomautus

Vammaisten valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus on vammaisille *opiskelijoille* järjestettävää *tutkintoon* johtamatonta *koulutusta (2)*. Se voi olla ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavaa ja kuntouttavaa opetusta ja ohjausta (nk. valmentava I) tai työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa ja kuntouttavaa opetusta ja ohjausta (nk. valmentava II).

Ennen elokuussa 2015 voimaan tullutta muutosta lakiin *630/1998 koulutuksen järjestäjät* saattoivat lain nojalla järjestää seuraavia *ammattilliseen koulutukseen hakeutumista* edistäviä koulutuksia (2): *ammattilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus*, *maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus*, *kotitalousopetus*, ammatilliseen peruskoulutukseen valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus (nk. valmentava I) sekä *oppisopimuskoulutuksen* ennakkopakso. Elokuussa 2015 voimaan tulleen lakimuutoksen jälkeen nämä koulutukset (2) sisältyivät ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavaan koulutukseen (jonka nimi muuttui ammatillisesta koulutuksesta annetun lain *531/2017* myötä *ammattilliseen koulutukseen valmentavaksi koulutukseksi*).

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID475

6.4 Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä

367

opiskeluoikeus; opinto-oikeus; opiskelupaikka

sv studierätt; studieplats (opiskelupaikasta)
inte: examensrätt

en right to study (Helsingin yliopisto); student place (opiskelupaikasta)
rather than: study right
not: study entitlement

määritelmä

oikeus suorittaa *tutkinto* tai osallistua *koulutukseen (2)* tai *opetukseen (1)*

huomautus

Yliopistolaissa ja ammattikorkeakoululaissa säädellään tutkintoon johtavia opiskeluoikeuksia. Yliopistolain ja ammattikorkeakoululain mukaan opiskeluoikeuden määritelmä on siis yllä annettua suppeampi: opiskeluoikeudella tarkoitetaan nimenomaan oikeutta suorittaa tutkinto (ei oikeutta osallistua koulutukseen (2) tai opetukseen (1)).

Ammatillisessa koulutuksessa opiskeluoikeus syntyy, kun ammatillisen *koulutuksen järjestäjä* ottaa *hakijan opiskelijaksi*. Opiskeluoikeus alkaa *koulutuksen järjestäjän* päättämänä ajankohdana.

Termin opiskeluoikeus käyttöyhteydessä täytyy erikseen tarkentaa, onko kyse tutkintoonjohtavasta oikeudesta vai oikeudesta osallistua koulutukseen (2) tai opetukseen (1).

Termit opiskeluoikeus ja opiskelupaikka ovat (ainakin lähes) synonyymeja, mutta niillä on hiukan eri käyttökontekstit. Esimerkiksi puhutaan *opiskelupaikan vastaanotosta* eikä opiskeluoikeuden vastaanotosta.

Ruotsin termiä examensrätt käytetään joskus virheellisesti viittaamaan opiskeluoikeuteen, vaikka se merkitsee tutkinnon myöntämislupaa.

Englannin termi study place sisältää myös viittauksen fyysiseen paikkaan, joten sen käyttöä ei suositella suomen opiskelupaikka-termin vastineena.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID487

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaaviot: *Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä*, *Korkeakoulun opiskelijarekisterin päivämääriä* ja *Opiskelun keskeytyminen*

368

opiskeluoikeuden tila

sv studierättens status

en status of the right to study
not: study entitlement status

määritelmä

oppijan opiskeluoikeudelle tietojärjestelmään määritetty tila

huomautus

Opiskeluoikeuden tiloja ovat aktiivinen, optio, päättynyt, passivoitu ja luopunut. Tilaa "aktiivinen" tarkennetaan *lukukausi-ilmoittautumisen tila* -tiedolla.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID488

Käsittekaavio: *Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä*

369

opiskeluoikeuden peruuttaminen

sv indragning av studierätten
en revocation of the right to study

määritelmä

koulutusorganisaation tai *koulutuksen järjestäjän* toimenpide, jolla soveltumattomaksi osoittautuneen *opiskelijan opiskeluoikeus* peruutetaan

huomautus

Opiskeluoikeuden peruuttaminen voi tulla kysymykseen *koulutuksessa (2)*, johon liittyy alaikäisten turvallisuutta, potilas- tai asiakasturvallisuutta taikka liikenteen turvallisuutta koskevia vaatimuksia. Pehttps://www.finlex.fi/fi/laki/kaannokset/2003/en20030424.pdf ruuttaminen voidaan tehdä esimerkiksi, jos opiskelija on vaarantamalla toistuvasti tai vakavasti toisen henkilön terveyden tai turvallisuuden osoittanut ilmeisen soveltumattomaksi toimimaan koulutukseen (2) liittyvissä käytännön tehtävissä tai jos hän on terveydentilansa vuoksi soveltumaton.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID489

Käsittekaaviot: *Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä* ja *Opiskelun keskeytyminen*

370

opiskeluoikeuden menettäminen

sv förlust av studierätten
en forfeiture of the right to study

määritelmä

koulutuksen järjestäjän toimenpide, joka seuraa säännösten noudattamatta jättämisestä ja jossa *opiskelija* menettää *opiskeluoikeutensa*

huomautus

Opiskelija voi menettää *opiskeluoikeutensa* esimerkiksi mikäli hän on laiminlyönyt yliopistolain mukaisen ilmoittautumisvelvollisuuden (ks. *opiskelijaksi ilmoittautuminen (1)*) tai ei ole suorittanut opintojaan säädetyssä ajassa.

Menetetty opiskeluoikeus on mahdollista saada takaisin.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID490

Käsittekaaviot: *Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä* ja *Opiskelun keskeytyminen*

371

opiskeluoikeuden palauttaminen

sv återställande n av studierätten
en reinstatement of the right to study (peruutetun opiskeluoikeuden palauttamisesta);
~ readmission (menetetyn opiskeluoikeuden palauttamisesta)

määritelmä

koulutusorganisaation tai *koulutuksen järjestäjän* päätös, jolla *opiskelijan* peruutettu *opiskeluoikeus* palautetaan

huomautus

Peruutettu opiskeluoikeus (ks. *opiskeluoikeuden peruuttaminen*) tulee palauttaa, jos *opiskelija* osoittaa, ettei opiskeluoikeuden peruuttamisen aiheuttaneita syitä enää ole.

Termillä opiskeluoikeuden palauttaminen viitataan joskus myös menetetyn opiskeluoikeuden (ks. *opiskeluoikeuden menettäminen*) takaisin antamiseen, vaikka yliopistolaissa sillä tarkoitetaan nimenomaan peruutetun opiskeluoikeuden palauttamista.

Englanniksi (peruutetun) opiskeluoikeuden palauttamisesta käytetään termiä reinstatement of the right to study (esimerkiksi *yliopistolain 558/2009 englanninkielisessä käännöksessä*). Menetetyn opiskeluoikeuden takaisin hakemisesta puolestaan käytetään epävirallisesti termiä reapplication ja menetetyn opiskeluoikeuden palauttamisesta termiä readmission.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID491

Käsittekaavio: *Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä*

372

suoritusajan pidennys (lukiokoulutus); **opiskeluoroikeuden jatkaminen** (korkeakoulut)

sv förlängning av studierätt (korkeakoulut); förlängning av studietid (korkeakoulut);
~ fortsatt studierätt (korkeakoulut)

en extension of the right to study

määritelmä

koulutusorganisaation toimenpide, jolla opintojen suorittamisen sallittua kestoa tai *opiskeluoroikeuden* kestoa jatketaan *opiskelijan* hakemuksesta

huomautus

Lukiokoulutuksessa suoritusajan pidennys voi tulla kysymykseen, mikäli opiskelija käyttää opintoihinsa yli neljä vuotta. Opiskelijan on esitettävä koulutusorganisaatiolle suunnitelma tulevista opinnoistaan.

Korkeakoulutuksessa opiskelijan on opiskeluoroikeuden jatkamista koskevan hakemuksen yhteydessä esitettävä suunnitelma opintojen loppuun saattamisesta. Opiskeluoroikeutta voidaan jatkaa, mikäli opiskelijalla on suunnitelman perusteella mahdollisuus saattaa opintonsa loppuun kohtuullisessa ajassa. Yliopistolain (558/2009) mukaan opiskeluoroikeutta voidaan *korkeakoulussa (1)* jatkaa korkeintaan kaksi vuotta tavoiteaikaa pidemmäksi.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID892

Luokka: lukiokoulutus, korkeakoulut

Käsittekaavio: *Opiskeluoroikeuteen liittyviä toimenpiteitä*

373

ensisijainen opiskeluoroikeus

sv primär studierätt

en primary right to study

määritelmä

useasta yhdessä *korkeakoulussa (1)* samaan aikaan voimassaolevasta *opiskeluoroikeudesta* se, jonka *opiskelija* ilmoittaa ensisijaiseksi

huomautus

Eri tavoitetutkintoihin tähtäävistä, samassa korkeakoulussa (1) samaan aikaan voimassaolevista opiskeluoroikeuksista vain yksi voi kunakin ajanjaksona olla ensisijainen.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID493

Käsittekaavio: *Opiskeluoroikeuteen liittyviä toimenpiteitä*

374

erillinen opiskeluoroikeus; erillinen opinto-oroikeus

sv separat studierätt

en non-degree right to study; right to complete non-degree studies

not: separate non-degree right to study

määritelmä

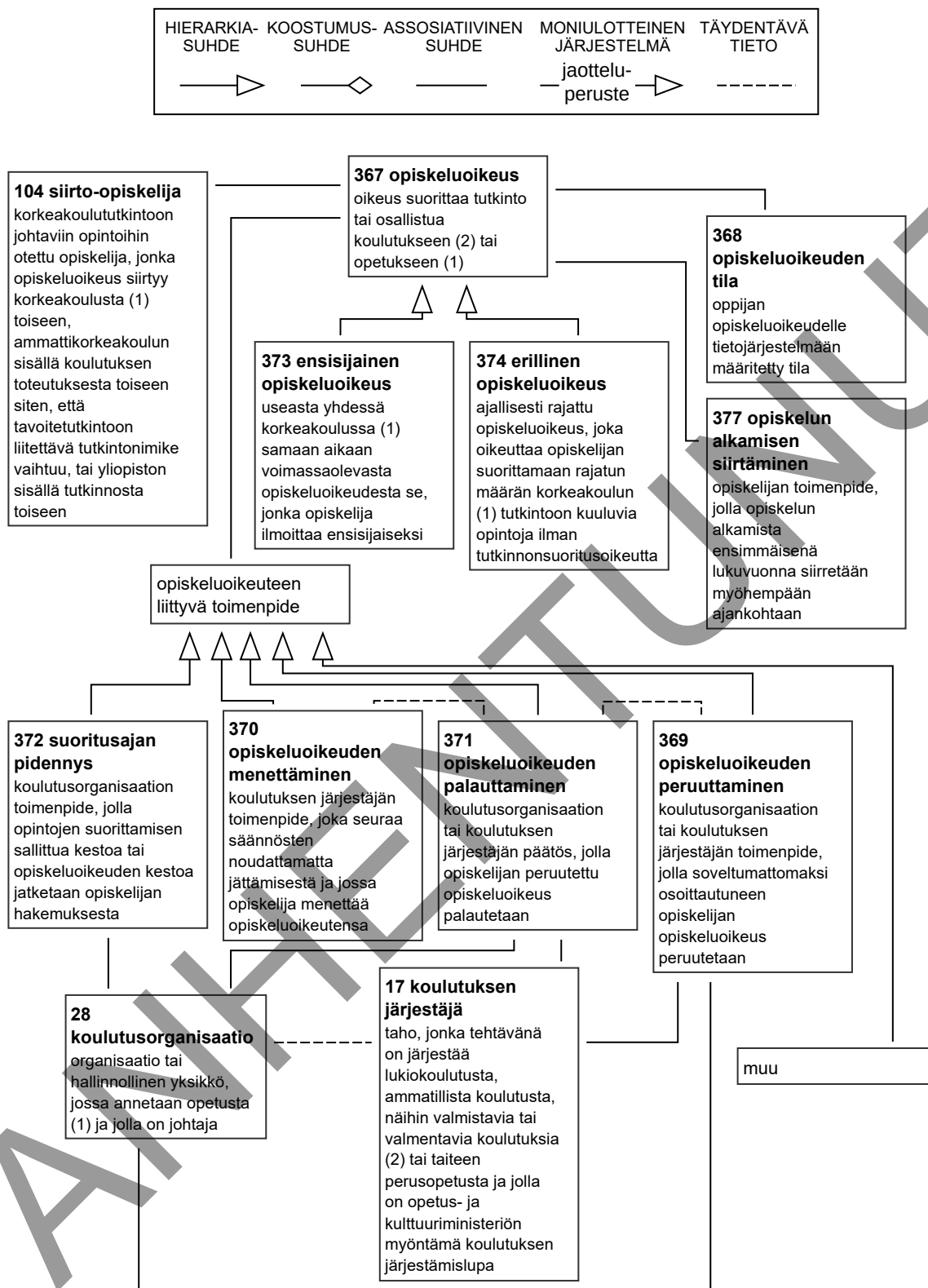
ajallisesti rajattu *opiskeluoroikeus*, joka oikeuttaa *opiskelijan* suorittamaan rajatun määrän *korkeakoulun (1) tutkintoon* kuuluvia opintoja ilman tutkinnonsuoritusoroikeutta

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID494

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: *Opiskeluoroikeuteen liittyviä toimenpiteitä*

Käsittekaavio 41. Opiskelu-oikeuteen liittyviä toimenpiteitä.

6.4.1 Ilmoittautuminen

375

oppilaaksi ilmoittautuminen

määritelmä

toimenpide, jolla *oppilasvalintaa* käyttävään *esi-* tai *perusopetukseen* hyväksytty *oppilas* ilmoittaa, aikooko hän osallistua *opetukseen (1)*

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID495

Käsittekaavio: *Ilmoittautumiskäsitteitä*

376

opiskelijaksi ilmoittautuminen (1)

ei: † kirjoittautuminen

sv anmäling

inte: inskrivning (1)

en enrolment

not: registration (2)

määritelmä

toimenpide, jolla *opiskelupaikan* vastaanottanut *hakija* ilmaisee *korkeakoululle (1)* aloittavansa *opiskelun*, minkä jälkeen hänet merkitään korkeakoulun (1) opiskelijarekisteriin *opiskelijaksi*

huomautus

Henkilön on tehtävä opiskelijaksi ilmoittautuminen (1), kun hän saa uuden *opiskeluoikeuden*.

Opiskelijaksi ilmoittautumisen (1) yhteydessä korkeakouluopiskelija tekee *lukuvuosi-ilmoittautumisen* läsnä olevaksi tai, mikäli laissa määritellyt ehdot täyttyvät, poissa olevaksi. Poissaolon syistä säädetään yliopistolaissa (558/2009) ja ammattikorkeakoululaissa (932/2014).

Mikäli opiskelijalla ei ole aiempia opiskeluoikeuksia, opiskelijaksi ilmoittautumisen (1) tuloksena tapahtuu *kirjoilletulo*.

Englannin registration-termiä käytetään ilmoittautumisesta *lukuvuosille* tai *lukukausille* (ks. *lukuvuosi-ilmoittautuminen* ja *lukukausi-ilmoittautuminen*), kun taas opiskelijaksi ilmoittautuminen (1), engl. enrolment, tehdään vain kerran, opintojen alussa.

Ks. myös *opiskelupaikan vastaanotto*.

Myös *vapaassa sivistystyössä* käytetään termiä opiskelijaksi ilmoittautuminen, mutta sillä viitataan eri käsitteeseen; ks. *opetukseen ilmoittautuminen*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID496

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: *Ilmoittautumiskäsitteitä*

377

opiskelun alkamisen siirtäminen

sv skjuta upp *verb* studiestarten

en deferral of the start of studies; postponement of the start of studies

määritelmä

opiskelijan toimenpide, jolla *opiskelun* alkamista ensimmäisenä *lukuvuonna* siirretään myöhempään ajankohtaan

huomautus

Opiskelun alkamisen siirtäminen on mahdollista ainoastaan laissa säädettyistä syistä.

Opiskelun alkamisen siirtäminen tapahtuu ilmoittautumalla ensimmäiseksi lukuvuodeksi - tai poikkeuksellisesti ensimmäiseksi *lukukaudeksi* - poissa olevaksi (ks. *lukukausi-ilmoittautuminen*).

Vrt. *poissaoleva opiskelija*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID492

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaaviot: *Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä* ja *Ilmoittautumiskäsitteitä*

378

<korkeakoulut>

kirjoilletulo

sv inskrivning (2); inskrivning i matrikeln (historiallinen, juhlallinen)

en entry into the student register

määritelmä

henkilön ensimmäinen kirjaaminen *korkeakoulun (1)* opiskelijarekisteriin *tutkintoon* johtavien opintojen aloittamisen yhteydessä

huomautus

Ks. myös *opiskelijaksi ilmoittautuminen (1)*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID500

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaaviot: *Ilmoittautumiskäsitteitä* ja *Korkeakoulun opiskelijarekisterin päivämääriä*

379

lukuvuosi-ilmoittautuminen

mieluummin kuin: läsnäoloilmoittautuminen (1)

sv läsårsanmälan /FI/

en registration for the academic year

rather than: annual registration

määritelmä

kokonaisuus, joka muodostuu tietyn *lukuvuoden lukukausia* koskevista *lukukausi-ilmoittautumisista*

huomautus

Opiskelijan velvollisuudesta ilmoittautua joka lukuvuosi säädetään yliopistolaissa (558/2009) ja ammattikorkeakoululaissa (932/2014).

Lukuvuosi-ilmoittautumisella opiskelija voi ilmoittautua lukuvuoden lukukausiksi läsnä [olevaksi tai, mikäli laissa mainitut ehdot täyttyvät, poissaolevaksi. Poissaolon syistä säädetään yliopistolaissa ja ammattikorkeakoululaissa.

Lukuvuosi-ilmoittautuminen voi kohdistua *korkeakouluun (1)* tai tiettyyn *opiskeluoikeuteen*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID883

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: *Ilmoittautumiskäsitteitä*

380

lukukausi-ilmoittautuminen

mieluummin kuin: läsnäoloilmoittautuminen (2)

sv terminsanmälan

en registration for the academic term

määritelmä

toimenpide, jolla *opiskelija* ilmoittaa olevansa läsnä tai poissa tietyn *lukukauden* ajan

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID497

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaaviot: *Ilmoittautumiskäsitteitä* ja *Korkeakoulun opiskelijarekisterin päivämääriä*

381

lukukausi-ilmoittautumisen tila; ~ lukuvuosi-ilmoittautumisen tila

määritelmä

opiskelijan lukukausi-ilmoittautumiselle tietojärjestelmään määritetty tila

huomautus

Lukukausi-ilmoittautumisen tila liittyy tarkentavana tietona *opiskeluoikeuden tilaan* ”aktiivinen”.

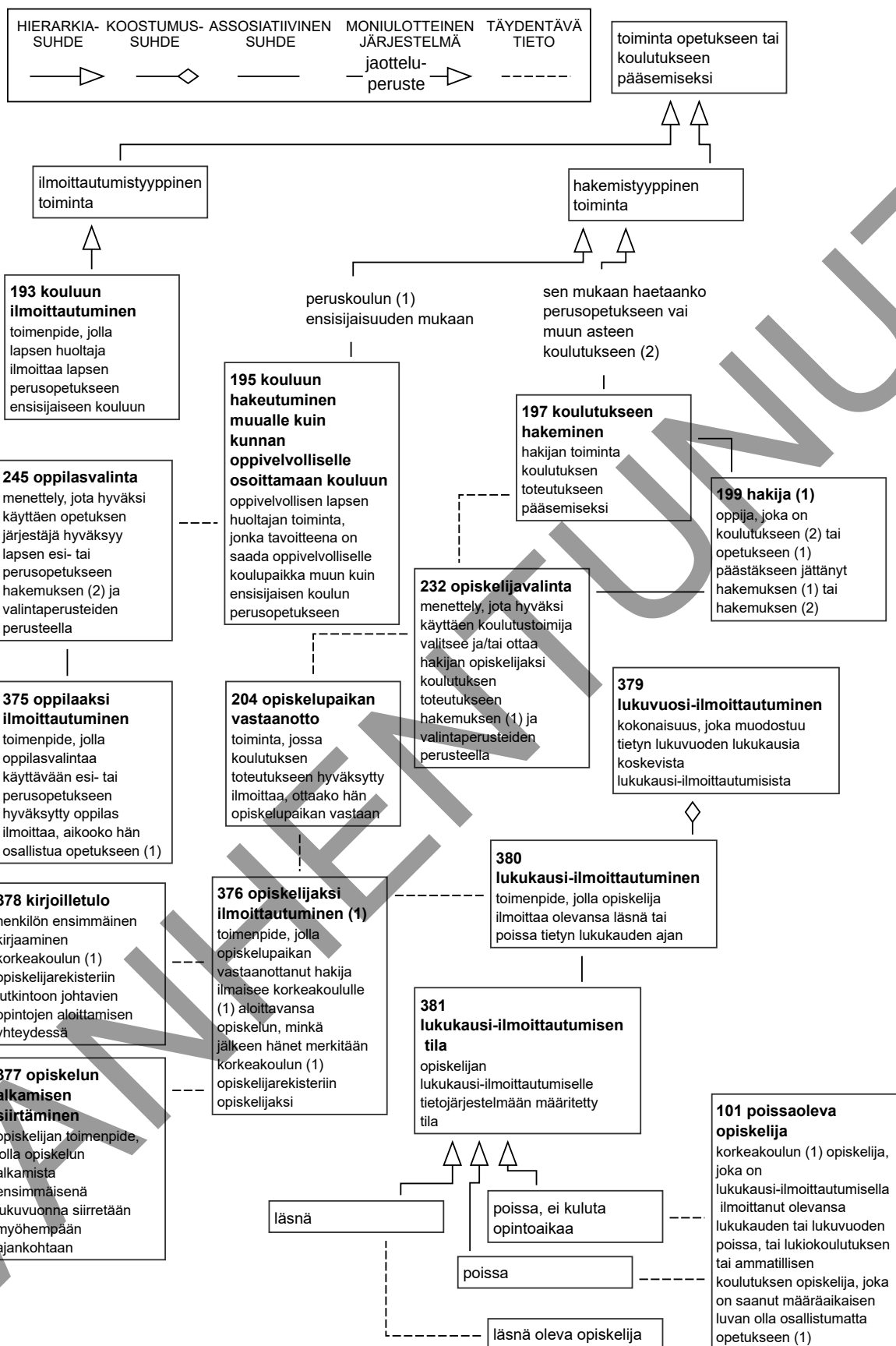
Lukukausi-ilmoittautumisen tiloja ovat ”läsnä”, ”poissa” ja ”poissa, ei kuluta opintoaikaa”.

Lukuvuosi-ilmoittautumisen tila muodostuu tietyn *lukuvuoden* lukukausi-ilmoittautumisten tilatiedoista.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID884

Luokka: korkeakoulut

Käsitteekaavio: *Ilmoittautumiskäsitteitä*

Käsitekaavio 42. Ilmoittautumiskäsitteitä.

382

<korkeakoulut>

kirjoilletulopäivämäärä; kirjoihintulopäivämäärä

sv inskrivningsdatum *n*

en date of entry into the student register

määritelmä

päivämäärä, jona *opiskelijan kirjoilletulo* on opiskelijarekisterin merkinnän mukaan tapahtunut

huomautus

Käsite kirjoilletulopäivämäärä on eri kuin käsite *opiskeluoikeuden alkamispäivämäärä*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID501

Käsitekaavio: *Korkeakoulun opiskelijarekisterin päivämääriä*

383

lukukausi-ilmoittautumispäivämäärä; ~ lukuvuosi-ilmoittautumispäivämäärä

sv datum *n* för terminsanmälan

en date of registration for the academic term; ~ date of registration for the academic year

not: enrolment date

määritelmä

päivämäärä, jona *opiskelija* on opiskelijarekisterin merkinnän mukaan tehnyt *lukukausi-ilmoittautumisen*

huomautus

Tietojärjestelmiin merkitään hienomman jaon mukainen tieto eli tieto lukukausi-ilmoittautumisesta. Lukuvuosi-ilmoittautumispäivämäärä päätellään lukukausi-ilmoittautumispäivämääristä. Lukuvuosi-ilmoittautumispäivämäärä on siis päivämäärä, jona opiskelija on opiskelijarekisterin merkinnän mukaan tehnyt tiettyyn *lukuvuoteen* liittyvät lukukausi-ilmoittautumiset.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID499

Luokka: korkeakoulut

Käsitekaavio: *Korkeakoulun opiskelijarekisterin päivämääriä*

384

<korkeakoulut>

opiskeluoikeuden alkamispäivämäärä

sv startdatum *n* för studierätten

en start date of the right to study

määritelmä

päivämäärä, jona *opiskelijan opiskeluoikeus* on *korkeakoulun (1)* opiskelijarekisterin merkinnän mukaan alkanut

huomautus

Opiskeluoikeus alkaa korkeakoulussa (1) yleensä ensimmäinen elokuuta tai ensimmäinen tammikuuta.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID502

Käsitekaavio: *Korkeakoulun opiskelijarekisterin päivämääriä*

385

opintojen aloittamispäivämäärä

sv studiernas startdatum *n*

en start date of studies

määritelmä

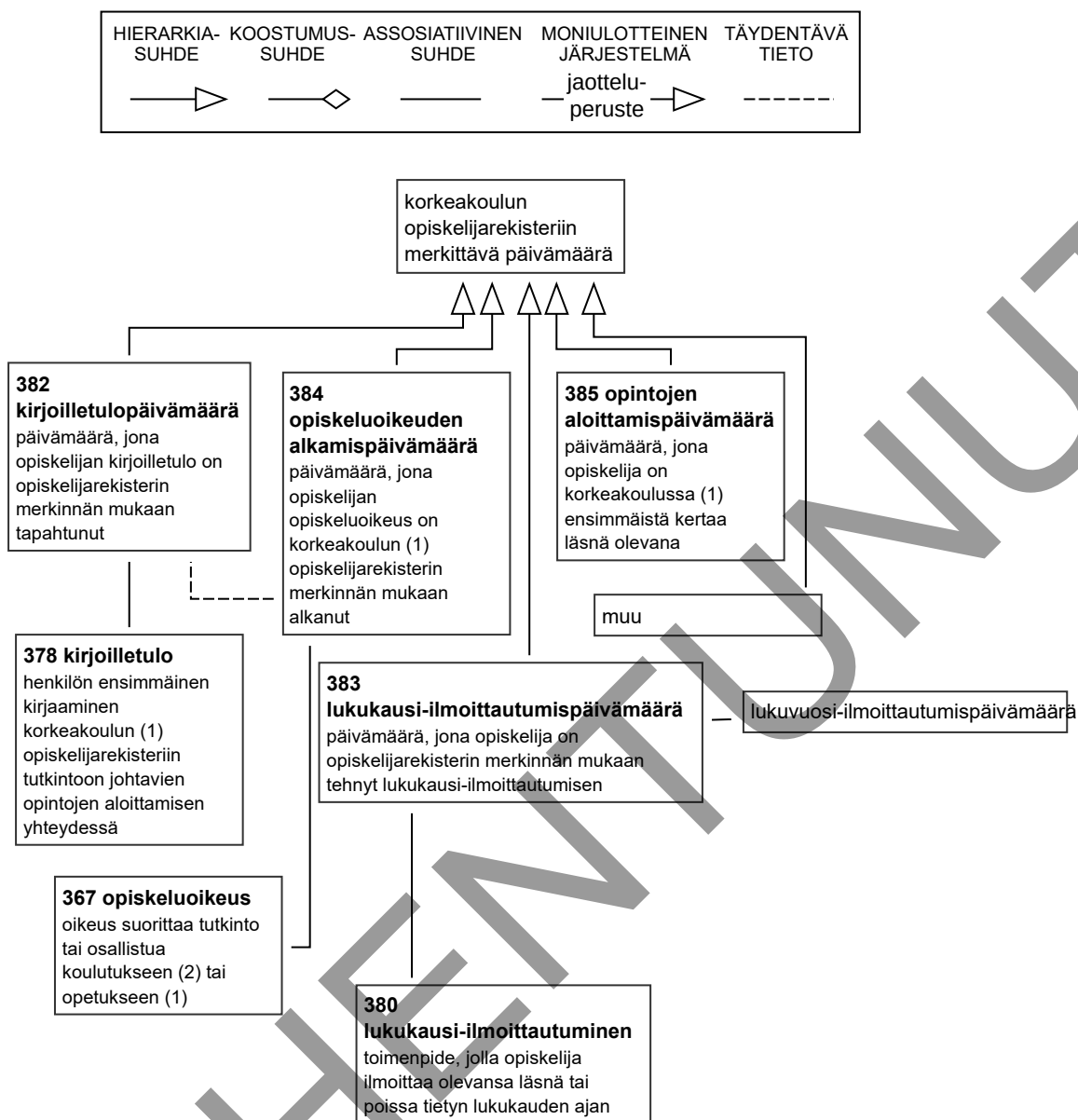
päivämäärä, jona *opiskelija* on *korkeakoulussa (1)* ensimmäistä kertaa läsnä olevana

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID908

Luokka: korkeakoulut

Käsitekaavio: *Korkeakoulun opiskelijarekisterin päivämääriä*

Käsitekaavio 43. Korkeakoulun opiskelijarekisterin päivämääriä.

6.4.2 Opiskelun tai koulunkäynnin keskeytyminen

386 esiopetuksen keskeyttäminen

määritelmä
tilanne, jossa lapsi lakkaa osallistumasta *esiopetukseen*

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID877

Luokka: esiopetus

Käsitekaavio: *Opiskelun keskeytyminen*

387

koulunkäynnin keskeyttäminen

määritelmä

tilanne, jossa *oppilas* lakkaa suorittamasta *oppivelvollisuuttaan*

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID503

Käsittekaavio: *Opiskelun keskeytyminen*

388

opiskeluoikeudesta luopuminen

sv avstå *verb* sin studierätt

en waiver of the right to study; renouncement of the right to study

määritelmä

toimenpide, jossa *opiskelija* ilmoittaa luopuvansa *opiskeluoikeudestaan*

huomautus

Vrt. *keskeyttänyt (1)*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID504

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: *Opiskelun keskeytyminen*

389

(vanhentunut)

opintojen työvoimapoliittinen keskeyttäminen

sv < avbrott i studierna

en temporary discontinuation of the right to study on employment policy grounds

määritelmä

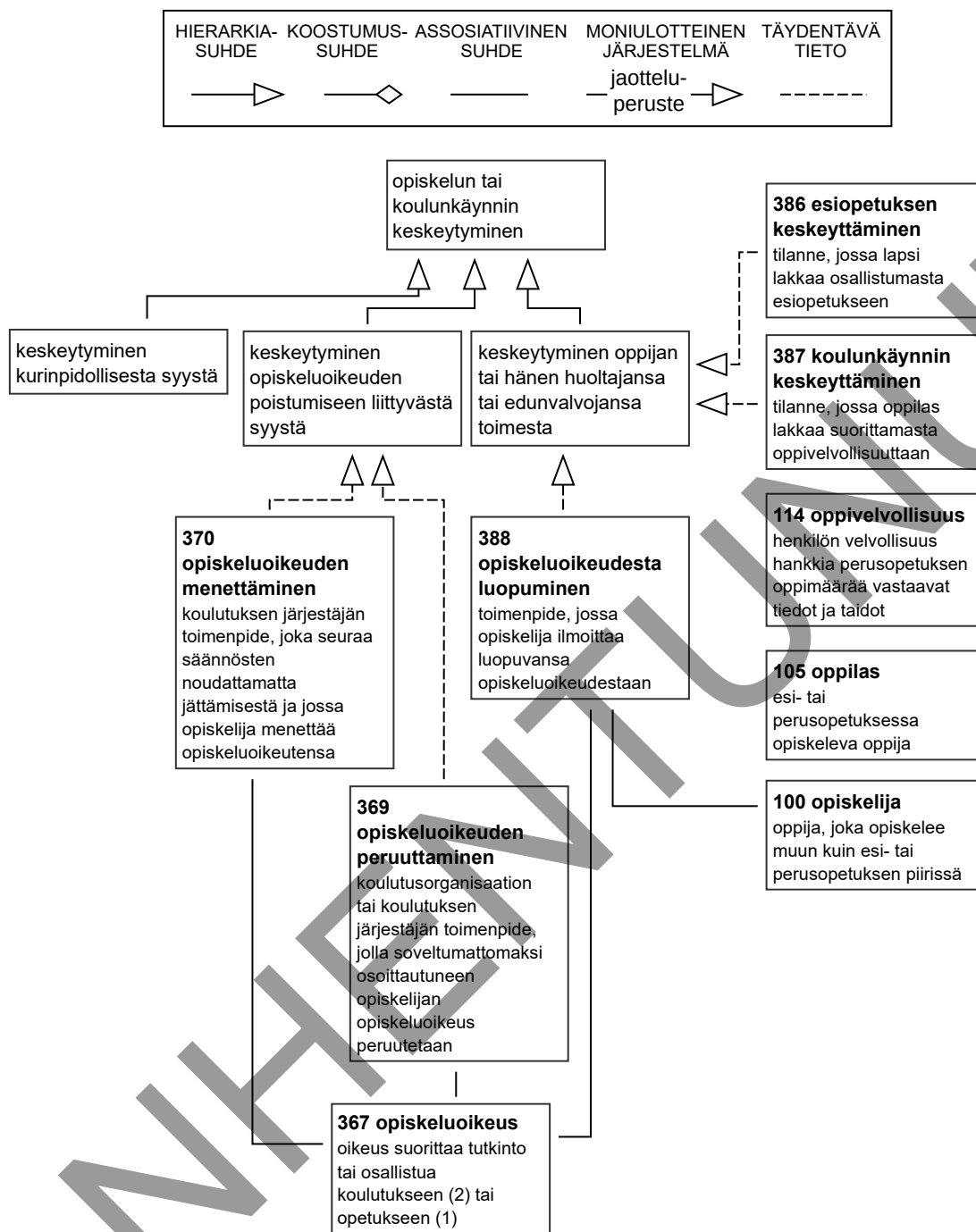
toimenpide, jossa yliopisto-opiskelija ilmoittaa luopuvansa *opiskeluoikeudestaan* väliaikaisesti vähintään vuoden ajaksi, jona aikana häntä ei työttömyysturvalain mukaan pidetä päätoimisena *opiskelijana*

huomautus

Työttömyysturvalain (1290/2002) mukaan yliopisto-opiskelijaa, joka on keskeyttänyt opintonsa vähintään vuoden ajaksi, ei keskeytysaikana pidetä päätoimisena opiskelijana.

Vrt. *opiskeluoikeudesta luopuminen*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID506

Käsittekaavio 44. Opiskelun keskeytyminen.

6.5 Opiskelun tuki

6.5.1 Oppilaan ohjaus ja opinto-ohjaus

390

oppilaanohjaus (perusopetus); **opinto-ohjaus** (1) (ammattillinen koulutus, lukiokoulutus); **opintoneuvonta** (korkeakoulut); > **opinto-ohjaus** (2) (yliopistot); ~ **opiskelijaneuvonta** (korkeakoulut)

sv elevhandledning (perusopetus); studiehandledning (ammattillinen koulutus, lukiokoulutus); < studierådgivning (korkeakoulut)

en student advice; study guidance; > academic advice (korkeakoulujen opinto-ohjaus)

määritelmä

toiminta, jonka tarkoituksena on tukea *oppilaita* ja *opiskelijoita* käynnissä olevan *opiskelun* eri vaiheissa sekä opiskelun jälkeistä tulevaisuutta koskevien ratkaisujen tekemisessä

huomautus

Perusopetuksen oppilaanohjaukseen sekä *ammattillisen koulutuksen* ja *lukiokoulutuksen* opinto-ohjaukseen (1) kuuluu oppilaiden ja opiskelijoiden tukeminen aine- ja kurssivalinnoissa, auttaminen oppimisongelmissa sekä henkilökohtainen ohjaus. Perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa ohjaus on oppilaiden, *opettajien* ja huoltajien yhteistoimintaa. Perusopetuksen oppilaanohjaus tutustuttaa oppilaita myös työntekoon järjestämällä tutustumiskäyntejä yrityksiin ja toteuttamalla käytännön tutustumista työelämään.

Ammatillisessa koulutuksessa opinto-ohjauksen (1) tavoitteena on muun muassa turvata opintojen sujuminen, tukea ja edistää henkilökohtaista kehitystä ja ammatillista kasvua sekä antaa tietoa työmarkkinoista, työllisyystilanteesta ja työllistymismahdollisuuksista.

Lukiokoulutuksessa opinto-ohjauksen tavoitteena on tukea opiskelijaa lukio-opintojen eri vaiheissa sekä kehittää hänen valmiuksiaan tehdä koulutusta ja tulevaisuutta koskevia valintoja ja ratkaisuja.

Korkeakouluissa (1) käytetään termiä opintoneuvonta. Opintoneuvonnan tavoitteena on neuvoa opiskelijoita opiskeluun liittyvissä kysymyksissä, kuten *pääaineen* vaihtamisen tai tietyn *sivua-**neen* saamisen menettelyissä.

Yliopistoissa käsite opinto-ohjaus (2) on suppeampi kuin tässä määritelty käsite opintoneuvonta. Yliopistojen opinto-ohjauksella (2) tarkoitetaan kunkin *opintoalan* toimintaa, jota voi tehdä esimerkiksi opiskelijan pää- tai sivuainelaitoksen *professori*.

Korkeakoulujen (1) käsite opiskelijaneuvonta on tässä määriteltyä laajempi käsite, johon sisältyy esimerkiksi *opiskelijavaihtoa* koskeva neuvonta.

Ruotsin termi studierådgivning viittaa tässä määriteltyä laajempaan käsitteseen, esimerkiksi opintososiaalisiin teemoihin liittyvään ohjaamiseen.

Perusopetuksessa on tässä määritellyn neuvontatoiminnan lisäksi myös *oppiaine* oppilaanohjaus ja *lukiokoulutuksessa* oppiaine opinto-ohjaus.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID902

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulut

6.5.2 Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut

391

opintososiaalinen etu (perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus); ~ **opintososiaalinen palvelu**;
opintososiaalinen etuus (ammatillinen koulutus)

määritelmä

lakisääteinen etu, jolla ylläpidetään ja edistetään *perusopetuksen oppilaan* tai *toisen asteen koulutuksen opiskelijan* oppimista, terveyttä ja hyvinvointia

huomautus

Etuudella tarkoitetaan taloudelliselta arvoltaan määriteltävissä olevaa hyödykettä, joka myönnetään saajan aseman tai elämäntilanteen perusteella ennalta määritellyin perustein. Etuudet eivät aina ole rahamääräisiä, mutta niiden rahallinen arvo on laskettavissa. [Lähde: Kelan terminologinen sanasto – Etuuksiin liittyvät käsitteet, 4. laitos (TSK 49, 2017).] Etu puolestaan on yleiskielen sana ja viittaa hyödylliseen tai myönteiseen asiaan ottamatta kantaa siihen, voidaanko asian taloudellista arvoa määrittää. Opetus- ja koulutuslalla termejä opintososiaalinen etu ja opintososiaalinen etuus käytetään kuitenkin osin synonyymisesti.

Opintososiaaliset edut tai opintososiaaliset etuudet on laaja käsite, ja nämä edut tai etuudet voivat olla myös palveluita (nk. opintososiaaliset palvelut). Esimerkkejä opintososiaalisista palveluista ovat *opiskeluhoolto* sekä niihin sisältyvät *opiskeluterveydenhuolto* ja *kouluterveydenhuolto*.

Perusopetukseen, *lukiokoulutukseen* ja *ammatilliseen perustutkintoon* johtavaan *ammatilliseen koulutukseen* sekä *valmentavaan koulutukseen* liittyviä opintososiaalisia etuja ovat esimerkiksi *opetuksen (1)* ja kouluaterian maksuttomuus.

Ammatilliseen koulutukseen liittyviä opintososiaalisia etuuksia ovat esim. avustajapalvelut ja erityiset apuvälineet sekä *oppisopimuskoulutuksessa* päiväraha ja korvaus majoitus- ja matkakustannuksista.

Vertaa Kelan maksamat opintoetuudet eli etuudet, joilla tuetaan *peruskoulun (1)* jälkeisiä päätömmisiä opintoja. Kelan myöntämiä opintoetuuksia ovat opintotukeen kuuluvat opintoraha, opintotuen asumislisä ja opintolainan valtioneuvoston takaus sekä koulumatkatuki, ateriatuki ja korkoavustus.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID636

Luokka: yleinen/yhteinen, perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus

Käsitteekaavio: *Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut*

392

opiskeluhoolto; **oppilashuolto** (esiopetus, perusopetus); **opiskelijahuolto** (lukiokoulutus, ammatillinen koulutus)

määritelmä

toiminta, jonka tavoitteena on edistää *esiopetuksessa* olevan lapsen, *perusopetuksen oppilaan* tai *lukiokoulutuksen* tai *ammatillisen koulutuksen opiskelijan oppimista* ja tukea hänen fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointiaan

huomautus

Esiopetuksessa oppilashuollon palveluita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä terveydenhoitopalvelut, jotka järjestetään terveydenhuoltolain mukaisina ikäryhmälle suunnattuina neuvolapalveluina.

Perusopetuksen oppilashuollon palvelut muodostuvat *kouluterveydenhuollon* sekä *koulukuraattorin* ja *koulupsykologin* palveluista.

Lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijahuollon palvelut muodostuvat *opiskeluterveydenhuollon* sekä *oppilaitoksen* kuraattorin ja psykologin palveluista.

Oppilas- ja opiskelijahuolto on maksutonta.

Oppilas- ja opiskelijahuollosta on säädetty laissa *1287/2013*. Laissa käytetään termiä opiskeluhoolto, jolla viitataan sekä perusopetuslain (*628/1998*) mukaiseen oppilashuoltoon että lukiolain (*629/1998*) ja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (*531/2017*) mukaiseen opiskelijahuoltoon.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID508

Luokka: esiopetus, perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus

Käsitteekaavio: *Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut*

393

kouluterveydenhuolto

määritelmä

toiminta, jonka tarkoituksena on edistää *perusopetuksen oppilaiden* terveyttä, ennaltaehkäistä heidän sairauksiaan sekä parantaa ja hoitaa sairaita oppilaita

huomautus

Kouluterveydenhuoltoon kuuluvat koululääkärin tai kouluterveydenhoitajan tekemät terveystarkastukset, terveystieteiden opetus, hammashuolto sekä psykologin ja puheterapeutin palvelut.

Esiopetuksessa yksilölliset terveystarkastukset ja yksilöllinen terveystieteiden neuvonta järjestetään terveydenhuoltolain (1326/2010) mukaisina neuvolapalveluina.

Kouluterveydenhuollon palveluiden järjestämisvastuu on kunnalla.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID198

Luokka: perusopetus

Käsitteekaavio: *Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut*

394

opiskeluterveydenhuolto; opiskelijaterveydenhuolto

sv studenthälsövård (korkeakoulut); studerandehälsövård (toisen asteen koulutus)

en student health care

määritelmä

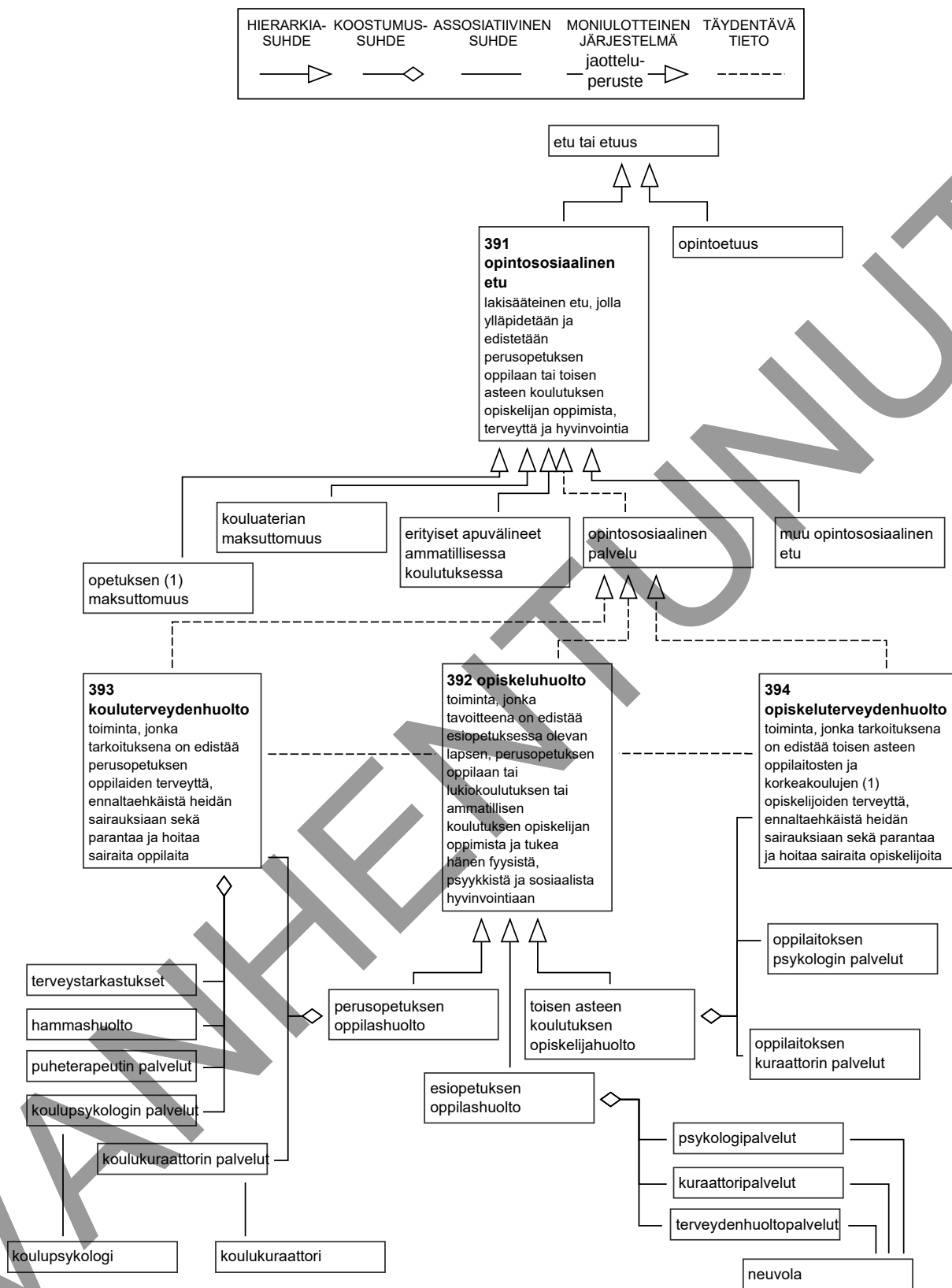
toiminta, jonka tarkoituksena on edistää *toisen asteen oppilaitosten* ja *korkeakoulujen (1) opiskelijoiden* terveyttä, ennaltaehkäistä heidän sairauksiaan sekä parantaa ja hoitaa sairaita opiskelijoita

huomautus

Opiskeluterveydenhuollon palvelut kuuluvat *lukioiden (1)*, *ammattillista koulutusta* antavien *oppilaitosten* sekä *korkeakoulujen (1) opiskelijoille*. Opiskeluterveydenhuoltoon sisältyvät opiskelijoiden terveyden ja opiskelukyvyn edistäminen, *oppimisympäristön* terveellisyys- ja turvallisuuden sekä opiskeluyhteisön hyvinvoinnin turvaaminen ja parantaminen, terveyden- ja sairaanhoitopalvelut, opiskelijan *erityisen tuen (2)* ja tutkimuksen tarpeen varhainen tunnistaminen ja tarvittaessa tutkimuksiin ja hoitoon ohjaaminen.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID199

Käsitteekaavio: *Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut*

Käsittekaavio 45. Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut.

6.5.3 Muut opiskelua tukevat palvelut

395

opiskelun tukipalvelut

sv stödtjänster för studerande

en ancillary student support services; non-academic student support services (korkeakoulut)
rather than: study support services; student services
not: academic support services

määritelmä

koulutusorganisaation tarjoamat, varsinaista *opiskelua* tukevat palvelut

huomautus

Esimerkkejä opiskelun tukipalveluiksi luettavista *korkeakoulujen (1)* palveluista ovat opiskelija-palvelut, terveydenhuoltopalvelut (ks. *opiskeluterveydenhuolto*), esteettömyyspalvelut, vakuutus-palvelut, vapaa-ajanpalvelut ja liikuntapalvelut.

Monissa *korkeakouluissa (1)* opiskelun tukipalveluihin sisältyvät myös tieto- ja viestintätekniikan tukipalvelut.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID509

Luokka: korkeakoulut

6.5.4 Oppilaan ja opiskelijan tukeminen perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa

396

yleinen tuki

määritelmä

kaiken *kasvatuksen* ja *opetuksen (1)* osana *opettajan arvioinnin (2)* perusteella annettava tuki, jonka tehtävänä on tukea *oppijaa* tavoitteiden saavuttamisessa

huomautus

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2014) mukaan yleinen tuki on ensimmäinen keino vastata *oppilaan* tuen tarpeeseen. Tämä tarkoittaa yleensä yksittäisiä pedagogisia ratkaisuja sekä ohjaus- ja tukitoimia, joilla tilanteeseen vaikutetaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa osana *peruskoulun (1)* arkea. Perusopetuslain (628/1998, 30 §) mukaan *oppimisen* ja koulunkäynnin tukea annetaan heti tuen tarpeen ilmetessä, eikä tuen aloittaminen edellytä erityisiä tutkimuksia tai päätöksiä.

Yleisen tuen aikana voidaan käyttää kaikkia tukimuotoja lukuun ottamatta *erityisen tuen (1)* päätökseen perustuvaa *erityisopetusta*. Tuen tarpeen kasvaessa ja oppilaan tarvitessa suunnitelmallista tukea hänen tulee saada *tehostettua tukea*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID510

Luokka: esiopetus, perusopetus

Käsittekaavio: *Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa*

397

tehostettu tuki

määritelmä

tuki, jota annetaan *oppijalle*, joka tarvitsee *yleistä tukea* voimakkaampaa, säännöllisempää ja suunnitelmallista tukea

huomautus

Perusopetuslain (628/1998, 16a §) mukaan *oppilaalle*, joka tarvitsee *oppimisessaan* tai koulunkäynnissään säännöllistä tukea tai samanaikaisesti useita tukimuotoja, on annettava tehostettua tukea hänelle tehdyn *oppimissuunnitelman* mukaisesti.

Tehostettu tuki sisältää erityisesti *tukiopetusta* ja *osa-aikaista erityisopetusta*, *opetukseen (1)* osallistumisen edellyttämiä tulkitsemis- ja avustajapalveluita, muita opetuspalveluita, erityisiä apuvälineitä, *oppilashuollon* palveluita sekä tarvittavia pedagogisia järjestelyjä. Tehostetun tuen ja oppimissuunnitelman keskeisestä sisällöstä määrätään *opetussuunnitelman perusteissa*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID511

Luokka: perusopetus

Käsittekaavio: *Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa*

398

<esiopetus, perusopetus>

erityinen tuki (1)

määritelmä

tuki, jota annetaan *esiopetuksen* ja *perusopetuksen oppijalle*, jonka kasvun, kehityksen tai *oppimisen* tavoitteiden saavuttaminen ei toteudu riittävästi *tehostetun tuen* avulla

huomautus

Perusopetuslain (628/1998, 17 §) mukaan erityinen tuki (1) muodostuu *erityisopetuksesta* ja muusta *oppilaan* tarvitsemasta, perusopetuslain mukaan annettavasta tuesta.

Erityisen tuen (1) antamiseksi *opetuksen järjestäjän* tulee tehdä kirjallinen päätös. Erityisopetus ja oppilaan saama muu tuki muodostavat järjestelmällisen kokonaisuuden. Käytettävissä ovat kaikki perusopetuslain mukaiset tukimuodot. Erityinen tuki (1) järjestetään joko yleisen *oppivelvollisuuden* tai *pidennetyn oppivelvollisuuden* piirissä. Erityistä tukea saava oppilas opiskelee joko oppiaineittain tai toiminta-alueittain. Mikäli oppilas opiskelee *oppiaineittain*, hän opiskelee eri oppiaineissa joko yleisen tai yksilöllistetyn *oppimäärän* mukaisesti.

Perusopetuksen erityistä tukea varten oppilaasta tehdään *pedagoginen selvitys*, minkä jälkeen tehdään erityistä tukea koskeva hallintopäätös.

Perusopetuksen oppilaalle laaditaan *henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma*, josta käy ilmi erityistä tukea koskevan päätöksen mukaisen *opetuksen (1)* ja muun tuen antaminen.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID512

Luokka: esiopetus, perusopetus

Käsittekaavio: *Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa*

399

pedagoginen arvio tehostettua tukea varten

määritelmä

asiakirja, joka sisältää kuvauksen *oppijan oppimisen* ja koulunkäynnin tilanteesta, oppimisvalmiuksista ja erityistarpeista, hänen saamastaan *yleisestä tuesta* sekä arvion tarvittavista tukijärjestelyistä ja *tehostetun tuen* tarpeesta

huomautus

Tehostetun tuen aloittaminen ja käsittely moniammatillisessa oppilashuoltotyössä perustuu kirjalliseen pedagogiseen arvioon. Arvion laativat *oppilaan opettaja* tai opettajat yhdessä, ja tarvittaessa muut asiantuntijat yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa. Pedagogisessa arviossa kuvattavat asiat, kuten oppimisen ja koulunkäynnin tilanne kokonaisuutena, oppilaan saaman *yleisen tuen* vaikutukset sekä arvio tarvittavista tukijärjestelyistä, sisältyvät *opetussuunnitelman perusteisiin*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID513

Luokka: perusopetus

Käsittekaavio: *Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa*

400

pedagoginen selvitys erityistä tukea varten

määritelmä

asiakirja, joka sisältää kuvauksen *oppijan oppimisen* ja koulunkäynnin tilanteesta, oppimisvalmiuksista ja erityistarpeista, hänen saamastaan *tehostetusta tuesta* sekä arvion tarvittavista tukijärjestelyistä ja *erityisen tuen (1)* tarpeesta

huomautus

Pedagogisessa selvityksessä arvioidaan *oppilaan* erityisen tuen (1) tarvetta. Pedagoginen selvitys tehdään ennen erityistä tukea koskevaa päätöstä.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID515

Luokka: perusopetus

Käsittekaavio: *Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa*

401

perusopetuksen yksilöllistetty oppimäärä

määritelmä

oppimäärä, joka on määritelty *erityistä tukea (1)* saavan *oppilaan* tavoitetasolle hänen omien edellytystensä mukaiseksi

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID516

Käsittekaavio: *Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa*

402

pidennetty oppivelvollisuus

määritelmä

oppivelvollisuus, joka alkaa vuotta säädettyä aiemmin ja kestää 11 vuotta

huomautus

Jos *perusopetukselle* säädettyjä tavoitteita ei lapsen vammaisuuden tai sairauden vuoksi ilmeisesti ole mahdollista saavuttaa yhdeksässä vuodessa, oppivelvollisuus alkaa sinä vuonna, jona lapsi täyttää kuusi vuotta. Pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin kuuluvat vaikeasti vammaiset tai sairaat lapset. Päätös pidennyksestä oppivelvollisuudesta tehdään pääsääntöisesti ennen oppivelvollisuuden alkamista. Lapselle tehdään aina myös päätös *erityisestä tuesta (1)*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID517

Käsittekaavio: *Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa*

403

toiminta-alueittain järjestetty opetus

määritelmä

oppiainejaon sijasta käytettävä *perusopetuksen* järjestämistapa, jota voidaan käyttää vammaisen tai vakavasti sairaan *oppilaan* kohdalla ja josta tehdään päätös *erityisen tuen (1)* päätöksessä

huomautus

Vaikeimmin kehitysvammaisten *oppilaiden opetus (1)* voidaan järjestää oppiainejaon sijasta toiminta-alueittain. Myös muulla tavoin vammaisen tai vakavasti sairaan oppilaan opetus (1) voi olla perusteltua järjestää toiminta-alueittain. Perusopetuksen *opetussuunnitelmaan (1)* kuuluvat toiminta-alueet ovat motoriset taidot, kieli ja kommunikaatio, sosiaaliset taidot, päivittäisten toimintojen taidot ja kognitiiviset taidot.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID518

Luokka: perusopetus

Käsittekaavio: *Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa*

404

erityiset opetusjärjestelyt (perusopetus); erityiset opetus- ja opiskelujärjestelyt (ammatillinen koulutus)

määritelmä

hallintopäätökseen perustuva *opetuksen (1)* järjestäminen toisin kuin laissa ja sen nojalla säädetään tai määrätään

huomautus

Perusopetuksessa erityisiä opetusjärjestelyitä voidaan käyttää, kun kyse on *erityistä tukea (1)* saavasta *oppilaasta*. Tällaisen oppilaan erityisistä opetusjärjestelyistä määrätään erityisen tuen päätöksessä.

Erityisiä opetusjärjestelyjä voidaan käyttää myös tietyissä muissa perusopetuslain (*628/1998*) mukaisissa tilanteissa, kuten jos oppilaalla katsotaan joltakin osin ennestään olevan perusopetuksen *oppimäärää* vastaavat tiedot ja taidot, jos perusopetuksen oppimäärän suorittaminen olisi oppilaalle joltakin osin kohtuutonta tai jos järjestelyt ovat perusteltuja oppilaan terveydentilaan liittyvistä syistä. Erityisistä opetusjärjestelyistä tehdään hallintopäätös, minkä jälkeen oppilaalle laaditaan *oppimissuunnitelma*.

Ammatillisessa koulutuksessa erityisiä opetus- ja opiskelujärjestelyitä voidaan käyttää, kun on kyse *erityisopetuksessa* olevasta *opiskelijasta*.

Erityisiä opetus- ja opiskelujärjestelyitä voidaan käyttää myös tietyissä muissa ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (*531/2017*) mukaisissa tilanteissa, kuten jos *opiskelijalla* katsotaan joltakin osin ennestään olevan tutkinnon sisältämiä opintoja vastaavat tiedot ja taidot, jos *tutkinnon* sisältämien opintojen suorittaminen olisi opiskelijalle olosuhteet ja aikaisemmat opinnot huomioon ottaen joltakin osin kohtuutonta tai jos järjestelyt ovat perusteltuja opiskelijan terveydentilaan liittyvistä syistä.

Ammatillisessa koulutuksessa erityisten opetus- ja opiskelujärjestelyiden käyttämisen tavoitteena on, että opiskelija voi suorittaa *tutkinnon* tai *koulutuksen (2)*, vaikka hän joltakin osin ei voi saavuttaa *tutkinnon perusteiden* tai koulutuksen (2) perusteiden mukaisia *ammattitaitovaatimuksia* tai *osaamistavoitteita*. Ammattitaitovaatimuksista ja osaamistavoitteista voidaan poiketa vain siinä määrin kuin se on välttämätöntä.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID519

Käsittekaavio: *Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa*

405

<ammattillinen koulutus>

erityinen tuki (2); ammatillisen koulutuksen erityinen tuki

määritelmä

tuki ja siihen liittyvät erityiset opetus- ja opiskelijajärjestelyt, jota annetaan *ammattillisen koulutuksen opiskelijalle* silloin, kun hän tarvitsee pitkäaikaista tai säännöllistä *oppimisen* ja *opiskelun* tukea oppimisvaikeuksien, vamman, sairauden tai muun syyn vuoksi

huomautus

Erityinen tuki (2) on opiskelijan tavoitteisiin ja valmiuksiin perustuvaa suunnitelmallista ja pedagogista tukea.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1306

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaavio: *Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa*

406

<ammattillinen koulutus>

vaativa erityinen tuki

määritelmä

erityinen tuki (2), jota annetaan *ammattillisen koulutuksen opiskelijalle* silloin, kun hänellä on vaikea vamma tai sairaus, joiden vuoksi hän tarvitsee yksilöllistä, laaja-alaista ja monipuolista tukea

huomautus

Vaativaa erityistä tukea voivat antaa vain vaativan erityisen tuen tehtävän saaneet *koulutuksen järjestäjät*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1307

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaavio: *Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa*

407

osaamisen arvioinnin mukauttaminen

määritelmä

järjestely, jossa *erityistä tukea (2)* saavan *opiskelijan ammatillisen perustutkinnon perusteiden* mukaista *osaamisen arviointia* muutetaan laatimalla opiskelijalle yksilöllinen osaamisen arviointi, jossa otetaan huomioon opiskelijan henkilökohtaiset tavoitteet ja valmiudet

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa erityisen tuen (2) tavoitteena on, että opiskelija voi saavuttaa *tutkinnon perusteiden* tai koulutuksen perusteiden mukaiset *ammattitaitovaatimukset* ja *osaamistavoitteet*. Erityistä tukea (2) saavan opiskelijan osalta ammatillisen perustutkinnon perusteiden mukaista osaamisen arviointia voidaan mukauttaa laatimalla opiskelijalle yksilöllinen osaamisen arviointi. Osaamisen arviointia voidaan mukauttaa vain siinä määrin, kuin se on opiskelijan henkilökohtaiset tavoitteet ja valmiudet huomioon ottaen välttämätöntä.

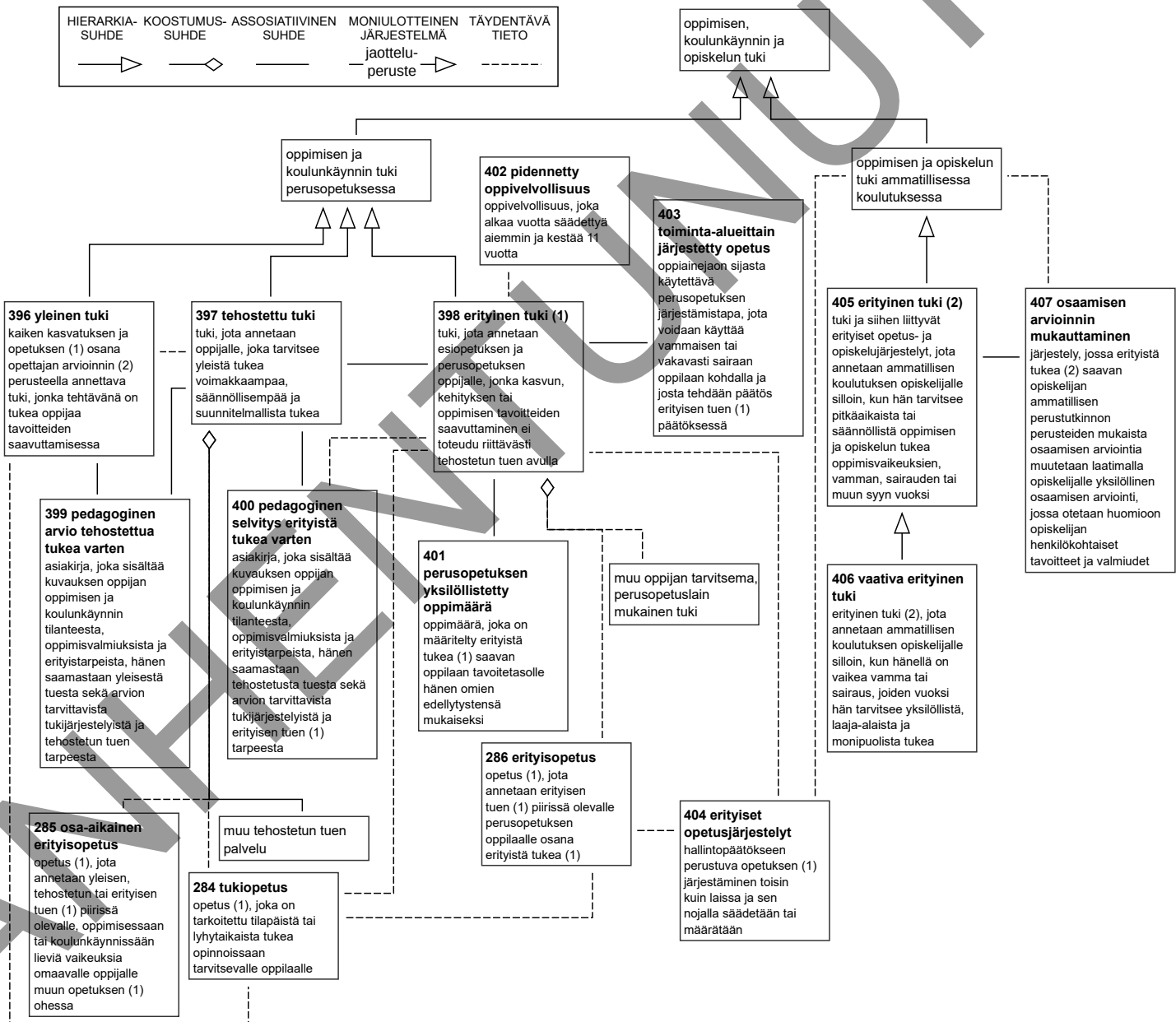
Käsitteen tunnus: tmpOKSAID881

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaavio: *Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa*

Käsittekaavio 46. Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa.

6.6 Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa

408

<ammatillinen koulutus>

henkilökohtaistaminen

määritelmä

toiminta, jossa tehdään *opiskelijan* aiemmin hankkiman *osaamisen tunnistaminen* ja *tunnustaminen* sekä suunnitellaan opiskelijan tarvitseman osaamisen hankkiminen ja osoittaminen ja tarvittavat ohjaus- ja tukitoimet

huomautus

Henkilökohtaistaminen tehdään opiskelijan esittämien asiakirjojen ja muiden selvitysten perusteella.

Henkilökohtaistamisesta laaditaan *henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma*.

Ennen ammatillisen koulutuksen vuonna 2018 voimaan tulevaa reformia henkilökohtaistamisella tarkoitettiin "*näyttötutkintoon* tai siihen valmistavaan *koulutukseen (2) hakeutumisen*, näyttötutkinnon suorittamisen ja tarvittavan ammattitaidon hankkimisen suunnittelua ja toteuttamista asiakaslähtöisesti". Reformin mukaisesti vuoden 2018 jälkeen ei ole enää näyttötutkintojärjestelmää eikä näyttötutkintoja, joten henkilökohtaistamisen käsite muuttuu tai on muuttunut yllä kuvatun kaltaiseksi.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID440

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: *Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa*

409

ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen; ammatillisen tutkinnon ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen

määritelmä

järjestely, jossa *ammatillisen perustutkinnon* suorittajan ei tarvitse osoittaa jotakin *tutkinnon perusteiden* edellyttämää osaamista

huomautus

Ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen tehdään osana *henkilökohtaistamista*. Siitä on tehtävä päätös, josta *opiskelijalla* on oikeus hakea oikaisua.

Ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen on mahdollista siinä tapauksessa, että tutkinnon perusteiden tai *valmentavan koulutuksen perusteiden* mukaiset *ammattitaitovaatimukset* tai *osaamistavoitteet* ovat joko olosuhteet tai aiemmin hankittu osaaminen huomioiden joltakin osin *opiskelijalle* kohtuuttomia tai jos poikkeaminen on perusteltua opiskelijan vammaan tai terveydentilaan liittyvistä syistä.

Esimerkiksi maahanmuuttaja, joka ei ole koskaan opiskellut ruotsin kieltä, voi suorittaa vastaavan osaamispistemäärän suomen kieltä tai omaa äidinkieltään.

Ks. myös *ammattitaitovaatimus, osaamistavoitteet*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1308

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: *Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa*

410

(vanhentunut)

hakeutumisen henkilökohtaistaminen

määritelmä

henkilökohtaistamisen osa, jossa *näyttötutkintoon* tai siihen valmistavaan *koulutukseen (1) hakeutuminen* suunnitellaan ja toteutetaan asiakaslähtöisesti

huomautus

Hakeutumisen henkilökohtaistamisessa selvitetään *hakijan* näyttötutkinnon suorittamiseen ja *opiskeluun* vaikuttavat lähtökohdat, soveltuva *tutkinto*, aiemmin hankittu osaaminen, koulutus-tarve sekä ohjauksen ja *erityisen tuen (2)* tarve. Hakeutumisvaiheeseen sisältyy hakijan saavutetun *osaamisen tunnistaminen* sekä osoitetun *osaamisen tunnustaminen*. Henkilökohtaistaminen alkaa viimeistään silloin, kun *koulutuksen järjestäjä* vastaanottaa *hakemuksen (1)* ja käsittelee sen.

Ammatillisen koulutuksen vuonna 2018 voimaan tulleen reformin myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID441

Luokka: ammatillinen koulutus

411

(vanhentunut)

tutkinnon suorittamisen henkilökohtaistaminen

määritelmä

henkilökohtaistamisen osa, jossa *näyttötutkinnon* suorittaminen suunnitellaan ja toteutetaan asiakaslähtöisesti

huomautus

Tutkinnon suorittamisen henkilökohtaistamisessa etsitään *tutkinnon suorittajalle* soveltuvat ja perustellut tutkintosuoritustavat ja toteutetaan ne. Henkilökohtaistetussa tutkinnon suorituksessa noudatetaan *tutkinnon perusteissa* määriteltyjä *ammattitaitovaatimuksia*, *arvioinnin (2)* kriteereitä sekä *ammattitaidon osoittamistapoja*. Tutkintosuorituksiksi hyväksytään myös aikaisemmin osoitettu osaaminen (vrt. *osaamisen tunnustaminen*).

Ammatillisen koulutuksen vuonna 2018 voimaan tulleen reformin myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID442

Luokka: ammatillinen koulutus

412

(vanhentunut)

tarvittavan ammattitaidon hankkimisen henkilökohtaistaminen

määritelmä

henkilökohtaistamisen osa, jossa *näyttötutkintoon* liittyvä tarvittavan ammattitaidon hankkiminen suunnitellaan ja toteutetaan asiakaslähtöisesti

huomautus

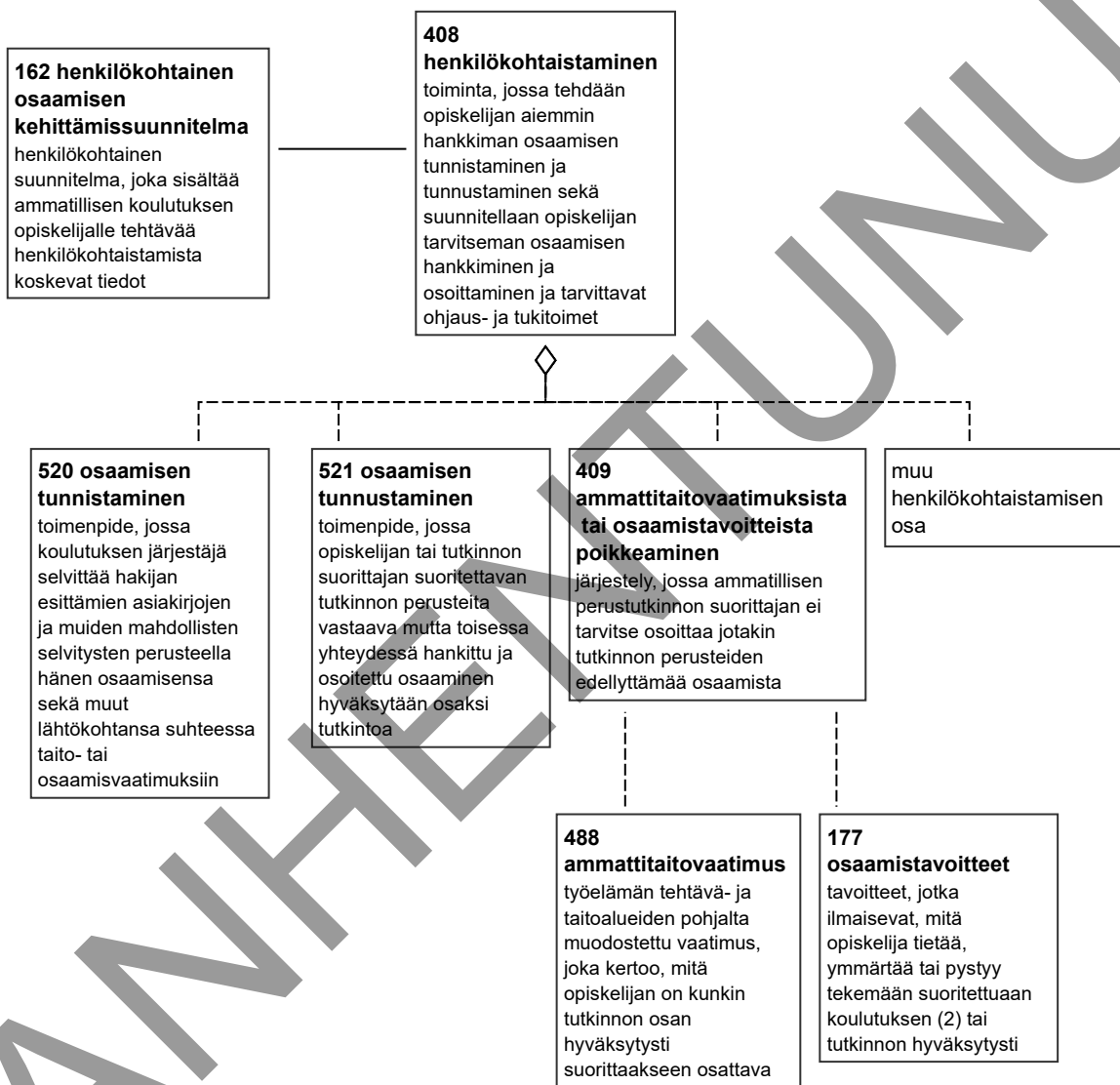
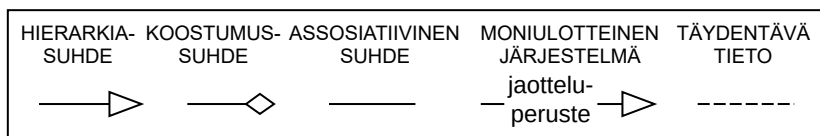
Tarvittavan ammattitaidon hankkiminen tarkoittaa *opiskelijan* osaamisen täydentämistä niiltä osin kuin tavoitteena oleva osaaminen tai ammattitaito on vielä vajaa.

Tarvittavan ammattitaidon hankkimisen henkilökohtaistaminen tarkoittaa sellaisten joustavien opiskelijajärjestelyjen ja oppimismahdollisuuksien suunnittelua ja toteutusta sekä *oppimisympäristöjen* valintaa, joissa otetaan huomioon *opiskelijan* elämän- ja työtilanne, aikaisemmin hankittu osaaminen ja todetut oppimistarpeet ja oppimisvalmiudet. Ammattitaidon hankkimisen henkilökohtaistamisessa käytetään ohjauksen, neuvonnan ja *opetuksen (1)* menetelmiä sekä erilaisia tukitoimia.

Ammatillisen koulutuksen vuonna 2018 voimaan tulleen reformin myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID443

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaavio 47. Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa.

6.7 Opiskelijaliikkuvuus

413

opiskelijaliikkuvuus

sv studentmobilitet; studerandemobilitet; studentrörlighet

en student mobility

määritelmä

toiminta, jossa *opiskelija* suorittaa *tutkintoonsa* sisältyviä opintoja muualla kuin varsinaisessa *oppilaitoksessaan* tai *korkeakoulussaan (1)* tai jossa opiskelija suorittaa koko tutkintonsa muussa maassa kuin siinä jossa on suorittanut *hakukelpoisuuden* antavan *pohjakoulutuksensa*

huomautus

Opiskelijaliikkuvuus on käsite, joka kattaa esimerkiksi kansainvälisen *opiskelijavaihdon*, kotimaisen opiskelijaliikkuvuuden (esimerkiksi korkeakoulujen (1) välisiin sopimuksiin perustuva kotimainen liikkuvuus, ks. *joustava opiskeluoikeus*) ja tutkintoon johtavan kansainvälisen opiskelijaliikkuvuuden.

Tutkinnon suorittamisen sisällä tapahtuvaa opiskelijaliikkuvuutta ovat mm. kansainvälinen *opiskelijavaihto* sekä *oppilaitoksen* tai korkeakoulun (1) ulkopuolella suoritettava *työharjoittelu*.

Opiskelijaliikkuvuudesta, jossa opiskelija suorittaa toisen maan oppilaitoksessa tai korkeakoulussa (1) osan lähtömaan tutkintoonsa sisältyvistä opinnoista, käytetään englanniksi termiä credit mobility.

Opiskelijaliikkuvuudesta, jossa opiskelija suorittaa koko tutkintonsa muussa maassa kuin siinä jossa on suorittanut korkeakoulun (1) hakukelpoisuuden antavan pohjakoulutuksensa, käytetään englanniksi termiä degree mobility.

Ruotsin yhdyssana-alkuosa "student-" on modernimpaa kieltä kuin "studerande-". Edellistä muotoa käytetään esimerkiksi opiskelijaviestinnässä, jälkimmäistä esimerkiksi *yliopistojen* johtosäännöissä.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID531

Käsittekaavio: [Opiskelijaliikkuvuus](#)

414

opiskelijavaihto; oppilasvaihto (lukiokoulutus)

sv studentutbyte; studerandeutbyte *n*

en student exchange; credit mobility (tilastot)

määritelmä

toiminta, jossa *opiskelija* suorittaa osan yhden maan *oppilaitoksen* tai *korkeakoulun (1) tutkinnosta* toisen maan oppilaitoksessa tai korkeakoulussa (1)

huomautus

Opiskelijavaihto-termin englanninkielinen vastine on student exchange. Euroopan komission alainen tilastotietoa tuottava Eurostat käyttää kuitenkin termiä credit mobility erottaakseen käsitteen nk. degree mobility -käsitteestä (ks. määritelmät kohdasta *opiskelijaliikkuvuus*).

Ruotsin yhdyssana-alkuosa "student-" on modernimpaa kieltä kuin "studerande-". Edellistä muotoa käytetään esimerkiksi opiskelijaviestinnässä, jälkimmäistä esimerkiksi *yliopistojen* johtosäännöissä.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID532

Käsittekaavio: [Opiskelijaliikkuvuus](#)

415

vaihto-opiskelija; vaihto-oppilas (lukiokoulutus)

sv utbytesstudent; utbyteselev (lukiokoulutus)

en exchange student

määritelmä

opiskelija, joka osallistuu *opiskelijavaihtoon*

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID533

Käsittekaavio: [Opiskelijaliikkuvuus](#)

416

lähtevä vaihto-opiskelija

sv utresande utbytesstudent
en outgoing exchange student

määritelmä

vaihto-opiskelija, joka lähtee *oppilaitoksesta* tai *korkeakoulusta (1) opiskelijavaihtoon* toiseen maahan
huomautus
Käsitteen tunnus: tmpOKSAID534

Käsittekaavio: *Opiskelijaliikkuvuus*

417

saapuva vaihto-opiskelija

mieluummin kuin: tuleva vaihto-opiskelija
sv inkommande utbytesstudent
en incoming exchange student

määritelmä

vaihto-opiskelija, joka saapuu *opiskelijavaihtoon oppilaitokseen* tai *korkeakouluun (1)* toisesta maasta
huomautus
Termiä tuleva vaihto-opiskelija ei suositella sen monitulkintaisuuden vuoksi.
Käsitteen tunnus: tmpOKSAID535

Käsittekaavio: *Opiskelijaliikkuvuus*

418

joustava opiskeluoikeus; joustava opinto-oikeus; JOO

määritelmä

määräaikainen *opiskeluoikeus*, joka mahdollistaa suomalaisen *yliopiston opiskelijalle tutkintoonsa* sisällytettävien opintojen suorittamisen toisessa suomalaisessa yliopistossa

huomautus

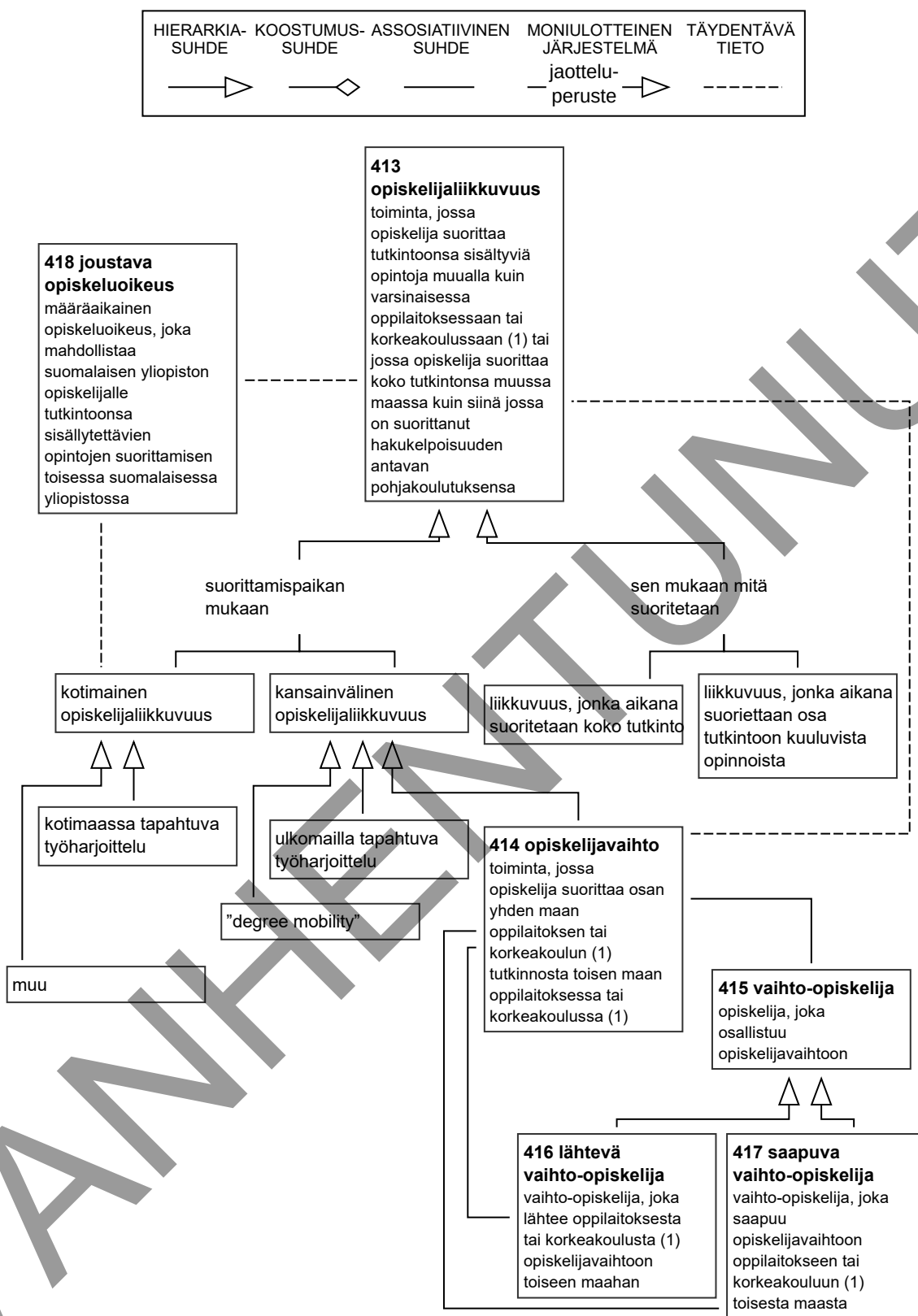
Joustavaa opiskeluoikeutta koskeva kansallinen sopimus, nk. JOO-sopimus, on tehty 11. kesäkuuta 2003. JOO-sopimuksen piiriin kuuluvat perustutkinto- ja jatkotutkinto-oikeuden saaneet opiskelijat. Joustavan opiskeluoikeuden tarkoittamat opinnot ovat lähtökohtaisesti sellaisia, joita ei ole tarjolla opiskelijan kotiyliopistossa, mutta jotka on mahdollista ja tarkoituksenmukaista liittää osaksi opiskelijan tutkintoa. JOO-opinnot ovat opiskelijalle maksuttomia, mutta opiskelijan kotiyliopisto sitoutuu suorittamaan korvauksen joustavan *opiskelijaliikkuvuuden* kustannuksista kohdeyliopistolle. JOO-opiskelijaksi pääseminen edellyttää kotiyliopiston puolta ja kohdeyliopiston vahvistusta määräaikaiselle *opiskeluoikeudelle*. Yliopistoilla on myös alueellisia JOO-sopimuksia yhteistyöyliopistojen ja *ammattikorkeakoulujen* kanssa.

Joustavan opiskeluoikeuden käyttäminen on *kotimaista opiskelijaliikkuvuutta*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID903

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: *Opiskelijaliikkuvuus*

Käsittekaavio 48. Opiskelijaliikkuvuus.

6.8 Työelämään tutustuminen ja työharjoittelu

419

työelämään tutustuminen; TET

määritelmä

perusopetukseen kuuluva jakso, jonka aikana *oppilas* tutustuu työelämään ja ammatteihin aidossa työympäristössä

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID536

Luokka: perusopetus

Käsittekaavio: *Työelämään tutustuminen ja työharjoittelu*

420

kliininen harjoittelu

sv klinisk praktik

en clinical training

määritelmä

lääketieteen tai terveysalan *korkeakoulututkintoon* johtavan *koulutuksen (2)* tai erikoislääkärikoulutuksen aikana aidossa toimintaympäristössä tapahtuva harjoittelu

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1033

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: *Työelämään tutustuminen ja työharjoittelu*

421

auskultointi; tuomioistuinharjoittelu

sv auskultering

en court training

määritelmä

oikeustieteen *ylemmän korkeakoulututkinnon* jälkeen tuomioistuimessa suoritettavissa oleva harjoittelu

huomautus

Auskultointi (1) pätevoittää varatuomariksi, ja siinä perehdytään käräjäoikeuden, hovioikeuden ja hallinto-oikeuden lainkäyttötehtäviin.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID538

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: *Työelämään tutustuminen ja työharjoittelu*

422

opetusharjoittelu

ei: † auskultointi (2)

sv undervisningspraktik

en teaching practice

not: teacher training

määritelmä

opettajankoulutukseen kuuluva, *oppilaitoksessa* tapahtuva *opettamisen* harjoittelu

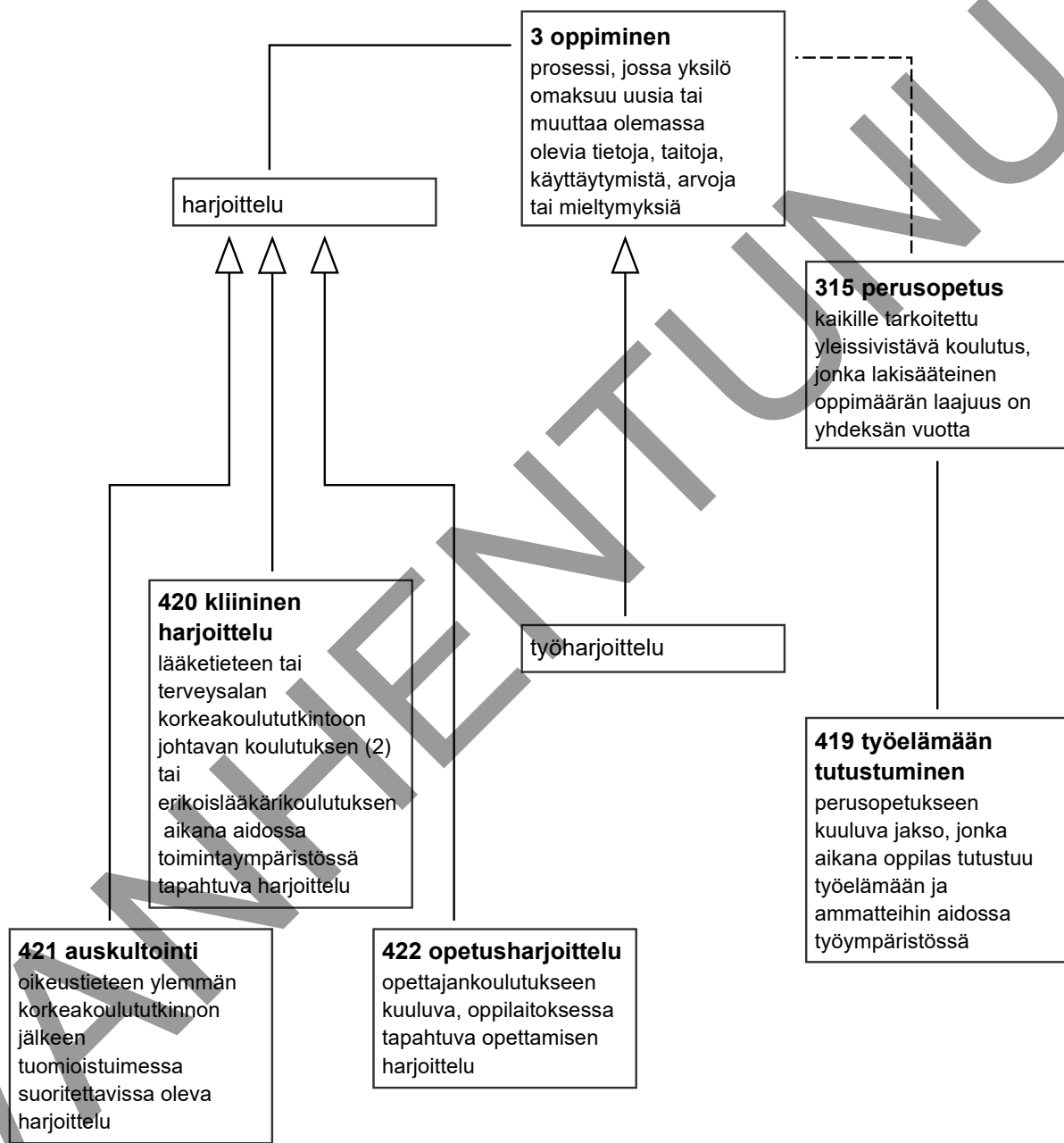
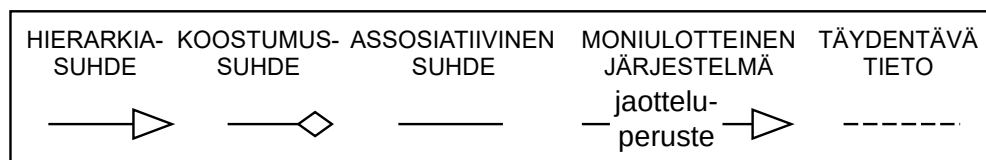
huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID904

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: *Työelämään tutustuminen ja työharjoittelu*

Käsitekaavio 49. Työelämään tutustuminen ja työharjoittelu.

6.9 Oppilaan suoritukset, arvosanat ja näytöt

6.9.1 Todistus

423

päättötodistus

sv avgångsbetyg *n*
 en final certificate; school-leaving certificate /GB/
 not: > high school diploma /US/

määritelmä

todistus tietyn *koulutuksen (2)* koko *oppimäärän* suorittamisesta

huomautus

Käsite päättötodistus on käytössä mm. *perusopetuksessa*, *lukiokoulutuksessa* sekä *taiteen perusopetuksessa* (kuten musiikki- ja tanssiopistoissa).

Amerikanenglannin termi high school diploma viittaa suunnilleen Suomen *lukion päättötodistusta* vastaavaan käsitteeseen Yhdysvalloissa. Termiä ei kuitenkaan voi käyttää suomalaisesta lukion päättötodistuksesta.

Ks. myös *perusopetuksen päättötodistus*, *lukion päättötodistus*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID539

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus

Käsittekaaviot: *Todistus* ja *Perusopetuksen ja lukion oppimääriin liittyvät todistukset*

424

todistus suoritetuista opinnoista; opintosuoritusote (korkeakoulut)

sv betyg *n* över slutförda studier; studieprestationsutdrag *n* (korkeakoulut)
 en transcript of study records

huomautus

Suoritetuista opinnoista voidaan antaa todistus opintojen aikana, *tutkinnon* jälkeen tai keskeytyneen *koulutuksen (2)* jälkeen.

Ammatillisessa koulutuksessa annetaan pyynnöstä todistus suoritetuista opinnoista ja *ammatti-osaamisen näytöistä*. Myös esimerkiksi *perusopetuksen lisäopetuksessa* voidaan antaa todistus suoritetuista opinnoista.

Korkeakoulussa (1) suoritettut opinnot käyvät ilmi opintosuoritusotteelta.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID546

Käsittekaavio: *Todistus*

425

todistus suoritetusta koulutuksesta

määritelmä

todistus, joka annetaan *tutkintoon* johtamattoman *koulutuksen (2)* suorittamisesta

huomautus

Esimerkki tutkintoon johtamattomasta koulutuksesta (2), josta saa todistuksen, on *ammattilliseen koulutukseen valmentava koulutus*.

Muita esimerkkejä tutkintoon johtamattomasta koulutuksesta (2), josta saa todistuksen, ovat *perusopetuksen lisäopetus* ja *yliopistoissa* erilliset *opettajan* pedagogiset opinnot.

Tutkintokoulutuksesta annetaan *tutkintotodistus*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID545

Käsittekaavio: *Todistus*

426

tutkintotodistus

sv examensbetyg *n*

en degree certificate (korkeakoulu); degree diploma (korkeakoulu); diploma (2) (toisen asteen koulu); qualification certificate (ammattillinen koulu); < certificate (2)

määritelmä

suoritettu *tutkinnosta* annettava todistus

huomautus

Englannin termeillä certificate ja diploma viitataan todistuksen lisäksi joskus myös tutkintoon. Certificate viittaa myös muihin todistuksiin kuin tutkintotodistukseen, mutta sitä voidaan käyttää termin tutkintotodistus käännöksenä, kun kontekstista on muuten selvää, että kyseessä on tutkintotodistus (esim. käännettäessä tutkintotodistuksen otsikkoa).

Vrt. *todistus suoritettu koulutuksesta*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID550

Käsittekaaviot: *Todistus*, *Perusopetuksen ja lukion oppimääriin liittyvät todistukset*, *Tutkintotodistus* ja *Tutkinto*

427

todistus suoritetuista tutkinnon osista; todistus tutkinnon osan suorituksesta

määritelmä

todistus, jonka *koulutuksen järjestäjä* antaa *opiskelijalle ammatillisen tutkinnon osan* tai osien suorittamisesta

huomautus

Ennen 1.1.2018 voimaan astuvaa ammatillisen koulutuksen reformia todistuksen suoritetuista tutkinnon osista antoi *tutkinnon suorittajalle tutkintotoimikunta*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID547

Luokka: ammatillinen koulu

Käsittekaavio: *Todistus*

428

erotodistus

määritelmä

todistus, josta ilmenee *koulutuksen (2)* kesken jättäneen henkilön keskeytykseen mennessä suorittamat opinnot

huomautus

Erotodistus annetaan henkilölle, joka vaihtaa toiseen koulutukseen (2), eroaa *opetuksesta (1)* tai ei ole saanut *oppivelvollisuutta* suoritetuksi.

Perusopetuksen erotodistuksesta säädetään perusopetusasetuksessa (852/1998).

Lukiokoulutuksen erotodistuksesta säädetään lukioasetuksessa (810/1998).

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID548

Luokka: perusopetus, lukiokoulu

Käsittekaavio: *Todistus*

429

<esi- ja perusopetus>

osallistumistodistus

määritelmä

todistus *opetukseen (1)* tai *koulutukseen (2)* osallistumisesta

huomautus

Osallistumistodistuksen saa esimerkiksi maahanmuuttajien *perusopetukseen* valmistavaan opetukseen osallistumisesta, maahanmuuttajien oman äidinkielen opetukseen osallistumisesta ja *oppisopimuskoulutukseen* osallistumisesta. Myös *esiopetuksen* päätteeksi voidaan antaa osallistumistodistus.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID549

Luokka: esiopetus, perusopetus

Käsittekaavio: *Todistus*

430

kielitodistus

sv språkintyg *n*; > intyg *n* över avlagd allmän språkexamen (yleisestä kielitutkinnosta)

en certificate of language proficiency; language proficiency certificate

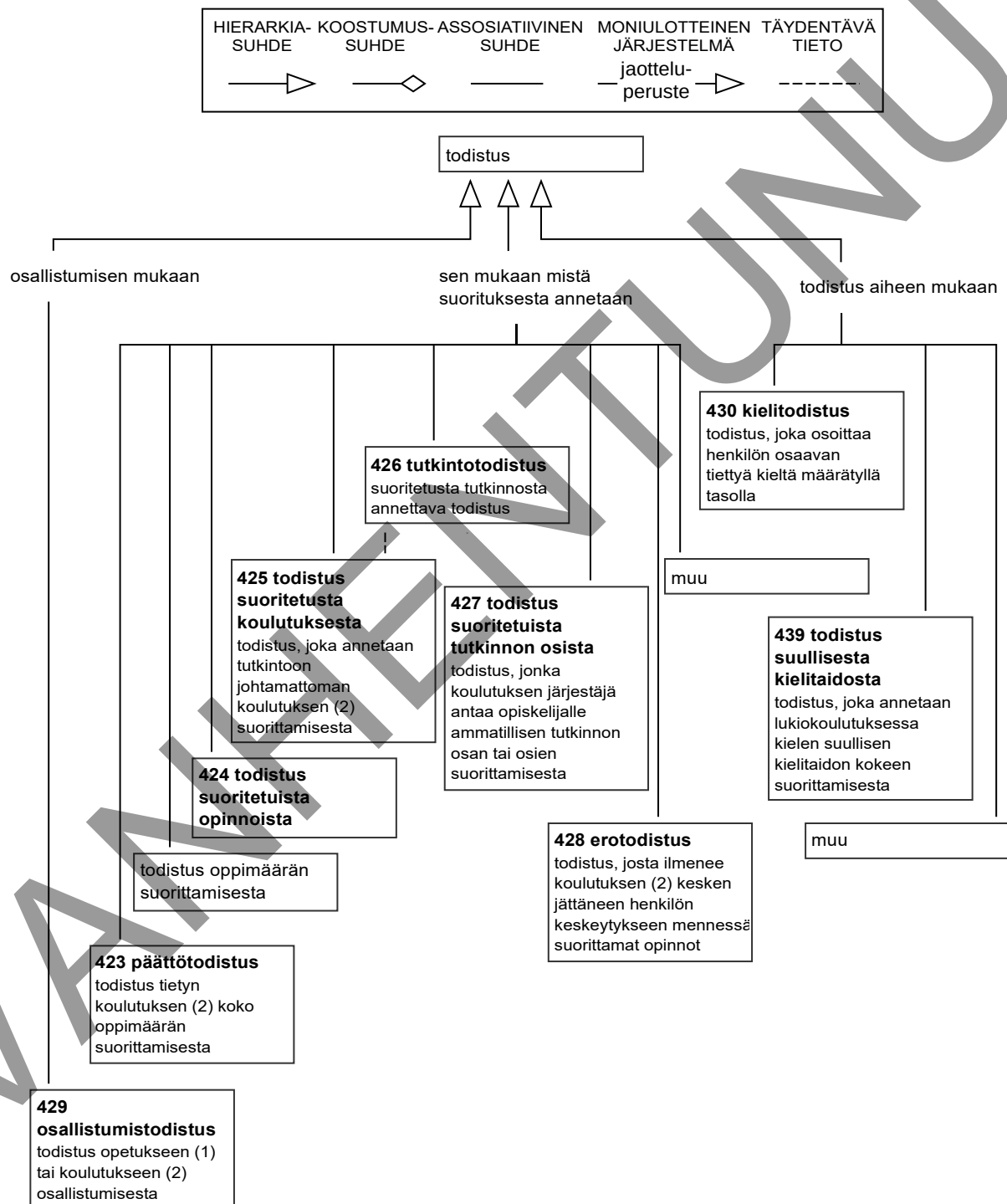
määritelmä

todistus, joka osoittaa henkilön osaavan tiettyä kieltä määrätyllä tasolla

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID559

Käsitekaavio: *Todistus*

Käsitekaavio 50. Todistus.

431

perusopetuksen päättötodistus

määritelmä

päättötodistus perusopetuksen koko *oppimäärän* suorittamisesta

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID540

Käsittekaavio: *Perusopetuksen ja lukion oppimääriin liittyvät todistukset*

432

lukion päättötodistus

määritelmä

päättötodistus lukiokoulutuksen koko *oppimäärän* suorittamisesta

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID541

Luokka: lukiokoulutus

Käsittekaaviot: *Perusopetuksen ja lukion oppimääriin liittyvät todistukset* ja *Tutkintotodistus*

433

todistus perusopetuksen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta

määritelmä

todistus *perusopetuksen* jonkin *oppiaineen oppimäärän* suorittamisesta

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID542

Luokka: perusopetus

Käsittekaavio: *Perusopetuksen ja lukion oppimääriin liittyvät todistukset*

434

todistus osittain suoritetusta perusopetuksen oppimäärästä

määritelmä

todistus *perusopetuksen oppimäärän* osan suorittamisesta

huomautus

Todistus voidaan antaa esimerkiksi yhden *vuosiluokan* oppimäärän suorittamisesta.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID543

Luokka: perusopetus

Käsittekaavio: *Perusopetuksen ja lukion oppimääriin liittyvät todistukset*

435

todistus perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisesta

määritelmä

todistus *perusopetuksen* koko *oppimäärän* suorittamisesta

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID544

Luokka: perusopetus

Käsittekaavio: *Perusopetuksen ja lukion oppimääriin liittyvät todistukset*

436

todistus lukion oppiaineen oppimäärän suorittamisesta

määritelmä

todistus *lukiokoulutuksen* jonkin *oppiaineen oppimäärän* suorittamisesta

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID887

Luokka: lukiokoulutus

Käsittekaavio: *Perusopetuksen ja lukion oppimääriin liittyvät todistukset*

437

välitodistus

määritelmä

perusopetuksessa ja *lukiokoulutuksessa lukuvuoden* aikana, muulloin kuin lopussa, annettava todistus

huomautus

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan lukuvuoden aikana voidaan antaa välitodistuksia *opetuksen järjestäjän opetussuunnitelmassa* päätettävällä tavalla. Välitodistuksen sisällöstä määrätään perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa.

Vrt. *lukuvuositolistus*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID558

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus

Käsittekaavio: *Perusopetuksen ja lukion oppimääriin liittyvät todistukset*

438

lukuvuositolistus

määritelmä

lukuvuoden päättyessä annettava todistus

huomautus

Lukuvuositolistus on käytössä *perusopetuksessa*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID557

Luokka: perusopetus

Käsittekaavio: *Perusopetuksen ja lukion oppimääriin liittyvät todistukset*

439

<lukiokoulutus>

tolistus suullisesta kielitaidosta

määritelmä

tolistus, joka annetaan *lukiokoulutuksessa* kielen suullisen kielitaidon kokeen suorittamisesta

huomautus

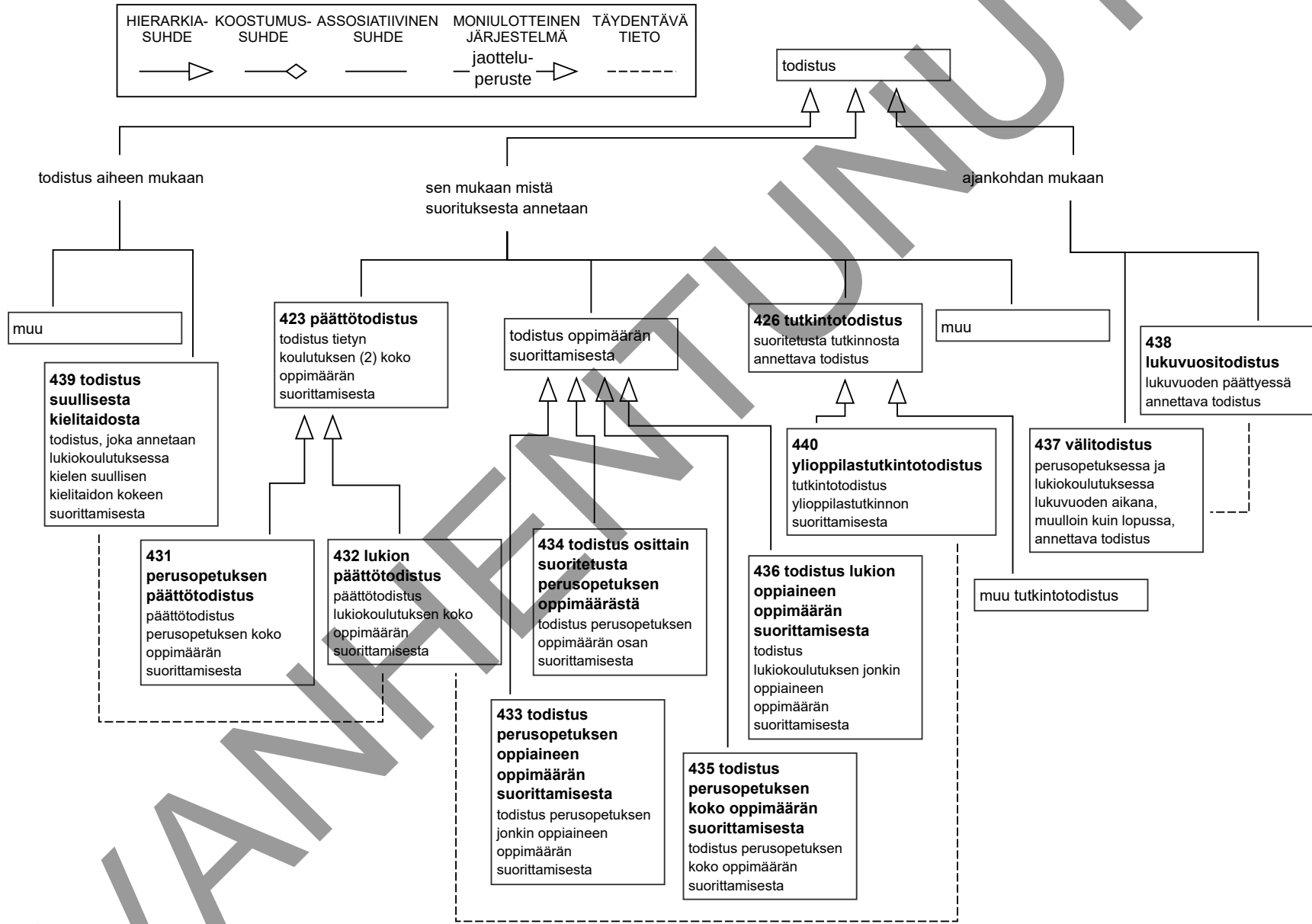
Tolistus suullisesta kielitaidosta annetaan *lukion päätötolistuksen* liitteenä.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1057

Luokka: lukiokoulutus

Käsittekaaviot: *Tolistus* ja *Perusopetuksen ja lukion oppimääriin liittyvät todistukset*

Käsittekaavio 51. Perusopetuksen ja lukion oppimääriin liittyvät todistukset.

440

ylioppilastutkintotodistus

sv studentexamensbetyg *n*

en matriculation examination certificate

määritelmä

tutkintotodistus ylioppilastutkinnon suorittamisesta

huomautus

Ks. myös *lukion päättötodistus*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID551

Käsitekaaviot: *Hakukelpoisuus*, *Perusopetuksen ja lukion oppimääriin liittyvät todistukset* ja *Tutkintotodistus*

441

(vanhentunut)

ammattillisen peruskoulutuksen päättötodistus

määritelmä

ammattillisen peruskoulutuksen tutkintotodistuksen osa, johon on merkitty tiedot kaikkien *ammattilliseen perustutkintoon* kuuluvien *tutkinnon osien* suorittamisesta

huomautus

Toisen osan ammatillisen peruskoulutuksen tutkintotodistuksesta muodostaa *näyttötodistus*.

Ammatillisen koulutuksen vuonna 2018 voimaan tulleen reformin myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID886

Käsitekaavio: *Hakukelpoisuus*

442

(vanhentunut)

näyttötodistus

määritelmä

ammattillisen peruskoulutuksen tutkintotodistuksen osa, johon on merkitty *opiskelijan* hyväksytysti suorittamat *näytöt*

huomautus

Ammatillisen koulutuksen vuonna 2018 voimaan tulleen reformin myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID552

Luokka: ammatillinen koulutus

443

(vanhentunut)

näyttötutkintotodistus

määritelmä

tutkintotodistus ammatillisen tutkinnon suorittamisesta *näyttötutkintona*

huomautus

Näyttötutkintotodistuksen voi saada *ammattillisen perustutkinnon*, *ammattitutkinnon* tai *erikoisammattitutkinnon* suorittamisesta.

Ammatillisen koulutuksen vuonna 2018 voimaan tulleen reformin myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID553

Luokka: ammatillinen koulutus

444

(vanhentunut)

<ammattillinen koulutus>

ammattikirja

määritelmä

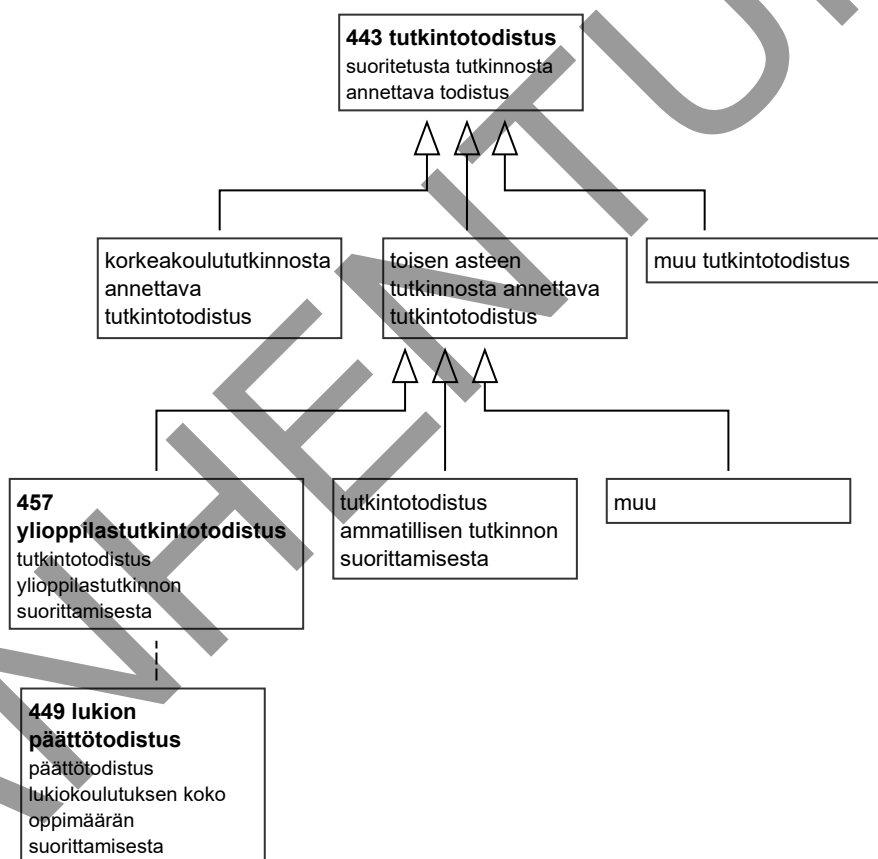
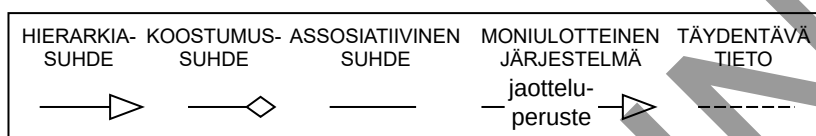
Opetushallituksen hyväksymä asiakirja, jonka voi saada *ammattillisen perustutkinnon*, *ammattitutkinnon* tai *erikoisammattitutkinnon* hyväksytysti suorittanut henkilö ja johon tehty merkintä *tutkinnosta* tai *tutkinnon osasta* on erilliseen todistukseen verrattava todistus tutkinnon tai sen osan suorittamisesta

huomautus

Ammattikirjaan merkitään seuraavat tiedot: ammattikirjan haltija henkilötunnuksineen, suoritettut tutkinnot ja tutkinnon osat, muut *koulutukset (2)* ja *pätevyyydet* sekä työ- ja muut palvelussuhteet.

Ammattillisen koulutuksen vuonna 2018 voimaan tulleen reformin myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID554

Käsitekaavio 52. Tutkintotodistus.

6.9.2 Tutkinto

445

tutkinto

sv examen

en qualification (1); degree (1) (korkeakoulut); < certificate (1) (sekä tutkinnosta että todistuksesta); < diploma (1) (sekä tutkinnosta että todistuksesta); ~ studies (2) (tutkinnon edellytyksenä olevasta koulutuksesta (2))

määritelmä

opetuksesta (1) vastaavan viranomaisen vahvistamien vaatimusten mukainen suoritus, josta tehdään hallintopäätös

huomautus

Tutkinnon saaminen edellyttää A) jonkin *koulutuksen (2)* suorittamista ja/tai B) osallistumista *tutkintotilaisuuteen* ja tilaisuudessa annetun suorituksen hyväksymistä. Esimerkiksi filosofian maisterin tutkinto edellyttää tietyn koulutuksen (2) läpikäymistä, kun taas esimerkiksi *näyttö* edellyttää tutkintotilaisuuteen osallistumista ja tilaisuudessa annetun suorituksen hyväksymistä. *Ylioppilastutkinto* puolestaan edellyttää kumpaakin: A) *lukiokoulutuksen* suorittamista sekä B) tutkintotilaisuuteen osallistumista ja suorituksen hyväksymistä.

Englannin termit certificate ja diploma viittaavat tutkinnon lisäksi todistukseen (ks. *tutkintotodistus*).

Englanniksi suomen tutkinto-termin vastineena voidaan joissakin tilanteissa käyttää myös termiä studies. Tällöin on yleensä kyseessä terminologisesti epätäsmällinen kielenkäyttö, jossa suomen termillä tutkinto viitataan tutkinnon edellytyksenä olevaan *koulutukseen (2)*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID560

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaaviot: *Koulutusjärjestelmä, Tutkintorakenne, Tutkinnon rakenne (osien pakollisuuden mukaan), Ammatillisten tutkintojen rakenne, Opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan, Tutkinto, Ulkomainen tutkinto, Aiemmat ammatilliset tutkinnot, Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen ja Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut*

446

tutkintonimike

sv examensbenämning; ~ akademisk grad

en degree title (korkeakoulut); qualification title (toisen asteen koulutus)

määritelmä

nimike, jota henkilö voi käyttää suorittuaan sen käyttöön oikeuttavan *tutkinnon*

huomautus

Ammatillisten perustutkintojen sekä *ammatti-* ja *erikoisammattitutkintojen* osalta tutkintonimikkeistä on 1.8.2015 lähtien päättänyt Opetushallitus.

Ammattikorkeakoulujen osalta tutkintonimikkeistä säädetään asetuksella (1129/2014).

Yliopistoissa tutkintonimikkeiden säätely ei ole yhtä yksityiskohtaisella tasolla kuin ammattikorkeakouluissa. Esimerkkejä yliopistojen tutkintonimikkeistä ovat filosofian maisteri, tekniikan tohtori ja proviisori.

Epätäsmällisessä kielenkäytössä termiä tutkintonimike käytetään joskus myös viitattaessa tutkinnon nimeen. Tutkinnon nimi ja tutkintonimike ovat kuitenkin kaksi eri käsitettä. Esimerkki tutkinnon nimestä on "filosofian maisterin tutkinto" ja esimerkki tutkintonimikkeestä "filosofian maisteri".

Ruotsin termi akademisk grad ei viittaa tutkintonimikkeeseen eikä tutkintoon, vaan arvoon (esimerkiksi kunniatohtorin arvo).

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID588

Käsittekaavio: *Tutkinto*

447

perusasteen tutkinto

sv examen på grundstadiet; examen på grundnivå
en comprehensive school qualification; basic education qualification

määritelmä

perusopetuksen oppimäärän mukainen *tutkinto*

huomautus

Suomessa Tilastokeskus käyttää ruotsinkielistä termiä examen på grundnivå.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID561

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsitekaavio: *Tutkinto*

448

toisen asteen tutkinto

määritelmä

toisen asteen koulutuksessa suoritettava *tutkinto*

huomautus

Toisen asteen tutkintoja ovat esimerkiksi *lukiokoulutuksen tutkinnot* (*ylioppilastutkinto*, *EB-tutkinto*, *IB-tutkinto*, *Reifeprüfung-tutkinto*) ja *ammattillinen tutkinto*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID562

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsitekaaviot: *Tutkinto*, *Toisen asteen tutkinnot* ja *Aiemmat ammatilliset tutkinnot*

449

korkeakoulututkinto

sv högskoleexamen
en > university degree (yliopistotutkinto);
> university of applied sciences degree (ammattikorkeakoulututkinto);
academic degree; degree (2)
rather than: higher education degree
not: † polytechnic degree (ammattikorkeakoulututkinto)

määritelmä

toisen asteen tutkinnon jälkeen *korkeakoulussa (1)* suoritettava *tutkinto*

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID573

Käsitekaaviot: *Opintokokonaisuus ja opintojakso*, *Tutkinto*, *Korkeakoulututkinto* ja *Aiemmat ammatilliset tutkinnot*

450

kielitutkinto

sv språkexamen
en language proficiency test (2)

määritelmä

kielitaidon osoittamiseen tarkoitettu *tutkinto*

huomautus

Kielitutkintoja ovat *yleiset kielitutkinnot* ja *valtionhallinnon kielitutkinto*.

Viranomaisten määrittelemien kielitutkintojen lisäksi on olemassa esimerkiksi kaupallisten tahojen järjestämiä kokeita, kuten TOEFL-kielikoe.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID581

Käsitekaavio: *Tutkinto*

451

yleinen kielitutkinto

määritelmä

kielitaidon hankkimistavasta riippumaton, toiminnallisen kielitaidon osoittamiseksi järjestetty *kielitutkinto*

huomautus

Yleisellä kielitutkinnolla mitataan viestinnällistä kielitaitoa tehtävissä, joita aikuinen voi kohdata henkilökohtaisissa, julkisissa, *koulutukseen (1)* ja työhön liittyvissä kielenkäyttötilanteissa, joissa puhutaan, kuunnellaan, kirjoitetaan tai luetaan vierasta kieltä joko Suomessa tai ulkomailla.

Yleisen kielitutkinnon voi suorittaa seuraavissa kielissä: englanti, espanja, italia, ranska, ruotsi, saame, saksa, suomi, venäjä (tilanne v. 2014).

Englannin sana examination viittaa koetilaisuuteen, joten termimuotoa national language examination ei suositella yleisen kielitutkinnon vastineeksi.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID582

Käsittekaavio: *Tutkinto*

452

valtionhallinnon kielitutkinto

määritelmä

julkishallinnon *henkilöstöltä* vaadittavan toisen kotimaisen kielen hallinnan osoittamiseen tarkoitettu *kielitutkinto*

huomautus

Laissa julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta (*424/2003*) käsitteestä käytetään termiä valtionhallinnon kielitutkinto. Tutkintoa käytetään kuitenkin nykyisin paitsi valtion, myös esimerkiksi kuntien ja evankelis-luterilaisen kirkon palveluksessa olevalta henkilöstöltä vaadittavan kielitaidon osoittamiseen. Tässä mielessä termi on suppea.

Valtionhallinnon kielitutkinnosta suositellaan käyttämään englanninkielistä termiä public administration language examination mieluummin kuin termiä state administration language examination, sillä edellinen kattaa valtionhallinnon lisäksi muun julkishallinnon, kuten kunnallishallinnon ja kirkon. Termiä state administration language examination on kuitenkin käytetty lain *424/2003 englanninkielisessä käännöksessä*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID583

Käsittekaavio: *Tutkinto*

453

auktorisoidun kääntäjän tutkinto

sv examen för auktoriserade translatorer

en examination for authorised translators; authorised translators' examination

määritelmä

tutkinto, joka järjestetään auktorisoidun kääntäjän ammatinharjoittamisessa tarvittavan kieli-, kääntämis- ja muun taidon osoittamiseksi

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID584

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaavio: *Tutkinto*

454

(vanhentunut)

opetussuunnitelmaperusteinen tutkinto

määritelmä

opetussuunnitelmaan (2) perustuvana *koulutuksena (2)* suoritettava *tutkinto*

huomautus

Ammatillisen koulutuksen vuonna 2018 voimaan tulleen reformin myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID589

455

(vanhentunut)

näyttötutkinto

määritelmä

ammattitaidon hankkimistavasta riippumaton *tutkinto*, jossa ammattitaito osoitetaan työtä tekemällä *tutkintotilaisuudessa*

huomautus

Näyttötutkintona on mahdollista suorittaa *ammattillinen perustutkinto*, *ammattitutkinto* tai *erikoisammattitutkinto*.

Ammatillisen koulutuksen vuonna 2018 voimaan tulleen reformin myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID590

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: *Toisen asteen tutkinnot*

456

<perusopetus, lukiokoulutus>

erityinen tutkinto

määritelmä

tietojen ja taitojen hankkimistavasta riippumaton *tutkinto*, jossa osoitetaan tietojen ja taitojen vastaavan *perusopetuksen oppimäärää*, *lukiokoulutuksen oppimäärää* tai jälkimmäisen jotakin osaa

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID580

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus

Käsittekaavio: *Tutkinto*

457

kaksoistutkinto

sv dubbelexamen

en double degree; dual degree

määritelmä

koulutusorganisaatioiden väliseen sopimukseen perustuva kahden eri *tutkinnon* muodostama kokonaisuus

huomautus

Yleiskielessä sanalla kaksoistutkinto viitataan usein nimenomaan *ylioppilastutkinnosta* ja *ammattillisesta perustutkinnosta* muodostuvaan kokonaisuuteen. Lainsäädännöstä ei kuitenkaan löydy kaksoistutkinnolle tällaista määritelmää. Yleiskielen ilmaus kaksoistutkinto on tässä tapauksessa myös osin harhaanjohtava, sillä kyseessä on kaksi erillistä tutkintoa.

Korkeakouluissa (1) termillä kaksoistutkinto puolestaan tarkoitetaan useimmiten nimenomaan kansainvälistä kaksoistutkintoa eli kaksoistutkintoa, jonka *opiskelija* saa kahden eri maissa sijaitsevan korkeakoulun (1) opintojen suorittamisesta.

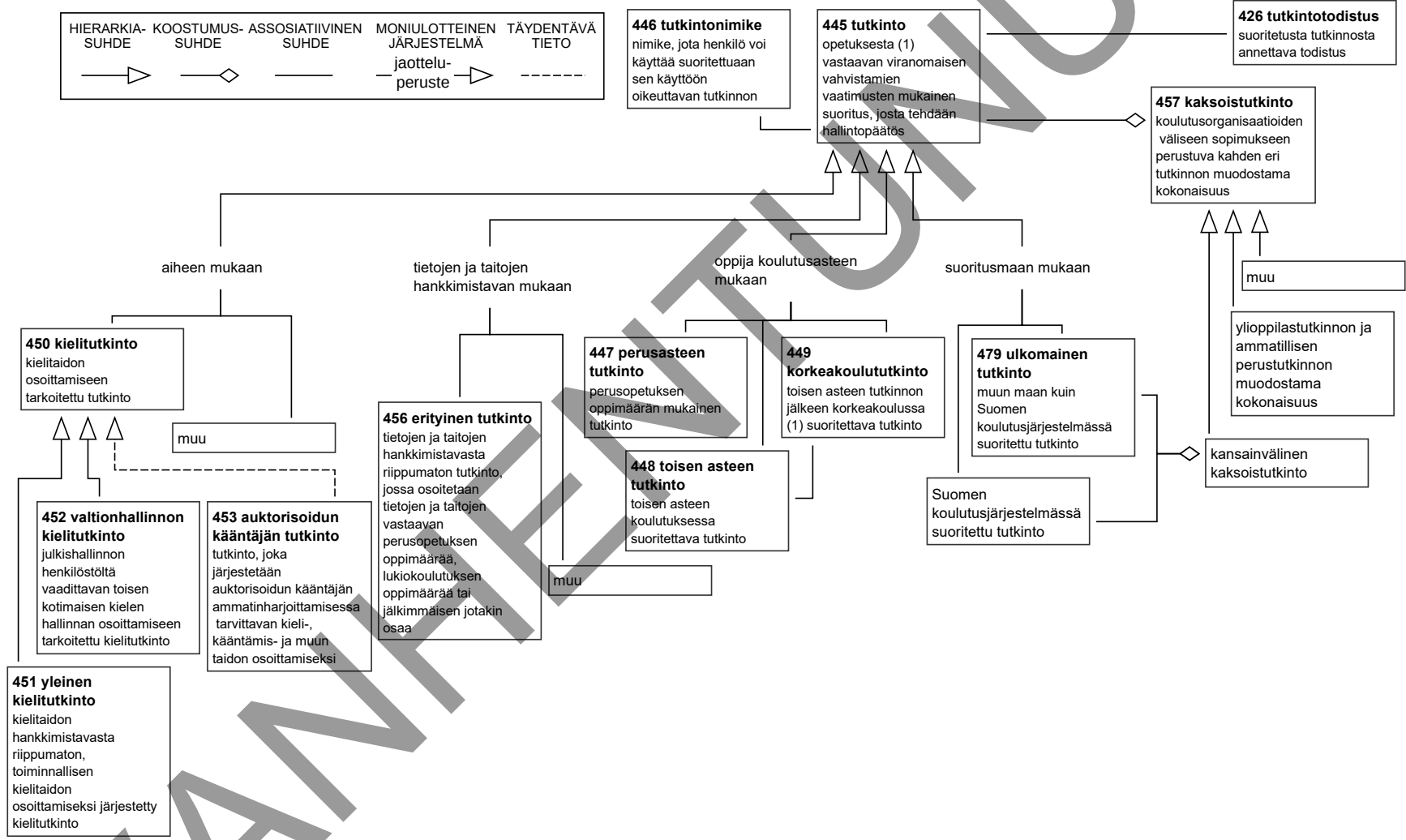
Vrt. myös termi kolmoistutkinto, jolla viitataan *lukiokoulutuksen oppimäärän*, *ylioppilastutkinnon* ja *ammattillisen perustutkinnon* muodostamaan kokonaisuuteen. Termi kolmoistutkinto ei esiinny lainsäädännössä, mutta sitä käytetään yleiskielessä. Termi on myös osin harhaanjohtava, sillä lukiokoulutuksen oppimäärä ei ole tutkinto.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1038

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaavio: *Tutkinto*

Käsittekaavio 53. Tutkinto.

6.9.2.1 Toisen asteen tutkinnot

458

lukiokoulutuksen tutkinto

määritelmä

ylioppilastutkinto tai *tutkinto*, jonka suorittaminen tuottaa samat oikeudet kuin ylioppilastutkinnon suorittaminen

huomautus

Lukiokoulutuksen tutkinnot ovat *toisen asteen tutkintoja*. Lukiokoulutuksen tutkinnot antavat keskenään yhteneväiset *jatko-opintokelpoisuudet (1)*.

Lukiokoulutuksen tutkintoja ovat ylioppilastutkinnon lisäksi *EB-tutkinto*, *IB-tutkinto*, *Reifeprüfung-tutkinto* ja *DIA-tutkinto*.

Ruotsin termi gymnasieexamen pienellä alkukirjaimella kirjoitettuna viittaa tässä määriteltyyn käsitteeseen; isolla alkukirjaimella kirjoitettuna se viittaa ahvenanmaalaiseen tutkintoon (*Gymnasieexamen*). Myös Ruotsissa termi gymnasieexamen on käytössä merkityksessä 'lukiokoulutuksen tutkinto'.

Ks. myös *lukiokoulutus*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID563

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaavio: *Toisen asteen tutkinnot*

459

ylioppilastutkinto

sv studentexamen; finländsk studentexamen

en Finnish matriculation examination (ylioppilastutkintolautakunnan käyttämä vastine); national school-leaving examination (selittävä käännös)

määritelmä

lukiokoulutuksen oppimäärän mukainen valtakunnallinen yleissivistävä *tutkinto*

huomautus

Ylioppilastutkinto laaditaan valtakunnallisesti ja sen kokeet tarkastetaan keskitetysti yhtenäisin perustein. Ylioppilastutkintoon kuuluu vähintään neljä koetta. Kokeita järjestetään keväisin ja syksyisin. Kokelas saa suorittaa tutkinnon kerralla tai osina enintään kolmena peräkkäisenä tutkintokertana.

Ruotsinruotsalaiselle yleisölle viestittäessä voi olla tarpeen käyttää pelkän termin "studentexamen" sijaan täsmällisempää synonyymia "finländsk studentexamen", jottei käsite sekoittuisi Ruotsin studentexamen-käsitteeseen. Ruotsissa ei ole suomalaistyypistä lukiokoulutuksesta erillistä ylioppilastutkintoa kokeineen, vaan kun *opiskelija* on suorittanut kaikki *lukiokoulutuksen kurssit (1)*, hän saa ylioppilastutkinnon. Ruotsissa on erikseen vapaaehtoinen nk. högskoleprov, jota voidaan käyttää pyrittäessä *korkeakoulutukseen*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID564

Käsittekaaviot: *Toisen asteen tutkinnot* ja *Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut*

460

EB-tutkinto; European Baccalaureate -tutkinto

määritelmä

suomalaista *ylioppilastutkintoa* vastaava *Eurooppa-koulujen tutkinto*, joka suoritetaan kaksivuotisen *lukiokoulutuksen* päätteeksi

huomautus

Englannin termi European Baccalaureate viittaa paitsi EB-tutkintoon myös tämän tutkinnon suorittaneeseen henkilöön.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID565

Käsittekaavio: *Toisen asteen tutkinnot*

461

IB-tutkinto; International Baccalaureate -tutkinto

määritelmä

suomalaista *ylioppilastutkintoa* vastaava kansainvälinen englanninkielinen *tutkinto*, johon johtavaa *opetusta (1)* annetaan Suomessa *erityisen koulutustehtävän* saaneissa *lukioissa (1)*

huomautus

Englannin termi International Baccalaureate viittaa paitsi IB-tutkintoon myös tämän tutkinnon suorittaneeseen henkilöön.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID566

Käsittekaavio: *Toisen asteen tutkinnot*

462

Reifeprüfung-tutkinto; Abiturprüfung-tutkinto

määritelmä

suomalaista *ylioppilastutkintoa* vastaava Saksan ulkomaankouluissa suoritettava vanhempi *tutkinto*

huomautus

Suomessa Reifeprüfung -tutkinnon voi suorittaa Helsingin Saksalaisessa koulussa, jossa *koulutusorganisaation opetuskieli* on saksa.

Reifeprüfung-tutkinnon korvaa kevästä 2019 lukien *DIA-tutkinto*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID567

Käsittekaavio: *Toisen asteen tutkinnot*

463

DIA-tutkinto; Deutsche Internationale Abitur -tutkinto

määritelmä

suomalaista *ylioppilastutkintoa* vastaava Saksan ulkomaankouluissa suoritettava uusi *tutkinto*, joka korvaa *Reifeprüfung-tutkinnon*

huomautus

Suomessa DIA-tutkinnon voi suorittaa Helsingin Saksalaisessa koulussa, jossa *koulutusorganisaation opetuskieli* on saksa. DIA-tutkintoon tähtäävä koulutus on alkanut lukuvuonna 2016–2017.

DIA-tutkinto korvaa *Reifeprüfung-tutkinnon* kevästä 2019 lukien.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1498

Käsittekaavio: *Toisen asteen tutkinnot*

464

Gymnasieexamen

määritelmä

ahvenanmaalaisen Ålands lyceum -lukion myöntämä *tutkinto*, joka yhdessä kansallisen *ylioppilastutkinnon* kanssa muodostaa yleissivistävän *lukiokoulutuksen tutkinnon*, tai Ålands yrkesgymnasium -ammattilukion myöntämä *tutkinto*, joka yhdessä *näyttötutkinnon* kanssa muodostaa ammattisuuntatuneen lukiokoulutuksen tutkinnon

huomautus

Opiskelija voi käyttää Gymnasieexamen-tutkinnosta saamaansa todistusta (gymnasieexamens-betyg) esimerkiksi hakeutuessaan opiskelemaan Ruotsiin.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID568

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaavio: *Toisen asteen tutkinnot*

465

ammattillinen tutkinto

määritelmä

ammattillisen osaamisen kohottamiseen ja ylläpitämiseen sekä ammattitaidon osoittamiseen tarkoitettu *tutkinto*

huomautus

Ammattillisia tutkintoja ovat *ammattillinen perustutkinto*, *ammattitutkinto* ja *erikoisammattitutkinto*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID569

Käsittekaaviot: *Ammatillisten tutkintojen rakenne*, *Opetuksessa (1)*, *koulutuksessa (1)*, *opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan*, *Toisen asteen tutkinnot* ja *Tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa*

466

ammattillinen perustutkinto

määritelmä

ammattillinen tutkinto, jossa osoitetaan laaja-alaiset ammatilliset perusvalmiudet alan eri tehtäviin sekä erikoistuneempi osaaminen ja työelämän edellyttämä ammattitaito vähintään yhdellä työelämän toimintakokonaisuuteen liittyvällä osa-alueella

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID570

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: *Toisen asteen tutkinnot*

467

ammattitutkinto

määritelmä

ammattillinen tutkinto, jossa osoitetaan työelämän tarpeiden mukaisesti kohdennettua ammattitaitoa, joka on *ammattillista perustutkintoa* syvällisempää tai kohdistuu rajatumpiin työtehtäviin

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID571

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: *Toisen asteen tutkinnot*

468

erikoisammattitutkinto

määritelmä

ammattillinen tutkinto, jossa osoitetaan työelämän tarpeiden mukaisesti kohdennettua ammattitaitoa, joka on *ammattitutkintoa* syvällisempää ammatin hallintaa tai monialaista osaamista

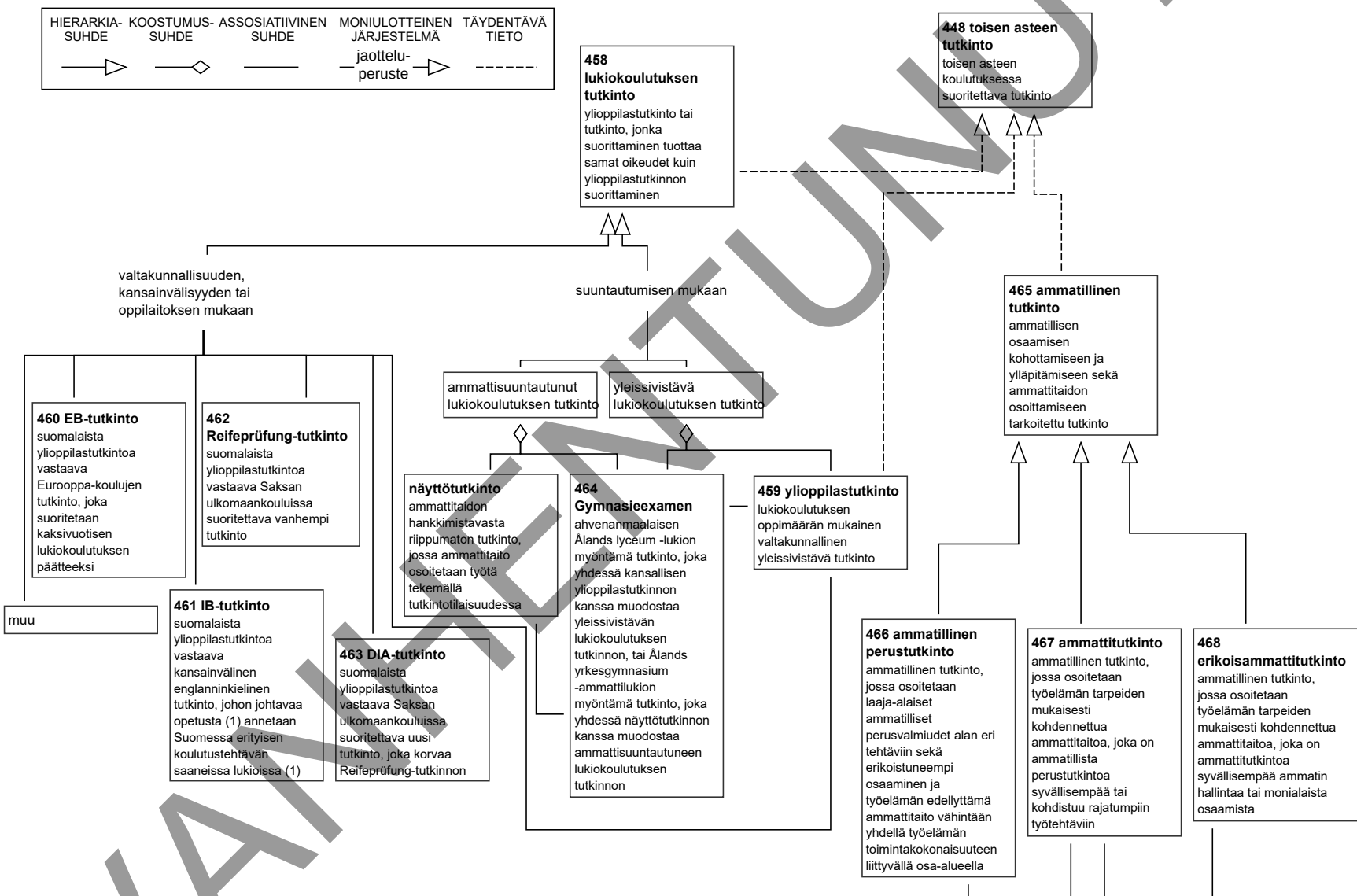
huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID572

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: *Toisen asteen tutkinnot*

Käsitekaavio 54. Toisen asteen tutkinnot.

6.9.2.2 Korkeakoulututkinto

469

ammattikorkeakoulututkinto

sv yrkeshögskoleexamen

en bachelor's degree (2); Bachelor's degree (2)

not: † first-cycle polytechnic degree; † polytechnic Bachelor's degree

määritelmä

alin *ammattikorkeakoulussa* suoritettava *korkeakoulututkinto*

huomautus

Termin bachelor's degree / Bachelor's degree kirjoitusmuoto (pieni vs. iso alkukirjain) vaihtelee kansainvälisesti ja myös Ison-Britannian sisällä. Nykyinen suuntaus englannin kielessä kuitenkin on, että isoja alkukirjaimia sisältävistä muodoista siirrytään kohti pienillä kirjaimilla kirjoitettuja muotoja. Tämän vuoksi tässä sanastossa on annettu ensisijaiseksi pienellä kirjaimella alkava muoto. Kuitenkin mm. monissa ammattikorkeakouluissa Suomessa käytetään edelleen isolla B-kirjaimella alkavaa muotoa.

Englannin termin bachelor's degree kirjoittaminen pienellä b:llä koskee kuitenkin ainoastaan yläkäsitetä, tässä tapauksessa käsitettä ammattikorkeakoulututkinto. Kun puhutaan ammattikorkeakoulututkinnon alakäsitteistä ja tutkintojen nimistä, esim. Bachelor of Health Care, on kunkin nominin alussa käytettävä isoa alkukirjainta.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID575

Käsitekaaviot: *Korkeakoulututkinto* ja *Aiemmat ammatilliset tutkinnot*

470

alempi korkeakoulututkinto

sv lägre högskoleexamen

en bachelor's degree (1); Bachelor's degree (1); first-cycle degree

not: lower university degree

määritelmä

alin *yliopistossa* suoritettava *korkeakoulututkinto*

huomautus

Termin bachelor's degree / Bachelor's degree kirjoitusmuoto (pieni vs. iso alkukirjain) vaihtelee kansainvälisesti ja myös Ison-Britannian sisällä. Nykyinen suuntaus englannin kielessä kuitenkin on, että isoja alkukirjaimia sisältävistä muodoista siirrytään kohti pienillä kirjaimilla kirjoitettuja muotoja. Tämän vuoksi tässä sanastossa on annettu ensisijaiseksi pienellä kirjaimella alkava muoto. Kuitenkin mm. monissa *korkeakouluissa (1)* Suomessa käytetään edelleen isolla B-kirjaimella alkavaa muotoa.

Englannin termin bachelor's degree kirjoittaminen pienellä b:llä koskee kuitenkin ainoastaan yläkäsitetä, tässä tapauksessa käsitettä alempi korkeakoulututkinto. Kun puhutaan alemman korkeakoulututkinnon alakäsitteistä ja tutkintojen nimistä, esim. Bachelor of Arts, on kunkin nominin alussa käytettävä isoa alkukirjainta.

Englannin termi first-cycle degree (samoin kuin second-cycle degree ja third-cycle degree) on peräisin Bolognan prosessista eli vuonna 1999 käynnistetyistä eurooppalaisen korkeakoulualueen luomisesta, johon kuului mm. kolmiportaisen *tutkintorakenteen (2)* (alempi ja *ylempi korkeakoulututkinto* sekä *jatkotutkinnot*) vakiinnuttaminen. Termiä first-cycle degree voidaan käyttää niputtavana yläkäsitteenä esimerkiksi puhuttaessa useiden eri alojen keskenään samantasoista tutkinnoista.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID574

Käsitekaavio: *Korkeakoulututkinto*

471

ylempi ammattikorkeakoulututkinto

sv högre yrkeshögskoleexamen

en master's degree (2); Master's degree (2)

not: † second-cycle polytechnic degree; † polytechnic Master's degree

määritelmä

ammattikorkeakoulututkinnon tai muun soveltuvan korkeakoulututkinnon pohjalta *ammattikorkeakou-lussa* suoritettava *korkeakoulututkinto*

huomautus

Termin master's degree / Master's degree kirjoitusmuoto (pieni vs. iso alkukirjain) vaihtelee kansainvälisesti ja myös Ison-Britannian sisällä. Nykyinen suuntaus englannin kielessä kuitenkin on, että isoja alkukirjaimia sisältävistä muodoista siirrytään kohti pienillä kirjaimilla kirjoitettuja muotoja. Tämän vuoksi tässä sanastossa on annettu ensisijaiseksi pienellä kirjaimella alkava muoto. Kuitenkin mm. monissa ammattikorkeakouluissa Suomessa käytetään edelleen isolla M-kirjaimella alkavaa muotoa.

Englannin termin master's degree kirjoittaminen pienellä m:llä koskee kuitenkin ainoastaan yläkäsitetä, tässä tapauksessa käsitettä ylempi ammattikorkeakoulututkinto. Kun puhutaan ylempään ammattikorkeakoulututkinnon alakäsitteistä ja tutkintojen nimistä, esim. Master of Business Management, on kunkin nominin alussa käytettävä isoa alkukirjainta.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID577

Käsittekaavio: *Korkeakoulututkinto*

472

ylempi korkeakoulututkinto

sv högre högskoleexamen

en master's degree (1); Master's degree (1); second-cycle degree

not: higher university degree

määritelmä

alempaan korkeakoulututkinnon tai vastaavien opintojen pohjalta *yliopistossa* suoritettava *korkeakoulu-tutkinto*

huomautus

Termin master's degree / Master's degree kirjoitusmuoto (pieni vs. iso alkukirjain) vaihtelee kansainvälisesti ja myös Ison-Britannian sisällä. Nykyinen suuntaus englannin kielessä kuitenkin on, että isoja alkukirjaimia sisältävistä muodoista siirrytään kohti pienillä kirjaimilla kirjoitettuja muotoja. Tämän vuoksi tässä sanastossa on annettu ensisijaiseksi pienellä kirjaimella alkava muoto. Kuitenkin mm. monissa *korkeakouluissa (1)* Suomessa käytetään edelleen isolla M-kirjaimella alkavaa muotoa.

Englannin termin master's degree kirjoittaminen pienellä m:llä koskee kuitenkin ainoastaan yläkäsitetä, tässä tapauksessa käsitettä ylempi korkeakoulututkinto. Kun puhutaan ylempään korkeakoulututkinnon alakäsitteistä ja tutkintojen nimistä, esim. Master of Arts, on kunkin nominin alussa käytettävä isoa alkukirjainta.

Englannin termi second-cycle degree (samoin kuin first-cycle degree ja third-cycle degree) on peräisin Bolognan prosessista eli vuonna 1999 käynnistetystä eurooppalaisen korkeakoulu-alueen luomisesta, johon kuului mm. kolmiportaisen *tutkintorakenteen (2)* (alempi ja ylempi korkeakoulututkinto sekä *jatkotutkinnot*) vakiinnuttaminen. Termiä second-cycle degree voidaan käyttää niputtavana yläkäsitteenä esimerkiksi puhuttaessa useiden eri alojen keskenään samantasoisista tutkinnoista.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID576

Käsittekaavio: *Korkeakoulututkinto*

473

jatkotutkinto

sv påbyggnadsexamen; forskarexamen
 en third-cycle degree; ~ licenciate and doctoral degrees *p/*; ~ licenciate or doctoral degree rather than: < postgraduate degree

määritelmä

ylemmän korkeakoulututkinnon jälkeen *yliopistossa* suoritettava *korkeakoulututkinto*

huomautus

Jatkotutkintoja ovat *tohtorin tutkinnot* ja *liseniaatin tutkinnot* lukuun ottamatta eläinlääketieteen, hammaslääketieteen ja lääketieteen lisensiaatin tutkintoja.

Termiä jatkotutkinto käytettiin myös *ammattikorkeakoulujen* jatkotutkintokokeilussa (vv. 2002-2005). Tästä kokeilusta annetussa laissa tarkoitettuja ammattikorkeakoulujen jatkotutkintoja olivat ammattikorkeakoulun liiketalouden jatkotutkinto, ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveystieteiden jatkotutkinto ja ammattikorkeakoulun tekniikan jatkotutkinto. Kokeilun jälkeen ammattikorkeakouluihin vakiintui kuitenkin termin jatkotutkinto sijaan termi *ylempi ammattikorkeakoulututkinto*. Ylempi ammattikorkeakoulututkinto vastaa yliopistojen *ylempää korkeakoulututkintoa*.

Englannin postgraduate-termiä käytettäessä tulee ottaa huomioon, että sillä voidaan viitata tässä määritellyn jatkotutkinnon lisäksi myös ylempään korkeakoulututkintoon (esim. maisterin tutkinto).

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID593

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: *Korkeakoulututkinto*

474

liseniaatin tutkinto; lisensiaatintutkinto

sv licentiatexamen
 en licentiate degree; Licentiate degree; interim degree preceding the doctorate (kuvaileva vastine); pre-doctoral degree (kuvaileva vastine)

määritelmä

yliopistossa suoritettava alempi *jatkotutkinto*

huomautus

Lisensiaatin tutkinto on jatkokoulutuksen välitutkintona toiseksi ylin *korkeakoulututkinto*.

Poikkeuksia ovat lääketieteen, hammaslääketieteen ja eläinlääketieteen alat, joilla lisensiaatin tutkinto on *ylempi korkeakoulututkinto*. Näiden alojen lisensiaatintutkinnot ovat laajempia kuin tavanomainen ylempi korkeakoulututkinto, maisterintutkinto.

Jatkokoulutukseen otettu *opiskelija* voi suorittaa lisensiaatin tutkinnon, kun hän on suorittanut yliopiston määräämän osan jatkokoulutukseen kuuluvista opinnoista, *tutkintoon* mahdollisesti sisältyvän *erikoistumiskoulutuksen* sekä laatinut *opinnäytetyönä* lisensiaatintutkimuksen, jossa opiskelija osoittaa hyvää perehtyneisyyttä tutkimusalaansa sekä valmiutta itsenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä. Musiikin, teatterin ja tanssin alalla lisensiaatintutkimuksen voi korvata myös julkisilla opin- ja taidonnäytteillä.

Termin licentiate degree / Licentiate degree kirjoitusmuoto (pieni vs. iso alkukirjain) vaihtelee kansainvälisesti ja myös Ison-Britannian sisällä. Nykyinen suuntaus englannin kielessä kuitenkin on, että isoja alkukirjaimia sisältävistä muodoista siirrytään kohti pienillä kirjaimilla kirjoitettuja muotoja. Tämän vuoksi tässä sanastossa on annettu ensisijaiseksi pienellä kirjaimella alkava muoto.

Englanniksi ensisijainen termi on licentiate degree, mutta mikäli tarvitaan kuvailevaa vastinetta, niin voidaan käyttää muotoja 'interim degree preceding the doctorate' tai 'pre-doctoral degree'.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID578

Käsittekaavio: *Korkeakoulututkinto*

475

tohtorin tutkinto

sv doktorsexamen
en doctoral degree; doctorate; Doctor's degree
rather than: PhD /US/

määritelmä

yliopistossa suoritettava ylin *jatkotutkinto*

huomautus

Tohtorin tutkinto koostuu tieteellisen tai taiteellisen jatkokoulutuksen opinnoista sekä julkisesti puolustetusta väitöskirjatutkimuksesta tai kuvataiteen, musiikin, taideteollisella ja teatteri- ja tanssialalla väitöskirjalle vaihtoehtoisesti julkisesta opin- ja taidonnäytteestä. Tutkintoon liittyvissä opinnoissa ja *opinnäytetöissä* tulee *tutkinnon* suorittajan osoittaa hyvää perehtyneisyyttä omaan tutkimusalaan sekä valmiutta itsenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä.

Yhdysvalloissa termiä PhD käytetään 'tohtorin tutkinto'-käsitteen vastineena (ei esimerkiksi vain 'filosofian tohtorin tutkinto'-käsitteen vastineena).

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID579

Käsittekaavio: *Korkeakoulututkinto*

476

yhteistutkinto

määritelmä

korkeakoulututkinto, jonka *opiskelija* saa kahden tai useamman *korkeakoulun* (1) yhdessä kehittämän ja järjestämän *koulutusohjelman* (2) suorittamisesta

huomautus

Yhteistutkinnon suorittamisesta annetaan yksi *tutkintotodistus*. Kun kahden tai useamman korkeakoulun (1) yhdessä järjestämän koulutusohjelman (2) suorittaminen tuottaa kaksi tutkintotodistusta, kyseessä on *kaksoistutkinto*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID888

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: *Korkeakoulututkinto*

477

<korkeakoulut>

koulutusohjelma (2); ~ tutkinto-ohjelma

sv utbildningsprogram *n*

en degree programme (3); degree studies

määritelmä

kokoelma opintoja, joiden perusteella *opiskelija* saa *korkeakoulututkinnon*

huomautus

Korkeakouluissa (1) termillä koulutusohjelma viitataan tapaan järjestää *tutkintoon* johtavat opinnot. Opintojen järjestäminen koulutusohjelmapohjaisesti on vaihtoehto oppiainepohjaiselle järjestämiselle.

Joskus termejä koulutusohjelma (2) ja tutkinto-ohjelma käytetään synonyymisesti, mutta usein näitä käsitteitä pidetään toistensa lähikäsitteinä tai jompaa kumpaa käsitettä pidetään toisen yläkäsitteenä.

Esimerkiksi Tampereen yliopistossa tutkinto-ohjelmaksi kutsutaan tutkintoon johtavaa koulutusohjelmaa (2). Tällöin tutkinto-ohjelma on koulutusohjelman (2) hierarkkinen alakäsite.

Jossakin korkeakoulussa (1) puolestaan koulutusohjelma (2) (kuten sähkötekniikan koulutusohjelma) voi koostua useista tutkinto-ohjelmista (kuten sähkötekniikan kandidaattiohjelmasta ja sähkötekniikan DI-ohjelmasta). Tällaisessa tapauksessa koulutusohjelma (2) voidaan hahmottaa tutkinto-ohjelman koostumussuhteiseksi yläkäsitteeksi.

Vrt. toisen asteen *ammattillisen koulutuksen osaamisala*, josta käytetään myös termiä koulutusohjelma (1).

Vrt. *erikoistumiskoulutus*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID300

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: *Korkeakoulututkinto*

478

maisteriohjelma

sv magisterprogram

en Master's degree programme; Master's programme

määritelmä

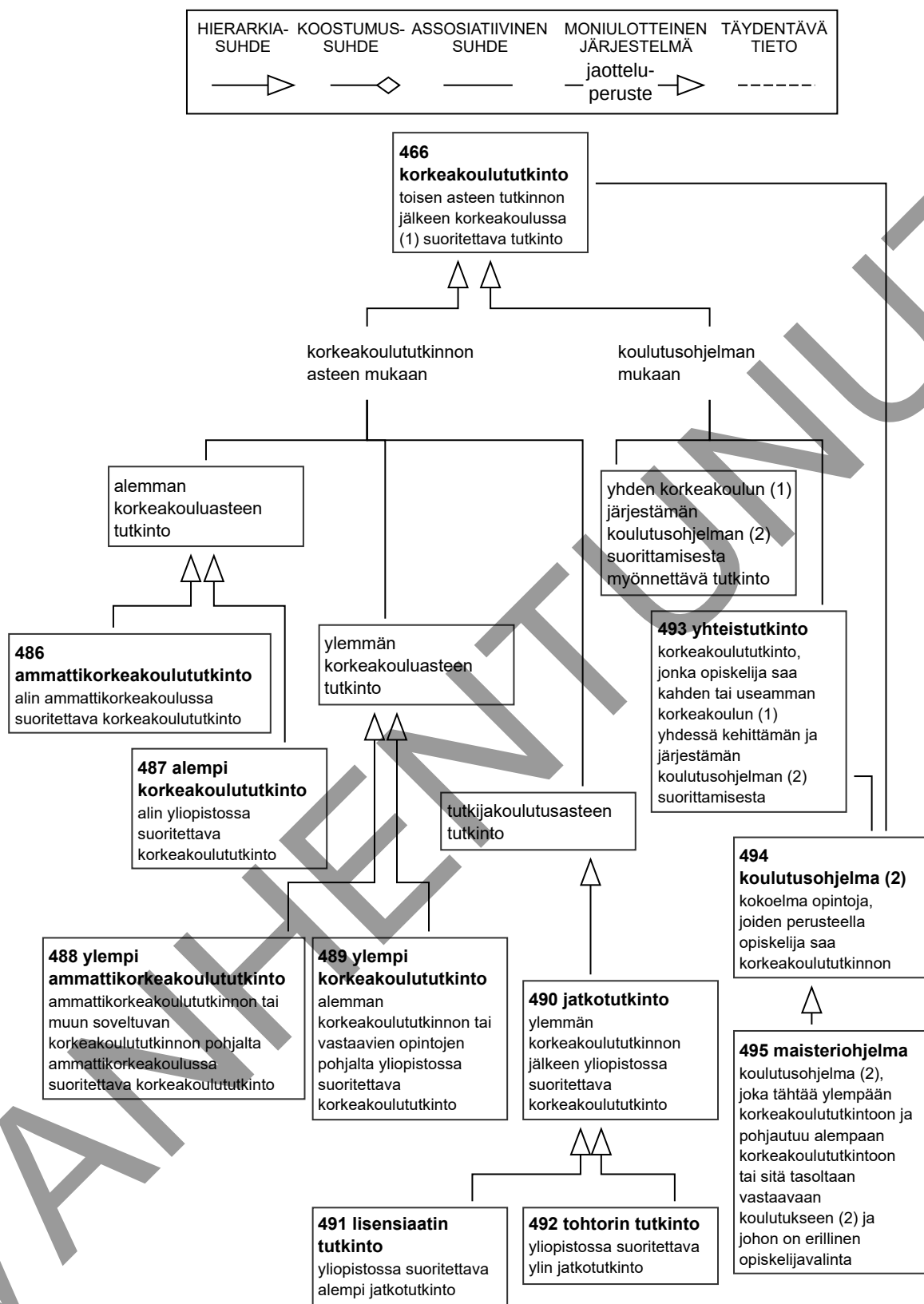
koulutusohjelma (2), joka tähtää *ylempään korkeakoulututkintoon* ja pohjautuu *alempaan korkeakoulututkintoon* tai sitä tasoltaan vastaavaan *koulutukseen (2)* ja johon on erillinen *opiskelijavalinta*

huomautus

Opetusministeriön asetuksessa *767/2008* on lueteltu maisteriohjelmat, jotka kussakin *yliopistossa* voi suorittaa. Asetuksessa mainittujen maisteriohjelmien lisäksi on olemassa muita maisterivaiheen *koulutuksia (2)*, joihin on erilliset opiskelijavalinnat. Myös niistä käytetään arkikielessä termiä maisteriohjelma.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID301

Käsittekaavio: *Korkeakoulututkinto*

Käsitekaavio 55. Korkeakoulututkinto.

6.9.2.3 Ulkomainen tutkinto

479

ulkomainen tutkinto

mieluummin kuin: ulkomailla suoritettu tutkinto

- sv examen som avlagts utomlands; utomlands avlagd examen;
> utländsk utbildning som i landet i fråga ger behörighet för motsvarande
högskolestudier (Helsingin yliopisto)
- en foreign qualification; foreign diploma; foreign degree (korkeakoulut)

määritelmä

muun maan kuin Suomen *koulutusjärjestelmässä* suoritettu *tutkinto*

huomautus

Ulkomainen tutkinto voi tuottaa *hakijalle hakukelpoisuuden koulutukseen (2)* Suomessa.

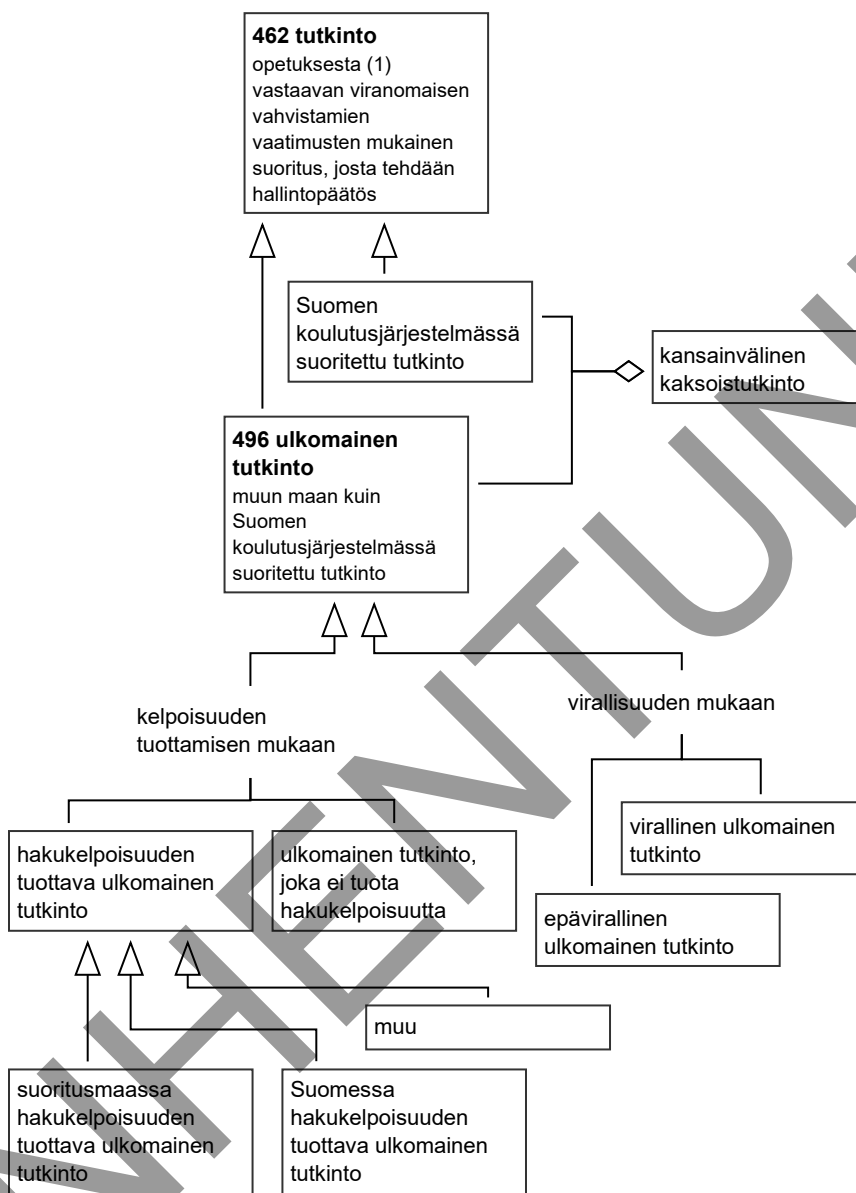
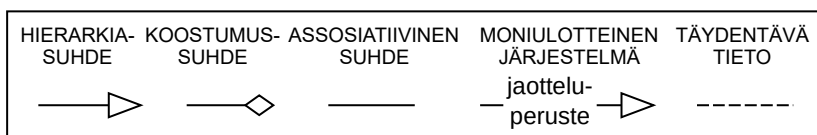
Yliopistolain (558/2009) mukaan pelkästään *alempaan korkeakoulututkintoon* tai sekä alempaan että *ylempään korkeakoulututkintoon* johtaviin opintoihin voidaan ottaa *opiskelijaksi* henkilö, joka on suorittanut ulkomaisen koulutuksen (2), joka asianomaisessa maassa antaa *kelpoisuuden* vastaaviin korkeakouluopintoihin.

Ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaan *ammattikorkeakoulututkintoon* johtaviin opintoihin voidaan ottaa opiskelijaksi henkilö, joka on suorittanut ulkomaisen koulutuksen (2), joka asianomaisessa maassa antaa kelpoisuuden korkeakouluopintoihin.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID591

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaaviot: *Tutkinto* ja *Ulkomainen tutkinto*

Käsitekaavio 56. Ulkomainen tutkinto.

6.9.2.4 Aiemmat ammatilliset tutkinnot

480

(vanhentunut)

kouluasteen tutkinto

määritelmä

ammatillisten *oppilaitosten* aikaisempien, alemman asteen opintolinjojen *tutkinto*

huomautus

Käsite kouluasteen tutkinto poistui käytöstä 1990-luvun puolivälissä *ammatillisen koulutuksen* rakenneuudistuksen myötä. Nykyisin kouluasteen tutkintoja vastaavat *toisen asteen tutkinnot*.

Ammatillisten oppilaitosten aiemmat opintolinjat alimmasta ylimpään olivat kouluaste, opistoaste ja ammatillinen korkea-aste.

Ks. myös *opistoasteen tutkinto*, *ammatillisen korkea-asteen tutkinto*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID585

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: *Aiemmat ammatilliset tutkinnot*

481

(vanhentunut)

opistoasteen tutkinto

määritelmä

ammatillisten *oppilaitosten* aikaisempien, keskimmäisen asteen opintolinjojen *tutkinto*

huomautus

Opistoasteen *koulutuksen (1)* sisäänotto päättyi 1990-luvun lopussa *ammatillisen koulutuksen* rakenneuudistuksen myötä. Nykyisin opistoasteen tutkintoja vastaavat lähinnä *toisen asteen tutkinnot* ja *ammattikorkeakoulututkinnot*.

Opetushallinnon koulutusasteluokituksessa opistoasteen tutkinnot ovat käytössä edelleen.

Ammatillisten oppilaitosten aiemmat opintolinjat alimmasta ylimpään olivat kouluaste, opistoaste ja ammatillinen korkea-aste.

Ks. myös *kouluasteen tutkinto*, *ammatillisen korkea-asteen tutkinto*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID586

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: *Aiemmat ammatilliset tutkinnot*

482

(vanhentunut)

ammatillisen korkea-asteen tutkinto

määritelmä

ammatillisten *oppilaitosten* aikaisempien, ylimmän asteen opintolinjojen *tutkinto*

huomautus

Ammatillisen korkea-asteen *koulutuksen (1)* sisäänotto päättyi 1990-luvun lopussa *ammatillisen koulutuksen* rakenneuudistuksen myötä. Nykyisin ammatillisen korkea-asteen tutkintoja vastaavat lähinnä *ammattikorkeakoulututkinnot*.

Opetushallinnon koulutusasteluokituksessa ammatillisen korkea-asteen tutkinnot ovat käytössä edelleen.

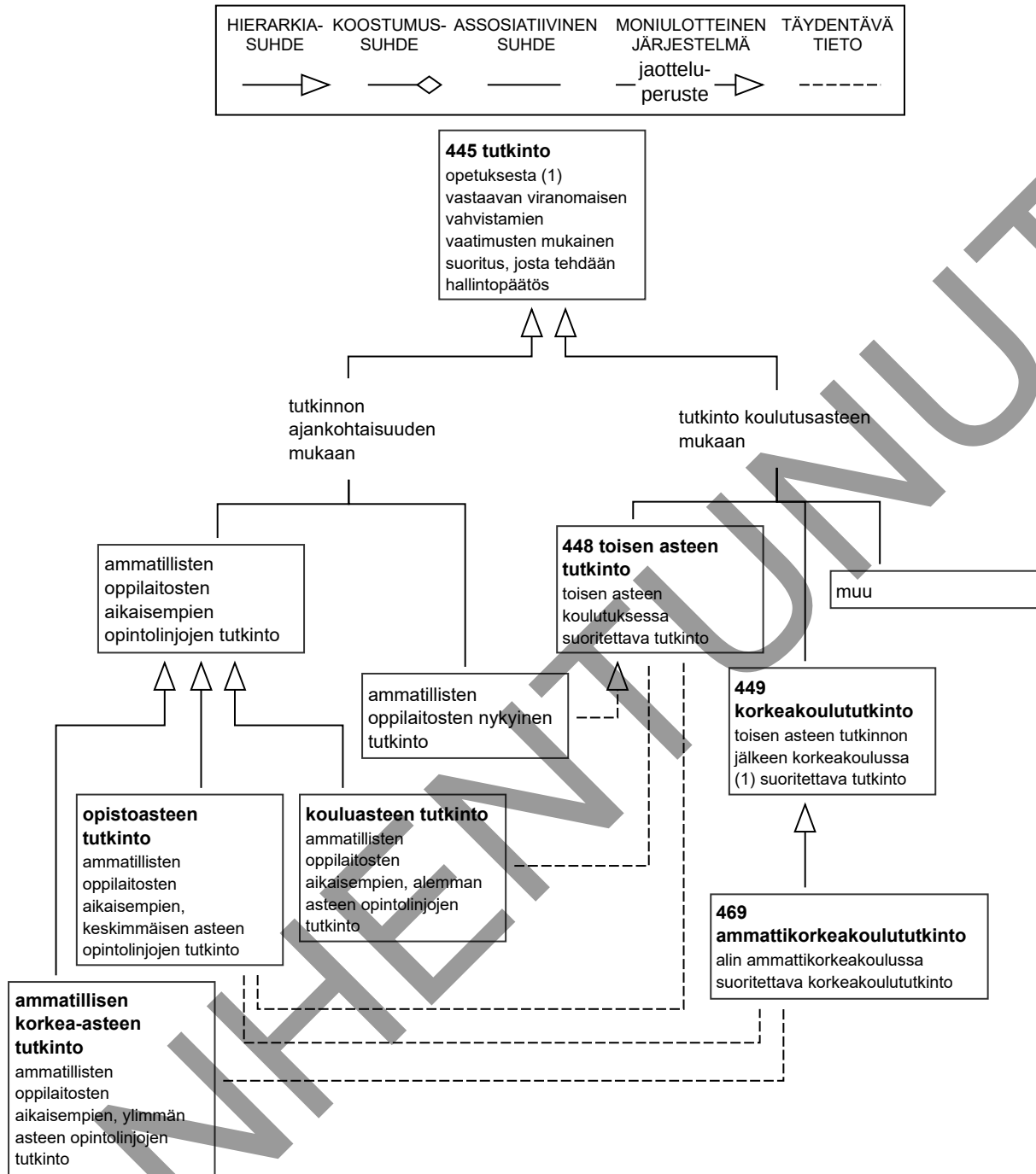
Ammatillisten oppilaitosten aiemmat opintolinjat alimmasta ylimpään olivat kouluaste, opistoaste ja ammatillinen korkea-aste.

Ks. myös *kouluasteen tutkinto*, *opistoasteen tutkinto*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID587

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: *Aiemmat ammatilliset tutkinnot*

Käsitekaavio 57. Aiemmat ammatilliset tutkinnot.

6.9.3 Opintosuorituksia

483

opintosuoritus

sv studieprestation

en completed study unit; completed course (suoritetusta opintojaksosta); study attainment (erityisesti säädöksissä); completed credit (korkeakoulut); assessment result; successful pass

määritelmä

oppijan koulutukseen (2) liittyvä suoritus, jonka laajuus on määritetty ja joka arvioidaan

huomautus

Opintosuorituksen laajuus ilmaistaan useimmiten *opintopisteinä*, *opintoviikkoina* tai *osaamispisteinä*.

Opintosuoritus-käsitteelle tarvitaan englanniksi useita eri vastinetermejä, joita kutakin käytetään hiukan eri konteksteissa. Käyttöesimerkkejä:

[opiskelijan omassa tietojärjestelmänäkymässä, jossa opintosuoritukset pisteinä:] "completed study units: --" tai "completed courses: --"

fi: Matin opintosuoritus liittyy kokonaisuuteen "Maantieteen perusopinnot". en: Matti's study attainment is a part of the module "Basic Studies in Geography".

fi: *Opettaja* syöttää tulevaisuudessa opintosuoritukset itse tietojärjestelmään. en: In the future, the teacher enters the assessment results to the data system.

fi: *Opiskelijalla* on hyväksytty opintosuoritus *opintojaksosta* "Johdatus kasvatustieteeseen". en: The student has successfully passed the course "Introduction to Educational Science".

Vrt. *opintosuoritusote*. fi: Voitko tulostaa minulle opintosuoritusotteeni? en: Can you print me my transcript of study records, please?

Ks. myös *arviointi (2)*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID624

Luokka: ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut

Käsitteekaaviot: *Opetuksessa (1)*, *koulutuksessa (1)*, *opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan*, *Opintosuorituksia* ja *Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen*

484

opinnäytetyö; ~ opinnäyte

sv lärdomsprov *n*; examensarbete *n* (akademisk); ~ vetenskapligt arbete *n* (akademisk)

en thesis (lähinnä korkeakoulut); thesis project (lähinnä korkeakoulut); final project (lähinnä toinen aste)

määritelmä

opiskelijan koulutuksen (1) aikana hankkimaan tietoa ja osaamista kokoava ja osoittava kirjallinen tai muu työ

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa opinnäytetyö voi olla esimerkiksi *opiskelijan* suunnittelema ja tekemä tuote, portfolio tai esitys. *Korkeakouluissa (1)* opinnäytetöitä ovat esimerkiksi pro gradu- ja diplomityöt sekä väitöskirjat.

Opinnäyte-termiä käytetään usein opinnäytetyö-termin synonyymina. Toisaalta opinnäyte-termillä voidaan viitata opinnäytetyön koostumussuhteiseen yläkäsitteeseen (opinnäyte voi koostua useista opinnäytetöistä). Kolmanneksi opinnäyte-termillä voidaan viitata *tutkinnon* osaan, jonka suorittamistapa on opinnäytetyön tekeminen.

Ruotsin termi lärdomsprov on käytössä myös akateemisessa ympäristössä; esim. Åbo Akademi viittaa tällä termillä pro gradun ja *kypsyysnäytteen* muodostamaan kokonaisuuteen.

Helsingin yliopisto käyttää opinnäytetyöstä (esim. pro gradu) ruotsiksi vastinetta examensarbete.

Englannin kielessä sana thesis viittaa kirjalliseen tuotokseen. Tämän vuoksi thesis-sanaa ei voi käyttää (ainakaan yksinään), jos opinnäytetyökokonaisuus sisältää kirjallisen työn lisäksi myös muuta.

Ruotsin termillä "vetenskapligt arbete" viitataan tietoa ja osaamista kokoavaan ja osoittavaan *opintojaksoon* tai *kurssiin (3)*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID606

Luokka: ammatillinen koulutus, korkeakoulut

Käsittekaavio: *Opintosuorituksia*

485

kypsyysnäyte; maturiteetti

sv mognadsprov *n*; mogenhetsprov *n*
inte: † maturitetsprov *n*

en maturity essay; maturity test

määritelmä

kirjallinen työ, jolla *korkeakoulun (1) opiskelija* osoittaa perehtyneisyytensä *opinnäytetyönsä* alaan sekä *tutkintoa* varten vaadittavan suomen tai ruotsin kielen taitonsa

huomautus

Kypsyysnäyte muodostuu lyhyehköstä opinnäytetyön alaan liittyvästä esseekirjoitelmasta.

Kypsyysnäytteellä pyritään varmentamaan opinnäytetyön ja sen tekijän yhteys.

Kypsyysnäyte vaaditaan *ammattikorkeakoulututkintoa* sekä *alempaa korkeakoulututkintoa* ja *ylempää korkeakoulututkintoa* varten. Kun kypsyysnäyte edellytetään jo alempaa korkeakoulututkintoa varten, sillä usein kuitataan myös ylempään tutkintoon liittyvä näytevaatimus.

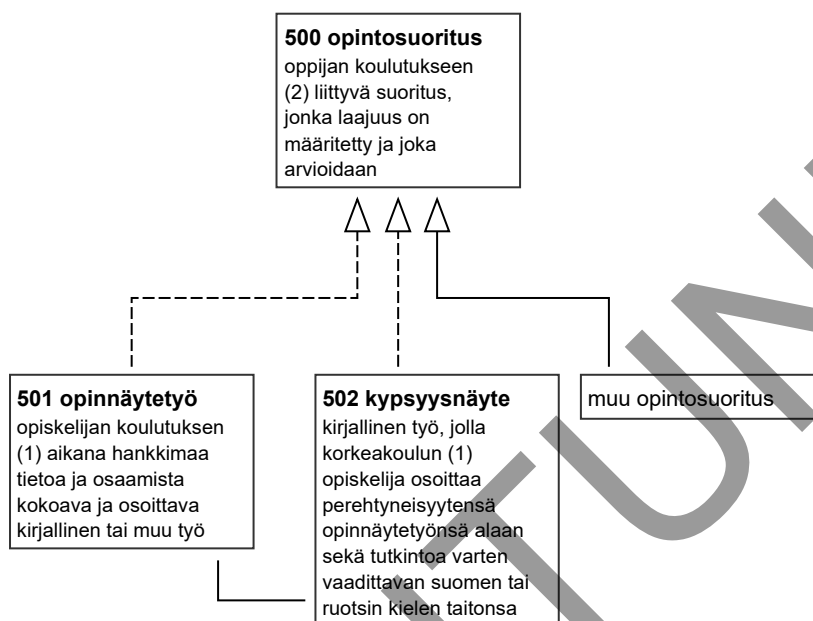
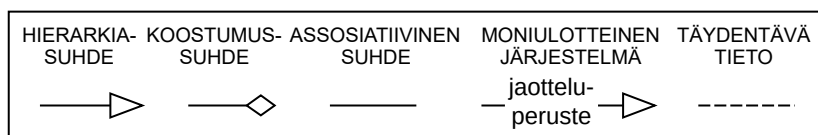
Mikäli *yliopiston* opiskelijalta ei tutkintoa varten vaadita suomen tai ruotsin kielen taitoa, yliopisto määrää kypsyysnäytteen kielestä erikseen.

Mikäli *ammattikorkeakoulun* opiskelijalta ei tutkintoa varten vaadita suomen tai ruotsin kielen taitoa, ammattikorkeakoulu päättää kypsyysnäytteestä.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1050

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: *Opintosuorituksia*

Käsitekaavio 58. Opintosuorituksia.

6.9.4 Tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa

486

<amatillinen koulutus>

osaamisen osoittaminen

määritelmä

toiminta, jolla *amatillisen tutkintokoulutuksen* tai *valmentavan koulutuksen opiskelija* osoittaa *amatillisen tutkinnon perusteissa* tai *valmentavan koulutuksen perusteissa* määritellyn ammattitaidon tai osaamisen

huomautus

Osaamisen osoittaminen voi tapahtua *näytön* kautta tai muulla tavalla.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1317

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaavio: *Tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa*

487

<ammattillinen koulutus>

näyttö

määritelmä

toiminta, jossa *opiskelija* osoittaa käytännön työtehtäviä tekemällä, miten hyvin hän on saavuttanut *ammattillisen tutkinnon perusteissa* määritellyn keskeisen ammattitaidon ja osaamisen

huomautus

Ammattilliset tutkinnot (*ammattillinen perustutkinto*, *ammattitutkinto* ja *erikoisammattitutkinto*) suoritetaan näytön avulla.

Näyttö on yhdentyyppistä *osaamisen osoittamista*.

Näyttö korvaa *ammattillisen koulutuksen* aikaisemmat käsitteet *ammattiosaamisen näyttö* ja *tutkintotilaisuus*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1318

Luokka: ammattillinen koulutus

Käsitekaavio: *Tutkinnon suorittaminen ammattillisessa koulutuksessa*

488

<ammattillinen koulutus>

ammattitaitovaatimus

määritelmä

työelämän tehtävä- ja taitoalueiden pohjalta muodostettu vaatimus, joka kertoo, mitä *opiskelijan* on kunkin *tutkinnon osan* hyväksytysti suorittaakseen osattava

huomautus

Ammattitaitovaatimukset määritetään hallittavina tietoina, taitoina ja *pätevyytenä* ja kuvataan konkreettisenä työn tekemisenä.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID621

Luokka: ammattillinen koulutus

Käsitekaaviot: *Ammatillisten tutkintojen rakenne* ja *Henkilökohtaistaminen ammattillisessa koulutuksessa*

489

(vanhentunut)

ammattiosaamisen näyttö

määritelmä

ammattillisessa peruskoulutuksessa käytettävä *tutkinnon osien arviointimenetelmä*, jossa *opiskelija* osoittaa osaamisensa käytännön työtehtäviä tekemällä

huomautus

Erityistä tukea (2) tarvitseva opiskelija voi suorittaa näytön mukautetuin ammattitavoittein ja *arviointikriteerein*; ks. *ammattillisen koulutuksen mukauttaminen*.

Ammattillisen koulutuksen vuonna 2018 voimaan tulleen reformin myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika. Ammatillisen koulutuksen reformin myötä käsite ammattiosaamisen näyttö korvautui käsitteellä *näyttö*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID604

Luokka: ammattillinen koulutus

490

(vanhentunut)

<ammattillisen koulutuksen näyttötutkinnot>

tutkintotilaisuus

määritelmä

tilaisuus, jossa *näyttötutkinnon* suorittaja osoittaa *tutkinnon perusteissa* määritellyn, tiettyyn *tutkinnon osaan* liittyvän ammattitaidon

huomautus

Tutkintotilaisuuksia järjestetään tutkinnonosittain.

Ammattillisen koulutuksen vuonna 2018 voimaan tulleen reformin myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika. Ammatillisen koulutuksen reformin myötä käsite tutkintotilaisuus korvautui käsitteellä *näyttö*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID605

Luokka: ammatillinen koulutus

491

(vanhentunut)

näyttötutkinnon tutkintosuoritus

määritelmä

näyttötutkinnon suorittajan *tutkintotilaisuudessa* antama osoitus *tutkinnon perusteissa* vaadittavasta ammattitaidosta

huomautus

Ammattillisen koulutuksen vuonna 2018 voimaan tulleen reformin myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID619

Luokka: ammatillinen koulutus

492

<ammattillinen koulutus>

ammattitaidon osoittamistavat

määritelmä

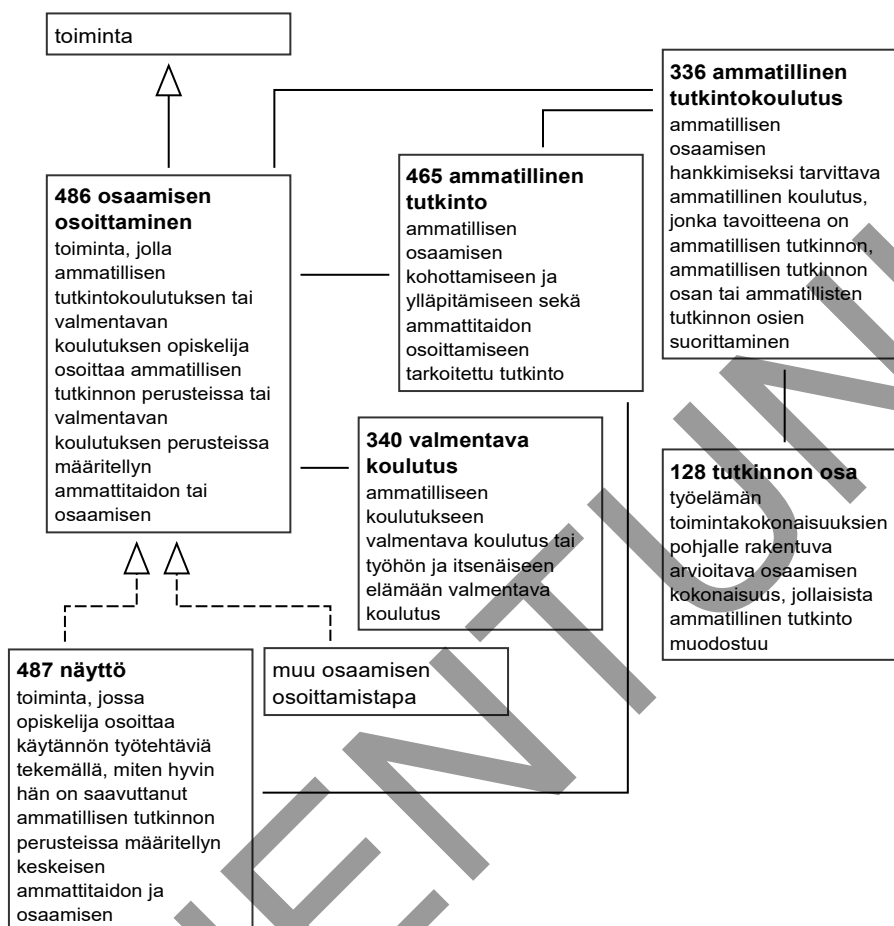
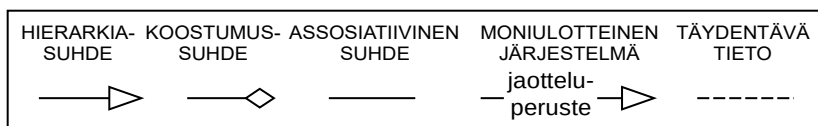
määräys siitä, miten *ammattillisten tutkinnon osien* edellyttämä ammattitaito osoitetaan

huomautus

Ammattitaito osoitetaan *ammattiosaamisen näytöissä* tai *tutkintotilaisuuksissa*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID620

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaavio 59. Tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa.

6.9.5 Oppilaan ja opiskelijan suorituksen arviointi

Tähän lukuun on sisällytetty ainoastaan opetushallinnon tietojärjestelmille keskeisimmät arviointikäsitteet. Lisää arviointikäsitteitä löytyy määriteltyinä Opetushallituksen julkaisusta "Oppimisen arvioinnin julkaisut ja käytännöt" (liite 1). Julkaisu löytyy osoitteesta http://www.oph.fi/download/147908_Oppimisen_arvioinnin_kontekstit_ja_kaytannot.pdf.

493

arviointi (1)

määritelmä

tarkastelun kohdetta koskevan tiedon analysointi ja tulkitseminen ja niiden pohjalta tehtävä kohteen arvottaminen

huomautus

Arviointi (1) tehdään *arviointikriteerien* tai tavoiteasetannan perusteella.

Arviointi (1) voi kohdistua esimerkiksi toiminnan tai sen tulosten laatuun tai tehokkuuteen.

Opetustoimen alueella tehtävää arviointia (1) ovat mm. *opintosuoritusten* arviointi (ks. *arviointi (2)*) ja koulutuksen arviointi.

Ruotsin kielessä terminkäyttö poikkeaa suomen kielestä. Tässä määrittelystä yläkäsitteestä arviointi (1) sekä käsitteestä koulutuksen arviointi käytetään termiä *utvärdering*, kun taas mm. käsitteistä oppilaan arviointi, opiskelijan arviointi ja opintosuorituksen arviointi (ks. *arviointi (2)*) käytetään termiä *bedömning*.

Englannin termi *assessment* viittaa ennen kaikkea mittausten perusteella tehtävään tavoitteen ja tuloksen vertailuun, ja suomeksi *assessment* käännetään usein sanalla *mittaaminen*.

Ks. myös *arviointikriteeri*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID750

Luokka: yhteinen/yleinen

Käsitekaavio: *Arviointi*

494

arviointi (2); oppilaan arviointi; opiskelijan arviointi; opintosuorituksen arviointi (korkeakoulut); > arvostelu

sv *bedömning; elevbedömning* (oppilaan arviointi); *bedömning av eleven* (oppilaan arviointi); *bedömning av studieprestationer* (opintosuorituksen arviointi korkeakouluissa)
inte: *utvärdering; evaluering*

en < *assessment; assessment of learning outcomes; < evaluation*

määritelmä

arviointi (1), jonka tavoitteena on *oppilaan* tai *opiskelijan oppimisen*, osaamisen tai oppimistulosten arvottaminen

huomautus

Perusopetuslain (628/1998) mukaan oppilaan arvioinnissa arvioidaan oppilaan oppimista, työskentelyä, käyttäytymistä ja *opintosuorituksia*.

Arviointia (2) voidaan tehdä opintojen aikana ja opintojen päättyessä (nk. päättöarviointi). Opintojen aikaista arviointia (2) on esimerkiksi kokeen tai tentin pisteyttäminen ja kurssiarvosanan antaminen.

Arvioinnin (2) tyyppejä ovat numeerinen arviointi ja *sanallinen arviointi*.

Termiä *arvostelu* käytetään suppeammassa merkityksessä; esimerkiksi kokeen arvostelu.

Englannin termi *assessment* viittaa tavoitteen ja tuloksen vertailuun mittausten perusteella, joten se voidaan kääntää suomeksi paitsi sanalla "arviointi", myös sanalla "mittaaminen".

Englannin termi *evaluation* tarkoittaa arvottavaa analyysia, ja sitä käytetään hyvin erilaisista arvioinneista (1). Kun on kyse oppimisen, osaamisen tai oppimistulosten arvioinnista (2), termiä *evaluation* käytetään kuitenkin englannissa harvemmin kuin termiä *assessment*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID594

Käsitekaavio: *Arviointi*

495

sanallinen arviointi

määritelmä

arviointi (2), jonka tulos ilmaistaan vapaana tekstinä

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID595

Käsittekaavio: *Arviointi*

496

itsearviointi

määritelmä

arviointi (2), jonka *oppilas* tai *opiskelija* tekee itse

huomautus

Itsearviointiin (2) tulee tapahtua suhteessa tavoitteeseen ja perustellusti.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID616

Käsittekaavio: *Arviointi*

497

<ammattillinen koulutus>

osaamisen arviointi

määritelmä

ammattillisen tutkintokoulutuksen tai *valmentavan koulutuksen opiskelijan* osaamisen olemassaolon ja tason *arviointi* (2)

huomautus

Osaamisen arviointi tapahtuu vertaamalla osaamista *tutkinnon perusteissa* tai *koulutuksen* (2) perusteissa määrättyihin *ammattitaitovaatimuksiin* ja *osaamistavoitteisiin*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1099

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: *Arviointi*

498

<ammattillinen koulutus>

osaamisen arvioija

määritelmä

henkilö, jonka ammatillisen *koulutuksen järjestäjä* on nimennyt suorittamaan *osaamisen arvioinnin*

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1312

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: *Arviointi*

499

<ammattillinen koulutus>

palaute osaamisen kehittämisestä

määritelmä

ammattillisen koulutuksen opiskelijalle annettava palaute, jolla ohjataan ja kannustetaan *henkilökoh- taisen osaamisen kehittämissuunnitelman* tavoitteiden saavuttamiseen sekä kehitetään edellytyksiä *itsearviointiin* (2)

huomautus

Opiskelijan osaamisen kehittämistä arvioi ja siitä palautetta voi antaa esimerkiksi *opetuksesta* (2) vastaava *opettaja* tai työpaikkaohjaaja. Palaute osaamisen kehittämisestä annetaan *ammattil- lisen tutkintokoulutuksen* aikana tai *ammattillisen tutkinnon* suorittamisen ja *osaamisen arvioinnin* yhteydessä.

Ks. myös *näyttö*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1313

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: *Arviointi*

500

arviointiaineisto

määritelmä

arvioinnin (2) perustana oleva aineisto

huomautus

Arviointiaineistoa voi olla esimerkiksi kirjallinen tai muuten tallennettu opintoja tai osaamista koskeva aineisto.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID609

Käsittekaavio: *Arviointi*

501

arviointimenetelmä

määritelmä

arvioinnissa (2) käytettävä menetelmä, jolla *oppilaan* tai *opiskelijan oppiminen*, osaaminen tai oppimistulokset todetaan

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID610

Käsittekaavio: *Arviointi*

502

arviointikriteeri; arvioinnin kriteeri (ammattillinen koulutus); arviointiperuste (lukiokoulutus)

määritelmä

peruste, jonka avulla *arvioinnin (1)* tai *arvioinnin (2)* kohteen tai kohteiden arvo, tila tai keskinäinen järjestys määritetään

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa arvioinnin kriteereitä ovat *osaamisen arvioinnissa* käytettävät kuvaukset kunkin *arvosanan* edellyttämästä osaamisesta. Määritelmässä mainittu ”kohteiden keskinäisen järjestyksen määrittäminen” ei päde ammatilliseen koulutukseen, sillä ammatillisessa koulutuksessa *arvioinnin (2)* tarkoitus on osoittaa *opiskelijan* osaamisen taso suhteessa ennalta määrättyihin arvioinnin kriteereihin, ei esimerkiksi asettaa opiskelijoita paremmuusjärjestykseen.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID613

Käsittekaavio: *Arviointi*

503

päätösarvioinnin kriteeri

määritelmä

arviointikriteeri, jota käytetään *perusopetuksen oppilaan* kunkin *oppiaineen* päätösarvosanaa muodostettaessa ja joka perustuu oppiaineelle määriteltyyn *arvosanaan* & vaadittavaan tieto- ja taitotasoon

huomautus

Perusopetuksen *yhteisten oppiaineiden* päätösarvioinnin kriteerit on määritelty perusopetuksen *opetussuunnitelman perusteissa*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID614

Luokka: perusopetus

Käsittekaavio: *Arviointi*

504

(vanhentunut)

<ammattillisen koulutuksen näyttötutkinnot>

arviointikeskustelu

määritelmä

keskustelu, joka käydään *tutkinnon suorittajan* sekä opetusalan ja työelämän edustajien välillä osana *arviointia (2)*

huomautus

Arviointikeskustelu käydään esimerkiksi *tutkintotilaisuuden* arvioinnin (2) yhteydessä.

Ammatillisen koulutuksen vuonna 2018 voimaan tulleen reformin myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: tmpOKSA

Luokka: ammatillinen koulutus

505

(vanhentunut)

näyttötutkinnon arviointikokous

määritelmä

kokous, jossa työnantaja, työntekijöitä ja *opettaja* edustavat, *tutkintotoimikunnan* hyväksymät arvioijat tekevät *arviointiaineiston* perusteella esityksen *tutkinnon osan arvioinnista (2)* tutkintotoimikunnalle

huomautus

Arvioijilla tarkoitetaan henkilöitä, jotka arvioivat *opiskelijan* oppimista, osaamista tai tutkintosuoritusta.

Ammatillisen koulutuksen vuonna 2018 voimaan tulleen reformin myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID608

Luokka: ammatillinen koulutus

506

(vanhentunut)

tutkinnon osan arviointisuunnitelma

määritelmä

suunnitelma *tutkinnon osan arvioinnin (2)* tekemisestä ja *arviointimenetelmistä*

huomautus

Ammatillisen koulutuksen vuonna 2018 voimaan tulleen reformin myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID611

Luokka: ammatillinen koulutus

507

(vanhentunut)

<ammattillinen koulutus>

arviointiesitys

määritelmä

työnantaja, työntekijöitä ja *opettaja* edustavan arvioijaryhmän tekemä tutkinnonosakohtainen esitys, joka tehdään *tutkintotoimikunnalle* päätöksentekoa varten ja joka perustuu kattaviin *näyttötutkintojen tutkintosuoritusten arviointeihin (2)*

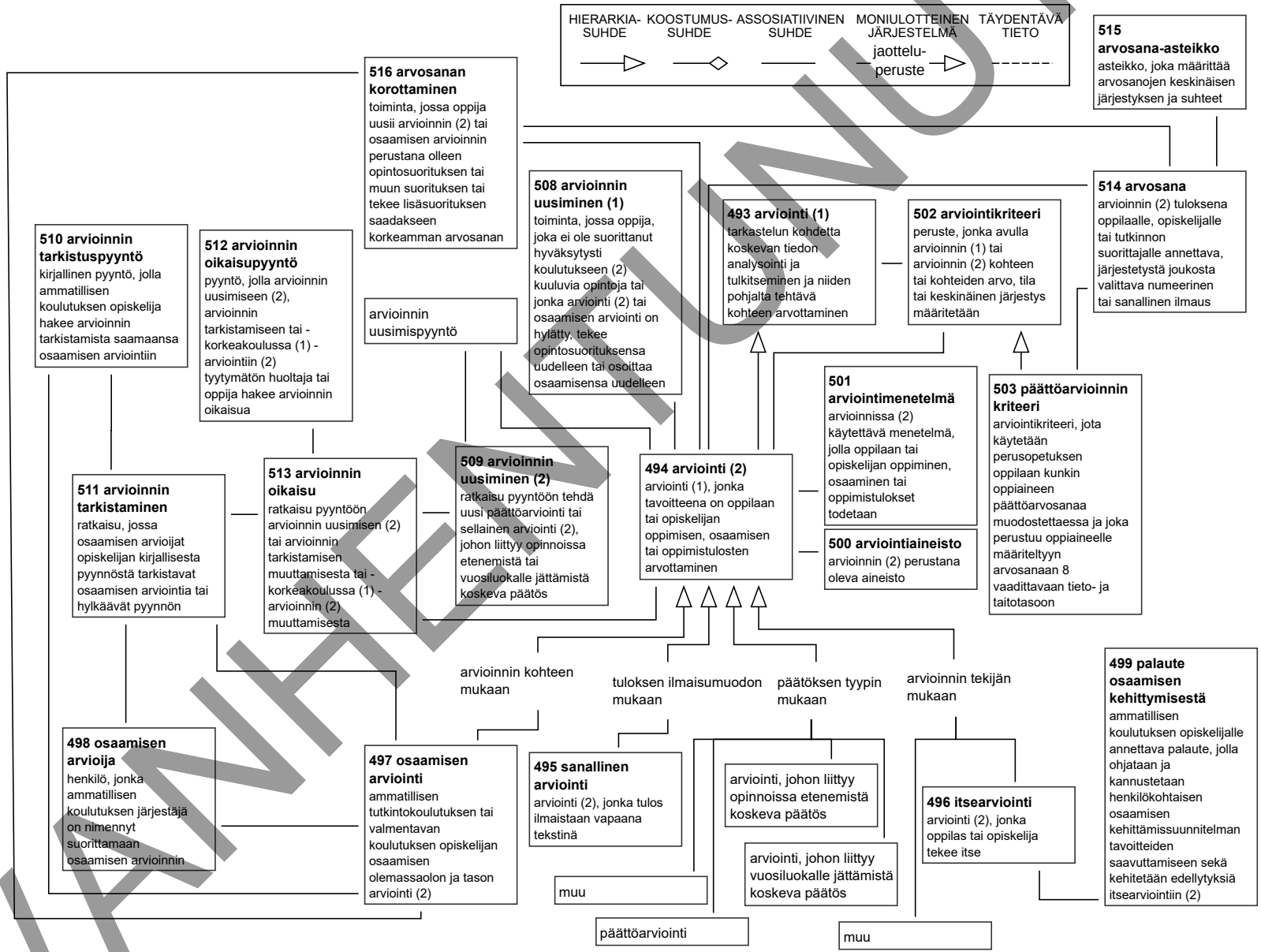
huomautus

Arvioijaryhmä esittää tutkintotoimikunnalle, miltä osin *opiskelijan* todennettu osaaminen soveltuu tunnustettavaksi vastaamaan suoritettavan *tutkinnon tutkinnon osia*.

Ammatillisen koulutuksen vuonna 2018 voimaan tulleen reformin myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID615

Luokka: ammatillinen koulutus

6.9.5.1 Arvioinnin tarkistaminen, uusiminen ja oikaisu sekä arvosanan korottaminen

508

arvioinnin uusiminen (1)

määritelmä

toiminta, jossa *oppija*, joka ei ole suorittanut hyväksytysti *koulutukseen (2)* kuuluvia opintoja tai jonka *arviointi (2)* tai *osaamisen arviointi* on hylätty, tekee *opintosuorituksensa* uudelleen tai osoittaa osaamisensa uudelleen

huomautus

Ks. myös *osaamisen osoittaminen*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID600

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaavio: *Arviointi*

509

arvioinnin uusiminen (2)

määritelmä

ratkaisu pyyntöön tehdä uusi päättöarviointi tai sellainen *arviointi (2)*, johon liittyy opinnoissa etenemistä tai *vuosiluokalle* jättämistä koskeva päätös

huomautus

Perusopetuksessa pyyntö arvioinnin uusimisesta (2) on tehtävä kahden kuukauden kuluessa tiedon saamisesta.

Perusopetuksessa ja *lukiokoulutuksessa* arvioinnin uusimista (2) koskevan ratkaisun antaa *oppilaitoksen rehtori*.

Ratkaisu voi olla uuden arvioinnin (2) tekeminen tai pyynnön hylkääminen.

Ammatillisessa koulutuksessa perusopetuksen käsitettä arvioinnin uusiminen (2) vastaa lähinnä *arvioinnin tarkistaminen*.

Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen osalta vrt. *arvioinnin oikaisu*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID601

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus

Käsittekaavio: *Arviointi*

510

arvioinnin tarkistuspyyntö

määritelmä

kirjallinen pyyntö, jolla *ammattillisen koulutuksen opiskelija* hakee *arvioinnin tarkistamista* saamaansa *osaamisen arviointiin*

huomautus

Mikäli opiskelija on tyytymätön osaamisen arviointiin, hän voi tehdä *osaamisen arvioijille* arvioinnin tarkistuspyynnön.

Perusopetuksessa ammatillisen koulutuksen käsitettä arvioinnin tarkistuspyyntö vastaa lähinnä käsite arvioinnin uusimispyyntö.

Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen osalta vrt. *arvioinnin oikaisupyyntö*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1315

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: *Arviointi*

511

arvioinnin tarkistaminen

määritelmä

ratkaisu, jossa *osaamisen arvioijat opiskelijan* kirjallisesta pyynnöstä tarkistavat *osaamisen arviointia* tai hylkäävät pyynnön

huomautus

Jos *ammattillisen tutkintokoulutuksen* opiskelija on tyytymätön arvioinnin tarkistamista koskevaan päätökseen, hän voi pyytää *arvioinnin oikaisua* asianomaiselta *työelämätoimikunnalta*. *Valmentavan koulutuksen* opiskelija pyytää arvioinnin oikaisua *rehtorilta*.

Ks. myös *arvioinnin tarkistuspyyntö*.

Perusopetuksessa ammattillisen koulutuksen käsitettä arvioinnin tarkistaminen vastaa lähinnä käsite *arvioinnin uusiminen (2)*.

Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen osalta vrt. *arvioinnin oikaisu*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1314

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: *Arviointi*

512

arvioinnin oikaisupyyntö

määritelmä

pyyntö, jolla *arvioinnin uusimiseen (2)*, *arvioinnin tarkistamiseen* tai – *korkeakoulussa (1)* – *arviointiin (2)* tyytymätön huoltaja tai *oppija* hakee *arvioinnin oikaisua*

huomautus

Arvioinnin oikaisupyynnön voi tehdä oppilaan huoltaja tai 15-vuotias tai sitä vanhempi *oppilas* tai *opiskelija* itse.

Perusopetuksessa ja *lukiokoulutuksessa* arvioinnin oikaisupyynnön on oltava kirjallinen, ja pyyntö osoitetaan aluehallintovirastolle.

Ammatillisessa tutkintokoulutuksessa arvioinnin oikaisupyynnön on myös oltava kirjallinen, ja pyyntö osoitetaan ammatillista koulutusta koskevan lain mukaisesti *työelämätoimikunnalle* ja *valmentavassa koulutuksessa rehtorille*.

Yliopistossa ja *ammattikorkeakoulussa* opiskelija voi yliopistolain *558/2009* ja ammattikorkeakoululain *932/2014* mukaan suullisesti tai kirjallisesti pyytää oikaisua *opintosuorituksensa arviointiin (2)* tai muulla suoritettujen opintojensa tai muulla tavoin osoitetun osaamisensa hyväksilukemiseen. Opintosuorituksen arviointia (2) koskeva oikaisupyyntö on tehtävä arvostelun suorittaneelle *opettajalle*. Hyväksilukemista koskeva oikaisupyyntö on tehtävä päätöksen tehneelle.

Yliopistossa ja ammattikorkeakoulussa arvioinnin oikaisupyynnön johdosta tehtyyn päätökseen (*arvioinnin oikaisu*) saa vaatia oikaisua tutkintolautakunnalta tai muulta siihen tehtävään määrätyltä toimielimeltä siten kuin hallintolaissa säädetään.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1316

Luokka: perusopetus, ammatillinen koulutus lukiokoulutus, korkeakoulut

Käsittekaavio: *Arviointi*

513

arvioinnin oikaisu

sv rättelse av bedömning; bedömningskorrigerig (om enskilda elevs vitsord)
 en rectification of an assessment; appeal
 rather than: challenge

määritelmä

ratkaisu pyyntöön *arvioinnin uusimisen (2)* tai *arvioinnin tarkistamisen* muuttamisesta tai – *korkeakoulussa (1)* – *arvioinnin (2)* muuttamisesta

huomautus

Arvioinnin oikaisua voi pyytää oppilaan huoltaja tai 15-vuotias tai sitä vanhempi *oppilas* tai *opiskelija* itse.

Perusopetuksessa ja *lukiokoulutuksessa* kirjallinen *arvioinnin oikaisupyyntö* osoitetaan aluehallintovirastolle. Aluehallintoviraston ratkaisuna voi olla kyseisen arvioinnin uusimista (2) koskevan hallintopäätöksen muuttaminen, hallintopäätöksen kumoaminen, arvioinnin oikaisua koskevan vaatimuksen hylkääminen tai asian palauttaminen *rehtorille* uudelleen käsiteltäväksi.

Ammatillisessa koulutuksessa arvioinnin oikaisu koskee vain *osaamisen arviointia* ja *ammattillisen koulutuksen järjestäjä* voidaan perustellusta syystä myös edellyttää asettamaan uudet *osaamisen arvioijat*.

Yliopistossa ja *ammattikorkeakoulussa* opiskelija voi yliopistolain 558/2009 ja ammattikorkeakoululain 932/2014 mukaan pyytää oikaisua *opintosuorituksensa arviointiin (2)* tai muualla suoritettujen opintojensa tai muulla tavoin osoitetun osaamisensa *hyväksilukemiseen* (ks. *arvioinnin oikaisupyyntö*).

Yliopistossa ja ammattikorkeakoulussa arvioinnin oikaisupyyntöön johdosta tehtyyn arvioinnin oikaisuun saa vaatia oikaisua tutkintolautakunnalta tai muulta siihen tehtävään määrättyä toimielimeltä siten kuin hallintolaissa säädetään.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID602

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus

Käsittekaavio: *Arviointi*

514

arvosana; > numeroarvosana

sv vitsord *n*; > siffervitsord *n*; ~ sifferbetyg *n* (numerotodistus)
 en grade

määritelmä

arvioinnin (2) tuloksena *oppilaalle*, *opiskelijalle* tai *tutkinnon suorittajalle* annettava, järjestetystä joukosta valittava numeerinen tai sanallinen ilmaus

huomautus

Numeromuotoinen arvosana voidaan antaa esimerkiksi asteikolta 4–10 (*perusopetus* ja *lukiokoulutus*) tai 1–5.

Esimerkki sanallisen ilmauksen muotoisesta arvosanasta on magna cum laude approbatur.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID617

Käsittekaavio: *Arviointi*

515

arvosana-asteikko

sv vitsordsskala
 hellre än: bedömningssskala
 en grading scale

määritelmä

asteikko, joka määrittää *arvosanojen* keskinäisen järjestyksen ja suhteet

huomautus

Arvosana-asteikko on esimerkiksi *perusopetuksessa* käytettävä numeroasteikko 4–10.

Ruotsin termi bedömningssskala viittaa mihin tahansa arviointiasteikkoon.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID618

Käsittekaavio: *Arviointi*

516

arvosanan korottaminen

sv höjning av vitsord
en grade improvement; grade rise

määritelmä

toiminta, jossa *oppija* uusii *arvioinnin (2)* tai *osaamisen arvioinnin* perustana olleen *opintosuorituksen* tai muun suorituksen tai tekee lisäsuorituksen saadakseen korkeamman *arvosanan*

huomautus

Esimerkki arvosanan korottamisesta on *perusopetuksen* päättöarvosanan korottaminen. Useimmiten kyseessä on tilanne, jossa perusopetuksen päättövaiheessa (9. luokalla) oleva *oppilas* haluaa korottaa tulevaan *päättötodistukseensa* annettavaa päättöarvosanaa. Tällöin oppilaalle annetaan mahdollisuuksia lisä- tai uusintanäytöin osoittaa parantunut osaamisensa. Perusopetuksen päättöarvosanan korottaminen voi koskea myös jo annetussa päättötodistuksessa olevaa arvosanaa. Tällöin henkilön on hankittava mahdollisesta parantuneesta osaamisesta uusi erillinen todistus.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID603

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulut

Käsitekaavio: *Arviointi*

6.10 Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

517

opintosuorituksen hyväksilukeminen; opintosuorituksen hyväksiluku

sv tillgodoräknande *n* av studieprestation
en accreditation of prior learning (1); credit transfer (korkeakoulut)

määritelmä

toimenpide, jossa *opiskelijan* aiempi *opintosuoritus* sisällytetään osaksi tavoitteena olevaa *tutkintoa*

huomautus

Opintosuorituksen hyväksilukeminen voi tapahtua *opintosuorituksen korvaamisen* tai *opintosuorituksen sisällyttämisen* kautta.

Sekä *osaamisen tunnistamisessa* että *osaamisen tunnustamisessa* voi tapahtua opintosuoritusten hyväksilukemista.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID625

Käsitekaavio: *Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen*

518

opintosuorituksen korvaaminen

sv ersättande av studieprestation
en substitution of studies; substitution of a course; > substitution of a credit (korkeakoulut)

määritelmä

toimenpide, jossa *opiskelijan* eri yhteydessä suorittaman *opintosuorituksen* todetaan vastaavan jotakin tavoitteena olevan *tutkinnon tutkintovaatimusten* kohtaa ja jossa tämä tutkintovaatimusten kohta kokonaan tai osittain korvataan eri yhteydessä suoritettulla opintosuorituksella

huomautus

Esimerkiksi Helsingin yliopistossa matematiikkaa opiskeleva voi mahdollisesti korvata tutkintovaatimusten edellyttämän *opintojakson* Analyysi I Turun yliopistossa tehdyllä suorituksella Analyysi I.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID626

Käsitekaavio: *Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen*

519

opintosuorituksen sisällyttäminen

sv inkluderande av studieprestation

en inclusion of studies; inclusion of a course; > inclusion of a credit

määritelmä

toimenpide, jossa *opiskelijan* jossakin *koulutusorganisaatiossa* tekemä *opintosuoritus* sisällytetään osaksi toisen *koulutusorganisaation tutkintoa* ilman, että suoritus korvaa mitään sisällöllisesti tarkasti määriteltyä kohtaa *tutkintovaatimuksissa*

huomautus

Esimerkiksi opiskelija sisällyttää kauppatieteen *perusopinnot sivuaineeksi* tutkintoonsa *yliopistossa*, jossa ei järjestetä kauppatieteen *koulutusta (2)*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID627

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaavio: *Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen*

520

osaamisen tunnistaminen

sv identifiering av den studerandes kunnande

en identification of prior learning

määritelmä

toimenpide, jossa *koulutuksen järjestäjä* selvittää *hakijan* esittämien asiakirjojen ja muiden mahdollisten selvitysten perusteella hänen osaamisensa sekä muut lähtökohtansa suhteessa taito- tai osaamisvaatimuksiin

huomautus

Osaamisen tunnistamisen yhteydessä osaaminen viittaa myös ammattitaidon hankkimistavasta riippumattomaan osaamiseen, josta hakijalla ei ole asiakirjoja, jotka riittävästi ilmaisivat ammattitaidon tason vastaavuutta vaatimusten kanssa.

Esimerkiksi *ammattillisessa koulutuksessa* asiantuntija selvittää hakijan saavuttaman osaamisen erilaisin menetelmin, mukaan lukien verkkosivusto www.osaan.fi. Tarvittaessa selvitykseen käytetään myös työpaikan asiantuntemusta. Osaamisen tunnistamisen perusteella asiantuntija ohjaa hakijan suoraan hakijalle soveltuvaan ja hänen valitsemaansa *näyttötutkinnon tutkintosuoritukseen* tai *tutkinnon osan* tai osien suoritukseen.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID628

Käsittekaaviot: *Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa* ja *Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen*

521

osaamisen tunnustaminen

mieluummin kuin: aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen

sv erkännande av den studerandes kunnande; > erkännande av tidigare förvärvad kompetens

en recognition of prior learning; accreditation of prior learning (2)

määritelmä

toimenpide, jossa *opiskelijan* tai *tutkinnon suorittajan* suoritettavan *tutkinnon perusteita* vastaava mutta toisessa yhteydessä hankittu ja osoitettu osaaminen hyväksytään osaksi *tutkintoa*

huomautus

Osaamisen tunnustamisessa *hakija* tai opiskelija esittää osaamisestaan todistukset ja asiantuntija arvioi esitettyjen todistusten ja valitun tutkinnon *tutkintovaatimusten* vastaavuuden sekä esittää tutkinnon myöntäjälle osaamisen tunnustamista tutkinnoksi tai sen osaksi.

Ruotsin sana kompetens (ilmauksessa "tidigare förvärvad kompetens") viittaa yksittäiseen taitoon. Taito-käsite on suppeampi kuin käsite osaaminen.

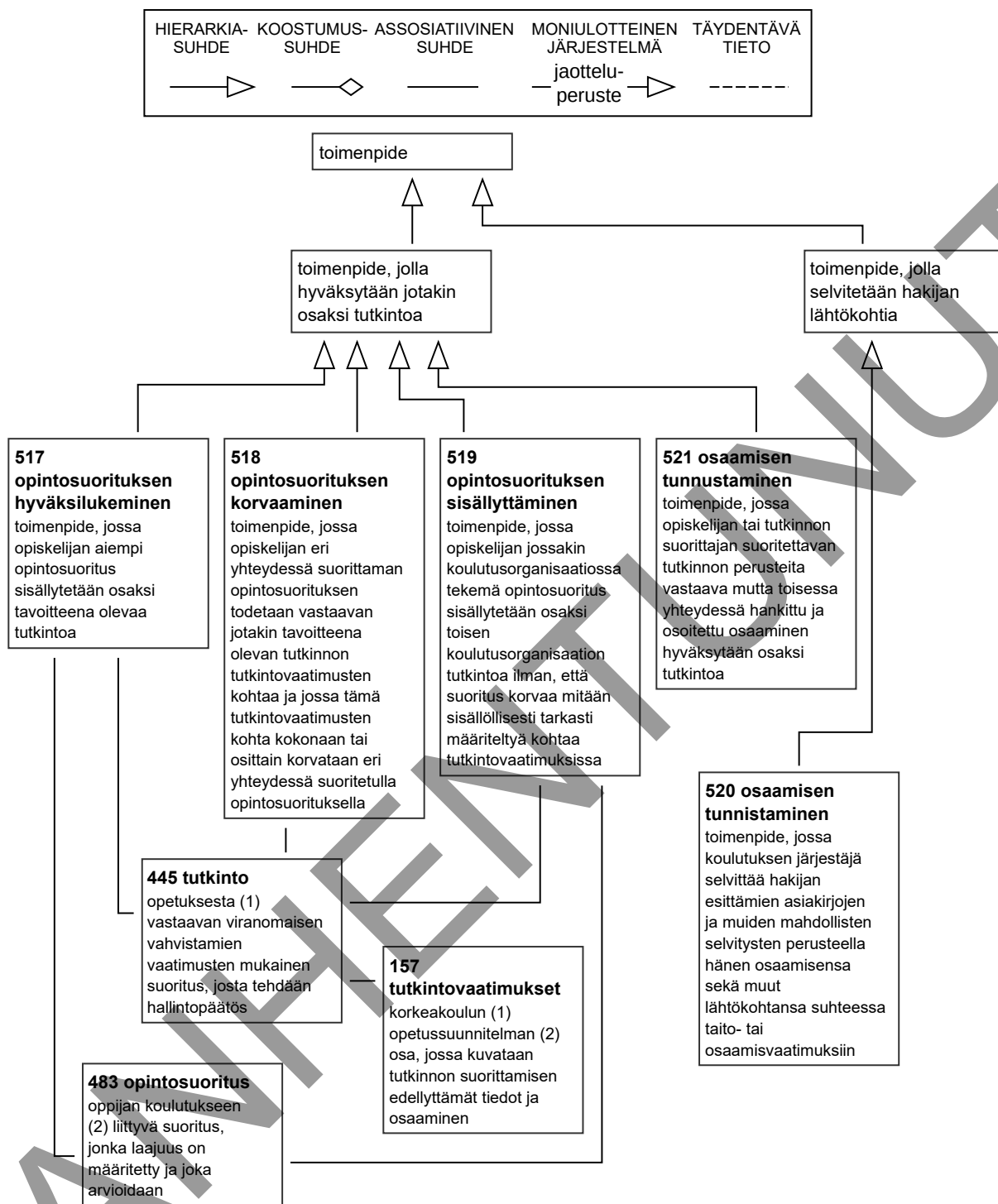
Ks. myös *opintosuorituksen sisällyttäminen, opintosuorituksen korvaaminen*.

Vrt. tutkinnon tunnustaminen.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID629

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaaviot: *Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa* ja *Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen*

Käsittekaavio 61. Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnustaminen ja tunnustaminen.

6.11 Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut

522

opiskelumaksu; opintomaksu; opiskelijamaksu

määritelmä

koulutukseen (1) osallistumisesta perittävä maksu

huomautus

Termi opiskelumaksu on käytössä *vapaan sivistystyön* lainsäädännössä sekä *ammattitutkinto-koulutuksessa* ja *erikoisammattitutkintokoulutuksessa*. Vapaassa sivistystyössä opiskelumaksua saatetaan nimittää myös kurssimaksuksi, *lukukausimaksuksi* tai lukuvuosimaksuksi.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID634

Luokka: ammatillinen koulutus, vapaa sivistystyö, yleinen/yhteinen

Käsittekaavio: *Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut*

523

lukukausimaksu; ~ lukuvuosimaksu

sv terminsavgift; ~ läsårsavgift (lukuvuosimaksusta)

en tuition fee /GB/; ~ annual tuition fee (lukuvuosimaksusta)
rather than: tuition (2) /US/

määritelmä

koulutuksesta (1) lukukautta kohti perittävä *opiskelumaksu*

huomautus

Termillä lukuvuosimaksu viitataan *lukuvuotta* kohti perittävään opiskelumaksuun.

Lainsäädännössä termi lukuvuosimaksu (tai lukukausimaksu) on käytössä ainoastaan *korkea-koulujen (1)* osalta. Kuitenkin myös muilla *koulutusasteilla* (esim. *perusopetuksessa erityisen koulutustehtävän* saaneilla *oppilaitoksilla* sekä *vapaassa sivistystyössä*) perittäviä maksuja voidaan nimittää lukukausi- tai lukuvuosimaksuiksi.

Suomen *korkeakouluissa (1)* lukukausimaksu on käytössä EU- ja ETA-alueen ulkopuolelta tuleville *opiskelijoille vieraskielisessä koulutuksessa*.

Englannin sana tuition viittaa *opetukseen (1)* ja *opettamiseen*. Amerikanenglannissa termi tuition viittaa myös opetukseen liittyvään maksuun, kuten lukukausimaksuun; brittienglannissa tuition-sanan perään on lisättävä 'fee'. On suositettavampaa käyttää sanaa tuition opetuksesta ja tuition fee opetukseen liittyvästä maksusta, jotta käsitteiden välille saadaan tehtyä ero.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID630

Luokka: perusopetus, korkeakoulut, vapaa sivistystyö

Käsittekaavio: *Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut*

524

tutkintomaksu

määritelmä

tutkintoon osallistumisesta perittävä maksu

huomautus

Esimerkiksi *ylioppilastutkintoon* osallistuvalla tutkintomaksu peritään tutkintoon ilmoittautumisen yhteydessä.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID631

Käsittekaavio: *Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut*

525

ylioppilaskunnan jäsenmaksu

sv studentkårens medlemsavgift; studentkårsavgift

en student union membership fee

määritelmä

maksu, joka peritään *ylioppilaskunnan* jäsenyydestä

huomautus

Jäsenmaksu on *yliopistojen* perustutkinto-opiskelijoille pakollinen.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID632

Luokka: korkeakoulut

Käsitekaavio: *Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut*

526

YTHS-maksu; Ylioppilaiden terveydenhuoltosäätiön maksu

sv SHVS-avgift; avgift för studenternas hälsovårdsstiftelse

en Finnish Student Health Service fee

rather than: FSHS fee

määritelmä

terveydenhuoltopalveluista *korkeakoulun (1) lukukausi-ilmoittautumisen* yhteydessä perittävä maksu

huomautus

YTHS-maksu on *opiskelijalle* pakollinen, jos hän ilmoittautuu läsnä olevaksi.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID633

Luokka: korkeakoulut

Käsitekaavio: *Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut*

527

(vanhentunut)

maksu tutkinnon järjestämisestä

määritelmä

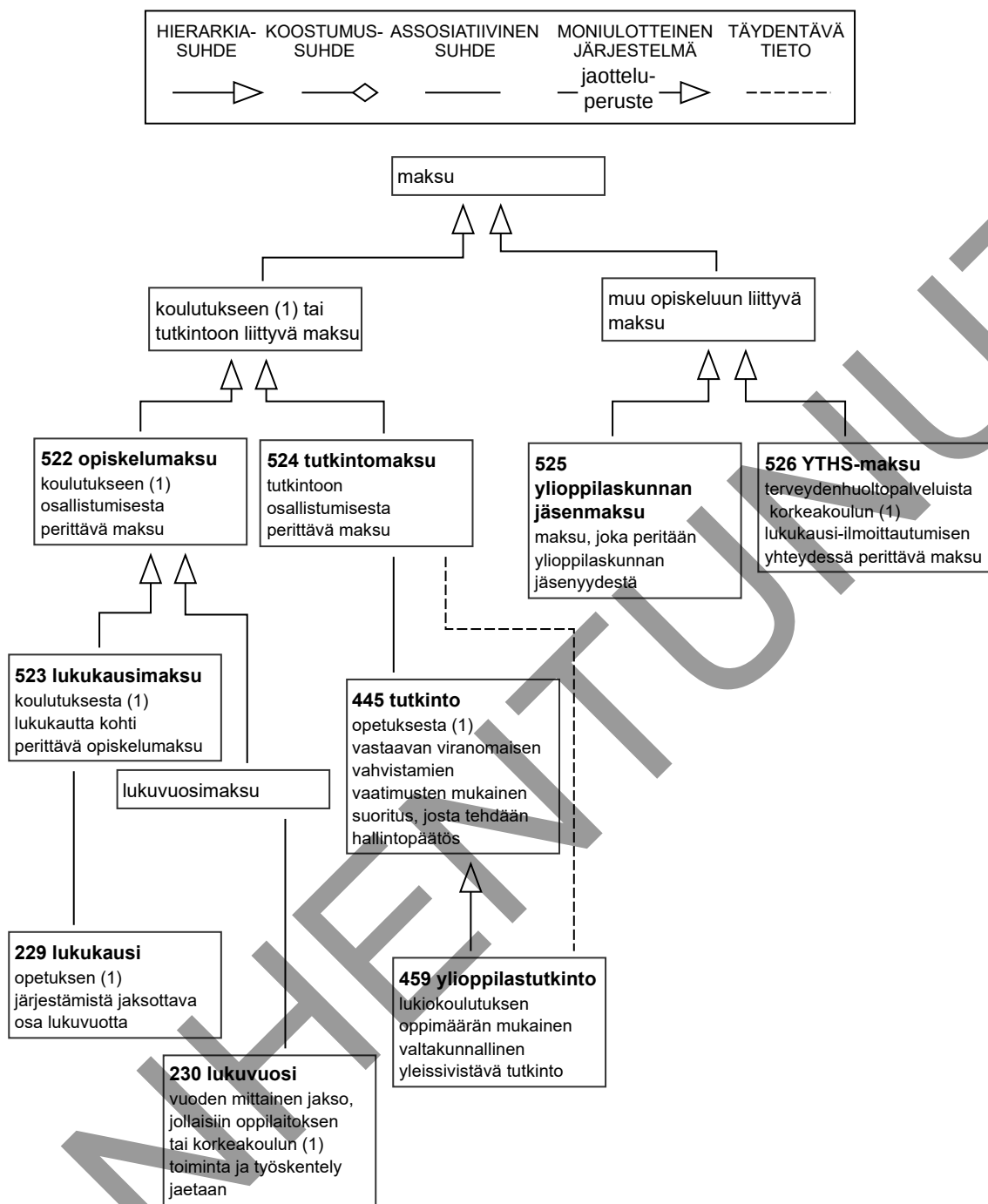
maksu, joka voidaan periä *ammattitutkintoon* tai *erikoisammattitutkintoon* osallistuvilta, joka suorittaa *tutkinnon* osallistumatta tutkintoon valmistavaan *koulutukseen (2)*

huomautus

Ammatillisen koulutuksen vuonna 2018 voimaan tulleen reformin myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID635

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaavio 62. Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut.

6.12 Muita koulutuksen toteuttamiseen/läpivientiin ja opintoprosesseihin liittyviä käsitteitä

528

aamu- ja iltapäivätoiminta

määritelmä

perusopetuksen oppilaille ennen koulupäivää tai sen jälkeen järjestettävä vapaaehtoinen toiminta

huomautus

Aamu- ja iltapäivätoiminta on tarkoitettu 1- ja 2-luokkalaisille sekä niille muiden *vuosiluokkien* oppilaille, jotka saavat *erityistä tukea (1)*.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisestä on säädetty perusopetuslaissa (628/1998). Opetushallitus päättää aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteista.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa ovat esimerkiksi *koulun kerhotoiminta* ja *taiteen perusopetus*.

Toiminnan järjestäjinä voivat olla esimerkiksi *peruskoulut (1)*, kunnan nuorisopalvelut, järjestöt tai seurakunnat.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID454

529

koulun kerhotoiminta

määritelmä

perusopetuksen oppilaille järjestetty vapaa-ajan toiminta, jonka lähtökohtana ovat *peruskoulun (1)* kasvatukselliset, opetukselliset ja ohjaukselliset tavoitteet

huomautus

Perusopetuslain (628/1998, 47 §) mukaan perusopetuksen yhteydessä voidaan oppilaille järjestää kirjastotoimintaa, kerhotoimintaa ja muuta *opetukseen (1)* läheisesti liittyvää toimintaa.

Koulun kerhotoimintaa järjestetään *perusopetuksen* yhteydessä oppituntien ulkopuolella. Kerhotoiminnan tavoitteena on olla monipuolista, lasten ja nuorten kasvua tukevaa toimintaa, joka vakiintuu osaksi lasten ja nuorten iltapäivää.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID876

Luokka: perusopetus

530

kodin ja oppilaitoksen yhteistyö

määritelmä

toiminta, jossa huoltajilla on mahdollisuus yhdessä *opettajan* ja *oppilaiden* kanssa osallistua *oppilaitoksen* opetus- ja kasvatustyön suunnitteluun ja *arviointiin (1)*

huomautus

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (1) mukaan huoltajille tulee antaa tietoa *opetussuunnitelmasta (1)*, *opetuksen (1)* järjestämisestä, *oppilashuollosta* ja mahdollisuudesta osallistua kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID514

7 MUITA OPETUSTOIMEEN LIITTYVIÄ KÄSITTEITÄ

531

ammattiala

määritelmä

ammatteja koskeva luokittelu, joka kuvaa ammattien sijoittumista yhteiskunnan tai työelämän aloille

huomautus

Ammattialoja ovat esimerkiksi elektroniikka, sähköteollisuus ja kauneudenhoitoala.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID754

532

elinikäinen oppiminen

määritelmä

oppiminen, joka jatkuu ihmisen koko eliniän

huomautus

Elinikäisen oppimisen käsitteellä halutaan korostaa, että oppimista tapahtuu myös muulloin kuin esimerkiksi *perusopetuksen* aikana tai henkilön ensimmäiseen *tutkintoon* tähtäävässä *koulutuksessa* (1). Elinikäinen oppiminen alkaa jo ennen *oppivelvollisuutta* ja jatkuu termin mukaisesti elämänskaaren loppuun saakka.

Elinikäistä oppimista tapahtuu paitsi erilaisissa *koulutuksissa* (2), myös kaikissa arjen ja työn tilanteissa.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID753

533

elinikäisen oppimisen avaintaidot

määritelmä

taidot ja osaaminen, joita tarvitaan jatkuvassa *oppimisessa*, tulevaisuuden ja uusien tilanteiden haltuunotossa sekä työelämän muuttuvissa olosuhteissa

huomautus

Tässä annetun määritelmän lähde on Euroopan parlamentin ja neuvoston suositus elinikäisen oppimisen avaintaidoista (2006/962/EY). Suosituksen mukaiset kahdeksan avaintaitoa ovat 1) viestintä äidinkielellä; 2) viestintä vierailta kielillä; 3) matemaattinen osaaminen ja perusosaaminen luonnontieteiden ja tekniikan aloilla; 4) digitaaliset taidot; 5) oppimistaidot; 6) sosiaaliset ja kansalaistaidot; 7) aloitekyky ja yrittäjyys ja 8) tietoisuus kulttuurista ja kulttuurin ilmaisumuodot.

Ks. myös *elinikäinen oppiminen*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID622

534

<koulutus, työnhaku>

kelpoisuus

sv behörighet

en eligibility (2); qualification (2); competence; meet the requirements *verb*

määritelmä

ominaisuus, joka ilmentää sitä, että henkilö täyttää *koulutukseen* (2) tai työtehtävään valituksi tulemisen edellytykset

huomautus

Koulutukseen (2) liittyvien edellytysten täyttämiseen viitataan täsmällisemmin termillä *hakukelpoisuus*.

Työtehtävään liittyvien edellytysten täyttämässä voidaan joissakin tapauksissa erottaa toisistaan lähikäsitteet kelpoisuus ja *pätevyys*.

Ks. myös *pääsyvaatimukset*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID755

Luokka: yleinen/yhteinen

535

koulunkäyntihistoria

määritelmä

tieto *oppilaitoksista*, joissa *oppilas* on opiskellut

huomautus

Koulunkäyntihistoria on usein opintohallintojärjestelmään liittyvä, ja historiatietoja kerätään esimerkiksi koulunvaihtotilanteissa.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID756

536

lähtökoulu

määritelmä

peruskoulu (1), josta *oppilas* siirtyy kesken *oppivelvollisuuden* suorittamisen toiseen peruskouluun (1) tai *perusopetuksen* päätyttyä jatko-opintoihin

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID757

Luokka: perusopetus

537

muutoksenhaku

määritelmä

toimenpide, jolla tuomioistuimelta tai muulta muutoksenhakuviranomaiselta pyritään saamaan muutos hallintoviranomaisen tai tuomioistuimen ratkaisuun

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa muutoksenhaku osoitetaan hallinto-oikeudelle, jos se koskee *opiskelijalle* annettavaa kirjallista varoitusta, opiskelijan määräaikaista erottamista, asuntolasta erottamista, *opiskeluoikeuden* pidättämistä tai säädettyjä etuja ja oikeuksia.

Ammatillisessa koulutuksessa muutoksenhaku osoitetaan opiskelijoiden oikeusturvalautakunnalle, jos se koskee *opiskeluoikeuden peruuttamista* tai *opiskeluoikeuden palauttamista*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1320

Luokka: yleinen/yhteinen

538

<ammattillinen koulutus>

oikaisuvaatimus

määritelmä

aluehallintovirastolle osoitettu vaatimus, jolla haetaan oikaisua *ammattillisesta koulutuksesta* annetussa laissa tarkoitettuun päätökseen

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa oikaisuvaatimus voi koskea *opiskelijaksi* ottamista, opiskelijalle annettavaa *erityistä tukea (2)* tai *osaamisen arvioinnin mukauttamista*, *ammattitaitovaatimuksesta* ja *osaamistavoitteista* poikkeamista, *valmentavien koulutusten* suoritusaikaa, opiskelijan *eronneeksi katsomista* sekä huumausainetestiä koskevan todistuksen esittämisvelvollisuutta.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1321

Luokka: ammatillinen koulutus

539

opetustila

sv undervisningsutrymme; undervisningslokal

en teaching facilities; > classroom; > lecture room

määritelmä

fyysinen tila, jossa *opetusta (1)* järjestetään

huomautus

Opetustiloja ovat esimerkiksi luentosalit, auditorio ja kielistudio.

Vrt. *opiskelutila*, *oppimisympäristö*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID758

Luokka: yleinen/yhteinen

540

opiskelijakunta

sv studerandekår
en student association
rather than: student body; student union (2)

määritelmä

ammattikorkeakoulun opiskelijoiden julkisoikeudellinen yhteisö

huomautus

Ammattikorkeakoulun opiskelijakuntaan kuuluminen on vapaaehtoista; vrt. *ylioppilaskunta*.

Opiskelijakunnan vastineina tavataan myös termejä student body ja student union, mutta niiden käyttöä ei suositella. Student body viittaa *oppilaitoksen* kaikkien opiskelijoiden muodostamaan kokonaisuuteen. Student union puolestaan on *yliopistojen* vastaavan käsitteen, ylioppilaskunnan, englanninkielinen vastine.

Vrt. *oppilaskunta*, *ylioppilaskunta*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID774

Luokka: korkeakoulut

541

opiskelijanumero

sv elevnummer *n* (perusopetus; toisen asteen koulutus); studienummer (erityisesti perusopetus ja lukiokoulutus); studentnummer *n* (1) (korkeakoulut); studerandenummer *n* (korkeakoulut); ~ matrikelnummer (korkeakoulut juhlavissa yhteyksissä)
inte: inlärandenummer (1)

en student number

määritelmä

koulutusorganisaation sisäisessä käytössä oleva *oppilaan* tai *opiskelijan* yksilöivä tunnus

huomautus

Ruotsin termeistä: Joissakin *yliopistoissa* termi matrikelnummer on täysi synonyymi termeille studentnummer (1) ja studerandenummer. Toisissa yliopistoissa matrikelnummer on puolestaan lähinnä historiallinen ja juhlavissa yhteyksissä käytettävä termi. Joissakin yliopistoissa studerandenummer- ja matrikelnummer-nimiset tunnuksset muodostetaan keskenään eri tavalla.

Vrt. *oppijanumero*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID897

Luokka: yleinen/yhteinen

542

opiskelijapalaute

sv studentrespons
en student feedback

määritelmä

toiminta, jossa *opetukseen* (1) tai *koulutuksen toteutukseen* osallistunut *oppija* antaa tietoa niitä koskevista näkemyksistään huomioonotettavaksi opetuksen (1) tai *koulutuksen* (2) arvioimisessa, suunnittelussa ja kehittämisessä, tai tällaisen toiminnan tulos

huomautus

Opetukseen (1) tai koulutuksen toteutukseen osallistunut *opiskelija* voi olla velvoitettu tai oikeutettu antamaan siitä palautetta.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID623

543

opiskelutila

sv studierum *n*

en study facilities *pl*; learning facilities *pl*

määritelmä

tila, joka on tarkoitettu *oppijan* itsenäiseen *opiskeluun*

huomautus

Esimerkkejä opiskelutiloista ovat ryhmätyöskentelytila ja mikroluokka.

Vrt. *opetustila*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID759

Luokka: yleinen/yhteinen

544

oppijanumero

sv nationellt elevnummer *n*; studentnummer *n* (2)

inte: inlärandenummer *n* (2)

en national learner ID

määritelmä

oppijan yksilöivä valtakunnallinen tunnus

huomautus

Oppijanumeroa voidaan käyttää yksilöintiin ja indeksointiin, ja sitä voivat käyttää niin *koulutuksen* ja *opetuksen järjestäjät* kuin viranomaisetkin.

Henkilölle luodaan oppijanumero, kun hän asioi ensimmäistä kertaa Opintopolku-palvelussa.

Oppijanumero on valtakunnallisesti yksikäsitteinen, joten sitä voidaan käyttää korvaamaan *koulutusorganisaatioiden* paikalliset *opiskelijanumerot* ja -tunnukset. Oppijanumero on 11 numeroa pitkä luku, jonka viimeinen numero on tarkistusmerkki. Teknisesti oppijanumero rakentuu osaksi JHS 159:n ohjeistamaa ISO OID -yksilöintitunnusta (International Standard Organization: Object Identifier). ISO OID -koodi on puurakenteinen hierarkia, jonka haara 1.2.246.562.24 on varattu Oppijanumerolle.

Laissa *1058/1998* (laki opiskelijavalintarekisteristä, korkeakoulujen valtakunnallisesta tietovarannota ja ylioppilastutkintorekisteristä) oppijanumeron ruotsinkielisenä vastineena käytetään termiä studentnummer. Tämän termin sijaan voi käyttää termiä nationellt elevnummer niissä yhteyksissä, joihin termi studentnummer ei konnotaatioidensa vuoksi sovi, kuten esimerkiksi *toisen asteen koulutuksen opiskelijoista* (ruotsin sana 'student' viittaa *ylioppilaaseen* ja korkeakouluopiskelijaan).

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID760

Luokka: yleinen/yhteinen

545

oppilaskunta

määritelmä

perusopetusta antavan *oppilaitoksen oppilaiden* tai *toisen asteen oppilaitoksen opiskelijoiden* julkisoikeudellinen yhteisö

huomautus

Vrt. *opiskelijakunta*, *ylioppilaskunta*

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID773

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus

546

koulutusmateriaali; > kurssimateriaali

sv utbildningsmaterial

en educational material; > course material (erityisesti korkeakoulut; kurssimateriaalista)

määritelmä

aineisto, jota *opettaja* tai *oppija* käyttää *opetuksen (1)* yhteydessä

huomautus

Käsite koulutusmateriaali kattaa oppijan käyttämän *oppimateriaalin* ja opettajan käyttämän *opetusmateriaalin* (esim. tehtävien ratkaisut).

Termillä kurssimateriaali viitataan esim. *korkeakoulun (1) opintojaksolla* käytettävään koulutusmateriaaliin.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1072

547

opetusmateriaali

sv undervisningsmaterial; > lärarens material

en teaching material; instructional material

määritelmä

aineisto, jota *opettaja* käyttää *opetuksen (1)* yhteydessä tai jonka avulla *opettaminen* tapahtuu

huomautus

Opettajan käyttämä opetusmateriaali voi poiketa *oppijan* käyttämästä *oppimateriaalista* esim. siten, että edellinen sisältää tehtävien ratkaisut.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID1073

548

oppimateriaali

sv studiematerial; > elevens material

en learning material; study material

määritelmä

aineisto, jota *oppija* käyttää *opetuksen (1)* yhteydessä tai jonka avulla *oppiminen* tapahtuu

huomautus

Oppimateriaaleja voivat olla kirjat ja muut painotuotteet, audiovisuaaliset aineistot kuten televisio-ohjelmat sekä mm. erilaiset sähköiset aineistot.

Kullakin *opintojaksolla* käytettävä oppimateriaali voidaan mainita opetustarjontatietojen yhteydessä (kohdassa "kurssin kirjallisuus").

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID761

Luokka: yleinen/yhteinen

549

<työnhaku>

pätevyys; ammattipätevyys

määritelmä

se, että henkilö täyttää työtehtävään liittyvät vaatimukset

huomautus

Työtehtävään liittyvien vaatimusten täyttämässä voidaan joissakin tapauksissa erottaa toisistaan lähikäsitteet pätevyys ja *kelpoisuus*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID763

550

työkokemus

määritelmä

taitojen ja tietojen kokonaisuus, jonka työssäolo ja ammatillinen toiminta tuottaa

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID748

551

ylioppilaskoe

määritelmä

ylioppilastutkinnon myöntämisen edellytyksenä oleva koe

huomautus

Lukiolain (629/1998, 18 §) mukaan ylioppilaskokeita järjestetään äidinkielessä ja kirjallisuudessa, toisessa kotimaisessa kielessä, vieraisissa kielissä, matematiikassa ja reaaliaineissa. Jokainen ylioppilaskoe arvostellaan erikseen. Mikäli kokelas saa vähintään neljässä ylioppilaskokeessa hyväksytyt *arvosanan* tietyin lisäehdoin, hänelle myönnetään ylioppilastutkinto.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID770

Luokka: lukiokoulutus

552

ylioppilastutkintolautakunta

määritelmä

opetus- ja kulttuuriministeriön alainen virasto, joka vastaa *ylioppilastutkinnon* johtamisesta, järjestämisestä ja toimeenpanosta sekä ylioppilastutkinnon hallinnosta

huomautus

Opetus- ja kulttuuriministeriö nimittää ylioppilastutkintolautakunnan kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Lautakunnalla on oikeus ottaa apujäseniä.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID771

Luokka: lukiokoulutus

553

ylioppilastutkinnon suoritusvuosi

määritelmä

vuosi, jona henkilölle on myönnetty *ylioppilastutkinto*

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID772

Luokka: lukiokoulutus

554

ylioppilaskunnan jäsen

sv studentkårsmedlem

en student union member

määritelmä

huomautus

Ylioppilaskunnan jäsenyyden saa maksamalla jäsenmaksun. Jäsenyys oikeuttaa tiettyihin sosiaalipalveluihin ja taloudellisiin etuihin. Kaikkien *yliopistojen ylempää korkeakoulututkintoa* ja *alempaa korkeakoulututkintoa* suorittavien tulee maksaa *ylioppilaskuntien jäsenmaksu* ilmoittautuessaan läsnä olevaksi *opiskelijaksi*. *Jatkotutkintoa* suorittaville maksun suorittaminen on vapaaehtoista.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID776

Luokka: korkeakoulut

555

ylioppilaskunta

sv studentkår

en student union (1)

määritelmä

yliopiston opiskelijoiden julkisoikeudellinen yhteisö

huomautus

Yliopistolain (558/2009) mukaan ylioppilaskuntaan kuuluvat kaikki yliopiston opiskelijat, jotka on otettu opiskelijoiksi *alempaan korkeakoulututkintoon* tai *ylempään korkeakoulututkintoon* johtaviin opintoihin, lukuun ottamatta *tilauskoulutukseen* osallistuvia opiskelijoita.

Ylioppilaskunta voi hyväksyä jäsenikseen myös muita yliopiston opiskelijoita, esimerkiksi jatko-opiskelijoita.

Vrt. *oppilaskunta*, *opiskelijakunta*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID775

Luokka: korkeakoulut

8 LIITE: EUROPEAN CREDIT TRANSFER AND ACCUMULATION SYSTEM (ECTS) -TIETOELEMENTTIEN NIMIÄ JA SISÄLTÖKUVAUKSIA SUOMEKSI

Tässä OKSA-sanaston liitteessä on annettu noin 45 European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS) -tietoelementin suomenkieliset nimet sekä lyhyet kuvaukset tietoelementtien sisällöstä. Tietoelementtien sisältökuvaukset on laadittu terminologisen sanastotyön periaatteista poikkeavalla tavalla.

8.1 Koulustoimija (Learning Opportunity Provider)

556

esteettömyys ja vammaisten tukipalvelut

en GeneralInformationOnFacilitiesForStudentsWithSpecialNeeds

määritelmä

tietoa *koulustoimijan* esteettömyydestä ja palveluista vammaisille *opiskelijoille*

huomautus

ECTS-tiedon kuvaus englanniksi: Descriptive information about facilities that would be useful to students with special needs contemplating study at an institution providing ECTS learning opportunities

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID777

557

hakukohteeseen liittyvän organisaation nimi; organisaation nimi; koulustoimija (ECTS-termi)

en InstitutionName

määritelmä

koulustoimijan yksilöivä tunnus

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID778

558

kansainväliset koulutusohjelmat; vieraskieliset koulutusohjelmat

en GeneralInformationOnInternationalProgrammes

määritelmä

kuvaus kansainvälisille *opiskelijoille* suunnatuista *koulutusohjelmista (2)*

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID779

559

kieliopinnot

en GeneralInformationOnLanguageCourses

määritelmä

tietoa *koulutuksen järjestäjän* tarjoamista kieliopinnoista

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID780

560

opetuksen vastuhenkilöt

en InstitutionAcademicAuthorities

määritelmä

tietoa *koulutuksen (2)* suunnittelun, toteutuksen ja korvaavuuksien määrittelystä vastaavista henkilöistä

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID781

561

opetuksen vuosikello

en InstitutionAcademicCalendar

määritelmä

lukukausien ja periodien sekä *opetustarjonnan* ajankohdat kertova *koulutustoimijan* kalenteri

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID782

562

opintojen rahoitus

en GeneralInformationOnFinancialSupport

määritelmä

tietoa opintotuesta, stipendeistä ja muusta rahoitukseen liittyvästä

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID783

563

opintojen tunnustamissäännöt organisaatiossa

en InstitutionMainUniversityRegulations

määritelmä

opintojen hyväksilukemista koskeva *koulutustoimijan* ohjeisto

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID784

564

opiskelijapalvelut; opintotoimisto; ~ hakutoimisto (ammattikorkeakoulut)

en GeneralInformationOnStudentAffairsOffice

määritelmä

tietoa opiskelijapalveluiden yhteystiedoista ja palveluista

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID785

565

opiskelijaruokailu

en GeneralInformationOnMeals

määritelmä

tietoa ruokailusta, opiskelijaravintoloista ja opiskelijalounaan hinnoista

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID786

566

organisaation ECTS-koordinaattori

en InstitutionalEctsCoordinator

huomautus

ECTS User's Guide -dokumentissa ei ole nimetty/määritelty organisaation ECTS-koordinaattoria. Annettu tarkkuustaso kuvattavalle asialle on yleisempi: organisaation tiedoista tulee löytyä kuvaus *opiskelijalle* tarjottavista opintopalveluista. Kyseessä on siis *koulutustoimijan* itse määritelmä ja asettama kansainvälisiin opintohallintoasioihin liittyvä vastuurooli.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID787

567

opintoihin liittyvät työharjoittelut

en GeneralInformationOnInternships

määritelmä

tietoa siitä, miten *työharjoittelun* voi liittää opintoihin, mahdollisesta rahoituksesta ja *opintopisteistä* sekä työpaikan hankkimismenettelyistä

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID788

568

organisaation yleiskuvaus

en InstitutionGeneralDescription

määritelmä

koulutustoimijaa koskevaa tietoa, josta käy ilmi mm. organisaation tyyppi

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID789

569

opiskelijajärjestöt

en GeneralInformationOnStudentAssociations

määritelmä

tietoa opiskelijajärjestöjen toiminnasta ja yhteistyöstä *korkeakoulun (1)* kanssa

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID790

570

terveydenhuoltopalvelut

en GeneralInformationOnMedicalFacilities

määritelmä

tietoa opiskelijaterveydenhuollosta (ml. yhteystiedot ja hinnat) (ks. OKSA-sanaston käsite *opiskeluterveydenhuolto*)

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID791

571

tietoa elämisen kustannuksista

en GeneralInformationOnCostOfLiving

määritelmä

opiskelijaa ohjaavaa tietoa siitä, mihin kaikkeen opintojen rahoituksen tulisi riittää

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID792

572

tietoa opiskelijaliikkuvuudesta

en GeneralInformationForMobileStudents

määritelmä

käytännön tietoa *vaihto-opiskelijoille*, vaihtoon lähteville, koko *tutkinnon* suorittamista harkitseville ulkomailla asuville ja *yhteistutkinnoista* kiinnostuneille henkilöille (vrt. OKSA-sanaston käsite *opiskelijaliikkuvuus*)

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID793

573

tietoa opiskelijaliikunnasta

en GeneralInformationOnSportsFacilities

määritelmä

tietoa *koulutustoimijan*, *opiskelijajärjestöjen* ja muiden yhteistyötahojen *opiskelijoille* tarjoamista liikuntapalveluista

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID794

574

tietoa oppimisympäristöstä

en GeneralInformationOnStudyFacilities

määritelmä

konkreettinen kuvaus *opetuksen (1)* fyysisistä (mm. tilat, välineet ja opetusmateriaalit) ja tietoteknisistä resursseista (vrt. OKSA-sanaston käsite *oppimisympäristö*)

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID795

575

tietoa vakuutuksista

en GeneralInformationOnInsurance

määritelmä

koulutustoimijan tarjoamaa tietoa *opiskelun* aikaisista vakuutuksista

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID796

576

valintamenettely (ECTS-termi)

en InstitutionAdmissionProcedures

määritelmä

tietoa *opiskelijavalintojen* toteutuksesta

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID797

577

vapaa-ajanpalvelut

en GeneralInformationOnExtraMuralAndLeisureFacilities

määritelmä

tietoa tarjolla olevista vapaa-aikaan liittyvistä palveluista

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID798

8.2 Koulutus (Learning Opportunity)

578

arviointikriteerit (ECTS-termi)

en DegreeProgrammeExaminationAndAssesmentRegulations

määritelmä

sanallinen kuvaus arviointikriteereistä (vrt. OKSA-sanaston käsite *arviointikriteerit*)

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID799

579

arviointimenetelmät (ECTS-termi)

en CourseUnitAssessmentMethods

määritelmä

menetelmä, jolla *opiskelijan* tai *tutkinnon suorittajan* osaaminen mitataan ja todetaan (vrt. OKSA-sanaston käsite *arviointimenetelmä*)

huomautus

Esimerkiksi kirjalliset kokeet, testit, haastattelut, portfoliot.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID800

580

jatko-opintomahdollisuudet

en DegreeProgrammeAccessToFurtherStudies

määritelmä

tietoa mahdollisista jatko-opintoväylistä

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID802

581

koulutukselliset ja ammatilliset tavoitteet

en DegreeProgrammeEducationAndProfessionalGoals

määritelmä

kuvaus siitä, mitä *oppija* tietää, ymmärtää tai kykenee tekemään *koulutuksen (2)* suorittuaan (vrt. OKSA-sanaston käsite *osaamistavoitteet*)

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID803

582

koulutuksen nimi; tutkintoon johtavan koulutuksen nimi

en DegreeProgrammeTitle

määritelmä

koulutuksen (2) yksilöivä, luonnollista kieltä oleva tunnus

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID804

583

koulutuksen rakenne (ECTS-termi)

en DegreeProgrammeStructureDiagram

määritelmä

osat, joista *tutkintoon* johtavat tai *koulutukseen (2)* kuuluvat opinnot koostuvat (vrt. OKSA-sanaston käsite *tutkintorakenne (1)*)

huomautus

Koulutuksen rakenne esitetään kaaviona ja kuvauksena. Koulutuksen rakenne -tiedoista ilmevät osat, joista opinnot koostuvat, sekä *tutkinnon osien* laajuudet ja mahdollisesti suoritusajakaulu.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID805

584

koulutuksen tyyppi

en LearningOpportunityType

määritelmä

tieto siitä, minkä tyyppinen *koulutus (2)* on kyseessä

huomautus

Arvoja ovat esimerkiksi *tutkinto*, *tutkinnon osa*, *opintokokonaisuus* ja *opintojakso*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID806

585

koulutustunnus

mieluummin kuin: koulutusmoduulitunnus

sv id *n* för utbildning

määritelmä

oppilaitoksen tai *korkeakoulun (1) koulutukselle (2)* antama tunnus

huomautus

Koulutustunnus voidaan antaa Learning Opportunitylle tai LO-instancelle.

Tunnuksen on oltava yksikäsitteinen kontekstissa, jossa sitä käytetään.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID807

586

kuvaus valmistumiseen vaadittavista opinnäytetöistä; kuvaus valmistumiseen vaadittavista loppukokeista

en DegreeProgrammeFinalExamination

määritelmä

sanallinen kuvaus *koulutuksen (2)* loppukokeista/opinnäytetyöstä

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID808

587

luennoitsija (ECTS-termi); opettaja (ECTS-termi)

en Lecturer

määritelmä

koulutuksen (2) sisällöllisestä toteutuksesta vastaava henkilö

huomautus

Vrt. OKSAn käsite *opettaja*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID809

588

ohjeellinen suoritusvuosi

en CourseUnitYearOfStudy

määritelmä

tieto siitä, millä *vuosiluokalla opintojakso* on tarkoitus suorittaa

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID810

589

opetuskieli (ECTS-termi); opetuskielet (ECTS-termi)

en LanguageOfInstruction

määritelmä

kieli, jolla *opetusta (1)* annetaan (vrt. OKSA-sanaston käsite *koulutusorganisaation opetuskieli*)

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID811

590

opetusmenetelmät

en CourseUnitTeachingMethods

määritelmä

kuvaus opetusmenetelmistä

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID812

591

opintojakso (ECTS-termi); kurssi (ECTS-termi); opinto (ECTS-termi)

en CourseUnit

määritelmä

vrt. OKSA-sanaston käsite *opintojakso*

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID813

592

opintojakson kuvaus

en CourseUnitContent

määritelmä

kuvaus *opintojakson* sisällöstä

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID814

593

opintojakson nimi; kurssin nimi; opinnon nimi

en CourseUnitTitle

määritelmä

opintojakson yksilöivä tunnus

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID815

594

opintojakson taso; kurssin taso; opinnon taso

en CourseUnitLevel

määritelmä

kansallisella tasolla käytetyn tasoluokituksen mukainen tieto

huomautus

Esimerkiksi *korkeakouluissa (1) perusopinnot, aineopinnot ja syventävät opinnot*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID816

595

opintojakson tunnus; kurssin tunnus; opinnon tunnus

en CourseUnitCode

määritelmä

opintojakson, kurssin tai opinnon yksiselitteisesti yksilöivä tunnus

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID817

596

opintojakson tyyppi (ECTS-termi); kurssin tyyppi; opinnon tyyppi

en CourseUnitType

määritelmä

opintojakson, kurssin tai opinnon pakollisuutta kuvaava tieto

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID818

597

oppimateriaali (ECTS-termi); > kirjallisuus

en CourseUnitRecommendedReading

määritelmä

aineisto, jota käytetään *opetuksessa (1)* tai jonka avulla *oppiminen* tapahtuu (vrt. OKSA-sanaston käsite *oppimateriaali*)

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID819

598

pääsyvaatimukset; edellytykset

en prerequisite

määritelmä

vaatimukset, jotka *hakijan* tai *opiskelijan* täytyy täyttää päästäkseen *koulutukseen (2)* tai tietyille *opintojaksolle*

huomautus

Esimerkiksi mitä opintoja tai millainen *työkokemus* hakijalla on oltava.

Vrt. OKSA-sanastossa määritelty osittain vastaava käsite *hakukelpoisuus*.

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID820

599

toistuva opetuksen järjestämisaikajaksot

en CourseUnitTermPattern

huomautus

Esimerkiksi "syyslukukausittain", "joka toinen vuosi kevätlukukaudella", "vuosittain periodissa 2".

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID821

600

tutkintonimike (ECTS-termi)

en qualification (ECTS)

määritelmä

nimike, jota henkilö voi käyttää, kun hän on suorittanut jonkin *tutkinnon* (vrt. OKSA-sanaston käsite *tutkintonimike*)

huomautus

Käsitteen tunnus: tmpOKSAID822

Englanninkielinen hakemisto / English index

Numbers in the index refer to the term record numbers.

academic advice	390	assessment of learning outcomes	494
academic continuing education	332	assessment result	483
academic degree	449	assessment	494
academic staff	72	authorisation to provide education	20
academic support services	395	authorised translators' examination	453
academic year	230	authority	74
academy	64	available courses	172
accepting an offered student place	204	available courses and modules	172
accepting an offer of admission	204	available instruction	172
accepting a student place	204	available intake	251
accreditation of prior learning (1)	517	available student place	251
accreditation of prior learning (2)	521	available teaching	172
additional application round	217	bachelor's degree (2)	469
admission based on prior academic record	249	bachelor's degree (1)	470
admission decision	242	Bachelor's degree (2)	469
admission of a student	233	Bachelor's degree (1)	470
admission offered	270	basic education qualification	447
admission point	236	basic studies	143
admission queue	266	bilingual educational institution	51
admission ranking phase	261	blended teaching	291
admission score	236	campus	30
admission status	268	certificate of language proficiency	430
admissions criteria	234	certificate (1)	445
admissions procedure (1)	206	certificate (2)	426
admissions procedure (2)	264	certificate-based admission	249
admissions proposal	273	challenge	513
admissions result	269	classroom	539
admissions type listing	266	clinical training	420
admitted	250	college	63
admitted student (2)	99	competence	534
admitted student (1)	250	completed course	483
admittee	250	completed credit	483
adult education and training	325	completed study unit	483
advance assignments	243	comprehensive school qualification	447
advanced studies	145	compulsory course	146
alumna	107	compulsory study unit	146
alumnae	107	computation model for admissions	274
alumni	107	computer-aided teaching	292
alumnus	107	conditional acceptance of an offer of admission	205
ancillary student support services	395	conditional acceptance of student place	205
annual registration	379	contact teaching	289
annual tuition fee	523	continuing education	331
appeal	513	continuing professional development	331
applicant	199	coordinating teacher	88
applicant category	237	core studies	143
application	202	course coordinator	88
application and admissions system	260	course material	546
application cycle	231	course registration	194
application data	253	course selection	172
application ID	275	course unit; see study unit.....	142
application number	275	course.....	142
application period	209	courses on offer	172
application procedure	206	CourseUnit	591
application round	231	CourseUnitAssessmentMethods	579
application semester	225	CourseUnitCode	595
application term	225	CourseUnitContent	592
application year	226	CourseUnitLevel	594
applying for education	197	CourseUnitRecommendedReading	597
aptitude test	240	CourseUnitTeachingMethods	590
area of study	13	CourseUnitTermPattern	599

Numbers in the index refer to the term record numbers.

CourseUnitTitle	593	educational level	11
CourseUnitType	596	educational material	546
CourseUnitYearOfStudy	588	educational premises	30
court training	421	educational trial	357
cr	185	eligibility for doctoral studies	222
credit	185	eligibility for further studies	221
credit mobility	414	eligibility for postgraduate studies	222
credit transfer	517	eligibility for third-cycle studies	222
credit unit	186	eligibility (1)	218
data model for admissions	274	eligibility (2)	534
date of entry into the student register	382	enrolment	376
date of registration for the academic term	383	enrolment date	383
date of registration for the academic year	383	entrance examination	239
decision on admission	242	entrance examination group	259
deferral of the start of studies	377	entrance test	239
degree certificate	426	entrant	99
degree diploma	426	entry into the student register	378
degree programme (1)	7	evaluation	494
degree programme (2)	8	examination for authorised translators	453
degree programme (3)	477	exchange student	415
degree structure	125	extension of the right to study	372
degree studies	477	extension studies	331
degree system	14	extent of studies	174
degree title	446	facilitation	4
degree (1)	445	faculty (1)	64
degree (2)	449	faculty (2)	72
DegreeProgrammeAccessToFurtherStudies	580	fee-paid teacher	93
DegreeProgrammeEducationAnd		field of education (1)	12
ProfessionalGoals	581	field of education (2)	13
DegreeProgrammeExaminationAnd		field of study (1)	12
AssesmentRegulations	578	field of study (2)	13
DegreeProgrammeFinalExamination	586	field of vocational education and training	12
DegreeProgrammeStructureDiagram	583	final certificate	423
DegreeProgrammeTitle	582	final project	484
demonstration of eligibility	224	Finnish matriculation examination	459
designated person	74	Finnish Student Health Service fee	526
diploma (1)	445	first calendar year of educational programme	228
diploma (2)	426	first semester of studies	227
direct admission	249	first term of school	227
discretionary admission	248	first term of studies	227
distance teaching	290	first-cycle degree	470
Doctor's degree	475	first-cycle polytechnic degree	469
doctoral degree	475	first-time applicant	200
doctorate	475	foreign degree	479
double degree	457	foreign diploma	479
dropout	102	foreign qualification	479
dual degree	457	forfeiture of the right to study	370
e-teaching	292	form of education	173
ECTS cr	185	form of instruction	309
ECTS credit	185	form of learning	308
education and training provision	171	fresher	99
education licence	20	freshman	99
education pilot	357	FSHS fee	526
education provided by universities of applied		further training	331
sciences	319	GeneralInformationForMobileStudents	572
education provided in a foreign language	183	GeneralInformationOnCostOfLiving	571
education system	10	GeneralInformationOnExtraMuralAnd	
education trial	357	LeisureFacilities	577
education (1)	1	GeneralInformationOnFacilitiesForStudents	
education (2)	2	WithSpecialNeeds	556
education (3)	6	GeneralInformationOnFinancialSupport	562
educational background	220	GeneralInformationOnInsurance	575
educational establishment	28	GeneralInformationOnInternationalProgrammes	558
educational institution	28	GeneralInformationOnInternships	567

Numbers in the index refer to the term record numbers.

GeneralInformationOnLanguageCourses	559	learning opportunity (2)	8
GeneralInformationOnMeals	565	learning opportunity (3)	9
GeneralInformationOnMedicalFacilities	570	learning opportunity instance	8
GeneralInformationOnSportsFacilities	573	learning opportunity specification	7
GeneralInformationOnStudentAffairsOffice	564	learning outcomes	177
GeneralInformationOnStudentAssociations	569	LearningOpportunityType	584
GeneralInformationOnStudyFacilities	574	lecture	283
grade	514	lecture room	539
grade improvement	516	lecturer	82
grade rise	516	Lecturer	587
grading scale	515	lectures	283
guidance counsellor	90	legal entity for education	15
high school diploma	423	level of education	11
higher education	318	licentiate and doctoral degrees	473
higher education degree	449	licentiate or doctoral degree	473
higher education institution	60	licentiate degree	474
higher university degree	472	Licentiate degree	474
hourly-paid teacher	93	listing based on admissions type	266
identification of prior learning	520	LOI; see organisation of studies	8
in-service training	331	LOS; see studies (1)	7
inclusion of a course	519	lower university degree	470
inclusion of a credit	519	major	139
inclusion of studies	519	major subject	139
incoming exchange student	417	mandatory course	146
individual study plan	159	mandatory study unit	146
initial intake	251	master's degree (2)	471
InstitutionAcademicAuthorities	560	master's degree (1)	472
InstitutionAcademicCalendar	561	Master's degree (2)	471
InstitutionAdmissionProcedures	576	Master's degree (1)	472
InstitutionalEctsCoordinator	566	Master's degree programme	478
InstitutionGeneralDescription	568	Master's programme	478
InstitutionMainUniversityRegulations	563	matriculation examination certificate	440
InstitutionName	557	maturity essay	485
instruction given in the form of lectures	283	maturity test	485
instruction (1)	2	maximum intake	251
instruction (2)	4	meet the requirements	534
instructional material	547	migrant student	104
instructor	81	minor	140
intake quota	238	minor subject	140
interim degree preceding the doctorate	474	mode of teaching	307
intermediate studies	144	multiform teaching	291
joint admissions	247	national core curriculum	154
joint application procedure	211	national learner ID	544
joint application system; see joint application procedure	211	national school-leaving examination	459
language immersion	296	non-academic student support services	395
language of instruction	180	non-attending student	101
language of instruction, examinations and degrees	179	non-degree right to study	374
language of instruction and degrees	179	obligatory course	146
language of instruction and examination	179	obligatory study unit	146
language of instruction and qualifications	179	online teaching	292
language of learning	181	open higher education studies	322
language proficiency certificate	430	open polytechnic education	324
language proficiency test (1)	241	open UAS studies	324
language proficiency test (2)	450	open university of applied sciences studies	324
language test	241	open university route	265
LanguageOfInstruction	589	open university studies	323
learner	97	open university track	265
learning	3	operating licence	20
learning facilities	543	operational unit	34
learning material	548	option available for application	256
learning objectives	177	order of preference	258
learning opportunity (1)	7	organisation of studies	8
		outgoing exchange student	416
		part-time teacher	93

partner institution for open university instruction	66	rolling application procedure	213
person in charge	74	school	64
person who qualifies as a first-time applicant	201	school head	73
personal study plan	159	school year	230
personnel	70	school-leaving certificate	423
PhD	475	scope of studies	174
place of activity	34	screening of application opportunities	190
placement	262	second-cycle degree	472
placement results	272	second-cycle polytechnic degree	471
polytechnic	61	secondary application round	216
polytechnic Bachelor's degree	469	secondary school graduate	111
polytechnic degree	449	select students	232
polytechnic education	319	selection criteria	234
polytechnic Master's degree	471	selection method	264
postgraduate degree	473	selection procedure	264
postponement of the start of studies	377	semester	229
potential applicant	98	separate admissions procedure	212
potential intake	251	separate application procedure	212
pre-application stage	190	separate non-degree right to study	374
pre-doctoral degree	474	set of study options available for applicants	254
preferred option available for application	257	shared application procedure	210
preferred study programme	257	special education teacher	87
preliminary assignments	243	special needs teacher	87
preliminary selection phase	246	specialisation	176
prerequisite	598	specialist education	362
president	73	specialist option	176
previous degree	220	specialist training	362
previous qualifications	220	staff	70
primary application round	215	stage of admissions procedure	267
primary right to study	373	start date of studies	385
principal	73	start date of the right to study	384
principal lecturer	95	status of the right to study	368
prior degree	220	student	100
professional specialisation education	362	student admissions	232
professor	80	student admissions register	263
proposal for placement phase	271	student advice	390
provision of study opportunities	171	student advisor	90
PSP	159	student association	540
qualification (ECTS)	600	student body	540
qualification certificate	426	student exchange	414
qualification structure	125	student feedback	542
qualification title	446	student health care	394
qualification (1)	445	student mobility	413
qualification (2)	534	student number	541
qualifications level	178	student place	367
range of studies	174	student selection	232
readmission	371	student selection register	263
recognition of prior learning	521	student services	395
rectification of an assessment	513	student union (2)	540
rector	73	student union (1)	555
registration for the academic term	380	student union member	554
registration for the academic year	379	student union membership fee	525
registration (1)	194	student who has discontinued studies	102
registration (2)	376	student year group	303
reinstatement of the right to study	371	students who begin their studies in the	
remote teaching	290	same year	303
renouncement of the right to study	388	studies (1)	7
required course	146	studies (2)	8
required prior studies	219	studies (2)	445
required study unit	146	study	5
revocation of the right to study	369	study attainment	483
right to complete non-degree studies	374	study entitlement	367
right to study	367	study entitlement status	368
rolling admissions	213	study facilities	543

Numbers in the index refer to the term record numbers.

study guidance	390	teaching (1)	2
study material	548	teaching (2)	4
study module	141	temporary discontinuation of the right to study on employment policy grounds	389
study opportunities available	171	term	229
study place; see right to study.....	367	tertiary education	318
study programme (1)	7	tertiary-level institution for occupational teacher training	62
study programme (2)	8	thesis	484
study programme available for application	256	thesis project	484
study right	367	third-cycle degree	473
study support services	395	time period when instruction takes place	310
study unit	142	time period when teaching takes place	310
study week	186	time-restricted admissions	214
study year	230	time-restricted application procedure	214
subfield	13	TOEFL; see language proficiency test (2).....	450
subject teacher	86	training	6
substitution of a course	518	training staff	71
substitution of a credit	518	training trial	357
substitution of studies	518	transcript of study records	424
successful pass	483	transfer application procedure	198
summer university	54	transfer student	104
supplementary application round	217	tuition fee	523
teacher	81	tuition (1)	4
teacher training	422	tuition (2)	523
teacher-in-charge	88	type of application procedure	207
teaching and research staff	72	type of application round	208
teaching and research staff on the 1st level of their career path	76	type of education	173
teaching and research staff on the 2nd level of their career path	77	UAS	61
teaching and research staff on the 3rd level of their career path	78	unit	34
teaching and research staff on the 4th level of their career path	79	unit of scope	184
teaching and research staff on the first level of their career path	76	unit of the scope of studies	184
teaching and research staff on the fourth level of their career path	79	university	63
teaching and research staff on the second level of their career path	77	university consortium	65
teaching and research staff on the third level of their career path	78	university degree	449
teaching facilities	539	university education	320
teaching material	547	university of applied sciences	61
teaching on offer	172	university of applied sciences degree	449
teaching practice	422	university of applied sciences education	319
teaching premises	33	untenured teacher	93
teaching provided in a foreign language	182	upbringing	1
teaching staff	71	VET (1)	7
teaching time	310	VET (2)	8
		vocational education and training (1)	7
		vocational education and training (2)	8
		vocational teacher training institution	62
		waiver of the right to study	388
		web-based teaching	292

Ruotsinkielinen hakemisto / Svenskt register

Numren i registret anger termpostnumren.

akademi	64	auskultering	421
akademisk grad	446	avbrott i studierna	389
alumn	107	avdelning	34
anmälan till undervisning	194	avgift för studenternas hälsovårdsstiftelse	526
anmälning	376	avgångsbetyg	423
anställda	70	avstå sin studierätt	388
ansvarig lärare (2)	74	bedömning	494
ansvarig lärare (1)	88	bedömning av eleven	494
ansvarsperson	74	bedömning av studieprestationer	494
ansökan för överflyttande studerande	198	bedömningskorrigering	513
ansökan med ansökningstid	214	bedömningskala	515
ansökan om överflyttning	198	begynnelseperiod	227
ansökan till flera mål samtidigt	210	begynnelseperiod för utbildningen	227
ansökan till utbildning (1)	197	begynnelseår för utbildningen	228
ansökan till utbildning (2)	202	behörighet	534
ansökan (1)	253	behörighet att ansöka	218
ansökan (2)	202	behörighet för doktorandstudier	222
ansökans nummer	275	behörighet för doktorsutbildning	222
ansökning till utbildning	197	behörighet för forskarutbildning	222
ansöknings- och antagningssystem	260	behörighet för fortsatta studier (vid viss läroanstalt)	221
ansökningsalternativ	256	behörighet för påbyggnadsstudier	222
ansökningsbehörighet	218	behörighet för viss utbildning	218
ansökningsförfarande till utbildning	206	behörighet till viss utbildning	218
ansökningsmål	256	betyg över slutförda studier	424
ansökningsnummer	275	betygsbaserad antagning	249
ansökningsobjekt	256	blämne	140
ansökningsomgång (1)	231	campus	30
ansökningsomgång (2)	208	datum för terminsanmälan	383
ansökningsperiod	225	den som anses ha avgått	102
ansöknings sätt	207	den som avgått	102
ansökningstermin	225	den som avstått	102
ansökningstid	209	den som har förlorat sin studierätt	102
ansökningstyp	208	direkt ansökan	212
ansökningsår	226	direktantagning	249
ansökningsönskemål	257	distansundervisning	290
antagen (1)	250	doktorsexamen	475
antagen (2)	270	dubbelexamen	457
antagning av studerande (1)	232	e-kurs	292
antagning av studerande (2)	233	egentlig ansökan	215
antagning enligt provning	248	elev	97
antagning på basis av betyg	249	elevbedömning	494
antagningsbehörighet	218	elevens material	548
antagningsbeslut	242	elevhandledning	390
antagningsframställning	273	elevnummer	541
antagningsförslag	271	enhet för studiernas omfattning	184
antagningsgrund	234	erkännande av den studerandes kunskande	521
antagningskriterium	234	erkännande av tidigare förvärvad kompetens	521
antagningskvot	238	ersättande av studieprestation	518
antagningskö	266	evaluering	494
antagningskörning	261	examen	445
antagningsmetod	264	examen för auktoriserade translatorer	453
antagningspoäng	236	examen på grundnivå	447
antagningsprincip (1)	234	examen på grundstadiet	447
antagningsprincip (2)	264	examen som avlagts utomlands	479
antagningsregister	263	examens kravnivå	178
antagningsresultat	269	examens kvalifikationsnivå	178
antagningskedje	267	examensarbete	484
antagningsstatus	268	examensbenämning	446
antagnings sätt	264	examensbetyg	426
antal nybörjarplatser; se nybörjarplats	251		

Numren i registret anger termpostnumren.

examensrätt	367	inträdesprov	239
examensstruktur	125	intyg över avlagd allmän språkexamen	430
examenssystem	14	ISP	159
examinator	74	klinisk praktik	420
fakultet	64	kompletteringsansökan	216
finländsk studentexamen	459	kontaktundervisning	289
flerformsundervisning	291	kontinuerlig ansökan	213
forskarexamen	473	kontor	34
fortbildning (1)	331	krav på grundutbildning	219
fortbildning (2)	332	krav på tidigare utbildning	219
fortgående ansökan	213	kurs	142
fortsatt studierätt	372	kurs via Internet	292
fostran	1	kursanmälan	194
frånvaroanmäld studerande	101	lektor	82
fördjupade studier	145	licentiatexamen	474
föreläsning	283	lägre högskoleexamen	470
föreläsningundervisning	283	lämplighetsprov	240
förhandsantagning	246	lära sig	3
förhandsuppgifter	243	lära ut	4
förlust av studierätten	370	lärande	3
förlängning av studierätt	372	lärandemål	177
förlängning av studietid	372	lärare	81
första urval	246	lärarens material	547
förstagångssökande	200	lärdomsprov	484
förrval	246	läroplan	154
gemensam ansökan (2)	210	läsåår	230
gemensam ansökan (1)	211	läsårsanmälan	379
gemensam antagning	247	läsårsavgift	523
grund för ansökning	224	magisterprogram	478
grundstudier	143	matrikelnummer	541
grundutbildning (1)	220	maturitetsprov	485
grundutbildning (2)	220	modell för antagningsgrunderna	274
grupp av ansökningsalternativ	254	mogenhetsprov	485
grupp av ansökningsmål	254	mognadsprov	485
grupp av ansökningsobjekt	254	mottagande av studieplats	204
grupp av sökande	237	mål för kunnandet	177
grupp för urvalsprovssamarbete	259	nationellt elevnummer	544
huvudämne	139	nyantagen	250
högre högskoleexamen	472	nybörjarplats	251
högre yrkeshögskoleexamen	471	närundervisning	289
högskola (1)	60	nätbaserad undervisning	292
högskola (2)	64	nätundervisning	292
högskoleexamen	449	obligatorisk kurs	146
högskoleutbildning	318	obligatorisk studieperiod	146
högskolornas fortbildning	332	obligatoriskt studieavsnitt	146
höjning av vitsord	516	omfattning av studierna	174
id för utbildning	585	person som behandlas som förstagångssökande	201
identifiering av den studerandes kunnande	520	person som börjat studera	99
individuell studieplan	159	person som inlett studier	99
indragning av studierätten	369	person som påbörjat studier	99
inkluderande av studieprestation	519	personal	70
inkommande utbytesstudent	417	placering	262
inledningstermin för utbildningen	227	primär studierätt	373
inlärandenummer (1)	541	prioritering av ansökningsönskemål	258
inlärandenummer (2)	544	professor	80
inlärare	97	påbyggnadsexamen	473
inläring	3	rangordning av ansökningsönskemål	258
inriktningsalternativ	176	rektor	73
inskrivning i matrikeln	378	resultat av placeringen	272
inskrivning (1)	376	rättelse av bedömning	513
inskrivning (2)	378	samarbetsläroanstalt för ordnandet av öppen universitetsundervisning	66
inskrivningsdatum	382	separat ansökan	212
intagning av studerande	232		
inträdes- och lämplighetsprov	240		

separat studierätt	374	söka information om utbildningar	190
SHVS-avgift	526	söka sig till utbildning	190
sifferbetyg	514	söka utbildning	190
siffervitsord	514	sökande som antagits	250
skjuta upp studiestarten	377	sökande (1)	199
skolning	6	sökande (2)	98
skolunderbyggnad	220	ta emot studieplatsen villkorligt	205
sommaruniversitet	54	tentator	88
specialiseringsstudier	362	termin	229
specialiseringsutbildning	362	terminsanmälan	380
speciallärare	87	terminsavgift	523
språkbad	296	tidigare utbildning	220
språkexamen	450	tillgodoräknande av studieprestation	517
språkintyg	430	tillstånd att driva läroanstalt	20
språkprov	241	tillstånd att ordna undervisning	20
startdatum för studierätten	384	tillstånd att ordna utbildning	20
starttermin för utbildningen	227	tilläggsansökan	217
student (1)	100	timlärare	93
student (2)	111	tvåspråkig läroanstalt	51
studentantagning	232	typ av ansökan	208
studentexamen	459	typ av utbildning inom utbildningsutbud	173
studentexamensbetyg	440	undervisning på främmande språk	182
studenthälsovård	394	undervisning (1)	2
studentkår	555	undervisning (2)	4
studentkårens medlemsavgift	525	undervisnings- och examensspråk	179
studentkårsavgift	525	undervisnings- och forskningspersonal	72
studentkårsmedlem	554	undervisnings- och forskningspersonal på andra nivån	77
studentmobilitet	413	undervisnings- och forskningspersonal på andra steget	77
studentnummer (1)	541	undervisnings- och forskningspersonal på fjärde nivån	79
studentnummer (2)	544	undervisnings- och forskningspersonal på fjärde steget	79
studentrespons	542	undervisnings- och forskningspersonal på första nivån	76
studenttrörlighet	413	undervisnings- och forskningspersonal på första steget	76
studentutbyte	414	undervisnings- och forskningspersonal på nivå 1 ..	76
studerande	100	undervisnings- och forskningspersonal på nivå 2 ..	77
studerandehälsovård	394	undervisnings- och forskningspersonal på nivå 3 ..	78
studerandekår	540	undervisnings- och forskningspersonal på nivå 4 ..	79
studerandemobilitet	413	undervisnings- och forskningspersonal på nivå ett	76
studerandenummer	541	undervisnings- och forskningspersonal på nivå fyra	79
studerandeutbyte	414	undervisnings- och forskningspersonal på nivå tre	78
studieavsnitt	142	undervisnings- och forskningspersonal på nivå två	77
studieform	308	undervisnings- och forskningspersonal på tredje nivån	78
studiehandledare	90	undervisnings- och forskningspersonal på tredje steget	78
studiehandledning	390	undervisningsform	307
studiehelhet	141	undervisningslokal	539
studieinriktning	176	undervisningsmaterial	547
studiematerial	548	undervisningsmetod	309
studienummer	541	undervisningspersonal	71
studieområde	13	undervisningsplan	154
studieperiod	142	undervisningspraktik	422
studieplats	367	undervisningsspråk (1)	179
studiepoäng	185	undervisningsspråk (2)	180
studieprestation	483	undervisningsställe	33
studieprestationsutdrag	424		
studier	5		
studieriktning	176		
studiernas omfattning	174		
studiernas startdatum	385		
studierådgivare	90		
studierådgivning	390		
studierätt	367		
studierättens status	368		
studiespråk	181		
studievecka	186		
stöd tjänster för studerande	395		

undervisningssätt	309	utbildningstillfälle	8
undervisningstidpunkt	310	utbildningsutbud	171
undervisningsutbud	172	utbyteselev	415
undervisningsutrymme	539	utbytesstudent	415
universitet	63	utländsk utbildning som i landet i fråga ger	
universitetscenter	65	behörighet för motsvarande högskolestudier ..	479
universitetsutbildning	320	utomlands avlagd examen	479
urval	232	utresande utbytesstudent	416
urvalsförfarande	264	utvärdering	494
urvalsförslag	271	verksamhetsenhet	30
urvalsgrupp	255	verksamhetspunkt	30
urvalskörning	261	verksamhetsställe (1)	30
urvalsmetod	264	verksamhetsställe (2)	34
urvalsparti	253	vetenskapligt arbete	484
urvalsprov	239	villkorligt mottagande av studieplats	205
urvalsprovgrupp	259	vitsord	514
urvalsresultat	269	vitsordsskala	515
urvalsskede	267	vuxenutbildning	325
urvalsstatus	268	webbaserad undervisning	292
urvalssätt	264	webbkurs	292
utbildning på främmande språk	183	yrkeshögskola	61
utbildning på högskolenivå	318	yrkeshögskoleexamen	469
utbildning (1)	6	yrkeshögskoleutbildning	319
utbildning (2)	7	yrkespedagogisk lärarhögskola	62
utbildning (3)	8	årskurs	303
utbildningen inleds	227	återställande av studierätten	371
utbildningsaktör	15	ämneslärare	86
utbildningsbakgrund	220	ämnesstudier	144
utbildningsförsök	357	öppen högskoleundervisning	322
utbildningsmaterial	546	öppen universitetsundervisning	323
utbildningsmöjlighet	9	öppen yrkeshögskoleundervisning	324
utbildningsnivå	11	öppna universitetsleden	265
utbildningsområde	12	öpu-leden	265
utbildningsorganisation	28	överflyttande studerande	104
utbildningsprogram	477	överlärare	95
utbildningsstadium	11	övrig personal; se undervisnings- och	
utbildningssystem	10	forskningspersonal.....	72

Suomenkielinen hakemisto

Hakemiston numerot viittaavat termitietuenumeroihin.

1. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö	76	ammattillisen koulutuksen tutkintorakenne	14
10. luokka	353	ammattillisen koulutuksen valtakunnallinen	
2. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö	77	hakumenettely; ks. yhteishaku	211
3. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö	78	ammattillisen osaamisen hankkimiseksi tarvittava	
4. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö	79	koulutus	346
aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaaja	75	ammattillisen peruskoulutuksen päättötodistus	441
aamu- ja iltapäivätoiminta	528	ammattillisen tutkinnon ammattitaitovaatimuksista	
aamupäivätoiminta; ks. aamu- ja		tai osaamistavoitteista poikkeaminen	409
iltapäivätoiminta	528	ammattillista osaamista syventävä tai täydentävä	
Abiturprüfung-tutkinto	462	koulutus	338
aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen	521	ammattillista osaamista yksilöllisesti syventävä	
aihekokonaisuus	167	osa	133
aikuiskoulutus	325	ammattillisten opintojen opettaja	91
aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus	361	ammattiala	531
aikuisten maahanmuuttajien luku- ja		ammattikirja	444
kirjoitustaidon koulutus	360	ammattikorkeakoulu	61
aikuisten perusopetus	354	ammattikorkeakoulun toimilupa	20
aineenopettaja	86	ammattikorkeakoulutus	319
aineenopetus	293	ammattikorkeakoulututkinto	469
aineopinnot	144	ammattiosaamisen näyttö	489
aineopiskelija	109	ammattiosaamisen näyttöjen toimielin	38
aineryhmä	151	ammattipätevyys	549
ainevalinta	150	ammattistartti	363
ajallisesti määritelty haku	214	ammattitaidon osoittamistavat	492
akatemia	64	ammattitaitoa täydentävä tutkinnon osa	130
ala-aste; ks. perusopetuksen vuosiluokkien 1–6		ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista	
koulu	31	poikkeaminen	409
alakoulu; ks. perusopetuksen vuosiluokkien 1–6		ammattitaitovaatimus	488
koulu	31	ammattitutkinto	467
alempi korkeakoulututkinto	470	arvioija; ks. näyttötutkinnon arviointikokous	505
aloituspaikka	251	arviointin kriteeri	502
aloituspaikkamäärä; ks. aloituspaikka	251	arviointin oikaisu	513
alumni	107	arviointin oikaisupyyntö	512
ammattillinen aikuiskoulutus	352	arviointin tarkistaminen	511
ammattillinen erikoisoppilaitos	58	arviointin tarkistuspyyntö	510
ammattillinen erityisoppilaitos	48	arviointin uusiminen (1)	508
ammattillinen koulutus	312	arviointin uusiminen (2)	509
ammattillinen lisäkoulutus	351	arviointi (1)	493
ammattillinen opettajakorkeakoulu	62	arviointi (2)	494
ammattillinen oppilaitos	47	arviointiaineisto	500
ammattillinen peruskoulutus	350	arviointiesitys	507
ammattillinen perustutkinto	466	arviointikeskustelu	504
ammattillinen tutkinnon osa	129	arviointikriteeri	502
ammattillinen tutkinto	465	arviointikriteerit (ECTS-termi)	578
ammattillinen tutkintokoulutus	336	arviointimenetelmä	501
ammattilliseen koulutukseen valmentava		arviointimenetelmät (ECTS-termi)	579
koulutus	341	arviointiperuste	502
ammattilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja		arviointisuunnitelma; ks. tutkinnon osan	
valmistava koulutus	363	arviointisuunnitelma	506
ammattilliseen peruskoulutukseen valmentava		arvosana	514
koulutus	341	arvosana-asteikko	515
ammattilliseen tehtävään valmistava koulutus	339	arvosanan korottaminen	516
ammattillisen korkea-asteen tutkinto	482	arvostelu	494
ammattillisen koulutuksen erityinen tuki	405	auktorisoidun kääntäjän tutkinto	453
ammattillisen koulutuksen hakumenettely	206	auskultointi (2)	422
ammattillisen koulutuksen jatkuva haku; ks. jatkuva		auskultointi (1)	421
haku	213	avoimen väylä	265
ammattillisen koulutuksen järjestäjä	17	avoimen yliopisto-opetuksen järjestämisen	
ammattillisen koulutuksen järjestämistapa	24	yhteistyöoppilaitos	66
ammattillisen koulutuksen opetuskieli	179	avoin ammattikorkeakouluopetus	324
ammattillisen koulutuksen tutkintokieli	181	avoin HOPS; ks. henkilökohtainen	

opiskelusuunnitelma.....	159	hakemus toissijaiseen kouluun	203
avoin korkeakouluopetus	322	hakemus (1)	202
avoin yliopisto-opetus	323	hakemus (2)	203
Deutsche Internationale Abitur -tutkinto	463	hakemusnumero	275
DIA-tutkinto	463	hakeutuja	98
diplomityö; ks. opinnäytetyö.....	484	hakeutuminen	190
EB-tutkinto	460	hakeutumisen henkilökohtaistaminen	410
edellytykset	598	hakija	199
elinikäinen oppiminen	532	hakijan valinnan tila	268
elinikäisen oppimisen avaintaidot	533	hakijarekisteri	263
ennakkotehtävät	243	hakijaryhmä	237
ensikertalainen	200	haku painotettuun opetukseen	196
ensikertalainen hakija	200	haku (1)	206
ensikertalaisena kohdeltava	201	haku (2)	253
ensikertalaisena kohdeltava hakija	201	haku- ja valintajärjestelmä	260
ensimmäisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö	76	hakuaika	209
ensimmäistä opiskelupaikkaa hakeva hakija	200	hakukausi	225
ensisijainen koulu	277	hakukelpoisuus	218
ensisijainen opiskeluoikeus	373	hakukierros	231
erikoisammattitutkinto	468	hakukohde	256
erikoisluokka; ks. painotettu opetus.....	334	hakukohdejoukko	254
erikoistumiskoulutus	362	hakukohteeseen liittyvän organisaation nimi	557
erikoistumisopinnot	362	hakukohteiden priorisointi	258
erillinen opinto-oikeus	374	hakuperuste	224
erillinen opiskeluoikeus	374	hakutapa	207
erilliset opinnot	356	hakutoimisto	564
erillishaku	212	hakutoive	257
erillisvalinta	212	hakutoiveiden priorisointi	258
erityinen koulutustehtävä	35	hakutyypit	208
erityinen tuki (1)	398	hakuvuosi	226
erityinen tuki (2)	405	harkinnanvarainen valinta	248
erityinen tutkinto	456	henkilökohtainen näyttösuunnitelma	164
erityisen tuen päätös; ks. erityinen tuki (1).....	398	henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma	163
erityiset opetus- ja opiskelujärjestelyt	404	henkilökohtainen opinto- ja valmennussuunnitelma	165
erityiset opetusjärjestelyt	404	henkilökohtainen opintosuunnitelma	159
erityiskoulu	59	henkilökohtainen opiskeluohjelma	160
erityisluokka	301	henkilökohtainen opiskelusuunnitelma	159
erityisopettaja	87	henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma	162
erityisopetuksena järjestettävä ammatillinen koulutus	348	henkilökohtaistaminen	408
erityisopetus	286	henkilökohtaistamista koskeva asiakirja	166
erityisopiskelija	110	henkilöstö	70
erityisoppilas	110	henkilöstökoulutus	329
eronneeksi katsominen	103	HENSU	164
eronnut	102	HOJKS	163
erotodistus	428	HOKS	162
esikouluopetus	314	HOPS	159
esiopetukseen ilmoittautuminen	191	HOVS	165
esiopetuksen keskeyttäminen	386	hyväksytyt	270
esiopetuksen opettaja	83	hyväksytyt hakija	250
esiopetus	314	IB-tutkinto	461
esiopetusvelvollisuus (1)	116	iltaopetus; ks. opetusmuoto.....	307
esiopetusvelvollisuus (2)	117	iltaopetus; ks. opetusajankohta.....	310
esitehtävät	243	iltaopiskelu; ks. opetusmuoto.....	307
esivalinta	246	iltapäivätoiminta; ks. aamu- ja iltapäivätoiminta.....	528
esteettömyys ja vammaisten tukipalvelut	556	International Baccalaureate -tutkinto	461
etäopetus	290	itsearviointi (2)	496
Eurooppa-koulu	49	jaksotodistus; ks. välitodistus.....	437
European Baccalaureate -tutkinto	460	jatko-opintokelpoisuus (1)	221
Gymnasieexamen	464	jatko-opintokelpoisuus (2)	222
hakemus koulutukseen	202	jatko-opintomahdollisuudet	580
hakemus kouluun	203	jatkotutkinto	473
hakemus painotettuun opetukseen	203		

jatkuva haku	213	koulunkäynnin aloittamisen lykkääminen	119
jonotus	205	koulunkäynnin aloittamisen varhentaminen	118
JOO	418	koulunkäynnin keskeyttäminen	387
JOO-opinnot; ks. joustava opiskeluoikeus.....	418	koulunkäyntihistoria	535
JOO-opiskelija; ks. joustava opiskeluoikeus.....	418	koulutarjonta	276
joustava opinto-oikeus	418	kouluterveydenhuolto	393
joustava opiskeluoikeus	418	koulutukseen hakeminen	197
joustava perusopetus	288	koulutukseen hakija	199
joustava valinta	248	koulutukseen haku (2)	197
julkisrahoitteinen henkilöstökoulutus	330	koulutukseen haku (1)	206
järjestämislupa; ks. opetuksen järjestämislupa.....	20	koulutukseen ilmoittautuminen	194
kaikille pakolliset tutkinnon osat; ks. pakollinen tutkinnon osa.....	126	koulutukselliset ja ammatilliset tavoitteet.....	581
kaikille valinnaiset tutkinnon osat; ks. valinnainen tutkinnon osa.....	127	koulutuksen alkamiskausi	227
kaksikielinen opetus	295	koulutuksen alkamisvuosi	228
kaksikielinen oppilaitos	51	koulutuksen hakumenettely	206
kaksoistutkinto	457	koulutuksen hankinta	41
kansainvälinen kaksoistutkinto; ks. kaksoistutkinto.....	457	koulutuksen järjestäjä	17
kansainväliset koulutusohjelmat	558	koulutuksen järjestäjän monijäseninen toimielin.....	39
kansalaisopisto	55	koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelma	155
kansanopisto	53	koulutuksen järjestäjän toiminta-alue	40
kasvatus	1	koulutuksen järjestämislupa	20
katsomusaine	152	koulutuksen järjestämismuoto	23
kelpoisuus	534	koulutuksen järjestämistapa; ks. ammatillisen koulutuksen järjestämistapa.....	24
kerhotoiminta; ks. koulun kerhotoiminta.....	529	koulutuksen nimi	582
keskeyttänyt (1)	102	koulutuksen rakenne	125
keskeyttänyt (2)	101	koulutuksen rakenne (ECTS-termi)	583
kesäyliopisto	54	koulutuksen tavoite	169
kielikoe	241	koulutuksen toteutus	8
kielikoe; ks. kielitutkinto.....	450	koulutuksen tyyppi	584
kielikylpy	296	koulutulokas	106
kieliohjelma	153	koulutus (1)	6
kieliopinnot	559	koulutus (2)	7
kielisuihku	297	koulutus (3)	8
kielitodistus	430	koulutus (4)	9
kielitutkinto	450	koulutusala	12
kielivalinta	150	koulutusaste	11
kirjallisuus	597	koulutusjärjestelmä	10
kirjoitustulopäivämäärä	382	koulutuskokeilu	357
kirjoitetutulo	378	koulutuslaji	173
kirjoitetutulopäivämäärä	382	koulutusmahdollisuus	9
kirjoittautuminen	376	koulutusmateriaali	546
kliininen harjoittelu	420	koulutusmoduulitunnus	585
kodin ja oppilaitoksen yhteistyö	530	koulutusmuoto (1)	25
kolmannen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö	78	koulutusmuoto (2)	26
korkeakoulu (1)	60	koulutusohjelma (1)	175
korkeakoulu (2)	64	koulutusohjelma (2)	477
korkeakoulujen täydennyskoulutus	332	koulutusorganisaatio	28
korkeakoulun opetus- ja tutkintokieli	179	koulutusorganisaation opetuskieli	179
korkeakoulutus	318	koulutusorganisaation toimipiste	30
korkeakoulututkinto	449	koulutussopimus	345
korvaaminen; ks. opintosuorituksen korvaaminen.....	518	koulutustarjonnan koulutuslaji	173
korvaava opetus	294	koulutustarjonta	171
kotitalousopetus	365	koulutustausta	220
koulu	44	koulutustoimija	15
kouluasteen tutkinto	480	koulutustoimija (ECTS-termi)	557
koululainen	105	koulutustoimikunta	67
koululykkäys	119	koulutustunnus	585
koulumuoto	25	kouluun hakeutuminen muualle kuin kunnan oppivelvolliselle osoittamaan kouluun	195
koulun kerhotoiminta	529	kouluun ilmoittautuminen	193
koulun työsuunnitelma	156	kouluverkko	276
		kurssi (ECTS-termi)	591
		kurssi (1)	134
		kurssi (2)	142

kurssi (3)	142	maahanmuuttajien ja vieraskielisten lukiokoulutukseen valmistava koulutus	359
kurssi-ilmoittautuminen	194	maisteriohjelma	478
kurssimaksu; ks. opiskelumaksu.....	522	maksu tutkinnon järjestämisestä	527
kurssimateriaali	546	maksullinen palvelutoiminta	42
kurssin kirjallisuus; ks. oppimateriaali.....	548	maturiteetti	485
kurssin nimi	593	moduuli; ks. opintokokonaisuus.....	141
kurssin taso	594	monimuoto-opetus	291
kurssin tunnus	595	monimuoto-opetus; ks. opetusmuoto.....	307
kurssin tyyppi	596	monimuoto-opiskelu; ks. opetusmuoto.....	307
kuvaus valmistumiseen vaadittavista loppukokeista	586	muu ammatillinen koulutus	337
kuvaus valmistumiseen vaadittavista opinnäytetöistä	586	muu henkilöstö; ks. opetus- ja tutkimushenkilöstö.....	72
kymppilouokka	353	muuntokoulutus	327
kypsyysnäyte	485	muutoksenhaku	537
laajennettu oppilaaksiottoalue; ks. oppilaaksiottoalue.....	279	neljännen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö ..	79
lehtori	82	nivelvaihe	305
liikunnan koulutuskeskus	57	numeerinen arviointi; ks. arviointi (2).....	494
linja	176	numeroarvosana	514
liseniaatin tutkinto	474	näyttö	487
liseniaatintutkinto	474	näyttötodistus	442
lisähaku	217	näyttötutkinnon arviointikokous	505
lisänäyttö	235	näyttötutkinnon järjestäjä	19
lisäopetus	353	näyttötutkinnon järjestämissopimus	21
luennoitsija (ECTS-termi)	587	näyttötutkinnon järjestämissuunnitelma	22
luento-opetus	283	näyttötutkinnon perusteet	123
lukio (1)	46	näyttötutkinnon tutkintosuoritus	491
lukio (2)	317	näyttötutkinto	455
lukiodiplomi	138	näyttötutkintoon valmistava koulutus	355
lukiokoulutukseen valmistava koulutus	359	näyttötutkintotodistus	443
lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen perusteet	121	ohjeellinen suoritusvuosi	588
lukiokoulutuksen järjestäjä	17	oikaisuvaatimus	538
lukiokoulutuksen tutkinto	458	oma opinto-ohjelma	159
lukiokoulutus	317	omistajatyypit	27
lukion oppimäärä; ks. oppimäärä.....	113	opettaja	81
lukion päättötodistus	432	opettaja (ECTS-termi)	587
lukukausi	229	opettaminen	4
lukukausi-ilmoittautuminen	380	opetukseen ilmoittautuminen	194
lukukausi-ilmoittautumisen tila	381	opetuksen eriyttäminen	168
lukukausi-ilmoittautumispäivämäärä	383	opetuksen järjestäjä	16
lukukausimaksu	523	opetuksen järjestäjän opetussuunnitelma	155
lukuvuosi	230	opetuksen järjestämislupa	20
lukuvuosi-ilmoittautuminen	379	opetuksen järjestämismuoto	23
lukuvuosi-ilmoittautumisen tila	381	opetuksen tavoite	169
lukuvuosi-ilmoittautumispäivämäärä	383	opetuksen vastuuhenkilöt	560
lukuvuosimaksu	523	opetuksen vuosikello	561
lukuvuositodistus	438	opetus (1)	2
luokanopettaja	85	opetus (2)	4
luokanvalvoja	84	opetus- ja tutkimushenkilöstö	72
luokka	299	opetus- ja tutkintokieli; ks. koulutusorganisaation opetuskieli.....	179
luokkaopetus	281	opetusaika	310
luvalla poissaoleva	101	opetusajankohta	310
lykkäminen; ks. koulunkäynnin aloittamisen lykkäminen.....	119	opetusharjoittelu	422
lähikoulu	277	opetushenkilöstö	71
lähiopetus	289	opetusjakso	142
lähtevä vaihto-opiskelija	416	opetuskielen hallinnan osoittamiseksi järjestettävä kielikoe	241
lähtökoulu	536	opetuskielet (ECTS-termi)	589
läsnäoloilmoittautuminen (1)	379	opetuskieli (ECTS-termi)	589
läsnäoloilmoittautuminen (2)	380	opetuskieli (1)	179
maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus	364	opetuskieli (2)	180
		opetusmateriaali	547
		opetusmenetelmät	590
		opetusmuoto	307

opetusohjelma	156	opiskelijaksi ilmoittautuminen (1)	376
opetuspiste	33	opiskelijaksi ottaminen	233
opetusryhmä	300	opiskelijakunta	540
opetusryhmäkoko	302	opiskelijaliikkuvuus	413
opetussuunnitelma (1)	154	opiskelijamaksu	522
opetussuunnitelma (2)	155	opiskelijan arviointi	494
opetussuunnitelman perusteet	120	opiskelijaneuvonta	390
opetussuunnitelmaperusteinen tutkinto	454	opiskelijanumero	541
opetusta tukeva palvelu- ja tuotantotoiminta	43	opiskelijapalaute	542
opetustapa	309	opiskelijapalvelut	564
opetustarjonta	172	opiskelijaruokailu	565
opetustila	539	opiskelijaterveydenhuolto	394
opetustunti	170	opiskelijavaihto	414
opinnon nimi	593	opiskelijavalinta	232
opinnon taso	594	opiskelijavalintarekisteri	263
opinnon tunnus	595	opiskelijaviikko	189
opinnon tyyppi	596	opiskelu	5
opinnäyte	484	opiskeluhoito	392
opinnäytetyö	484	opiskelumaksu	522
opinto	591	opiskelumuoto (1)	307
opinto-ohjaaja	90	opiskelumuoto (2)	308
opinto-ohjaus (1)	390	opiskelun alkamisen siirtäminen	377
opinto-ohjaus (2)	390	opiskelun aloittaja	99
opinto-ohjelma	161	opiskelun tukipalvelut	395
opinto-oikeus	367	opiskeluoikeuden alkamispäivämäärä	384
opintoala	13	opiskeluoikeuden jatkaminen	372
opintoetus; ks. opintososiaalinen etu	391	opiskeluoikeuden menettäminen	370
opintoihin liittyvät työharjoittelut	567	opiskeluoikeuden palauttaminen	371
opintojakso	142	opiskeluoikeuden peruuttaminen	369
opintojakso (ECTS-termi)	591	opiskeluoikeuden tila	368
opintojakson kuvaus	592	opiskeluoikeudesta luopuminen	388
opintojakson nimi	593	opiskeluoikeus	367
opintojakson taso	594	opiskelupaikan ehdollinen vastaanotto	205
opintojakson tunnus	595	opiskelupaikan vastaanotto	204
opintojakson tyyppi	596	opiskelupaikka	367
opintojen aloittamispäivämäärä	385	opiskeluterveydenhuolto	394
opintojen laajuus	174	opiskelutila	543
opintojen laajuusyksikkö	184	opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot	349
opintojen rahoitus	562	opiskeluympäristö	304
opintojen tunnustamissäännöt organisaatiossa	563	opistoasteen tutkinto	481
opintojen työvoimapolitiittinen keskeyttäminen	389	oppiaine	147
opintokeskus	56	oppiainekokonaisuus	151
opintokokonaisuus	141	oppija	97
opintomaksu	522	oppijanumero	544
opintoneuvoja	90	oppilaaksi ilmoittautuminen	375
opintoneuvonta	390	oppilaaksi ottaminen	244
opintopiste	185	oppilaaksiotto	244
opintososiaalinen etu	391	oppilaaksiottoalue	279
opintososiaalinen etuus	391	oppilaan arviointi	494
opintososiaalinen palvelu	391	oppilaanohjaaja	89
opintosuorituksen arviointi	494	oppilaanohjaus	390
opintosuorituksen hyväksilukeminen	517	oppilaitoksen työsuunnitelma	156
opintosuorituksen hyväksiluku	517	oppilaitoksen ylläpitämislupa	20
opintosuorituksen kieli	181	oppilaitos	29
opintosuorituksen korvaaminen	518	oppilas	105
opintosuorituksen sisällyttäminen	519	oppilashuolto	392
opintosuoritus	483	oppilaskunta	545
opintosuoritusote	424	oppilasvaihto	414
opintosuunta	176	oppilasvalinta	245
opintotoimisto	564	oppimaan oppiminen; ks. oppiminen	3
opintoviikko	186	oppimateriaali	548
opiskelija	100	oppimateriaali (ECTS-termi)	597
opiskelijahuolto	392	oppiminen	3
opiskelijajärjestöt	569	oppimisjakso	142
opiskelijaksi ilmoittautuminen (2)	194	oppimissuunnitelma	158

oppimisympäristö	304	päätösarvioinnin kriteeri	503
oppimäärä	113	päätösarviointi; ks. arviointi (2).....	494
oppimäärän laajuus	113	päätötodistus	423
oppisopimus	343	päätöksen mukaiset aloituspaikat; ks. aloituspaikka...	251
oppisopimuskoulutus	344	päätös opiskelijaksi ottamisesta	242
oppivelvollinen	115	päätös oppilaaksi ottamisesta	242
oppivelvollisuus	114	rajattu HOPS; ks. henkilökohtainen	
oppivelvollisuusilmoitus	192	opiskelusuunnitelma.....	159
organisaation ECTS-koordinaattori	566	rehtori	73
organisaation nimi	557	Reifeprüfung-tutkinto	462
organisaation yleiskuvaus	568	ryhmä	299
osa-aikainen erityisopetus	285	ryhmäopetus	280
osaamisala	175	saapuva vaihto-opiskelija	417
osaamisen arvioija	498	sairaalaopetus	335
osaamisen arvioinnin mukauttaminen	407	sanallinen arviointi	495
osaamisen arviointi	497	siirto-opiskelija	104
osaamisen laajuus	174	siirtohaku	198
osaamisen laajuusyksikkö	184	sijoittelu	262
osaamisen osoittaminen	486	sijoittelun tulos	272
osaamisen tunnistaminen	520	sisällyttäminen; ks. opintosuorituksen sisällyttäminen	
osaamisen tunnustaminen	521	.....	519
osaamispiste	187	sivuaine	140
osaamistavoitteet	177	soveltava kurssi	137
osallistumistodistus	429	soveltuvuuskoee	240
paikallisesti tarjottava tutkinnon osa	132	starttiluokka	287
paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva		starttiopetus	287
tutkinnon osa	132	sulautuva opetus; ks. etäopetus.....	290
painotettu opetus	334	suorahaku	212
pakollinen kurssi	135	suoravalinta	249
pakollinen opintojakso	146	suoritusajan pidennys	372
pakollinen tutkinnon osa	126	suuntautumisvaihtoehto	176
palaute osaamisen kehittymisestä	499	syventävä kurssi	136
palpa; ks. aloituspaikka.....	251	syventävät opinnot	145
pedagoginen arvio tehostettua tukea varten	399	taiteen perusopetus	321
pedagoginen selvitys erityistä tukea varten	400	tarvittavan ammattitaidon hankkimisen	
perusasteen tutkinto	447	henkilökohtaistaminen	412
peruskoulu (1)	44	tehostettu tuki	397
peruskoulu (2)	315	TELMA	342
peruskouluun ilmoittautuminen	193	terveydenhuoltopalvelut	570
perusopetukseen ilmoittautuminen	193	TET	419
perusopetuksen lisäopetus	353	tiedekunta	64
perusopetuksen oppimäärä; ks. oppimäärä.....	113	tietoa elämisen kustannuksista	571
perusopetuksen päättötodistus	431	tietoa opiskelijaliikkuvuudesta	572
perusopetuksen vuosiluokkien 1—6 koulu	31	tietoa opiskelijaliikunnasta	573
perusopetuksen vuosiluokkien 7—9 koulu	32	tietoa oppimisympäristöstä	574
perusopetuksen yksilöllistetty oppimäärä	401	tietoa vakuutuksista	575
perusopetus	315	tilauskoulutus	328
perusopinnot	143	todistus lukion oppiaineen oppimäärän	
pidennetty oppivelvollisuus	402	suorittamisesta	436
pohjakoulutus	220	todistus osittain suoritetusta perusopetuksen	
pohjakoulutusvaatimus	219	oppimäärästä	434
poikkeaminen; ks. ammattitaitovaatimuksista tai		todistus perusopetuksen koko oppimäärän	
osaamistavoitteista poikkeaminen.....	409	suorittamisesta	435
poissaoleva opiskelija	101	todistus perusopetuksen oppiaineen oppimäärän	
pro gradu -työ; ks. opinnäytetyö.....	484	suorittamisesta	433
professori	80	todistus suoritetuista opinnoista	424
päiväopetus; ks. opetusmuoto.....	307	todistus suoritetuista tutkinnon osista	427
päiväopetus; ks. opetusajankohta.....	310	todistus suoritetusta koulutuksesta	425
päiväopiskelu; ks. opetusmuoto.....	307	todistus suullisesta kielitaidosta	439
pätevyys	549	todistus tutkinnon osan suorituksesta	427
pääaine	139	todistusvalinta	249
pääsy- ja soveltuvuuskoee	240	tohtorin tutkinto	475
pääsykoee	239	toiminta-alue	40
pääsyvaatimukset	598		

toiminta-alueittain järjestetty opetus	403	vaihto-oppilas	415
toimintakulttuuri	306	valinnainen aine	149
toimipaikka	34	valinnainen tutkinnon osa	127
toimipiste; ks. koulutusorganisaation toimipiste.....	30	valinnan aloituspaikat; ks. aloituspaikka.....	251
toisen asteen koulutus	316	valinnan tila	268
toisen asteen opettaja	94	valinnan tulos	269
toisen asteen oppilaitos	45	valinnan vaihe	267
toisen asteen tutkinto	448	valintaehdotus	271
toisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö	77	valintaesitys	273
toissijainen hakija; ks. toissijainen koulu.....	278	valintakelpoisuus	218
toissijainen koulu	278	valintakiintiö	238
toistuva opetuksen järjestämisaajanjakso	599	valintakoe	239
tukiopetus	284	valintakoeryhmä	259
tuleva vaihto-opiskelija	417	valintalaskennan tulos	271
tuntijako	112	valintalaskenta	261
tuntiopettaja	93	valintamenettely	264
tuomioistuinharjoittelu	421	valintamenettely (ECTS-termi).....	576
tutkinnon järjestäjä	19	valintaperuste	234
tutkinnon muodostuminen	125	valintaperustemalli	274
tutkinnon nimi; ks. tutkintonimike.....	446	valintaperuste	236
tutkinnon osa	128	valintapäätös	242
tutkinnon osan arviointisuunnitelma	506	valintaryhmä	255
tutkinnon perusteet	122	valintatapa	264
tutkinnon rakenne	125	valintatapajono	266
tutkinnon suorittaja	108	valintatieto	268
tutkinnon suorittamisen henkilökohtaistaminen	411	VALMA	341
tutkinnon vaativuustaso	178	valmentava koulutus	340
tutkinto	445	valmentava koulutus maahanmuuttajille	358
tutkinto-ohjelma	477	valmentavan koulutuksen opiskelija; ks. opiskelija.....	100
tutkintoa yksilöllisesti laajentava tutkinnon osa	133	valmentavan koulutuksen perusteet	124
tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa	20	valmistava koulutus maahanmuuttajille	358
tutkintojärjestelmä	14	valpa; ks. aloituspaikka.....	251
tutkintokohtainen terveydentilavaatimus	223	valtakunnallinen hakumenettely; ks. yhteishaku..	211
tutkintokoulutuksen opiskelija; ks. opiskelija.....	100	valtionhallinnon kielitutkinto	452
tutkintokoulutus	326	vammaisten valmentava ja kuntouttava opetus ja	
tutkintomaksu	524	ohjaus	366
tutkintonimike	446	vapaa sivistystyö	313
tutkintonimike (ECTS-termi)	600	vapaa-ajanpalvelut	577
tutkintoon johtava koulutus	326	vapaan sivistystyön koulutus	313
tutkintoon johtavan koulutuksen nimi	582	vapaan sivistystyön opettaja	96
tutkintorakenne (1)	125	vapaan sivistystyön oppilaitoksen ylläpitäjä	18
tutkintorakenne (2)	14	vapaan sivistystyön oppilaitos	52
tutkintosuoritus; ks. näyttötutkinnon tutkintosuoritus... 491		vapaasti valittava tutkinnon osa	131
tutkintotilaisuus	490	varasija	252
tutkintotodistus	426	varsinainen haku	215
tutkintotoimikunta	68	vastuuhenkilö	74
tutkintovaatimukset	157	vastuopettaja	88
työelämän kehittämis- ja palvelutehtävä	37	velvollisuus osallistua esiopetukseen; ks.	
työelämän kehittämis- ja palvelutoiminta	36	esiopetusvelvollisuus (1).....	116
työelämätoimikunta	69	verkko-opetus	292
työelämään tutustuminen	419	vieraskielinen koulutus	183
työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus . 342		vieraskielinen opetus	182
työkokemus	550	vieraskielinen oppilaitos	50
työvoimakoulutus	333	vieraskieliset koulutusohjelmat	558
työvoimapolitiittinen koulutus	333	viikonloppuopetus; ks. opetusajankohta.....	310
työväenopisto	55	vuosikurssi	303
täydennyspöytä	216	vuosiluokka	298
täydennyskoulutus	331	vuosiviikkotunti	188
ulkomailla suoritettu tutkinto	479	väitöskirja; ks. opinnäytetyö.....	484
ulkomainen tutkinto	479	väliaikaisesti keskeyttänyt	101
urheilijan ammatillinen koulutus	347	välitodistus	437
vaativa erityinen tuki	406	yhdysluokka; ks. luokka.....	299
vaihto-opiskelija	415	yhteinen haku	210
		yhteinen oppiaine	148

yhteinen tutkinnon osa	130	Ylioppilaiden terveydenhuoltosäätiön maksu	526
yhteisen tutkinnon osan osa-alue	147	ylioppilas	111
yhteishaku	211	ylioppilaskoe	551
yhteisten opintojen opettaja	92	ylioppilaskunnan jäsen	554
yhteistutkinto	476	ylioppilaskunnan jäsenmaksu	525
yhteistyöoppilaitos; ks. avoimen yliopisto-opetuksen järjestämisen yhteistyöoppilaitos.....	66	ylioppilaskunta	555
yhteisvalinta	247	ylioppilastutkinnon suoritusvuosi	553
yksilöopetus	282	ylioppilastutkinto	459
yleinen kielitutkinto	451	ylioppilastutkintolautakunta	552
yleinen tuki	396	ylioppilastutkintotodistus	440
yleissivistävä koulutus	311	yläaste; ks. perusopetuksen vuosiluokkien 7—9 koulu.....	32
ylempi ammattikorkeakoulututkinto	471	yläkoulu; ks. perusopetuksen vuosiluokkien 7—9 koulu.....	32
ylempi korkeakoulututkinto	472	yrittäjän oppisopimuskoulutus; ks. oppisopimuskoulutus.....	344
yliopettaja	95	YTHS-maksu	526
yliopisto	63		
yliopistokeskus	65		
yliopistokoulutus	320		

VANHENTUNUT

VANHENTUNUT

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Undervisnings- och kulturministeriet

Ministry of Education and Culture

Ministère de l'Éducation et de la Culture

ISBN: 978-952-263-571-6 (PDF)

ISSN: 1799-0351 (PDF)